ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ετος Ζ'
1933

Αρ $\frac{13}{344}$

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ

Ι. ΓΟΥΛΑΚΟΥ

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 25-515 ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 45

ΤΜΗΜΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ	ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΡΩΝ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ	ΤΜΗΜΑ ΑΝΔΡΙΚΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

25 ΕΤΗ

Chlorodont

Ἡ ὀδοντόπαστα Χλωροδόντ ἥτις χρησιμοποιεῖται παγκοσμίως διὰ τὴν περιποίησιν τοῦ στόματος καὶ τὴν ἀπόκτησιν ὡραίων, ὑγειῶν καὶ λευκῶν ὀδόντων. Ἐν Γερμανίᾳ μόνον, τὴν μεταχειρίζονται καθημερινῶς 6.000.000 ἀνθρώπων.

ΚΛΙΝΙΚΗ ΔΙΑ ΚΥΝΑΣ

ΔΡΟΣ ΠΕΤΡΟΥ Κ. ΚΙΑΠΠΕ

ΟΔΟΣ ΠΕΤΑ 6, ΠΑΡΟΔΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ,
ΕΝΑΝΤΙ ΑΓΓΛ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Τηλέφ. 21—264

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΣΑ ΤΜΗΜΑΤΑ:

1) Ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ἀσθενῶν, ἀντιλυσσικὸν ἰνστιτοῦτον, λουτρὰ θεραπευτικά.
2) Ἰνστιτοῦτον καλλονῆς: (κούρευμα κυνῶν δι' ἠλεκτρικῶν τελειοτάτων μηχανημάτων, λουτρὰ κυνῶν καὶ στέγνωμα δι' ἠλεκτρισμοῦ).
3) Pension διὰ κύνας.

ΟΔΟΣ ΠΕΤΑ 6, ΠΑΡΟΔΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ,
ΕΝΑΝΤΙ ΑΓΓΛ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Τηλέφ. 21—264.

ΑΝΘΗ

Διὰ Βάζα.
Διὰ Φορέματα.
Διὰ Μπουτουνιέρες
ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
ΚΟΝΤΟΥΖΟΓΛΟΥ, ΚΛΕΙΤΙΟΥ 8
ΠΑΡΟΔΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ

«ΓΚΡΑΣ»

Ἕνα σὶκ δῶρον εἶνε ἕνα μπουκάλι ἀρώματος

«AIR DE GRACE»

λεπτοῦ, μεθυστικοῦ
Τιμαὶ 75—125—150
Πλουσιωτάτη συλλογὴ ἀρωμάτων εἰς χῦμα.
ΓΚΡΑΣ Περικλέους 48.

«POUPÉE»
ΠΟΥΔΡΑ ΤΟΥΑΛΕΤΤΑΣ

Κατασκευασμένη ἀπὸ «ΚΡΕΜΟΖΙΝ» καὶ «ΑΧΝΗΝ ΠΟΥΔΡΑΣ». Κάμνει περιττὴ τὴν χρῆσι κρέμας. Στρώνει, διατηρεῖται ὁλόκληρη ἡμέρα, ὠμορφαίνει τὸ πρόσωπο. Ὀκτὼ χρωματισμοὶ σὲ μικρὸ καὶ μεγάλο κουτί. Πωλεῖται εἰς τὰ Καταστήματα, Μυροπωλεῖα καὶ Φαρμακεῖα. Διαρκὴς παρακαταθήκη: Εὐρ. Σαραντίτη, Ἀλκαίου 4, Ἀθῆναι.

ΧΡΥΣΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

ΑΔΑΜΑΝΤΑΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

Παντὸς εἴδους ὡρολόγια, παλαιὰ ἀσήμια, εἰκόνες Βυζαντινές, παντὸς εἴδους νομίσματα Καποδίστρια (Φοῖνιξ), παντὸς εἴδους παράσημα, ἀγοράζω μὲ τιμὰς ἀνωτέρας ὅλων τῶν ἄλλων καταστημάτων.

Ὅστις μᾶς πωλήσει τὸ χρυσοῦν του ὡρολόγιον, ἀναλαμβάνομεν τὴν τοποθέτησιν τῆς μηχανῆς του εἰς νικελένια κάσσα. Μὴν πωλήσετε τὰ κοσμήματά σας προτοῦ μᾶς ἐπισκεφθῆτε, καὶ τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον σας.

Χ. Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ὡρολογοποιὸς — Χρυσοχόος.
Εὐπόλιδος καὶ Ἀθηνᾶς 56, ἔναντι Δημοτικοῦ Θεάτρου.

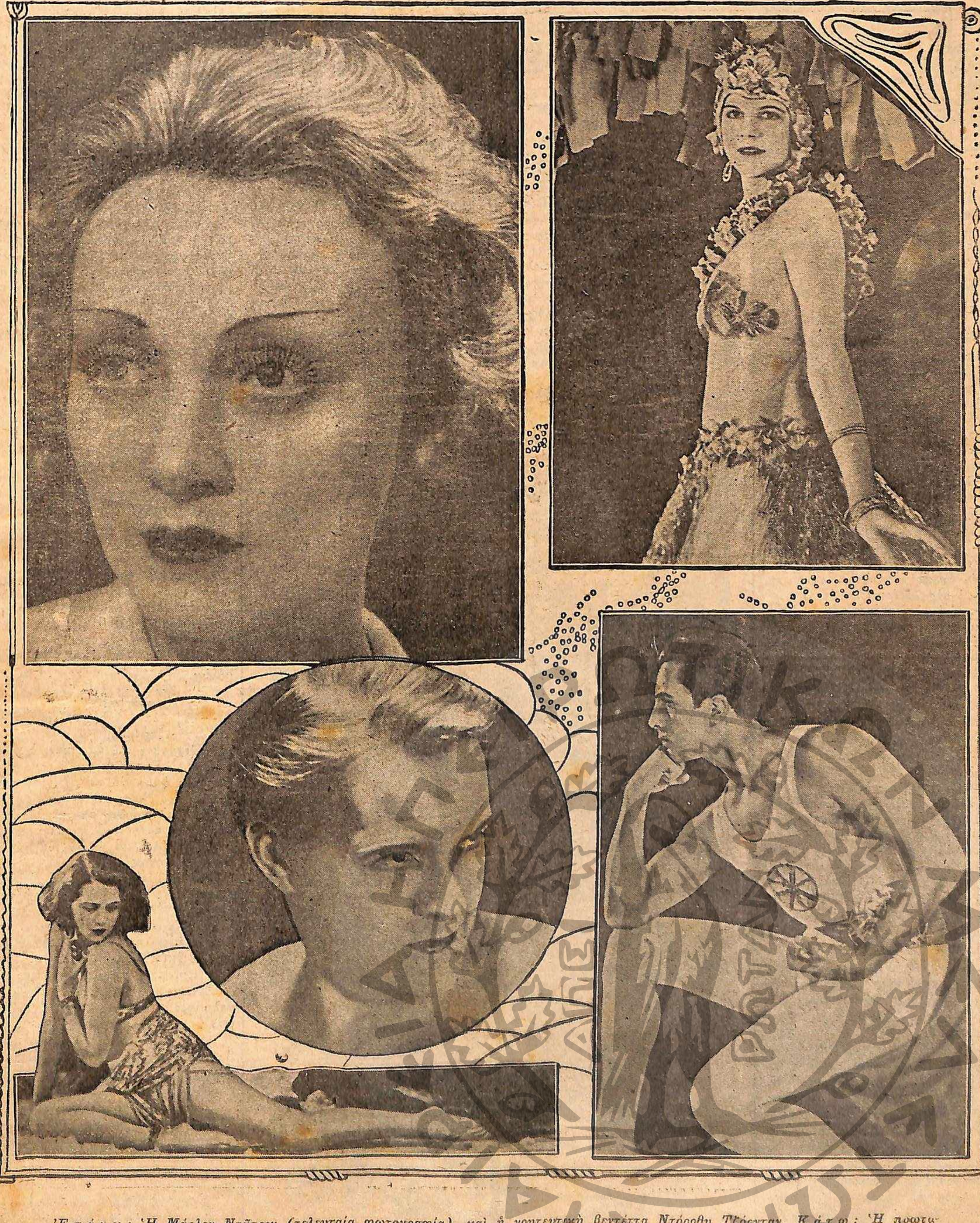

Ἐπάνω: Ἡ Μάρλεν Ντῆτριχ (τελευταία φωτογραφία), καὶ ἡ γοητευτικὴ βεντέττα Ντόροθυ Τζόρνταν. Κάτω: Ἡ πρωταγωνίστρια τῆς ὀθόνης Ζίτα Νεβίνσκα, ὁ γόης Χάρρυ Ἄλμπριχ καὶ ὁ Ἐνρὶκ ντὲ Ριβέρο.

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΑΤΣΙΓΓΑΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Εἶστε μὲ τὸ δίκηο σας δυσαρεστημένος, ἐξακολούθησε ὁ σὲρ Τζέϊμς, χαμηλώνοντας τὴ φωνή του. Κοντεύετε τὰ πενῆντα, τὰ μαλλιά σας ἄσπρισαν στὸ στρατὸ καὶ εἶστε ἀκόμα ὑπολοχαγός. Μοῦ φαίνεται μάλιστα πῶς θὰ μείνετε ὑπολοχαγὸς σὲ ὅλη σας τὴ ζωή, ἐκτεθειμένος στὰ καπρίτσια τῶν νεαρῶν συνταγματαρχῶν, ποὺ ἀγνοοῦν τὸ στρατιωτικὸ ἐπάγγελμα.

Μὲ τὴ σειρά του, ὁ ὑπολοχαγὸς Τόμπυ κύτταξε τώρα τὸ σὲρ Τζέϊμς Αὐτὸ τὸ βλέμμα ὑπῆρξε μι' ἀληθινὴ ἀποκάλυψις γιὰ τὸν ἐξάδελφο τοῦ Ρογήρου, ὁ ὁποῖος, χαμηλώνοντας ἀκόμα περισσότερο τὴ φωνή του, πρόσθεσε:

—Ποιὸς ξέρει; Θὰ μπορούσαμε ἴσως νὰ συνεννοηθοῦμε.

Ἐπακολούθησε μιὰ στιγμὴ σιωπῆς κι' ἔπειτα ὁ σὲρ Τζέϊμς εἶπε:

—Ἕνας ἄνθρωπος τῆς ἀξίας σας θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε συνταγματάρχης!

Νέα σιωπὴ ἐπακολούθησε καὶ κατόπιν ὁ σὲρ Τζέϊμς ἐπρόσθεσε:

—...Καὶ νὰ διατάσσῃ, ἀντὶ νὰ δέχεται παράλογες διαταγές!

Τότε ὁ ὑπολοχαγός, ὁ ὁποῖος εἶχε μείνει ὥς τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἄφωνος, σηκώθηκε κι' ἀκουμπῶντας τὸ χέρι του στὸν ὦμο τοῦ σὲρ Τζέϊμς, εἶπε·

—Μὰ κι' ἐσεῖς ὁ ἴδιος ἀδικηθήκατε ἀπὸ τὴ Μοῖρα, καθὼς μοῦ φαίνεται...

—Ἔτσι νομίζετε; ρώτησε ὁ σὲρ Τζέϊμς.

—Βέβαια! Ἕνας ἄνθρωπος σὰν κι' ἐσᾶς, γόνος μεγάλης οἰκογενείας, γεμᾶτος ἀντίληψι καὶ δρᾶσι, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε γεμᾶτος τιμὲς καὶ δόξες.

—Κύριε, εἶπε ψυχρὰ ὁ σὲρ Τζέϊμς, ἡ ὥρα ποὺ θὰ μπορέσουμε νὰ μιλήσουμε μ' ἀνοιχτὴ καρδιὰ δὲν ἦρθε ἀκόμα... Μὰ ζυγώνει... Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἦρθα νὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπ' τὸν περιορισμό σας...

Ὁ Τόμπυ ἀνασκίρτησε...

—Εἶμαι ὑποδιοικητὴς τοῦ φρουρίου, ἐξακολούθησε ὁ σὲρ Τζέϊμς, καὶ θάρχωμαι συχνὰ σ' ἐπικοινωνία μαζύ σας. Ἔτσι θὰ κουβεντιάσουμε σὲ λίγο...

Καὶ ὁ σὲρ Τζέϊμς βγῆκε ἀργὰ ἔξω. Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ δρασκέλιζε τὸ κατῶφλι τῆς πόρτας, γύρισε τὸ κεφάλι του πίσω. Τότε οἱ δυὸ αὐτοὶ ἄνδρες, ποὺ ἦσαν καμωμένοι γιὰ νὰ συνεννοηθοῦν, ἀντάλλαξαν ἕνα τελευταῖο βλέμμα, ποὺ ἦταν ἐπισφράγισι τῆς μυστικῆς συμφωνίας του.

Κατόπιν ὁ ἐξάδελφος τοῦ Ρογήρου ξαναγύρισε στὶς ἐπάλξεις. Ὁ Ρογῆρος εἶχε διατάξει νὰ σημάνουν συναγερμὸ καὶ ὅλοι βρισκόντουσαν στὶς θέσεις τους. Οἱ πυροβοληταί, μὲ τὶς θρυαλλίδες στὸ χέρι, περίμεναν ἕνα σύνθημα γιὰ νὰ βάλουν φωτιὰ στὰ κανόνια τους, μὰ ὁ ἀμερικανικὸς στολίσκος ἦταν ἀκόμα ἐκτὸς βολῆς.

Μὲ τὸ τηλεσκόπιό του κάτω ἀπ' τὸ χέρι, ὁ νεαρὸς μαρκήσιος περιφερόταν ἐπάνω στὶς ἐπάλξεις μὲ τὴ γαλήνη ἑνὸς ναυτικοῦ ποὺ βρίσκεται στὸ καράβι του.

Ὁ στολίσκος, πάντα ἐκτὸς βολῆς, ἔκανε ἐντωμεταξὺ διαφόρους σχηματισμούς.

Ἔξαφνα, μιὰ ἀπὸ τὶς κανονιοφόρους κατέβασε ἀπὸ τὸ κατάρτι της τὴν ἀμερικανικὴ σημαία καὶ ὕψωσε στὴ θέσι της μιὰ σημαία λευκή.

—Ἆ! ἔκανε ὁ Ρογῆρος. Μᾶς στέλνουν ἀπεσταλμένους γιὰ διαπραγματεύσεις!...

Καί, μὲ τὴ σειρά του, διέταξε νὰ ὑψώσουν στὸν ἱστὸ τοῦ φρουρίου λευκὴ σημαία. Τότε μιὰ βάρκα ἀποσπάστηκε ἀπ' τὴν κανονιοφόρο καὶ διευθύνθηκε πρὸς τὸ φρούριο. Στὴ βάρκα αὐτὴ ἐπέβαιναν ἕνας ἀμερικανὸς ἀξιωματικός, τέσσερες ναῦτες κι' ἕνας ἄντρας μὲ κόκκινη στολή, τὴν ὁποία ὁ Ρογῆρος ἀναγνώρισε ἀμέσως μὲ τὸ τηλεσκόπιό του.

Ἦταν ἕνας Ἄγγλος ἀξιωματικός, ὁ ὑπολοχαγὸς Λιονέλ.

Ἡ βάρκα γλύστρησε ἀνάλαφρα ὥς τὸ φρούριο κι' ἔγινε δεκτὴ στὴ σιδερένια πόρτα ἀπὸ τὸ μαρκήσιο τὸν ἴδιο, ὁ ὁποῖος εἶχε δεξιά του τὸν σὲρ Τζέϊμς κι' ἀριστερὰ τὸν λοχαγὸ Ράμπ.

Ὁ μαρκήσιος Ρογῆρος, σύμφωνα μὲ τὴ στρατιωτικὴ ἐθιμοτυπία, δεχόταν τὸν ἀμερικανὸ ἀπεσταλμένο μὲ κάθε ἐπισημότητα. Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήσῃ μιὰ κραυγὴ χαρᾶς, βλέποντας τὸ Λιονὲλ νὰ βγαίνῃ ἀπὸ τὴ βάρκα καὶ ν' ἀκολουθῇ τὸν ἀξιωματικό.

—Ἆ! φώναξε. Σὲ νόμιζα σκοτωμένο, φτωχέ μου Λιονέλ!

—Ἔκανα ὅ,τι μποροῦσα γιὰ νὰ σκοτωθῶ, ἀπάντησε ὁ Λιονὲλ χαμογελῶντας, μὰ δὲν τὰ κατάφερα. Κι' ἔτσι μ' ἔπιασαν αἰχμάλωτο...

Ὁ ἀμερικανὸς ἀξιωματικὸς χαιρέτησε στρατιωτικὰ τὸ Ρογῆρο καὶ εἶπε:

—Κύριε μαρκήσιε, εἶμαι ἐπιφορτισμένος ἀπὸ τὸν ναύαρχο Ντάβις νὰ σᾶς φέρω τὸν αἰχμάλωτο ὑπολοχαγὸ Λιονέλ, κομιστὴ ἑνὸς τελεσιγράφου τοῦ στρατηγοῦ Τζάκσον.

—Δὲν ξέρω τί γράφει αὐτὸ τὸ τελεσίγραφο, εἶπε ὁ Λιονὲλ στὸ Ρογῆρο, μὰ νομίζω πῶς τὸ μαντεύω... Ὁ στρατηγὸς μοῦ εἶπε τὴ στιγμὴ ποὺ τὸν ἄφησα: «Εἶσθε αἰχμάλωτός μας, κύριε ὑπολοχαγέ. Ἂν ὁ μαρκήσιος Ἄσμπουρτον δεχτεῖ τὶς προτάσεις μου, θ' ἀνακτήσετε τὴν ἐλευθερία σας, ἂν ὅμως ὄχι, ἔχω τὸ λόγο τῆς τιμῆς σας πῶς θὰ ἐπιστρέψετε στὸ στρατόπεδό μας».

Ὁ μαρκήσιος πῆρε τὴν ἐπιστολὴ ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Λιονὲλ καὶ τὴν ἀποσφράγισε. Καθὼς τὴ διάβασε, ὁ Λιονὲλ ἔλεγε στὸ σὲρ Τζέϊμς:

—Καθὼς βλέπω, ὁ στρατηγὸς Τζάκσον δὲν ἀπατήθηκε.

—Τὶ ἐννοεῖτε;...

—Τὸ ὅτι δραπετεύσατε, ἐνῶ ἡ σφαῖρες ἔπεφταν σὰν βροχὴ γύρω σας, καθὼς μοῦ εἶπαν.

—Ὢ! ψιθύρισε ὁ σὲρ Τζέϊμς, ὁ ὁποῖος ἤξερε πολὺ καλὰ νὰ ὑποκρίνετε τὸν μετριόφρονα.

—Λοιπόν, ἐξακολούθησε ὁ Λιονέλ, ὁ στρατηγὸς Τζάκσον κατάλαβε ὅτι ξαναγυρίσατε στὸ φρούριο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

—Καὶ δὲν ἀπατήθηκε, καθὼς βλέπετε...

—Γι' αὐτὸ μοῦ ἀνέθεσε μιὰ μικρὴ παραγγελία γιὰ σᾶς.

—Ἆ! ἔκανε ὁ σὲρ Τζέϊμς, χλωμιάζοντας ξαφνικά.

—Ξεχάσατε στὸ ἀμερικανικὸ στρατόπεδο τὸ ζωστῆρα τοῦ ξίφους σας, συνέχισε ὁ Λιονὲλ κι' ἀνοίγοντας τὸ μανδύα του ἔδωσε στὸ σὲρ Τζέϊμς μιὰ χρυσοποίκιλτη ζώνη ἀπὸ κίτρινο δέρμα. Ὁ στρατηγὸς μὲ παρακάλεσε νὰ σᾶς τὸν δώσω καὶ νὰ σᾶς διαβιβάσω τὰ συγχαρητήριά του.

Ὁ σὲρ Τζέϊμς χαιρέτησε μὲ ὕφος εἰρωνικὸ καὶ πῆρε τὸ ζωστῆρα του, ἐνῶ συγχρόνως σκεφτόταν:

«Νομίζω πῶς δὲν θ' ἀργήσω νὰ μάθω τὴν αἰτία ποὺ κάνει τὸ σὲρ Τζάκσον νὰ ἐπιτεθῇ τόσο νωρὶς κατὰ τοῦ φρουρίου, παρὰ τὴ συμφωνία μας».

Ἐντωμεταξὺ ὁ Ρογῆρος διάβαζε τὸ τελεσίγραφο τοῦ στρατηγοῦ Τζάκσον, ποὺ ἦταν συνταγμένο ὡς ἑξῆς:

«Πρὸς τὸ συνταγματάρχη μαρκήσιο Ρογῆρο τοῦ Ἄσμπουρτον, διοικητὴ τοῦ φρουρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Συνταγματάρχα,

Ἡ ἀγγλικὴ στρατιά, τὴν ὁποία ἐκτοπίσαμε πέρα ἀπὸ τὶς ὄχθες τῆς λίμνης, δὲν μπορεῖ πειὰ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸ φρούριο τὸ ὁποῖο διοικεῖτε.

Ἔτσι, ἀργὰ ἢ γρήγορα, τὸ φρούριο τοῦ Ἁγίου Γεωργίου θ' ἀναγκαστῇ νὰ παραδοθῇ.

Ἔρχομαι λοιπὸν νὰ σᾶς προτείνω μιὰ ἔντιμη παράδοσι. Ἂν τὴν δεχθεῖτε, ἡ φρουρὰ τοῦ φρουρίου θὰ βγῇ ἔξω μὲ τὰ ὅπλα της καὶ τὶς ἀποσκευές της καὶ θὰ μεταφερθῇ στὴν ἀριστερὰ ὄχθη τῆς λίμνης, ἀπ' ὅπου χωρὶς νὰ ἐνοχληθῇ ἀπὸ κανένα, θὰ μπορέσῃ νὰ συναντήσῃ τὸ κύριο σῶμα τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ ποὺ ὑποχωρεῖ.

Ὀφείλω νὰ σᾶς εἰδοποιήσω συνταγματάρχα, ὅτι ἡ Ἀμερικανικὴ Ἕνωσις, ἀποφασισμένη νὰ ὑπερασπιστῇ μὲ κάθε τρόπο τὴν ἀνεξαρτησία της, ἔχει λάβει τὶς πιὸ αὐστηρὲς ἀποφάσεις.

Ἂν ἀρνηθεῖτε τὴν ἔντιμη παράδοσι ποὺ σᾶς προτείνω, ἔχω διαταγὴ νὰ σφάξω ὅλη τὴ φρουρὰ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ γίνω κύριος τοῦ φρουρίου.

ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΤΖΑΚΣΟΝ»

Ἀφοῦ διάβασε τὴν ἐπιστολὴ αὐτή, ὁ Ρογῆρος γύρισε ψυχρὰ πρὸς τὸ λοχαγὸ Ράμπ καὶ τοῦ εἶπε:

—Ὑπηρετήσατε στὶς Ἰνδίες;

—Μάλιστα, συνταγματάρχα μου.

—Θὰ θυμᾶστε τότε ὅτι ὁ Οὐΐλλιαμ Τζάκσον ποὺ εἶνε σήμερα ἀρχηγὸς τῶν ἀμερικανῶν ἀτάκτων, ὑπηρετοῦσε στὸν ἀγγλικὸ στρατό.

—Μάλιστα, συνταγματάρχα μου. Ἔκανε μάλιστα κάποτε ἕνα βαρὺ παράπτωμα καὶ ὁ μαρκήσιος Ἄσμπουρτον τὸν καθαίρεσε ἀπὸ τὸ βαθμό του καὶ διέταξε νὰ τὸν μαστιγώσουν. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τοῦ διάβασα τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφασι κατὰ τὴν ὥρα τῆς μαστιγώσεώς του.

Ἔπειτ' ἀπ' τὴν ἀπάντησι αὐτή, ὁ μαρκήσιος τοῦ Ἄσμπουρτον δὲν παραδίδεται!

—Πήγαινε, ἀγαπητέ μου φίλε. Ξαναγύρισε στὴν αἰχμαλωσία σου. Ἔδωσες τὸ λόγο σου ὅτι θὰ ξαναγυρίσῃς καὶ σὰν εὐγενὴς ποὺ εἶσαι, δὲν μπορεῖς νὰ τὸν παραβῇς. Μὰ δὲν θὰ ἀργήσουμε νὰ σ' ἀπελευθερώσουμε...

Ὁ Λιονὲλ χαμογέλασε εἰρωνικά...

—Ποιὸς ξέρει; εἶπε. Ἴσως νὰ μὲ ξαναϊδῆτε πολὺ νωρίτερα ἀπ' ὅ,τι φαντάζεστε, συνταγματάρχα μου.

Καὶ ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς πήδησε μέσα στὴ βάρκα.

—Κύριε, εἶπε ὁ Ρογῆρος στὸν Ἀμερικανὸ ἀξιωματικό, βιαστῆτε νὰ ξαναγυρίσετε στὸ πλοῖο σας, γιατὶ θὰ κατεβάσω τὴ λευκὴ σημαία.

Ὁ ἀξιωματικὸς χαιρέτησε καὶ πήδηξε στὴ βάρκα. Ἀμέσως οἱ ναῦτες ἅρπαξαν τὰ κουπιὰ κι' ἡ βάρκα ξανοίχτηκε ἀπ' τὸ φρούριο, φέρνοντας μαζύ της τὸν αἰχμάλωτο Λιονέλ. Τότε ὁ τελευταῖος κύτταξε τὸν ἀμερικανὸ ἀξιωματικὸ καὶ τοῦ εἶπε:

—Κύριε, εἴσαστε παρὼν ὅταν ὁ στρατηγὸς Τζάκσον μοῦ ἐπέτρεψε νάρθω μαζύ σας;

—Μάλιστα, κύριε...

—Τὶ ὑπόσχεσι τοῦ ἔδωσα τότε;

—Ὅτι θὰ ἐπιβιβαστῆτε πάλι μαζύ μας στὴ βάρκα, ἂν ὁ συνταγματάρχης ἀρνηθεῖ νὰ παραδοθῇ.

—Δὲν τοῦ ὁρκίστηκα τίποτε ἄλλο;

—Ὄχι, κύριε.

Ἡ βάρκα βρισκόταν πειὰ πιὸ κοντὰ στὶς κανονιοφόρους παρὰ στὸ φρούριο.

Ὁ Λιονὲλ μὲ τὰ μάτια του καρφωμένα στὸν ἱστό, ὅπου κυμάτιζε ἀκόμα ἡ λευκὴ σημαία, ἐξακολούθησε:

—Ὥστε αὐτὴ τὴ στιγμὴ εἶμαι ἀκόμα αἰχμάλωτος τοῦ λόγου μου.

—Μάλιστα καὶ θὰ εἶστε ὅσο κυματίζει ἡ λευκὴ αὐτὴ σημαία.

—Κι' ὕστερα;

—Ὕστερα, ἀπάντησε ὁ ἀμερικανὸς ἀξιωματικός, θὰ εἶστε αἰχμάλωτός μου καὶ θὰ ἔχω ἐγὼ κάθε εὐθύνη γιὰ σᾶς.

—Σᾶς εὐχαριστῶ γι' αὐτὴ τὴν πληροφορία, εἶπε ὁ Λιονὲλ ὑποκλινόμενος.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ λευκὴ σημαία κατέβηκε κι' ἡ ἀγγλικὴ σημαία ὑψώθηκε πάλι στὸ φρούριο.

—Κύριε, εἶπε ὁ Λιονὲλ στὸν ἀμερικανὸ ἀξιωματικό, μὲ συγχωρεῖτε γιὰ τὴ μικρὴ ἐνόχλησι ποὺ θὰ σᾶς προκαλέσω.

Καὶ ταχὺς σὰν ἀστραπή, ἔσπρωξε τὸν ἀξιωματικό, παραμέρισε ἕναν ἀπ' τοὺς ναῦτες καὶ πήδησε μέσα στὸ νερό...

—Φωτιά! Φωτιά! φώναξε ὁ ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος τράβηξε ἕνα πιστόλι ἀπ' τὴ ζώνη του καὶ σημάδεψε τὸ φυγάδα.

Μὰ τὴ στιγμὴ ποὺ πυροβόλησε, ὁ Λιονὲλ εἶχε χαθεῖ κάτω ἀπ' τὸ νερό.

Τότε οἱ ναῦτες παράτησαν τὰ κουπιά, ἅρπαξαν τὶς καραμπίνες τους καὶ περίμεναν νὰ ξαναπαρουσιαστῇ ὁ φυγὰς στὴν ἐπιφάνεια τῆς λίμνης γιὰ νὰ τραβήξουν.

Τέσσερες πυροβολισμοὶ ἀντήχησαν πράγματι τὴ στιγμὴ ποὺ ξαναφάνηκε ὁ Λιονὲλ καὶ μι' ἀδύνατη κραυγὴ ἔφτασε ὥς τὴ βάρκα.

Ἕνας κόκκινος κύκλος φάνηκε στὸ μέρος ὅπου ὁ Λιονὲλ ἐξαφανίστηκε γιὰ δεύτερη φορά.

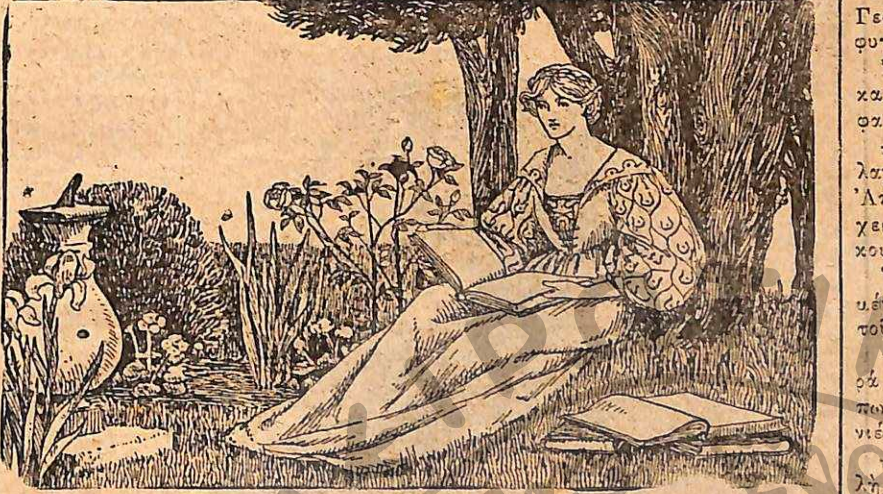

III

Ἐνῶ ὁ Λιονὲλ κι' ὁ ἀμερικανὸς ἀξιωματικὸς ἐπιβιβαζόντουσαν στὴ βάρκα, ὁ σὲρ Τζέϊμς Ἄσμπουρτον ἔτρεχε, μὲ τὸ ζωστῆρα του στὸ χέρι, νὰ κλειστῇ μέσα στὴν κάμαρή του.

—Ὁ στρατηγὸς Τζάκσον, ἔλεγε μόνος του, δὲν μοῦ ἔστειλε αὐτὴ τὴ ζώνη ἀπὸ ἁπλῆ εὐγένεια.

Ψηλάφησε τὸ ζωστῆρα πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις καὶ τὰ δάχτυλά του συνάντησαν σὲ λίγο ἕνα μέρος πιὸ σκληρὸ ἀπὸ τ' ἄλλα, ὅπου ἐπροδίδετο ἡ παρουσία κάποιου ξένου σώματος. Πῆρε ἀμέσως ἕνα ψαλλίδι κι' ἄρχισε νὰ κόβῃ κάποιο στολίδι ποὺ σκέπαζε τὸ δέρμα. Ὁ σὲρ Τζέϊμς δὲν εἶχε γελαστεῖ. Ἕνα σημείωμα, συνταγμένο πορτογαλλικὰ βρισκόταν ἐκεῖ, ποὺ ἔγραφε τὰ ἑξῆς:

«Ἔλαβα διαταγὴ νὰ ἐπιτεθῶ. Εἶμαι βέβαιος πῶς θὰ δεχτῇς τὶς προτάσεις μου κι' ἔτσι θὰ ἔχουμε τὸ πεδίο ἐλεύθερο. Ἂν ὁ στολίσκος ἀποκρουστεῖ, πρᾶγμα ποὺ εἶνε πιθανόν, προσπαθεῖστε νὰ δράσετε γρήγορα.»

Ὁ σὲρ Τζέϊμς ἔκαψε ἀμέσως τὸ χαρτὶ ἐκεῖνο κι' ἔσπευσε νὰ ξαναγυρίσῃ στὶς ἐπάλξεις.

Ὅλων τὰ μάτια ἦταν καρφωμένα στὸ Λιονέλ, ὁ ὁποῖος εἶχε ξαναπαρουσιαστεῖ στὴν ἐπιφάνεια τῆς λίμνης καὶ κολυμποῦσε μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις, καταδιωκόμενος ἀπὸ τὴ βάρκα...

Ὁ ἀμερικανὸς ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος νόμιζε τὸ Λιονὲλ θανάσιμα πληγωμένο ἀπὸ τὴν ὁμοβροντία τῶν ναυτῶν του, ὑπολόγιζε τώρα νὰ τὸν ξαναπιάσῃ. Ἡ ἀπόστασι ποὺ χώριζε τὴ βάρκα ἀπὸ τὸ Λιονὲλ λιγόστευε ὁλοένα καὶ σίγουρα ἡ πλώρη της θὰ σύντριβε τὸ κομμάτι τοῦ δυστυχισμένου νέου, ὅταν ἔξαφνα ἕνας κανονιοβολισμὸς ἀκούστηκε ἀπ' τὸ φρούριο ποὺ τὸν εἶχε ρίξει ὁ ἴδιος ὁ μαρκήσιος.

Τὸ ὀβούζιο πέτυχε τὴ βάρκα καὶ τὴ βούλιαξε.

Ὁ Λιονὲλ εἶχε σωθεῖ πειὰ καὶ ἔπειτ' ἀπὸ πέντε λεπτὰ ἔφτασε ἀποκαμωμένος στὸ κάτω μέρος τῶν ἐπάλξεων τοῦ φρουρίου, τοῦ ὁποίου ἡ σιδερένια πόρτα ἄνοιξε ἀμέσως.

Ὁ κανονιοβολισμὸς τοῦ Ρογήρου εἶχε δώσει τὸ σύνθημα τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐχθροπραξιῶν.

—Ἐμπρός, παιδιά μου! φώναξε μὲ φωνὴ ἀρρενωπή. Στὶς θέσεις σας!... Ζήτω ἡ Ἀγγλία!...

Ἡ ἀμερικανικὲς κανονιοφόρες ἦσαν ὀχτὼ καὶ ἔβαλαν ὅλες μαζύ. Μὰ τὰ βλήματά τους δὲν προκαλοῦσαν καμμιὰ σχεδὸν ζημία στὰ τείχη.

—Φωτιά! διέταξε ὁ Ρογῆρος μὲ τὴ σειρά του.

Καὶ τὸ φρούριο τυλίχτηκε ἀμέσως ἀπὸ φλόγες καὶ καπνούς. Τὰ βλήματα τῶν κανονιῶν του ἔπεφταν σὰν βροχὴ ἀνάμεσα ἀπ' τὶς ἀμερικανικὲς κανονιοφόρους. Πρώτη αὐτὴ ποὺ ἔφερε τὸ σῆμα τοῦ ἀμερικανοῦ ναυάρχου, ἔπαθε ἕνα μεγάλο ρῆγμα κι' ἐπῆγε κι' ἔγειρε στὴν ἀκτή, σὲ ἀπόστασι ἑνὸς μιλλίου ἀπ' τὸ φρούριο.

Ἡ μάχη βάστηξε μιὰ ὥρα ὁλόκληρη. Στὸ τέλος, ἡ κανονιοφόρες πλησίασαν πολὺ κοντὰ στὸ φρούριο κι' ἐπεχείρησαν νὰ συντρίψουν τὴ σιδερένια πόρτα, ἐξακοντίζοντας τὰ ὀβούζιά τους ἐναντίον της.

Ἡ κατάστασις ἦταν κρίσιμη, ὅταν ἔξαφνα μι' ἀπροσδόκητη βοήθεια φάνηκε πέρα στὸν ὁρίζοντα.

Ὁ Ρογῆρος, ὁ ὁποῖος περιφερόταν γαλήνιος καὶ περήφανος κάτω ἀπ' τὴ βροχὴ τῶν βλημάτων, εἶδε νὰ παρουσιάζεται στὴν ἀνατολικὴ ἄκρη τῆς λίμνης ἕνα πλοῖο ποὺ σημείωσε τὴν ἐμφάνισί του μ' ἕνα κανονιοβολισμό.

Ἦταν ἕνα μεγάλο βρίκιο ποὺ ἔμοιαζε μὲ κουρσάρικο. Στενὸ καὶ μακρύ, ἔτρεχε μὲ καταπληκτικὴ ταχύτητα. Ἡ ἀγγλικὴ σημαία κυμάτιζε στὸ κατάρτι του καὶ διευθυνόταν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὶς κανονιοφόρους.

—Οὔρρα! Ζήτω ἡ Ἀγγλία! φώναξαν οἱ στρατιῶτες τοῦ Ρογήρου.

Καὶ ἡ μάχη ξανάρχισε μὲ μεγαλείτερη λύσσα.

Τὸ βρίκιο ἔφτανε, γρήγορο σὰν λαγωνικὸ ποὺ ὁρμάει κατὰ τῆς λείας του.

Σὰν πουλὶ τῆς τρικυμίας ἄρχισε νὰ διασχίζῃ τὶς ἀμερικανικὲς κανονιοφόρους καὶ νὰ σκορπίζῃ σ' αὐτὲς τὸ θάνατο μὲ τὰ κανόνια του. Ἕνα σύννεφο καπνοῦ σκέπαζε τώρα τὴ λίμνη.

Ὅταν τὸ σύννεφο αὐτὸ διαλύθηκε, εἶδαν ἀπὸ τὸ φρούριο τὰ νερὰ γεμᾶτα ἀπὸ τὰ συντρίμμια τῶν ἀμερικανικῶν πολεμικῶν ποὺ τὰ εἶχε καταποντίσει τὸ βρίκιο. Μονάχα τρία πλοῖα εἶχαν σωθεῖ ἀπὸ τὴ μοῖρα ποὺ ὀνειρεύτηκε νὰ κυριεύσῃ τὸ φρούριο τοῦ ἁγίου Γεωργίου κι' αὐτὰ εἶχαν τραπεῖ εἰς φυγήν.

Τὸ βρίκιο, περιφρονῶντας νὰ τὰ καταδιώξῃ, περιφερόταν τώρα περήφανα στὴν ἐπιφάνεια τῆς λίμνης.

—Παράδοξο! ἔλεγε ὁ σὲρ Τζέϊμς, λαχανιασμένος ἀπὸ τὴν ταραχή του. Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται αὐτὸ τὸ βρίκιο; Ἔχει ἀγγλικὴ σημαία, μὰ φαίνεται γιὰ κουρσάρικο.

Ὁ Ρογῆρος, ὁ ὁποῖος εἶχε καρφωμένο τὸ τηλεσκόπιό του στὸ βρίκιο, τοῦ ἀπάντησε:

—Περίεργο, πράγματι!... Ἡ νέφουρά του εἶνε σχεδὸν ἔρημη!... Δὲν βλέπω παρὰ τρεῖς ναῦτες καὶ τὸν τιμονιέρη... Ποῦ εἶνε λοιπὸν τὸ πλήρωμα;

—Οἱ ναῦτες αὐτοὶ φοροῦν τὴ στολὴ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ; ρώτησε ὁ σὲρ Τζέϊμς.

—Ὄχι... Φοροῦν μπλούζα κόκκινη καὶ παντελόνι μαῦρο. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ τοὺς κυβερνᾷ, ὁ καπετάνιος, εἶνε ντυμένος κι' αὐτὸς μὲ τὸν ἴδιο τρόπο. Τὸν εἶδα καθαρὰ κατὰ τὴν ὥρα τῆς ναυμαχίας ἐπάνω στὴ νέφουρά του.

Ὁ σὲρ Τζέϊμς κατσούφιασε κι' εἶπε μέσα του:

—Ὁ στρατηγὸς Τζάκσον κι' ἐγὼ δὲν εἴχαμε ὑπολογίσει στὸ καταραμένο αὐτὸ βρίκιο.

—Ἀφοῦ αὐτὸ τὸ βρίκιο μᾶς βοήθησε, εἶπε ὁ Ρογῆρος, τὸ καθῆκον μας εἶνε νὰ τὸ εὐχαριστήσουμε.

Ἔδωσε ἀμέσως σχετικὲς διαταγὲς κι' εἰκοσιπέντε κανονιοβολισμοὶ ρίχτηκαν ἀπ' τὸ φρούριο. Τὸ βρίκιο ἀνταπέδωσε τὸ χαιρετισμό.

—Πρέπει ἀκόμα νὰ γνωρίσουμε τοὺς φίλους μας αὐτούς, εἶπε ὁ Ρογῆρος στὸ σὲρ Τζέϊμς. Μπᾶτε στὴ βάρκα τοῦ φρουρίου καὶ μεταβῆτε σ' αὐτό. Προσφέρατε τὶς εὐχαριστίες μας στὸν πλοίαρχο καὶ ρωτῆστε τ' ὄνομά του.

Ὁ σὲρ Τζέϊμς ἔκανε ἕνα μορφασμό, τὸν ὁποῖο ὁ Ρογῆρος δὲν ἀντελήφθη.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἐγὼ ὁ ἴδιος τοῦ διάβασα τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφασι κατὰ τὴν ὥρα τῆς μαστιγώσεώς του...

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ο ΜΠΩΝΤΛΑΙΡ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ

Πῶς ὁ ποιητὴς τῶν «Ἀνθέων τοῦ Κακοῦ» ἔγινε δημοκρατικός. Ὁ ἐπαναστάτης ποὺ σαρκάζει τὴν ἐπανάστασι. Τί ἔγραφε ὁ Μπωντλαὶρ στὸ «Ἡμερολόγιό» του. Ὅπου περνάει ἡ ἐπαναστατικὴ ὁρμή. Ὁ Μπωντλαὶρ στὸ Σατωρού. Τὸ γεῦμα τῶν καλοκάγαθων ἀστῶν. Μιὰ μοναδικὴ ἐφημερίς, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΤΟ 1848, ξέσπασε σ' ὁλόκληρη τὴ Γαλλία μιὰ μεγάλη ἐπανάστασις κατὰ τῆς βασιλείας.

Ὁ Μπωντλαίρ, ποὺ δὲν εἶχε ὥς τότε ἀνακατωθεῖ ποτὲ στὴν πολιτικὴ καὶ ἦταν ἀπορροφημένος ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴν φιλολογία, κυριεύτηκε ἀμέσως ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ τάχθηκε, χωρὶς νὰ διστάση καθόλου, μὲ τὸ μέρος τῶν πιὸ φανατικῶν ἐπαναστατῶν. Ὁ μεγάλος αὐτὸς ποιητὴς ποὺ πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνο κατεδίκαζε τοὺς δημοκρατικοὺς ὡς ἐχθροὺς τῆς τέχνης, ἔγινε ξαφνικὰ ὁ πιὸ θερμόαιμος δημοκράτης καὶ σχετίστηκε στενότατα μὲ τὸν Προυντόν, τὸν ἰδεολόγο ὑποκινητὴ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀρχηγούς της. Στὶς κρίσιμες μέρες τῆς ἐπαναστάσεως τὸν εἶδαν ἀνακατεμένο μέσ' στὰ πλήθη ποὺ λεηλατοῦσαν τὰ ὁπλοπωλεῖα, νὰ κρατάη ἕνα δίκαννο στὸ χέρι του καὶ νὰ φωνάζη ὅτι θὰ σκότωνε τὸν πατριό του Ὀπίκ, τὸν ὁποῖον μισοῦσε θανάσιμα.

Μιὰ μέρα, μπροστὰ σ' ἕνα θέατρο, ἀνέβηκε σὲ μιὰ ἐξέδρα καὶ ἐκεῖ ἄρχισε νὰ χειρονομῆ, νὰ οὐρλιάζη, νὰ μαίνεται κατὰ τῆς βασιλείας καὶ νὰ ζητῆ «ἐπὶ πίνακι» τὶς κεφαλὲς τῶν τυράννων.

Ὅλ' αὐτά, ὡστόσο, δὲν ἐμπόδιζαν τὸν Μπωντλαὶρ νὰ σημειώνη τὴν ἴδια ἐποχὴ στὸ Ἡμερολόγιό του:

«Τὸ νὰ μεταπηδᾶς ἀπ' τὴ μιὰ πολιτικὴ ἰδεολογία στὴν ἀντίθετη, δὲν εἶνε καθόλου παράδοξο. Εἶσαι, ἁπλούστατα, ἕνας λιποτάκτης ποὺ θέλει νὰ ἰδῆ τί συμβαίνει καὶ στὸ ἐχθρικὸ στρατόπεδο». Καὶ ἐξακολουθοῦσε νὰ γράφη κατὰ τῆς δημοκρατίας τὰ ἑξῆς, ὁ ...φανατικώτατος αὐτὸς δημοκράτης· «Τὸ νὰ γίνεσαι δημοκράτης εἶνε σὰν νὰ κάνης «ἐν γνώσει» τὸ κακό. Ὅταν φωνάζω: «Ζήτω ἡ Ἐπανάστασις!» εἶνε σὰν νὰ λέω: «Ζήτω ἡ καταστροφή, ζήτω ἡ τιμωρία, ζήτω ὁ θάνατος!».

Καὶ αὐτὰ μὲν τὰ... ἀντιδημοκρατικώτατα τὰ ἔγραφε ἰδιαιτέρως στὸ Ἡμερολόγιό του ὁ ποιητὴς τῶν «Λουλουδιῶν τοῦ Κακοῦ». Φανερὰ ὅμως ἐξακολουθοῦσε τὸν ἀμείλικτο πόλεμό του κατὰ τῆς βασιλείας. Ὡς καὶ στοὺς παπάδες ἀκόμα συμβούλευε ὁ Μπωντλαὶρ νὰ ἑνωθοῦνε μὲ τὸ λαό, «ἐν ὀνόματι, ἔλεγε, τοῦ Χριστοῦ, τοῦ κοινοῦ αὐτοῦ ἀρχηγοῦ, τοῦ ἱδρυτοῦ ὅλων τῶν νεωτέρων δημοκρατιῶν».

Ὡστόσο, ἡ ἐπαναστατικὴ αὐτὴ μέθη τοῦ Μπωντλαίρ, δὲν βάσταξε πολύ. Ὕστερα ἀπὸ μερικοὺς μῆνες, ἔγραφε στὸν φίλο του Ἀνσέλ: «Τὰ γεγονότα τοῦ 1848, μ' ἔκαναν νὰ συχαθῶ γιὰ πάντα τὴν πολιτική. Ἂν ἐπρόκειτο νὰ ψηφίσω, θὰ ψήφιζα μόνο τὸν ἑαυτό μου. Οἱ δημοκράτες, οἱ ἀνθρωπιστές, οἱ φιλελεύθεροι, εἶνε ὅλοι ἠλίθιοι καὶ κανάγηδες, καὶ ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν τύχη τῆς ἀνθρωπότητος ὅσο κι' ἐγώ».

* * *

Στὴν περίοδο αὐτὴ τῆς ζωῆς τοῦ Μπωντλαὶρ ἀναφέρεται κι' ἕνα περιστατικὸ ποὺ δείχνει τί τρομερὸς φαρσὲρ ἦταν ὁ ποιητὴς τῶν «Λουλουδιῶν τοῦ Κακοῦ» καὶ πόσο ἐννοοῦσε νὰ διασκεδάζη μὲ ὅλους καὶ μὲ ὅλα.

Λίγο, λοιπόν, πρὶν ξεσπάσει ἡ ἐπανάστασι τοῦ 1848, τοῦ πρότειναν ν' ἀναλάβη τὴ διεύθυνσι κάποιας συντηρητικῆς ἐφημερίδος σὲ μιὰ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλι τῆς Γαλλίας, τὸ Σατωρού. Ὁ Μπωντλαὶρ ποὺ ἦταν καὶ τότε οἰκονομικῶς στενοχωρημένος, ὅπως πάντα, δέχτηκε, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς κάτι θὰ κέρδιζε ἀπὸ τὴν ὑπόθεσι αὐτή. Δυστυχῶς ὅμως, χάρις στὸν ἴδιο τὸν Μπωντλαίρ, ἡ ὑπόθεσις ναυάγησε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή.

Μόλις ἔφτασε στὸ Σατωρού, ὁ Μπωντλαίρ, παρετέθη πρὸς τιμήν του γεῦμα, στὸ ὁποῖον παρεκάθησαν οἱ κυριώτεροι μέτοχοι τῆς ἐφημερίδος, διάφοροι καλοθρεμμένοι καὶ καλοκάγαθοι ἀστοί.

Ὁ Μπωντλαίρ, καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ γεύματος, δὲν εἶπε λέξι.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς συνδαιτυμόνες ὅμως, περισσότερο περίεργος ἀπ' τοὺς ἄλλους, ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἤθελε νὰ μένη μὲ ἄλυτες ἀπορίες, μὴ μπορῶντας νὰ ἐξηγήση τὴ σιωπὴ τοῦ νεοφερμένου διευθυντοῦ τῆς ἐφημερίδος, τόλμησε νὰ τὸν ρωτήση:

—Μά, κύριε Μπωντλαίρ, γιατί δὲν λέτε, λοιπόν, τίποτε;

Τότε ὁ Μπωντλαίρ, ὁ ὁποῖος δὲν μποροῦσε ν' ἀνεχθῆ τοὺς ἀστοὺς κι' ὁ ὁποῖος γιὰ νὰ τοὺς εἰρωνευθῆ, μποροῦσε νὰ θυσιάση καὶ τὰ μεγαλείτερά του συμφέροντα, ἀπάντησε ἀργὰ καὶ ἀτάραχα:

—«Κύριέ μου, δὲν πρέπει νὰ σᾶς ξαφνίζη ἡ σιωπή μου. Μήπως δὲν ἦλθα ἐδῶ γιὰ νὰ γίνω δοῦλος τῶν ταπεινῶν σας συμφερόντων; Τί θέλετε λοιπὸν νὰ πῶ;

Τὴν ἄλλη μέρα, ἐξακολουθῶντας νὰ παίζη τὴν ἴδια κωμωδία ὁ Μπωντλαίρ, μόλις μπῆκε στὸ γραφεῖο του, ἀντὶ νὰ δώση ὁδηγίες ἢ νὰ κάνη ἐρωτήσεις, εἶπε μὲ τὸν ἐπισημότερο τόνο στὴν ὑπηρέτρια: «Θὰ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ πῆτε, κυρία μου, ποῦ βρίσκεται ἡ μπουκάλα μὲ τὸ κονιάκ, ἡ προωρισμένη γιὰ τὸ προσωπικὸ τῆς συντάξεως;».

Τέλος, μετὰ πολλὰ βάσανα, καὶ ἀφοῦ ἐπανειλημμένως κινδύνευσε νὰ ναυαγήση ὁριστικά, ἡ ἐφημερίδα ἐξεδόθη. Τὸ πρῶτο κύριο ἄρθρο, γραμμένο ἀπ' τὸν Μπωντλαίρ, ἄρχιζε ὡς ἑξῆς (μὴν ξεχνᾶμε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ συνταγματικῶν ἀρχῶν ἐφημερίδα): «Ὅταν ὁ Μαρά, ὁ γλυκύτατος αὐτὸς ἄνθρωπος, καὶ ὁ Ροβεσπιέρρος, τὸ ἀγγελικὸ αὐτὸ θῦμα τῆς φιλοπατρίας του, ζητοῦσαν, ὁ μὲν πρῶτος τριακόσιες χιλιάδες κεφαλάς, ὁ δὲ δεύτερος νὰ λειτουργῆ ἀδιάκοπα ἡ λαιμητόμος, ἦσαν κι' οἱ δυὸ συνεπεῖς πρὸς τὴν ἀκαταμάχητη λογικὴ τῶν ἐπαναστατικῶν ἰδεῶν τους».

Ὁ ποιητὴς Κάρολος Μπωντλαίρ.
(Αὐτοπροσωπογραφία).

Ὅλ' αὐτά, ὡστόσο, φαίνεται πὼς δὲν ἦσαν ἀρκετά.

Ὁ Μπωντλαίρ, σὰν τέλειος σκηνοθέτης τῆς τρομακτικῆς ἐμφανίσεως ποὺ εἶχε ἀποφασίσει νὰ κάνη στὸ Σατωρού, γιὰ νὰ συμπληρώση τὴν ἐντύπωσι, ἐπρόσθεσε στὶς φάρσες καὶ τὸ σκάνδαλο. Στὴ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλι ὅπου εἶχε πάει γιὰ νὰ διευθύνη μιὰ συντηρητικὴ ἐφημερίδα, πῆρε μαζύ του καὶ μιὰ φιλεναδίτσα του, ἠθοποιό. Ὅπως ἦταν φυσικό, ὁ περίεργος αὐτὸς δεσμὸς τοῦ ποιητοῦ δὲν μποροῦσε ν' ἀρέση στοὺς ἀγαθοὺς οἰκογενειάρχας ποὺ διηύθυναν τὶς τύχες τῆς ἐφημερίδας. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, λοιπόν, στὸν ὁποῖον ὁ Μπωντλαὶρ εἶχε πεῖ ὅτι ἡ θεατρινοῦλα ἦταν νόμιμη σύζυγός του, τὸν πῆρε κατὰ μέρος καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ λέη διάφορες νουθεσίες, ὥς ὅτου κατέληξαν στὸν ἑξῆς διάλογο:

—Κύριε Μπωντλαίρ, μᾶς ἀπατήσατε. Ἡ κυρία Μπωντλαὶρ δὲν εἶνε σύζυγός σας, εἶνε... εὐνοουμένη σας.

Ὁ Μπωντλαίρ, ὅταν ἄκουσε τὴν ἀρχαϊκὴ «εὐνοουμένη», μόλις κατώρθωσε νὰ συγκρατήση τὰ γέλια του. Ὡστόσο, προσποιούμενος ὅτι εἶχε «θιγεῖ», ἀπάντησε μὲ ψυχρότητα καὶ ἀξιοπρέπεια:

—Κύριε, ἡ... εὐνοουμένη ἑνὸς ποιητοῦ εἶνε πιὸ ἀξιοσέβαστη ἀπὸ τὴν σύζυγο ἑνὸς συμβολαιογράφου!

Περιττό, βέβαια, νὰ ποῦμε ὅτι ἡ ἐφημερίδα τοῦ Σατωροὺ δὲν ἔβγαλε δεύτερο φύλλο, καὶ ὁ Μπωντλαίρ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐντωμεταξὺ τρομερὰ διασκεδάσει μὲ ὅλη αὐτὴ τὴν περιπέτεια, γύρισε στὸ Παρίσι, μὲ τὴν φίλη του ...κυρία Μπωντλαίρ.

* * *

Καὶ ἀπὸ τὰ παραπάνω περιστατικὰ ποὺ διηγηθήκαμε, φαίνεται σὲ ποιὸ βαθμὸ ὁ Μπωντλαὶρ ἀγαποῦσε τὶς φάρσες. Ὅλοι οἱ φίλοι του καὶ ὅσοι σχετίστηκαν μαζύ του κάπως στενότερα, συμφωνοῦνε στὸ ζήτημα αὐτό. Γιὰ τὴν μανία αὐτὴ τοῦ Μπωντλαίρ, ὁ Μαξὶμ ντὶ Κάν, ποὺ τὸν γνώρισε ἐκείνη περίπου τὴν ἐποχή, διηγεῖται τὸ παρακάτω χαριτωμένο ἀνέκδοτο:

Μιὰ μέρα ὁ Μπωντλαὶρ πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Μαξὶμ ντὶ Κὰν μὲ μαλλιὰ βαμμένα... πράσινα. Γελοῦσε ὁλόκληρος γιὰ τὴν ἐντύπωσι ποὺ θάκανε στὸ φίλο του καὶ ποὺ φανταζότανε πὼς θἄτανε καταπληκτική. Μὰ ὁ ντὶ Κὰν ποὺ γνώριζε καλὰ τὸν Μπωντλαίρ, γιὰ νὰ τὸν πικάρη, προσποιήθηκε πὼς δὲν ἀντιλαμβανόταν τίποτε τὸ ἐξαιρετικό. «Μὰ πῶς, τοῦ εἶπε, ὕστερα ἀπ' ὀλίγα λεπτὰ ὁ Μπωντλαίρ, δὲν βλέπεις σὲ μένα τίποτε τὸ περίεργο; Καὶ ὅμως τὰ μαλλιά μου εἶνε πράσινα, πρᾶγμα ὄχι πολὺ συνηθισμένο, πιστεύω».

—Μπᾶ! ἀπάντησε ὁ ντὶ Κάν, ὅλοι μας ἔχουμε λίγο πολὺ πράσινα μαλλιά. Ἂν τὰ μαλλιά σου ἦσαν γαλάζια, βέβαια αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ μὲ ξαφνίση. Ἀλλὰ πράσινα μαλλιά! Θὰ ὑπάρχουν κάτω ἀπὸ πολλὰ καπέλλα στὸ Παρίσι!».

Ἔξω φρενῶν ποὺ δὲν εἶχε κάνει τὴν ἐντύπωσι τὴν ὁποίαν ἤθελε ὁ Μπωντλαίρ, ἔφυγε. Βγαίνοντας, συνάντησε ἕνα κοινό τους φίλο καὶ τοῦ εἶπε· «Δὲν σοῦ συνιστῶ νὰ μπῆς στοῦ Μαξὶμ ντὶ Κάν. Ἔχει τέτοια νεῦρα σήμερα, ποὺ μπορεῖ νὰ σκοτώση!».

Ὁ ποιητὴς Μπαμβὶλ διηγεῖται τὸ παρακάτω ἐπίσης χαριτωμένο ἀνέκδοτο.

Μιὰ μέρα συνάντησε στὸν δρόμο τὸν Μπωντλαίρ. Ἀφοῦ κουβέντιασαν λίγο, ὁ ποιητὴς τῶν «Λουλουδιῶν τοῦ Κακοῦ» τοῦ εἶπε ἀποτόμως: «Τί λές, ἀγαπητέ μου, δὲν πᾶμε νὰ πάρουμε μαζὺ ἕνα μπάνιο;».

—Μὰ πῶς; φώναξε ὁ Μπαμβίλ, θέλοντας νὰ μὴ φανῆ καθόλου ξαφνιασμένος ἀπ' τὴν ἐξωφρενικὴ πρότασι τοῦ Μπωντλαίρ, ὅτι ἀκριβῶς ἤμουν ἕτοιμος νὰ σοῦ τὸ προτείνω.

Καὶ μπῆκε ἀποφασιστικὰ στὰ πρῶτα λουτρὰ ποὺ βρῆκαν στὸ δρόμο τους καὶ ὅπου ζήτησαν ἕνα δωμάτιο μὲ δυὸ μπανιέρες.

Ὅταν βυθίστηκαν καὶ οἱ δυὸ στὸ χλιαρὸ νερό, ὁ Μπωντλαίρ, μὲ τὸ πιὸ γλυκὺ καὶ ὕπουλο ὕφος του, εἶπε στὸν Μπαμβίλ:

—Καὶ τώρα ποὺ εἶσαι ἀνυπεράσπιστος, ἀγαπητέ μου συνάδελφε, θὰ σοῦ διαβάσω μιὰν ἔμμετρη πεντάπρακτη τραγωδία...

«Μόνο ποὺ δὲν πετάχτηκα ἀπ' τὴν μπανιέρα, λέγει ὁ Μπαμβίλ, νὰ τὸ βάλω γυμνὸς στὰ πόδια. Τόσο κακὸ μοῦ ἔκανε ἡ φοβερὴ ἀπειλὴ τοῦ Μπωντλαίρ...».

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο ΑΔΙΚΗΜΕΝΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

Ἐπιστρέφοντας κάποτε ἀπὸ ἕνα ταξεῖδι του στὴ Λέσβο ὁ Ὄθων, ἀποβιβάστηκε σ' ἕνα ἄλλο νησὶ τοῦ Αἰγαίου.

Ἡ ἀρχὲς τοῦ νησιοῦ κατέβηκαν στὸ λιμάνι γιὰ νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων βρισκόταν ἐκεῖ κι' ἕνας γηραιὸς γραμματεὺς τοῦ Λιμεναρχείου, ὁ ὁποῖος ἀναπλήρωνε τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὸ λιμενάρχη, ποὺ ἀπουσίαζε.

Ὁ γραμματεὺς ἐπλησίασε κι' ἐχαιρέτησε μὲ σεβασμὸ τὸ βασιλέα.

—Καὶ τί κάνεις ἐσὺ ἐδῶ στὸ νησί; τὸν ρώτησε ὁ Ὄθων.

Ὁ φτωχὸς ὑπάλληλος, παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὸ προστατευτικὸ ὕφος τοῦ βασιλέως, τοῦ διηγήθηκε ὅτι εἴκοσι ὁλόκληρα χρόνια ἦταν κολλημένος σὰν στρεῖδι στὴν ἴδια θέσι, ὅτι ἡ Κυβέρνησι δὲν εἶχε λάβει καμμιὰ πρόνοια γι' αὐτὸν καὶ ὅτι οἰκογενειάρχης καθὼς ἦταν μ' ἕνα «τσοῦρμο» παιδιὰ μόλις κατώρθωνε νὰ βγάζη τὸ ψωμί του.

—Καλά, τοῦ εἶπε ὁ Ὄθων, ὅταν θὰ πάω στὴν Ἀθήνα, θὰ φροντίσω γιὰ σένα.

Καὶ πράγματι, ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ γραμματεὺς τοῦ Λιμεναρχείου προβιβαζόταν σὲ... ἀξιωματικὸ τοῦ Ναυτικοῦ.

Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπῆρχε καμμιὰ κενὴ θέσι στὸ Ναυτικό, παρέμεινε στὴν παληά του θέσι, ἐξακολουθῶντας νὰ ἀντιγράφη τὰ διάφορα ἔγγραφα τοῦ Λιμεναρχείου. Στὴ θέσι αὐτὴ καὶ ἀπέθανε, χωρὶ νὰ πραγματοποιηθῆ ποτὲ ὁ φλογερός του πόθος.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

—Ὅταν ἡ ὕβρις μπορεῖ νὰ σκοτώση τὸν ἔρωτα, σημαίνει ὅτι ἡ φιλοτιμία εἶνε μεγαλείτερη ἀπὸ αὐτόν.

—Ὁ ἔρως εἶνε ἄνθος, ὁ γάμος καρπός. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ζητᾶς καρποὺς τὴν ἐποχὴ τῆς ἀνθίσεως, οὔτε ἄνθη τὴν ἐποχὴ τῆς καρποφορίας.

—Ὅλοι ὅσοι παραπονοῦνται γιατὶ ζοῦν, ὅλοι ὅσοι ἀναθεματίζουν τὴ ζωή, ἢ ποτὲ δὲν ἀγάπησαν, ἢ ἀγάπησαν ὑπερβολικά.

—Ἡ χαρὰ τῆς χαρᾶς, τὸ παραλήρημα τοῦ παραληρήματος, ἡ μέθη τῆς μέθης, τὸ διαμάντι τῶν διαμαντιῶν, τὸ ἄπειρον τῶν ἀπείρων, εἶνε πάντοτε ὁ ἔρως.

—Ὅποιος ἀγάπησε κι' ἀγαπήθηκε ἔστω καὶ μιὰ μέρα μόνον, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ καταριέται τὴ ζωή.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΓΑΜΗΛΙΑ ΕΘΙΜΑ

Πῶς ἡ νεαρὲς Ἰνδὲς παντρεύονται μόνες τους. Πῶς ξεφορτωνόντουσαν ἄλλοτε τοὺς συζύγους των. Ἡ ἡλικία τοῦ γάμου στὴν ἀρχαιότητα. Ἠπειρωτικὰ ἔθιμα τοῦ γάμου. Τὸ σφάξιμο τοῦ ἀρνιοῦ καὶ τὸ σπάσιμο τοῦ σαμαριοῦ. Τὸ κύτταγμα τῆς πεθερᾶς καὶ τῆς νύφης. Τὸ ζύμωμα τῆς κουλούρας, κ.τ.λ.

Σὲ πολλὰ μέρη τῶν Ἰνδιῶν, ὁ πατέρας δὲν ἐνδιαφέρεται διόλου γιὰ τὴν ἀποκατάστασι τῆς κόρης του. Ὁ γάμος ἀποτελεῖ ἐντελῶς προσωπικὴ ὑπόθεσι τῆς νέας Ἰνδῆς, ἡ ὁποία βρίσκει μόνη της καὶ παντρεύεται τὸ νέο ποὺ θέλει.

Ἕνας τέτοιος γάμος ὅμως, ὁ ὁποῖος συνήθως γίνεται μ' ὅλη τὴ χαρακτηριστικὴ ἐπιπολαιότητα ποὺ ἔχουν οἱ νέοι, δὲν μπορεῖ παρὰ πολὺ σύντομα νὰ φέρη τὴ διχόνοια μεταξὺ τῶν συζύγων καὶ τὴ δυστυχία στὸ σπίτι. Καὶ τὸ χειρότερο εἶνε ὅτι πολὺ δύσκολα δίδεται τὸ διαζύγιο στὶς Ἰνδές. Ἡ Ἰνδὲς ὅμως ἔχουν βρεῖ ἕνα τρόπο γιὰ ν' ἀπαλλάσσωνται ἀπὸ τὸν σύζυγό τους ὅταν δὲν τὸν ἀγαποῦν πειά. Ἁπλούστατα, τὸν... δηλητηριάζουν. Σὲ παλαιότερες μάλιστα ἐποχές, τόσο ἀθρόες ἦταν ἡ δηλητηριάσεις τῶν ἀνδρῶν, ὥστε ἡ ἀγγλικὲς ἀρχὲς ἐθέσπισαν σκληρότατους νόμους κατὰ τῶν φαρμακευτριῶν. Ἔτσι τὸ κακό, ποὺ ἀπειλοῦσε νὰ ἐξαφανίση τὸ ἰσχυρὸ φύλο ἀπὸ τὶς Ἰνδίες, ἔχει περιοριστεῖ πολύ. Κάθε γυναῖκα δηλαδή, τῆς ὁποίας ὁ ἄντρας πέθανε δηλητηριασμένος, καίγεται, χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις, ζωντανὴ μαζὺ μὲ τὸ νεκρὸ σύζυγό της, ἐκτὸς ἂν εἶνε ἔγκυος.

* * *

Ὁ Ἡσίοδος καθορίζει ὡς πιὸ κατάλληλη ἡλικία γάμου, γιὰ μὲν τὸν ἄντρα τὸ τριακοστὸ ἔτος, γιὰ δὲ τὴ γυναῖκα τὸ εἰκοστό. Ὅσοι καὶ ὅσες παντρευόντουσαν πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἡλικία αὐτή, ἐπέσυραν ἐναντίον τους τὴν κατακραυγὴ τῆς κοινῆς γνώμης. Ἔχουμε μάλιστα σχετικῶς καὶ τὴ μαρτυρία τοῦ Ξενοφῶντος, ὁ ὁποῖος, ἀναφέροντας τὸ παράδειγμα κάποιου τριανταπεντάρη, Ἰσχομάχου ὀνόματι, ὁ ὁποῖος παντρεύτηκε μιὰ νέα 17 ἐτῶν, χαρακτηρίζει τὸ γεγονὸς ὡς θρασυτάτη ἐπιβουλὴ κατὰ τῶν πατρίων θεσμῶν.

* * *

Στὴν Ἤπειρο τ' ἀρραβωνιάσματα ἐπικυρώνονται στὸ σπίτι τῆς νύφης, ὅπου παρατίθεται στοὺς συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ πλούσιο δεῖπνο. Μετὰ τὸ δεῖπνο διαβάζεται τὸ προικοσύμφωνο καὶ ρίχνονται τρεῖς πυροβολισμοί.

Σὲ παλαιότερη ἐποχή, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῶν ἀρραβώνων ὥς τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου, ὁ γαμπρὸς ὄχι μόνο δὲν μποροῦσε νὰ πλησιάση τὴ νύφη, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ τὴ δῆ. Μιὰ φορὰ μόνο εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ἀντικρύση κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ καὶ μάλιστα κατὰ τρόπο ἐπίσημο καὶ τελετουργικό.

Ὁ γαμπρὸς δηλαδὴ μαζὺ μὲ μερικοὺς συγγενεῖς του καὶ τὸν παπᾶ τοῦ χωριοῦ πήγαιναν μιὰ γιορτινὴ μέρα στὸ σπίτι τῆς νύφης καὶ ρωτοῦσαν νὰ μάθουν γιὰ τὴν ὑγεία της καὶ παρακαλοῦσαν ἂν ἦταν δυνατόν, νὰ τὴν ἰδοῦν. Σὲ λίγο ὁ πατέρας ἢ ἡ μητέρα ὡδηγοῦσαν μπροστὰ στοὺς ἐπισκέπτας τὴ νύφη, τῆς ὁποίας ὅμως τὸ πρόσωπο ἦταν σκεπασμένο μ' ἕνα βέλο. Τὸ βέλο αὐτὸ τὸ ἀφαιροῦσε ὁ παπᾶς δείχνοντας στὸ γαμπρὸ τὸ πρόσωπο τῆς μελλούσης συζύγου του. Φυσικὰ δὲν ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ τὴν ἔβλεπαν, ἀλλ' αὐτὸ γινόταν, γιὰ νὰ ἱκανοποιηθῆ ὁ γαμπρός.

* * *

Σὲ πολλὰ χωριὰ τῆς Ἑλλάδος ὅταν ὁ γαμπρὸς ξεκινάει μὲ γαμήλιο πομπὴ γιὰ νὰ πάρη τὴ νύφη ἀπὸ τὸ σπίτι της, χύνει στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ του ἕνα κανάτι γεμάτο νερό, πρᾶγμα, ποὺ σημαίνει ὅτι ὁ γάμος θὰ εἶνε τόσο εὐτυχὴς καὶ καλορρίζικος, μὲ ὅση εὐκολία κυλάει τὸ νερό.

Μετὰ τὸ στεφάνωμα, ὅταν ἡ νύφη μπαίνει στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ, πατεῖ πρῶτα τὸ δεξί της πόδι στὸ κατῶφλι τῆς πόρτας κι' προχωρῶντας ρίχνει δεξιὰ κι' ἀριστερά της ρύζι καὶ σιτάρι. Αὐτὸ εἶνε σημεῖο πολυζωΐας, εὐγονίας καὶ συζυγικῆς πίστεως.

* * *

Σὲ ἄλλα μέρη τῆς Ἠπείρου, μόλις μπεῖ ἡ νύφη στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ, σφάζουν ἐπάνω στὸ κατῶφλι ἕνα κριάρι ἢ ἕνα ἀρνί, κι' ἄλλοτε σπάζουν τὸ σαμάρι τοῦ μουλαριοῦ, ποὺ ἔφερε τὴ νύφη.

Κάτι ἀνάλογο ἔκαναν οἱ ἀρχαῖοι Βοιωτοί: Ἔσπαζαν δηλαδὴ τὸν ἄξονα τοῦ ἅρματος, ποὺ μετέφερε τὴ νύφη καὶ τὸ γαμπρό.

Σὲ πολλὰ χωριὰ ἀκόμη ἐπικρατεῖ τὸ ἑξῆς περιεργότατο ἔθιμο: Μόλις καθήσουν ἡ νύφη κι' ὁ γαμπρὸς στὸ σοφά, βάζουν ἐπάνω στὰ γόνατά τους τρία σπειριὰ σιταριοῦ, τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ πιάσουν μὲ τὸ στόμα τους, σκύβοντας χωρὶς ν' ἁπλώσουν διόλου τὰ χέρια τους. Τὸ ἔθιμο αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὸ ψωμὶ τῆς ζωῆς ἀποκτᾶται μὲ κόπους καὶ μόχθους.

* * *

Σὲ πολλὰ χωριὰ τῆς Θεσσαλίας, δίνουν στὴ νύφη, μόλις μπεῖ στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ, ἕνα τσεκοῦρι κι' ἕνα ντορβὰ καὶ τὴν ὁδηγοῦν νὰ περάση ἐπάνω ἀπὸ ἕνα [illegible], θέλοντας μ' αὐτὸ νὰ τῆς δείξουν τὰ ἔργα, στὰ ὁποῖα θ' ἀσχολεῖται.

* * *

Στὸν Ἀλμυρό, ὅταν ἡ νύφη μπεῖ μέσα στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ ἀποφεύγει νὰ κυττάξη στὰ μάτια τὴν πεθερά της, γιατὶ ὑπάρχει ἡ πρόληψις, πὼς ὅταν συμβεῖ αὐτό, θ' ἀρχίσουν ἡ διχόνοιες ἀπὸ τὴν ἄλλη κιόλας ἡμέρα. Ἡ πεθερὰ πάλι ἀποφεύγει ν' ἀντικρύση ὥς τὸ μεσημέρι τὴ νύφη της γιατὶ πιστεύει ὅτι αὐτὸ θὰ γίνη αἰτία νὰ πεθάνη μέσα σὲ σαράντα μέρες.

* * *

Στὸ Ζαγόρι τῆς Ἠπείρου ἡ νύφη τὴν τρίτη μέρα τοῦ γάμου πηγαίνει στὴ βρύσι μ' ὅλους τοὺς καλεσμένους κι' ἐκεῖ ζυμώνει μέσα σ' ἕνα ταψὶ μιὰ μεγάλη κουλούρα. Ἡ κουλούρα αὐτὴ ψήνεται κατόπιν καὶ μοιράζεται στοὺς καλεσμένους, οἱ ὁποῖοι παίρνοντας ἀπὸ τὸ χέρι τῆς νύφης καθένας τὸ κομμάτι του, ὑποχρεώνονται νὰ ρίξουν μέσα σ' ἕνα δίσκο μερικὰ νομίσματα — χαρίσματα τῆς νύφης γιὰ τὴν τέχνη της στὸ ζύμωμα.

Στὸ Ζαγόρι ἐπίσης ἀπαγορεύεται στοὺς νεονύμφους νὰ ἰδοῦν λείψανο ἢ νὰ παρακολουθήσουν κηδεία, γιατὶ αὐτὸ θὰ προκαλέση τὸν θάνατο ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δυό.

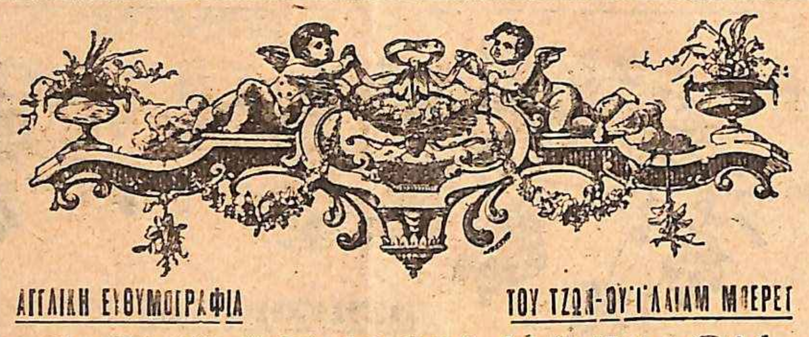

ΑΓΓΛΙΚΗ ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΤΖΩΝ-ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΜΠΕΡΕΤ

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΕΚΕΙΝΟ τὸ πρωΐ, ὁ Τζὶμ Πουὲλ μόλις εἶχε ντυθῆ, ὅταν ξαφνικὰ μπῆκε στὸ δωμάτιό του ὁ φίλος του Τζὼν καὶ ξαπλώθηκε σὰν ἀποκαμωμένος πάνω σὲ μιὰ πολυθρόνα.

Ὁ Τζίμμ τρομαγμένος ἀπ' τὴν ἔκφρασι τοῦ φίλου του, τὸν ρώτησε τί τοῦ συμβαίνει. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ βγάλη οὔτε λέξι ἀπὸ τὸ στόμα του. Τὰ εἶχε χαμένα.

—Μοῦ συμβαίνει... μοῦ συμβαίνει...τραύλισε, μὰ δὲν κατώρθωσε νὰ συμπληρώση τὴ φράσι του.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Τζὶμ δὲν μποροῦσε ν' ἀρθρώση τώρα λέξι. Ἔτσι μείνανε ἀρκετὴ ὥρα, χωρὶς νὰ μιλᾶνε. Τὸ λικὲρ ὅμως ποὺ σερβίρισε σὲ λίγο ὁ ὑπηρέτης τοῦ Τζὶμ στὸν Τζὼν τοῦ ἔδωσε κουράγιο κι' ἄρχισε νὰ λέη:

—Ἔρχομαι νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ δείρουμε ἕναν αὐθάδη!

—Ἄ! Ἄ!

—Ναί!... Ἄκουσε καὶ θὰ ἰδῆς... Καθὼς περνάω κάθε μέρα μπροστὰ ἀπὸ ἕνα χαριτωμένο ἀγροκήπιο τοῦ Κανόμπορυ, ἀκούω μιὰ φωνὴ νὰ μὲ βρίζη, λέγοντάς με: «Παληάνθρωπε! Ἐλαφρόμυαλε!»

—Ἀλήθεια;

—Στ' ὁρκίζομαι στὴν τιμή μου. Ἕνα ὁλόκληρο μῆνα γίνεται αὐτό. Ἔλα, πᾶμε νὰ βροῦμε τὸν ἄθλιο αὐτὸ ποὺ μὲ βρίζει. Πᾶμε νὰ τοῦ ...τραβήξουμε τ' αὐτιά!

—Ἀφοῦ ἐπιμένεις, φίλε μου πᾶμε!... Πρέπει ὅμως νὰ ντυθῶ πρῶτα!...

Σὲ πέντε λεπτὰ οἱ δυὸ φίλοι βρισκόντουσαν στὸ δρόμο. Καὶ σὲ λίγο φθάσανε μπρὸς στὸν κῆπο, ἀπ' τὸν ὁποῖο ἀκουγόντουσαν ἡ βρισιές. Μπροστὰ στὴν πόρτα του στεκόταν ὁ κηπουρός.

—Δὲν μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ—τὸν ρώτησε ὁ Τζὼν—ποιὸς κάθεται ἐδῶ μέσα;

—Ὁ κύριος Χάρου Ζάρτνερ!

—Καὶ κάθεται μόνος του;

—Μάλιστα.

—Πολὺ καλά. Μπορεῖς νὰ τοῦ πῆς, ὅτι ὁ Τζὼν Λίνκτον καὶ ὁ φίλος του Τζὶμ Πουὲλ ἐπιθυμοῦν νὰ τοῦ μιλήσουν;

Ὁ κηπουρὸς ἄρχισε νὰ ξύνη τὸ κεφάλι του.

—Μά, πήγαινε νὰ μᾶς ἀναγγείλης, λοιπόν; εἶπε ὁ Τζὶμ ἀνυπόμονα.

—Θὰ τὸ ἔκανα μὲ μεγάλη μου εὐχαρίστησι, κύριε, ἂν ὁ κύριός μου δὲν εἶχε φύγει ἐδῶ καὶ μιὰ ὥρα.

—Ἄ!...γιὰ ποῦ;

—Γιὰ τὴ Λίβερπουλ. Πηγαίνει νὰ προστάση τὸν θεῖον του ποὺ κινδυνεύει, τὸν κ. Λέϊ, τὸν ἐφοπλιστή.

—Πολὺ καλά! εἶπεν ὁ Τζὼν καί, παίρνοντας τὸ φίλο του ἀπὸ τὸ χέρι, ἀπομακρύνθηκε.

Ὁ ἐφοπλιστὴς μίστερ Λέϊ, ἤτανε πολὺ γνωστὸς στὴ Λίβερπουλ. Τὸν ἔλεγαν καὶ ἄσπρο Λύκο. Τὸ σπίτι του βρισκότανε στὴν παραλία, σὲ μιὰ τοποθεσία θαυμάσια.

Πρὸς αὐτὸ λοιπὸν διευθυνόντουσαν τώρα οἱ δυὸ φίλοι.

—Ἐδῶ κάθεται, σᾶς παρακαλῶ, ὁ ἐφοπλιστὴς Λέϊ; ρώτησε ὁ Τζὶμ τὸ θυρωρὸ μόλις ἔφτασαν.

—Μάλιστα. Εἶνε ὅμως βαρειὰ ἄρρωστος καὶ δὲν θὰ μπορέση νὰ σᾶς δεχτῆ.

—Ἐμεῖς θέλουμε τὸν ἀνεψιό του ἀπὸ τὸ Λονδῖνο, ὁ κ. Χάρρυ Ζάρτνερ.

—Ἄ! Θέλετε τόν...

—Ἐδῶ δὲν εἶνε;

—Ἦταν πρὸ ὀλίγου, ἀπάντησε ὁ θυρωρός, μὰ πρὸ μιᾶς ὥρας ἔφυγε.

—Καὶ θ' ἀργήση νὰ ξαναγυρίση;

—Ποῦ νὰ ξέρω!...Αὐτὸ ποὺ ξέρω εἶνε ὅτι ἔφυγε γιὰ τὴ Νέα Ὑόρκη. Τὸν ἔστειλε ὁ θεῖος του ἐκεῖ γιὰ νὰ κανονίση διάφορες ὑποθέσεις του. Πάει νὰ ἐπιβλέψη τὴ φόρτωσι καὶ τὴν ἀναχώρησι τοῦ πλοίου του «Σὼρ Οὐΐνδ».

—Εὐχαριστῶ, εἶπε ὁ Τζών.

Ὅταν ἀπομακρύνθηκαν ὁ Τζὼν εἶπε στὸ φίλο του:

—Βλέπω ὅτι παίζουμε μὲ τὴν τύχη. Δὲν σκέφτομαι ὅμως νὰ περιμένω τὸ γυρισμὸ τοῦ κυρίου Ζάρτνερ.

—Τότε,πᾶμε στὴ Νέα Ὑόρκη! ἀποκρίθηκε ὁ Τζίμ.

Πραγματικά, οἱ δυὸ φίλοι μπῆκαν σ' ἕνα ὑπερωκεάνειο καὶ μετὰ δέκα μέρες ἀποβιβαζόντουσαν στὴ Νέα Ὑόρκη.

* * *

Ξανασυναντᾶμε τοὺς δυὸ φίλους στὴν προκυμαία τοῦ Μπροῦκλιν νὰ προσπαθοῦν ν' ἀνακαλύψουν τὸ «Σὼρ Οὐΐνδ» μὲ τὴν βεβαιότητα πὼς ὁ Κάρρυ θὰ παρακολουθοῦσε τὴ φόρτωσί του.

Δὲν δυσκολεύτηκαν καὶ πολὺ νὰ τὸ βροῦν. Μὰ μόλις ἀνέβηκαν ἐπάνω καὶ ζήτησαν πληροφορίες γιὰ τὸ Χάρρυ Ζάρτνερ, ἔμαθαν ὅτι πρὸ μισῆς ὥρας εἶχε φύγει γιὰ τὸν Ἅγιο Φραγκῖσκο τῆς Καλλιφορνίας, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ συναντηθῆ μὲ τὸν ἀντιπρόσωπο τοῦ οἴκου τοῦ θείου του κ. Στὸκ καὶ νὰ κανονίση μαζύ του μερικοὺς λογαριασμούς.

Αὐτὰ διηγήθηκε ἕνας γερο-ναύτης στοὺς δυὸ φίλους, καπνίζοντας ἡσυχώτατος τὴν πίπα του στὸ ἔρημο κατάστρωμα τοῦ πλοίου.

—Τί τὸν θές, Τζών! εἶπε μ' ἀπογοήτευσι ὁ Τζίμ. Ἦταν γραφτό μας!...

—Ἄ! θὰ τὸν ἐκδικηθῶ! γρύλλισε ὁ Τζών.

—Πρέπει νὰ τὸν βροῦμε! ἐπρόσθεσε ὁ Τζίμ. Πρέπει νὰ φύγουμε ἀμέσως γιὰ τὸν Ἅγιο Φραγκῖσκο!

—Ἂς φύγουμε λοιπόν!

Καί, χωρὶς νὰ χάνουν οὔτε στιγμή, οἱ δυὸ συμπαθέστατοί μας ἥρωες πῆραν τὸν σιδηρόδρομο γιὰ τὸν Ἅγιο Φραγκῖσκο.

* * *

Μόνο πέντε μέρες χρειαστήκανε γιὰ νὰ διασχίσουνε ὁλόκληρο τὴ βόρειο Ἀμερική, γιατὶ οὔτε ἐρυθρόδερμοι ἐξετροχίασαν τὸ τραῖνο, οὔτε ἀγέλη ἀπὸ βώδια ἐμπόδισε τὸ δρόμο του.

Ὅταν φθάσανε στὸν Ἅγιο Φραγκῖσκο, τὸ πρῶτο ποὺ ἔκαναν ἤτανε νὰ ζητήσουνε τὸν κ. Στόκ. Εὐτυχῶς τὸν βρήκανε ἀμέσως, γιατὶ ἤταν ἀπὸ τοὺς πιὸ γνωστοὺς μεγαλεμπόρους.

Τοὺς δέχτηκε φιλοφρονέστατα. Ἀλλά, ὅταν τοὺς ἄκουσε νὰ μιλοῦνε γιὰ τὸν Χάρρυ ἔσκασε στὰ γέλια.

—Ὤ!... πολὺ λαμπρὸς νέος! εἶπε. Εἶνε σὰν γνήσιος Ἀμερικανός, ἂν καὶ γεννήθηκε στὴν Ἀγγλία! Χτὲς τ' μεσημέρι φάγαμε μαζύ. Ἀλλὰ...σήμερα τὸ πρωΐ ἔφυγε...

—Καὶ ποῦ πῆγε; ρώτησαν οἱ δυὸ φίλοι.

—Ἔφυγε μὲ τὴν «Μόρνιν Στέαρ», τὴ θαυμασία αὐτὴ γολέττα τοῦ θείου του.

—Ἀλλὰ γιὰ ποῦ; ρώτησε ἀνυπόμονα ὁ Τζών.

—Γιὰ τὴν Γιοκοχάμα τῆς Ἰαπωνίας... Πάει νὰ παραλάβη ἕνα φορτίο τσάϊ γιὰ τὴ Μασσαλία.

—Λαμπρά! εἶπε ὁ Τζών.

Κατόπιν οἱ δυὸ φίλοι χαιρέτησαν τὸν ὑποχρεωτικώτατο κ. Στὸκ κι' ἔφυγαν.

—Αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν κρατοῦμε! εἶπεν ὁ Τζὼν στὸ Τζὶμ ὅταν βρέθηκαν στὸ δρόμο. Θὰ φτάσουμε πρὶν ἀπ' αὐτὸν στὴ Μασσαλία καὶ θὰ τὸν περιμένουμε ἐκεῖ. Ἔτσι μόλις ἀποβιβαστεῖ θὰ τοῦ τραβήξουμε λιγουλάκι τ' αὐτιά...γιὰ νὰ μάθη ὁ αὐθάδης νὰ μὴ βρίζη χωρὶς λόγο τὸν κόσμο...

—Ἂς φύγουμε λοιπὸν γιὰ τὴ Μασσαλία...συμφώνησε καὶ ὁ συγκαταβατικώτατος Τζίμ.

Τὴν ἴδια μέρα, οἱ δυὸ φίλοι ἐπιβιβάστηκαν σὲ μιὰ θαλαμηγό, ἡ ὁποία ἀφοῦ θὰ ἔπιανε στὴ Σουμάτρα, τὸ Χονολουλοῦ καὶ Ποντισέρυ, θὰ ἔφτανε στὴ Μασσαλία, κατὰ τοὺς βεβαιότερους ὑπολογισμούς, πέντε-ἔξη μέρες προτοῦ νὰ φθάση ἡ γολέττα τοῦ θείου τοῦ Χάρρυ.

Καὶ ἔτσι πράγματι θὰ γινότανε, ἄν, κατὰ κακὴ τύχη, δὲ ναυαγοῦσε ἡ θαλαμηγὸς στὴ μέση τοῦ ὠκεανοῦ, κοντὰ στὰ νησιὰ Νικοβάρ. Πλήρωμα καὶ ἐπιβάται, σωθήκανε ὅλοι ἀπὸ μερικὰ ἰνδικὰ ψαράδικα, ποὺ τοὺς μετέφεραν στὴ Μαλάγα καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Καλκούτα. Στὸ λιμάνι τῆς Καλκούτας, βρισκόταν ἕνα πλοῖο ποὺ θὰ ἔφευγε γιὰ τὴ Μασσαλία. Οἱ δυὸ φίλοι μπήκανε μέσα μὲ κάποια ἀνακούφισι, γιατὶ πιστεύανε πὼς τὰ βάσανά τους εἶχαν τελειώσει πειά.

Ὅταν ὅμως φτάσανε στὴ Μασσαλία, μάθανε—ὄχι χωρὶς δυσφορία—ὅτι τὸ «Μόρνιν Στέαρ» εἶχε φθάσει πρὶν ἀπὸ τρεῖς μέρες καὶ ὅτι ὁ Χάρρυ Ζάρτνερ χωρὶς νὰ βγῆ καθόλου ἔξω, εἶχε φύγει ἀμέσως γιὰ τὸ Λονδῖνο.

Ὁ Τζὶμ καὶ ὁ Τζών, χωρὶς νὰ φᾶνε, γιὰ νὰ μὴ χάνουν οὔτε στιγμή, πῆραν τὸ ἐξπρὲς Παρισίων.

Στὶς ἐφτὰ τὸ βράδυ φτάσανε στὸ Παρίσι. Στὶς 9 τὸ πρωΐ τῆς ἄλλης μέρας πήρανε τὸ τραῖνο τοῦ Καλαί. Διέσχισαν τὴ Μάγγη καὶ στὶς πέντε ἀκριβῶς χτυπούσανε τὴν πόρτα τοῦ κομψοῦ ἀγροκηπίου τοῦ Χάρρυ Ζάρτνερ, χωρὶς νὰ σκεφθοῦν κἂν νὰ περάσουν προηγουμένως ἀπὸ τὰ σπίτια τους.

—Ὁ κ. Χάρρυ Ζάρτνερ; Ρωτήσανε τὸν κηπουρό.

—Μόλις ἔφθασε.

—Πέστε του ὅτι οἱ κύριοι Τζὼν Λίνκτον καὶ Τζὶμ Πουὲλ ἔχουν τὴν ἐπιθυμία νὰ τοῦ ποῦν δυὸ λόγια.

—Ἀμέσως!... Περᾶστε στὸ σαλονάκι.

Μετὰ πέντε λεπτὰ παρουσιάστηκε χαριέστατος ὁ κ. Χάρρυ Ζάρτνερ καὶ χαιρέτησε τοὺς δύο ἐπισκέπτας του μὲ τὴ μεγαλείτερη εὐγένεια.

—Κύριε, εἶπε τότε ὁ Τζών. Ἐγὼ καὶ ὁ φίλος μου Τζὶμ Πουέλ, κάναμε τὸ γύρο τοῦ κόσμου, παρακολουθῶντας σας, γιὰ νὰ σᾶς ἀναγγείλουμε ὅτι πολὺ ἐπιθυμοῦμε νὰ τραβήξουμε τ' αὐτιά σας ἢ τ' αὐτιὰ ἐκείνου ποὺ καθεμέρα, ὅταν περνάω ἀπὸ ἐδῶ, μὲ βρίζει παληάνθρωπο καὶ ἐλαφρόμυαλο!

Ὁ Χάρρυ Ζάρτνερ παρέμεινε ἀτάραχος, χαμογέλασε ἐλαφρὰ καὶ κατόπιν ἀπάντησε:

—Τὸν ξέρω αὐτὸν τὸν κύριο. Θὰ διατάξω νὰ σᾶς τὸν παρουσιάσουν ἀμέσως.

Μιλοῦσε τονίζοντας τὶς λέξεις μιὰ-μιὰ χωριστὰ καὶ συγχρόνως χτύπησε τὸ κουδοῦνι τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ γέρο ὑπηρέτης ἔφτασε λαχανιασμένος.

—Νὰ φέρης τὸν Μπεμπέκο! τοῦ εἶπε τότε ὁ κύριός του.

Ὁ ὑπηρέτης ἔφυγε ἀμέσως γιὰ νὰ ξαναγυρίση σὲ λίγο κρατῶντας ἕνα χρυσὸ κλουβὶ μέσα στὸ ὁποῖο βρισκότανε ἕνας θαυμάσιος παπαγάλος, ὁ πιὸ ὡραῖος παπαγάλος ποὺ εἴχανε ἰδεῖ στὴ ζωή τους οἱ δυὸ φίλοι.

Ὁ παπαγάλος ἄρχισε τότε νὰ φωνάζη: «Παληάνθρωπε, ἐλαφρόμυαλε!»

Μπρὸς σ' αὐτὴ τὴν ἀποκάλυψι ὁ Τζὼν καὶ ὁ Τζὶμ ξέσπασαν σὲ γέλοια ἀκράτητα. Ὧρες γελούσανε μὲ τὴν καρδιά τους, ὅσο ἴσως δὲν γελάσανε σὲ ὅλη τους τὴν ζωή.

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ MARIO MARIANI

ΤΟ «ΜΙΚΡΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ»

Ἕνα πρόσωπο ὠχρὸ καὶ ἕνα βέλο μαῦρο καὶ κάτω ἀπὸ τὸ μαῦρο βέλο δυὸ μάτια πιὸ μαῦρα ἀπὸ τὸ μαῦρο βελοῦδο, πιὸ μεγάλα κι' ἀπὸ μιτὸ πρόσωπο. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦταν ὅλο μάτια.

Μὰ τὰ μάτια της δὲν κύτταζαν ποτὲ τίποτε. Κύτταζαν μακρυὰ σὰν νὰ ἦσαν βυθισμένα σὲ ἀπόκοσμους στοχασμούς. Συχνὰ πάλι τὰ κρατοῦσε κλειστά. Σχεδὸν πάντα τὰ εἶχε κλειστά. Καὶ τὰ βλέφαρά της, κλειστὰ καὶ μεγάλα, μοιάζανε μὲ δυὸ λωβοὺς μωβ κοχυλιῶν, ἐνῶ ἡ βλεφαρίδες πραγματικὴ ἀψὶς ἀπὸ ἔβενο, εἶχαν μιὰ τέτοια παράξενη σκοτεινὴ ἀπόχρωσι ποὺ σ' ἔκανε νὰ φρικιᾶς. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ σοῦ προξενοῦσε ρίγη, χωρὶς αὐτὴ τὴν ἴδια κανένα ρῖγος νὰ τὴν συγκλονίζη. Ἦταν δεκάξη χρονῶν κι' εἶχε φύγει ἀπὸ τὸ δικό μας κόσμο, γιὰ ἕνα κόσμο ὀνείρων, ἐκεῖ ὅπου ἴσως κανένας δὲν μποροῦσε, κανένας δὲν ἤξερε νὰ τὴν ἀκολουθήση. Ἦταν πιὸ κλειστὴ ἀπὸ τὰ κλειστά της βλέφαρα καὶ πιὸ ἀπόμακρη ἀπὸ τὰ μάτια της, τὰ μάτια της τὰ φωτεινὰ καὶ μαῦρα σὰν μισαναμμένο κάρβουνο, ποὺ πάντα ἔκλειναν μέσα τους τὴ θύελλα...

Ποτὲ σχεδὸν δὲν μιλοῦσε. Καὶ τὰ λόγια ποὺ ἔλεγε ἦσαν σταγόνες στοχασμοῦ, ποὺ ἔπεφταν κανονικὰ κατὰ διαλείμματα, λιγάκι κουρασμένες. Πόση κούρασι καὶ πόση γεροντικὴ γαλήνη εἶχε πέσει σ' ἐκείνη τὴ νειότη!

Ἴσως ἦταν ἡ τρομερὴ ὠχρότης ποὺ ἔκανε χλωμὴ τὴ ζωή της, ἴσως ἦταν μαγεμμένη. Λὲς καὶ μιὰ μυστικὴ ἀρρώστεια τῆς ἔπινε τὸ αἷμα, λὲς καὶ μιὰ μαύρη μάγισσα κρυμμένη στὸ προσκεφάλι της ρουφοῦσε τὴ νύχτα τὴν πνοὴ καὶ τὴ ζωή της...

Ἦταν μιὰ ζωὴ δίχως κίνησι, δίχως σάρκα καὶ νεῦρα. Ἔμοιαζε μὲ λίμνη ἥσυχη, γαλήνια, κάτω ἀπὸ αὐγουστιάτικο φεγγάρι, ὅταν τὰ νερὰ εἶνε ἤρεμα-λάδι.

Καὶ ὅμως...

Τὴν ἔλεγα «Μικρὸ Μυστήριο» πρὶν νὰ γνωρίσω τὸ κρυμμένο μυστικό της.

Φοροῦσε πάντα μαῦρα, ὅλο μαῦρα.

Μικρὸ Μυστήριο! Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἦταν μιὰ νυχτωδία τοῦ Σοπέν, μιὰ σονάτα τοῦ Μόζαρτ, ἦταν ἕνας θηλυκὸς Ἀμλέτος.

Ὅταν κυττάζοντάς την ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν τριάντα μου χρόνων, τῆς ἔλεγα μὲ ὕφος πατρικό «Δυστυχισμένο πλασματάκι! ὑποφέρεις;», ἐκείνη χαμογελοῦσε μ' ἕνα χαμόγελο ἐλαφρό, διφορούμενο. Καὶ κύτταζε μακρυά. Ὕστερα κλεινότανε μέσ' στὰ μεγάλα βλέφαρά της, μέσα στοὺς μωβ λοβοὺς τῶν ματιῶν της.

—Μικρὸ Μυστήριο, γιατὶ δὲν μιλᾶς ποτέ;

—Θεέ μου!... Τί πρέπει νὰ λέω;

Μιὰ μέρα τὴ ρώτησα:

—Σκέφθηκες ποτὲ τὴν ἀγάπη;

Μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε λιγάκι, ἐρώτησε κι' ἐκείνη:

—Τὴν ἀγάπη;... Τί εἶνε ἡ ἀγάπη;

Κι' ὕστερα κλείστηκε πάλι μέσα στοὺς ἄσπρους λοβοὺς τῶν μεγάλων της βλεφάρων.

Ἦταν ἀπόκοσμη, ἦταν μακρυὰ ἀπ' τὴ ζωή. Ἡ ψυχρότης της τὴν ἀπομάκρυνε ἀπὸ ἀγάπη. Ἔπαιζε πολὺ καλὰ πιάνο, ἔπαιζε σχεδὸν πάντα Σοῦμπερτ. Μὰ ἂν στὴ συνομιλία, σὲ καμμιὰ συνάθροισι, τὴν πλησίαζε κανεὶς γιὰ νὰ τῆς πῆ κάτι μὲ ἀβροφροσύνη, ἐκείνη ἀπαντοῦσε μὲ ἕνα χαμόγελο λιπόψυχο, θλιβερό: «Γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ!... Μὴν εἶστε καὶ σεῖς ἀνόητος...» ἢ «Ὤ!... ξέρετε, μερικὲς βλακεῖες, σὲ μένα δὲν κάνουν οὔτε κρύο, οὔτε ζέστη!...».

Κι' ἔπαιρνε ἀμέσως ἕνα τέτοιο ὕφος ἀγανακτήσεως καὶ πείσματος ποὺ ἀνάγκαζε τὸν ἄλλον νὰ σωπάση... Ἔπειτα μὲ τὰ μάτια χαμηλωμένα, τυλιγόταν μέσα στὴ σιωπή της, σὰν μέσα σὲ σάβανο.

Ἡ μητέρα της ἔλεγε συχνά: «Εἶνε πολὺ φρόνιμη, γιὰ τὴν ἡλικία της. Σίγουρα θὰ γίνη καλογρηά».

Ὁ πατέρας της τὴν πήγαινε ἔξω σὲ μακρυνοὺς περιπάτους, νομίζοντάς την ἄρρωστη.

Ὁ γιατρὸς ὅμως γελοῦσε: «Ὄχι... πρὸς Θεοῦ! ἔλεγε. Δὲν ἔχει τίποτα. Εἶνε μόνο λίγο ἀναιμική... μὰ τὰ κορίτσια σήμερα εἶνε ὅλα ἀναιμικά... Μὴ φοβᾶσθε. στέκει καλά».

Ἐγὼ καθόμουν στὸ ἴδιο σπίτι.

Καὶ εἶχα ἕνα παράθυρο ἀπέναντι στὸ δικό της.

Καὶ τὰ δυό μας παράθυρα ἔβλεπαν σὲ μιὰ αὐλὴ στενή, σκοτεινή.

Τὸ σπίτι ἦταν παληό, οἱ τοῖχοι ξεθωριασμένοι, ξασβεστωμένοι, γεμᾶτοι σχισμάδες.

Καθόμαστε στὸ τέταρτο πάτωμα, καὶ ὅταν κυττάζαμε κάτω στὴν αὐλή, μᾶς φαινόταν πὼς κυττάζαμε στὸ βάθος ἑνὸς πηγαδιοῦ.

Ἐγὼ ἤμουν ξενύχτης ἐκεῖνο τὸν καιρό. Ἤμουν ἄλλωστε πάντα ξενύχτης, γιατὶ στὴν ψυχή μου ὑπάρχει μόνο ἡ νύχτα, γιατὶ στὴν ψυχή μου ὑπάρχουν μόνο τ' ἄστρα, τ' ἄστρα τὰ μακρυνὰ ποὺ ποτὲ δὲν μοὔκαναν κακό, ἡ νύχτα ἡ σιωπηλὴ ποὺ μοῦ δίνει τὴ μοναξιὰ καὶ τὴν ἀγάπη, τὶς δυὸ μόνες ὀμορφιὲς τῆς ζωῆς.

Μιὰ νύχτα μοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσα θόρυβο ἔξω στὴν αὐλή.

Ἦταν ἀργά. Ἴσως τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα...

Κύτταξα στὴν αὐλὴ μέσ' ἀπὸ τὶς γρίλλιες τὶς κλειστές. Μιὰ σκιὰ σκαρφάλωνε στὴν ἄβυσσο. Δυὸ παράθυρα ἦσαν ἀνοιχτά.

Δυὸ παράθυρα στὴν αὐλή· τὸ ἕνα ἑνὸς φοιτητῆ τῆς Νομικῆς ποὺ καθόταν στὸ τρίτο πάτωμα, τὸ ἄλλο τοῦ Μικροῦ Μυστηρίου.

Στὴν ἀρχὴ πῆγε ὁ νοῦς μου στοὺς κλέφτες, μὰ ὅταν εἶδα κάτω ἀπὸ μιὰ ἀκτῖνα τοῦ φεγγαριοῦ, τὸ Μικρὸ Μυστήριο νὰ σκύβη ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο, μὲ τὸ πρόσωπό της πιὸ χλωμὸ κι' ἀπ' τὸ φεγγάρι καὶ μ' ἕνα σάλι στοὺς γυμνούς της ὤμους, ἐννόησα.

Ὁ νέος ἐκεῖνος κεῖ κάτω, ἀπὸ τὸ τρίτο πάτωμα, ἔτσι σχεδὸν ὅλες τὶς νύχτες ριψοκινδύνευε τὴ ζωή του γιὰ νὰ πάη κοντά της. Ἔπαιζε τὴ ζωή του σ' ἕνα ταξεῖδι τρομερό, ἐναέριο, κρατούμενος ἀπὸ τὰ παληὰ σίδερα τοῦ νεροσωλῆνα καὶ τὶς ἄλλες προεξοχές.

Ἐγὼ τὸν παρακολουθοῦσα στὸ τρομερὸ ταξεῖδι του, κρατῶντας τὴν ἀναπνοή μου, ὅπως καὶ τὸ Μικρὸ Μυστήριο.

Ἂν λιγάκι λάθευε! Τίποτα! ἕνα κατρακύλισμα, ἕνα κρανίο συντριμμένο κάτω στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς, ἕνας ἔρως πεθαμένος.

Κι' ἔτσι ἔμαθα τώρα, τὸ μυστήριό της, ἀκόμα καὶ τὴν ἀφορμὴ τῆς χλωμάδας της, τὴν ἀγάπη, τὴν ἀγωνία της ὅλων τῶν νυχτῶν, ποὺ παρακολουθοῦσε τὴ σκαρφάλωσι τοῦ φίλου της, μὲ τὴν τρομάρα στὴν καρδιὰ καὶ τὶς μυστικές, τὶς κρυφὲς της τέρψεις ὅλων τῶν νυχτῶν!...

* * *

—Μικρὸ Μυστήριο, σκέφθηκες ποτὲ τὴν ἀγάπη;

—Τὴν ἀγάπη;... Τί εἶνε ἡ ἀγάπη;

—Εἶνε ἡ μικρὴ ἀδελφὴ τοῦ θανάτου, μὰ πρέπει κανεὶς νὰ ζῆ τὴ νύχτα, μὲ τὰ παράθυρα κλειστά, ποὺ βλέπουν σ' αὐλὲς σκοτεινὲς γιὰ νὰ γνωρίση...

—Θεέ μου! Θεέ μου! Εἴδατε;... Ξέρετε!... Πρὸς Θεοῦ!... πρὸς Θεοῦ, μὴ μὲ καταστρέψετε.

—Ἐγώ;... μὴ φοβᾶσαι... δὲν λέω σὲ κανένα τίποτα... σοῦ δίνω, μάλιστα ὅλη μου τὴν εὐχή, δυστυχισμένο μου πλασματάκι... μὰ βρῆτε ἕναν ἄλλο τρόπο... προσέξετε... καμμιὰ νύχτα... ὅταν γυρίζει... κουρασμένος ...μπορεῖ τὰ πόδια του νὰ μὴ θελήσουν νὰ τὸν ὑπακούσουν...

—Πῶς νὰ κάνουμε;... δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον... Μὲ ἐπιτηροῦσε τόσο!... Ὁ κόσμος εἶνε τόσο κακός!...

Καὶ γιὰ πρώτη φορὰ μὲ κυττοῦσε μὲ ὀλάνοιχτα τὰ μάτια της.

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ὁ μεγάλος φιλόσοφος Λομπρόζο ἀναφέρει στὰ ἔργα του, πολλὰ περίεργα πνευματιστικὰ καὶ ὑπνωτιστικὰ φαινόμενα ἀπὸ τὰ ὁποῖα παραθέτουμε μερικά.

Εἶνε ἐξακριβωμένο ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Σπένσερ προεῖπε τὴν ἐφεύρεσι τοῦ τηλεφώνου, μιλῶντας μὲ τὸ στόμα μιᾶς ὑπνωτισμένης δεσποινίδος, ἡ ὁποία ἀγνοοῦσε ἐντελῶς τὰ στοιχεῖα τῆς φυσικῆς.

Ἕνας ὀκταετὴς Ἄγγλος, ὑπνωτιζόμενος, ἔγραφε ὁλόκληρες ἐπιστολὲς σὲ κινέζικη γλῶσσα, τὴν ὁποία. φυσικά, ἀγνοοῦσε τελείως. Μιὰ ἄλλη μικρούλα, πάλι, ὑπνωτισμένη ἐπίσης, ἔγραφε θαυμάσια τὴν ἀρχαία ἑλληνική, ἐνῶ δὲν ἤξερε οὔτε τοὺς χαρακτῆρας τῆς γλώσσας μας.

Στὴ Νέα Ὑόρκη κάποτε ἕνας μικρὸς μπεμπές, ὁ ὁποῖος ἀκόμα ἐθήλαζε, εἶχε τὴ δύναμι νὰ... μετακινῆ ὡρισμένα ἀντικείμενα, κυττάζοντάς τα ἁπλῶς καὶ ἐκφράζοντας τὴν ἐπιθυμία του νὰ τὰ πιάση.

Ἕνας ἄλλος μικρός, ὀνόματι Τζένκεν, ἡλικίας μόλις δυὸ ἐτῶν, κατώρθωνε ὑπνωτιζόμενος νὰ γράφη καὶ νὰ δίνη σοφώτατες ἀπαντήσεις σὲ διάφορα ζητήματα.

Τὸ πιὸ καταπληκτικὸ ὅμως ἀπ' ὅλ' αὐτὰ τὰ φαινόμενα, ποὺ τὸ ἐπιβεβαιώνει καὶ ἡ καθ' ὅλα ἀξιόπιστη βαρώνη Σέϋμουρ, εἶνε ὅτι, μιὰ μικρὴ ἀνεψιά της, ἡλικίας μόλις ἐννέα μηνῶν, ὑπνωτισμένη, κατώρθωνε νὰ... γράφη ἀπταίστως καὶ σὲ θαυμάσιο ὕφος τὴ γαλλικὴ γλῶσσα.

Ὁ Ἕλλην φιλόσοφος Ἰάμβλιχος βεβαιώνει στὸ ἔργο του, πὼς ὅταν βρισκόταν σὲ ἔκστασι, ἀνυψωνόταν στὸν ἀέρα δέκα πήχεις πάνω ἀπ' τὴ γῆ!

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

ΕΝΑΣ ΑΝΕΚΔΙΗΓΗΤΟΣ ΤΟΥΡΚΟΣ ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ

(Ἄρθρο τοῦ Γάλλου δημοσιογράφου καὶ συγγραφέως Robert Dunier)

ΕΝΑ ἀπ' τὰ πιὸ ἰδιόρρυθμα κράτη τῆς Εὐρώπης, σὲ ὅ,τι ἀφοροῦσε τὸν τρόπο καὶ τὰ μέσα τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης, ἦταν χωρὶς ἄλλο κι' ἡ προπολεμικὴ Τουρκία.

Στὸν μακάριο αὐτὸν τόπο, κι' οἱ πιὸ ἀσήμαντοι ἀκόμα δημόσιοι ὑπάλληλοι ἦσαν, στὴν περιφέρειά τους καὶ στὸν κύκλο τῆς δικαιοδοσίας τους, μικροσκοπικοὶ Σουλτάνοι, εἶχαν ἀπόλυτη ἐξουσία ζωῆς καὶ θανάτου στοὺς ὑποδιεστέρους των καὶ κανόνιζαν τὴν ὑπηρεσία τους περισσότερο σύμφωνα μὲ τὴ δική των λογικὴ καὶ μὲ τὰ δικά τους κέφια, παρὰ μὲ τὴν κοινὴ λογικὴ καὶ μὲ τὸ κοινὸ συμφέρον.

Γιὰ ὅσους ἀμφιβάλλουν, ἔχω πρόχειρους γιὰ τὴν ἀπόδειξι τῶν ἰσχυρισμῶν μου, δυὸ ἀλησμόνητους Τούρκους ἀστυνομικοὺς διευθυντὰς — τοῦ Μοναστηρίου τὸν ἕνα, καὶ τῆς Προύσσης τὸν ἄλλο—τοὺς ὁποίους μάλιστα γνώρισα καὶ προσωπικῶς σὲ κάποιο μου ταξεῖδι στὴν Τουρκία.

Ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὸν πρῶτο: Λεγόταν Χαλὴλ-Ριφαὰτ μπέης, κι' ἦταν ἀπὸ τὰ 1906 ἀστυνομικὸς διευθυντὴς τοῦ βιλαετίου Βιτωλίων. Ἕδρα του ἦταν τὸ Μοναστῆρι, κι' ἀπὸ τὸ πολυτελέστατο γραφεῖο του. τὸ ἐπιπλωμένο μὲ πάμπολλα ραχατλίτικα ντιβάνια, ἔβγαιναν ἡ περίφημες διαταγές του καὶ τὰ σοφά του σχέδια γιὰ τὴν ἐξόντωσι τῶν ἑλληνικῶν καὶ βουλγαρικῶν συμμοριῶν, ἡ ὁποῖες τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχαν καταντήσει ἐφιάλτης σωστὸς γιὰ τοὺς Τούρκους.

Ὁ Χαλὴλ-Ριφαὰτ μπέης, λοιπόν, ἕνα καλὸ πρωῒ ἔλαβε ἐπεῖγον τηλεγράφημα ἀπ' τὸν συνάδελφό του τῶν Σκοπίων, ὁ ὁποῖος τὸν πληροφοροῦσε ὅτι ὁ Βούλγαρος ἀρχικομιτατζῆς Θανάσωφ βρισκόταν ἀπὸ μέρες κρυμμένος σὲ κάποιο βουλγαρικὸ χωριὸ τῆς περιφερείας του, κι' ὅτι μὲ λίγη ἐξυπνάδα θὰ μποροῦσε νὰ ἐπιτύχῃ τὴ σύλληψί του.

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρό, ὁ ἀστυνομικὸς διευθυντής, κατάρτισε αὐτοπροσώπως δυὸ ἰσχυρὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ Τούρκους χωροφύλακας, ἔβαλε ἐπὶ κεφαλῆς τους ἀπὸ ἕναν δραστήριο καὶ δοκιμασμένο σὲ τέτοιου εἴδους ἐπιχειρήσεις τσαούση, καὶ τἄστειλε ἐναντίον τοῦ Θανάσωφ.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν, ὅτι ὁ Θανάσωφ πιάστηκε, κατόπιν συμπλοκῆς μὲ τ' ἀποσπάσματα—κατὰ τὴν ὁποία μάλιστα σκοτώθηκε κι' ἕνας χωροφύλακας — καὶ σιδεροδεμένος τώρα τραβοῦσε συνοδεία γιὰ τὰ Βιτώλια.

Ὅλος ὁ κόσμος, κατενθουσιασμένος γιὰ τὴ σύλληψι τοῦ Βουλγάρου τρομοκράτου, ἔβγαινε στὰ πρόθυρα τῶν χωριῶν καὶ χαιρετοῦσε μὲ χαρὰ τὸ θριαμβευτικὸ πέρασμα τῶν νικηφόρων ἀποσπασμάτων.

Πρὶν ὅμως μποῦν στὸ Μοναστῆρι τ' ἀποσπάσματα, συνέβη τὸ ἑξῆς ἀπίστευτο καὶ πρωτοφανὲς γιὰ κάθε ἄλλο κράτος γεγονός: Ὁ Θανάσωφ, ξέροντας τὴν τύχη ποὺ τὸν περίμενε σὲ λίγες μέρες, κατάφερε νὰ δωροδοκήσῃ τοὺς Τούρκους χωροφύλακες, δείχνοντάς τους κάποιο μέρος, ἐκεῖ κοντά, στὸ ὁποῖο εἶχε κρύψει 250 λίρες χρυσὲς τουρκικές, κι' ἔτσι τὸν ἄφησαν ἐλεύθερο νὰ τὸ σκάσῃ, ρίχνοντας—γιὰ ντόρο καὶ γιὰ στάχτη στὰ μάτια τῶν δυσπίστων—μερικὲς τουφεκιὲς στὸν ἀέρα!...

Ὅταν τὸ εὐσυνείδητο αὐτὸ ἀπόσπασμα μπῆκε τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ στὸ Μοναστῆρι, μὲ ἄδεια πειὰ τὰ χέρια του, καὶ παρουσιάστηκε στὸν ἀστυνομικὸ διευθυντὴ ν' ἀναφέρῃ τὴν ἀπροσδόκητη δραπέτευσι (!) τοῦ ἔξυπνου ἀρχικομιτατζῆ, ὁ Χαλὴλ Ριφαὰτ μπέης ἔγινε ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸ κακό του.

Ἐπειδὴ ἤξερε καλὰ ἀπὸ τί πάστα ἦσαν φτιασμένοι οἱ χωροφύλακές του, ἐννοιώσε ἀμέσως πὼς θὰ ἔπεσε γερὸ μπαξίσι, γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ τόσο καλὰ ἡ δῆθεν δραπέτευσι τοῦ Θανάσωφ. Ἤξερε, ἄλλωστε, πολὺ καλά, πὼς οἱ κουρελῆδες χωροφύλακές του εἶχαν νὰ πάρουν 3 μῆνες μισθὸ ἀπ' τὸ ἄδειο δημόσιο Ταμεῖο.

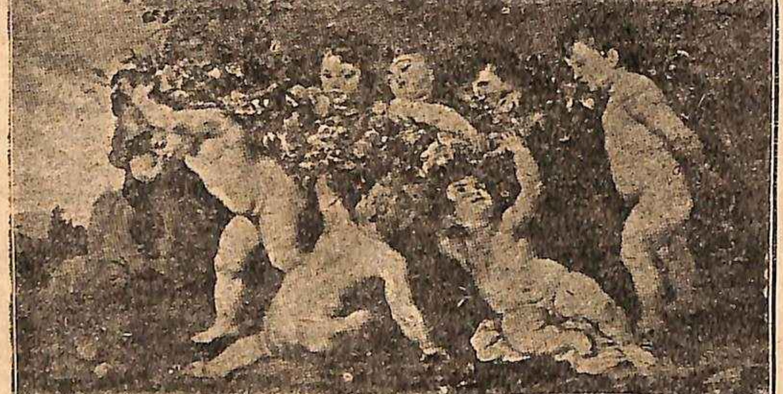

Γι' αὐτό, χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ καὶ χωρὶς νὰ σκεφθῇ τὶς συνέπειες τῶν πράξεών του ἢ νὰ δώσῃ λογαριασμὸ σὲ κανέναν, διέταξε.

1ον) Νὰ ἀπολυθοῦν ἀμέσως—γιὰ τιμωρία—καὶ οἱ 47 χωροφύλακες τῶν δυὸ ἀποσπασμάτων χωρὶς νὰ πάρουν καμμιὰ ἀποζημίωσι, ἀφοῦ πρῶτα παραδώσουν τὴν κουρελιασμένη καὶ σχεδὸν ἀνύπαρκτη στολή τους στὸν διαχειριστὴ τῆς ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως.

2ον) Νὰ ἀποφυλακιστῇ ἀμέσως ὁ κρατούμενος γιὰ σωρεία ληστειῶν καὶ φόνων, ἐναντίον Μωαμεθανῶν καὶ Χριστιανῶν, περιβόητος Ἀλβανὸς λήσταρχος Χοῦσο-Γκίργκια, ἀμνηστευόμενος συγχρόνως.

3ον) Νὰ ἀνατεθῇ σ' αὐτὸν ἡ ἀρχηγία νέου καταδιωκτικοῦ ἀποσπάσματος, γιὰ τὴ σύλληψι τοῦ Θανάσωφ καὶ γιὰ τὴν ἐμπέδωσι τῆς δημοσίας τάξεως στὸ δύστυχο καὶ πολυτάραχο βιλαέτι.

καὶ 4ον) Νὰ ἐφοδιασθῇ ὁ νέος ἀποσπασματάρχης μὲ ἀμπουγιουρντί, μὲ ἔγγραφο διαταγὴ δηλαδὴ τοῦ βαλῆ πρὸς ὅλες τὶς δημόσιες ἀρχὲς γιὰ νὰ τοῦ παρέχουν κάθε εὐκολία κι' ὑποστήριξι στὴν ἐκτέλεσι τῆς ἀποστολῆς του!...

Περιττὸ νὰ σᾶς ποῦμε, ὅτι ἡ διαταγὴ αὐτὴ τοῦ ἀνεκδιήγητου Χαλὴλ-Ριφαὰτ μπέη ἐκτελέστηκε «κατὰ γράμμα». Τὴν ἄλλη μέρα πρωῒ-πρωΐ, ὁ βλοσυρὸς Ἀλβανὸς λήσταρχος ἀποφυλακίστηκε κι' ὡδηγήθηκε μὲ πομπὴ μπρὸς στὸν ἀστυνομικὸ διευθυντή, γιὰ ν' ἀναλάβῃ τὰ καινούργια του καθήκοντα.

Κι' ἐκεῖ, μέσα στὸ πολυτελὲς ἀνατολίτικο γραφεῖο, πίνοντας πυκνὸ καπνὸ τῶν θορυβωδῶν ναργιλέδων των, ἡ δυὸ παράδοξες ἐκεῖνες προσωπικότητες, ὁ ἀστυνομικὸς διευθυντὴς Βιτωλίων κι' ὁ πρώην μελλοθάνατος Ἀλβανὸς κακοῦργος, τὰ κανόνισαν μιὰ χαρά.

Μὰ εἶχε καὶ συνέχεια πιὸ ἐξωφρενική, ἡ πρωτάκουστη αὐτὴ συνθηκολόγησι:

Ποιοὶ θὰ συγκροτοῦσαν τὸ καινούργιο καταδιωκτικὸ ἀπόσπασμα;...

Οἱ παληοὶ χωροφύλακες εἶχαν ἀπολυθεῖ, γιὰ τιμωρία. Στοὺς ὑπολοίπους χωροφύλακας τῆς Ἀστυνομικῆς Διευθύνσεως δὲν εἶχε, πάλι, ἐμπιστοσύνη ὁ καινούργιος ἀποσπασματάρχης!...

Ὥστε;... Μὰ ἡ λύσι δὲν ἄργησε νὰ βρεθῇ. Ὁ θαυμάσιος Χοῦσο-Γκίργκια ἐφοδιάστηκε μὲ μιὰ ἔγγραφο διαταγὴ τοῦ Χαλὴλ-Ριφαὰτ πρὸς τὸν ἐπιστάτη τῶν ποινικῶν φυλακῶν τῆς πόλεως, ὁ ὁποῖος διετάσσετο νὰ ἐπιτρέψῃ τὴ στρατολογία ἀνδρῶν, γιὰ τὸ καταδιωκτικὸ ἀπόσπασμα, ἀπ' τοὺς λογῆς-λογῆς κρατουμένους κακούργους!

Τρεῖς μέρες κράτησε τὸ πατιοντὶ αὐτό. Ὁ Ἀλβανὸς λήσταρχος πήγαινε κάθε πρωῒ κι' ἀπόγευμα στὶς φυλακές, διάλεγε ἀνθρώπους τοῦ σκοινιοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ, Ἀλβανοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον — τοὺς ἔδινε ἕνα πρόχειρο σημείωμα ἀποφυλακίσεως καὶ τοὺς ἔστελνε στὸ κονάκι του, ποὺ ἦταν ἐγκαταστημένο σὲ κάποιο χάνι τῶν Βιτωλίων.

Ἀφοῦ τέλος ξεχώρισε ἀπ' τὰ τέρατα ἐκεῖνα καμμιὰ τριανταριὰ ὀπαδοὺς τῆς ἀπολύτου ἐμπιστοσύνης κι' ἐκλογῆς του, τοὺς φόρεσε τὴν ἐπίσημη στολὴ τοῦ χωροφύλακος, τοὺς ὥπλισε μὲ καινούργιο ὁπλισμὸ — μποροῦσε νὰ φέρῃ ἀντίρρησι ὁ Τοῦρκος διαχειριστὴς τῆς Διευθύνσεως;—καὶ τοὺς κουβάλησε ἕνα καλὸ πρωῒ μαζύ του στὸ προαύλιο τοῦ Διοικητηρίου.

Ἐκεῖ, ἔπειτα ἀπὸ μισὴ ὥρα, ἔλαβε χώραν ἡ ἀκόλουθος ἐπιβλητικὴ καὶ σεμνὴ (;) τελετή:

Μπρὸς στὸν Ἀστυνομικὸ Διευθυντή, περιτριγυρισμένο κι' ἀπ' τὸ ἀνώτερο προσωπικὸ τῆς Διευθύνσεως, ἔγινε ἡ πρώτη μισθοδοσία τῶν νεοσυλλέκτων χωροφυλάκων, οἱ ὁποῖοι, κατενθουσιασμένοι γιατὶ τσιμπολογοῦσαν ἑνὸς μηνὸς «λουφὲ» προκαταβολικῶς, σήκωσαν ἔπειτα τὰ ὅπλα τους στὸν ἀέρα, καὶ ξέσπασαν σὲ βροντερὲς ζητωκραυγὲς καὶ σὲ χαρούμενα «γιασασίν»!...

Ἔπειτα ὁ πάνοπλος κι' ἀγριωπὸς Χοῦσο-Γκίργκια, τραβῶντας τὸ σπαθί του, τὸ λύγισε μπρὸς στὸν καμαρωτὸ Διευθυντή—εἰς ἔνδειξιν ὑποταγῆς κι' εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴν ἀμνήστευσί του —καὶ φώναξε τρεῖς φορὲς τὸν πατροπαράδοτο ἀλβανικὸ ὅρκο: «Μπέσσα γιὰ μπέσσα, κόκα πὲρ κόκα», γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι θὰ μείνῃ πιστὸς στὴ συμφωνία καὶ στὴν εὐσυνείδητη ἐκτέλεσι τῶν νέων καθηκόντων του.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς δράσεώς του ἦσαν πράγματι κεραυνοβόλα.

Ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἐκστρατεία τοῦ πρωτοτύπου ἐκείνου ἀποσπάσματος, δὲν εἶχε πειὰ μείνει οὔτε ἴχνος κακοποιοῦ στοιχείου στὴν περιφέρεια τοῦ βιλαετίου Βιτωλίων. Ὁ Θανάσωφ σκοτώθηκε σὲ μιὰ συμπλοκὴ μαζύ τους, χάνοντας συγχρόνως καὶ 10 παλληκάρια τῆς συμμορίας του, κι' οἱ ἄλλοι κομιτατζῆδες ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν καὶ νὰ καταφύγουν σὲ ἄλλες περιοχές.

Ὁ Ἑλβετὸς στρατιωτικὸς ἰατρὸς Χάνσεν, ἀπεσπασμένος στὴν ὀργανωτικὴ ἀποστολὴ τῶν Εὐρωπαίων ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἀναλάβει τὴ διοργάνωσι τῆς Μακεδονίας, πιστοποιεῖ σὲ κάποια ἔκθεσί του ὅτι μιὰ μέρα ποὺ βρισκόταν στὸ Διοικητήριο τοῦ Μοναστηρίου, παρέστη ὁ ἴδιος μάρτυς ἑνὸς ἀπαισίου καὶ φρικιαστικοῦ θεάματος:

Δυὸ ἀγωγιάτες, βουτηγμένοι στὴ λάσπη καὶ λουσμένοι στὸν ἱδρῶτα, ξεφόρτωναν ἀπὸ ἕνα μουλάρι δυὸ σακκιὰ βαρειά, τὰ ὁποῖα σκόρπιζαν ὁλόγυρά τους μιὰ ἀπαισία καὶ φριχτὴ δυσοσμία σαπίλας. Γεμᾶτος περιέργεια ὁ Ἑλβετὸς γιατρός, τράβηξε πρὸς τὰ ἐκεῖ γιὰ νὰ δῇ τὸ περιεχόμενό τους.

Μὰ μόλις πλησίασε, ἀναγκάστηκε νὰ ὀπισθοχωρήσῃ ἀπὸ ἀηδία καὶ φρίκη. Μέσα στὰ δυὸ σακκιὰ βρισκόντουσαν 17 κεφάλια κομμένα, Βουλγάρων κομιτατζήδων καὶ Τούρκων ληστῶν, σκοτωμένων ἀπ' τὸ καταδιωκτικὸ ἀπόσπασμα τοῦ Χοῦσο-Γκίργκια σὲ διάφορες συμπλοκές, καὶ τὰ ὁποῖα— σύμφωνα μὲ τὸ Ἀνατολίτικο ἔθιμο— ὁ τρομερὸς πρώην λήσταρχος ἔστελνε στὸν προϊστάμενό του Ἀστυνομικὸ Διευθυντή, ὡς ἔμπρακτο ἀπόδειξι τῶν πιστῶν του ὑπηρεσιῶν!...».

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΕ Ο ΓΚΑΙΤΕ

Ὁ πρῶτος ἔρως τοῦ μεγάλου ποιητοῦ. Ἡ Γκρέτχεν κι' ἡ Μαργαρίτα τοῦ «Φάουστ». Ἡ «κόρη τοῦ σπιτιοῦ». Τί γράφει γι' αὐτὴν ὁ Γκαῖτε. Ἡ Φρεδερίκα καὶ τὰ τραγούδια της. Ἡ Λιλή, ἡ κόρη τοῦ τραπεζίτου. Πῶς ὁ ἔρως ἔκανε τὸν Γκαῖτε κοσμικό, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΜΙΑ γλυκειὰ μητέρα καὶ μιὰ ἀφοσιωμένη ἀδελφὴ συντρόφεψαν τὰ παιδικὰ χρόνια τοῦ Γκαῖτε. Σ' αὐτὲς ὁ μέγας ποιητὴς ἐμπιστεύθηκε τὰ πρῶτα του ποιητικὰ δάκρυα. Ἐμεγάλωσε μέσα σὲ μιὰν ἀτμόσφαιρα στοργῆς...

Ἡ γυναῖκα εἴτε μητέρα, εἴτε φίλη εἶνε πάντοτε ἐκείνη ποὺ φανερώνει τοὺς θησαυροὺς τῆς τρυφερότητος στὸν ἄνδρα καὶ τὸν μαθαίνει ν' ἀγαπᾷ. Γι' αὐτὸ δὲ ἴσως ὁ Γκαῖτε ἦταν ἐρωτευμένος σ' ὅλη του τὴν ζωή. Ἔχουν γραφεῖ τόμοι ὁλόκληροι γιὰ τὴν ἱστορία τῶν ἐρώτων τοῦ ποιητοῦ καὶ γιὰ τὶς ὥμορφες φιλενάδες του ποὺ ἀναφέρονται ἢ ὑπονοοῦνται μέσα στὰ ἔργα του.

Ἡ πρῶτες φίλες τοῦ Γκαῖτε ἦσαν κορίτσια τοῦ λαοῦ. Κάποια ξανθὴ Γκρέτχεν, ποὺ ἐπουλοῦσε τεχνητὰ λουλούδια. ἦταν ἡ πρώτη γυναῖκα ποὺ γράφτηκε στὸ βιβλίο τῆς ἀγάπης τοῦ ποιητοῦ, τὸ ὁποῖο στόλισαν ἀργότερα τόσα ἀριστοκρατικὰ οἰκόσημα. Ἦταν ἕνας ἔρωτας ἀθῶος. ἕν' ἁγνὸ ξέσπασμα τῆς ἐφηβικῆς καρδιᾶς, ποὺ ἐκδηλώθηκε μόνο μ' ἕνα δειλὸ φίλημα τῆς Γκρέτχεν στὸ μέτωπο τοῦ νεαροῦ της φίλου, ὕστερ' ἀπὸ κάποιο νυχτερινὸ περίπατο. Ὁ Γκαῖτε κράτησε ζωηρὴ τὴν ἀνάμνησι τοῦ πρώτου αὐτοῦ φιλιοῦ. Δὲν ἔγραψε κανένα τραγοῦδι γιὰ τὴν πρώτη του φίλη. Ἴσως ἀπὸ αἴσθημα σεμνότητος. Ἴσως γιατὶ εἶχε ἀγαπήσει πολὺ τὴν Γκρέτχεν του. Τῆς προώριζε ὅμως ἔνδοξη τύχη. Ἀργότερα πολὺ τὴν ἔκανε ἡρωΐδα τοῦ Φάουστ. Τὸ εἰδύλλιο αὐτὸ τελείωσε μὲ τρόπο ἐλάχιστα ποιητικό. Οἱ γονεῖς τῆς νέας ποὺ ἔμαθαν τὶς σχέσεις της μὲ τὸν ποιητή, ἔδωσαν τέλος στὰ ραντεβοῦ τους. Ὁ Γκαῖτε νόμισε τότε πὼς θὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴ λύπη του. Ἔκλαψε τόσο, ὥστε ἐρέθισε τὸν λαιμό του καὶ ἐπὶ πολλὲς ἡμέρες ἔβηχε. Τὸ φασκόμηλο καὶ τὰ διάφορα ἄλλα μαλακτικὰ ἐγιάτρεψαν τὸν βῆχα καὶ τὸν... ἔρωτα τοῦ συναχωμένου ποιητοῦ. Ὁ Γκαῖτε ἦταν τότε δεκαπέντε ἐτῶν.

* * *

Καὶ τώρα ἂς ἔρθουμε στὴ δεύτερη φίλη του... Ὅσοι ἔχουν σπουδάσει στὴ Γερμανία θὰ διατηροῦν βέβαια τὴν τρυφερὴ ἀνάμνησι τῆς κόρης, ποὺ τοὺς ἔφερνε κάθε πρωῒ στὸ δωμάτιο τῆς πανσιόν τους, τὸν πρωϊνὸ καφέ. Δὲν εἶνε οὔτε ὑπηρέτρια, οὔτε θαλαμηπόλος. Εἶνε συνήθως ἡ κόρη ἡ ἡ ἀνεψιὰ τῆς σπιτονοικοκυρᾶς. Γιὰ τὸν νέο, ποὺ ζῇ μακρυὰ ἀπ' τὴν οἰκογένειά του, ἀναπληρώνει τὴ μητέρα, τὴν ἀδελφὴ καὶ πολλὲς φορὲς γίνεται λατρευτὴ σύζυγος. Εἶνε τὸ «κορίτσι τοῦ σπιτιοῦ», τὸ τόσο ἀγαπημένο στὶς αἰσθηματικὲς καρδιὲς τῆς φοιτητικῆς νεολαίας τῆς Γερμανίας.

Ὁ Γκαῖτε, λοιπόν, ποὺ ἦταν φοιτητὴς στὴ Λειψία, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς πιὸ ζωηρούς, ἀγάπησε κι' αὐτὸς τὸ «κορίτσι τοῦ σπιτιοῦ». Τὸ ὄνομά της ἦταν Ἄννα-Αἰκατερίνη Σένκοπο. Ὁ πατέρας της ἐδέχετο μερικοὺς φοιτητὰς οἰκοτρόφους.

Μέσα στὰ πρῶτα ποιήματα τοῦ Γκαῖτε, «Τὰ τραγούδια τῆς Λειψίας», ὑπάρχει κι' ἕνα μὲ τὸν τίτλο «Ἀπάτη». Εἶνε γραμμένο γιὰ τὴν Ἀννέτα. Ἰδοὺ ἡ μετάφρασίς του:

Τὸ μπροντεδάκι τῆς γειτόνισσάς μου
ἀνασηκώνεται ἀπαλά:
Μοῦ φαίνεται πὼς πίσω του ἡ μι-
(κροῦλα
κρυμμένη μὲ πα-
(ραφυλᾶ.
Στοχάζομαι πὼς
(θέλει γιὰ νὰ μά-
(θῃ
ἂν πάντα ἡ ζή-
(λεια ἡ πικρή,
βαθειὰ μοῦ σιγο-
(τρώει τὰ σωθικά
(μου
καὶ κρυφοβλέπω
(ἀπ' ἀντικρύ.
Ἀλλοίμονο! Τ' ὡ-
(ραῖο τὸ κοριτσά-
(κι
δὲν νοιώθει τί-
(ποτ' ἀπ' αὐτά,
καὶ τ' ἀγεράκι μό-
(νο σιγοπαίζει
μὲ τὸν μπερντέ
(της ἀπαλά.

* * *

Γιὰ τὴν κόρη αὐτὴ νὰ τί γράφει ὁ ἴδιος ὁ Γκαῖτε:

«Ἡ Ἀννέτα, ποὺ διεδέχθη στὴν ἀγάπη μου τὴν Γκρέτχεν, ἦταν νέα, ὥμορφη, εὔθυμη, καλὴ καὶ τόσο θελκτική, ποὺ ἄξιζε νὰ τὴν κλείσῃ κανεὶς μέσα στὸ βωμὸ τῆς καρδιᾶς του σὰν μικρὴ ἁγία. Τὴν ἔβλεπα κάθε μέρα ἐντελῶς ἐλεύθερα. Ἀλλὰ ἂν καὶ τὴν ἀγαποῦσα τόσο, ἐχαλοῦσα τὶς ὡραιότερές μου μέρες μὲ σκηνὲς ζήλειας, γελοῖες καὶ χωρὶς καμμιὰ βάσι. Ὅλα τὰ ὑπέφερε μὲ ἀπίστευτη ὑπομονὴ καὶ τότε ἦταν ποὺ ἐγὼ γινόμουν πιὸ τυραννικός. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους μὲ μεγάλη μου ντροπὴ κι' ἀπελπισία κατάλαβα πὼς εἶχα βγεῖ ἀπὸ τὴν καρδιά της. Ἔγιναν τότε φοβερὲς σκηνὲς μεταξύ μας. Ἦταν ὅμως ἀργὰ πειά. Τὴν εἶχα χάσει ὁριστικῶς».

Γιὰ νὰ λησμονήσῃ τὰ βάσανά του ὁ νεαρὸς φοιτητής, ἀποφάσισε τότε νὰ γράψῃ ἕνα δρᾶμα. Τὸ ἔργο του αὐτὸ εἶνε βγαλμένο ἀπὸ τὴν ἐρωτική του αὐτὴ περιπέτεια κι' ἔχει τὸν τίτλο «Ἰδιοτροπία Ἐραστοῦ».

* * *

Τὸ Σεζεγνάϊν εἶνε ἕνα μικρὸ χωριὸ τῆς Ἀλσατίας. Στὴν ἐρημικὴ κι' ἤρεμη αὐτὴ γωνιὰ τῆς γῆς ζοῦσε ἡ ξανθὴ Φρειδερίκα, ἡ παπαδοπούλα. Ὁ Γκαῖτε λέγει γι' αὐτήν: «Ἦταν τόσο ἐλαφρὴ κι' εὐκίνητη, μὲ τὸ κοντό της φουστανάκι, τὸ ἄσπρο πουκαμισάκι καὶ τὴ μαύρη μεταξωτὴ ποδιά της!... Περπατοῦσε ἀνάλαφρα σὰ νὰ ἦταν ἄϋλη καὶ ὁ λεπτός της τράχηλος φαινότανε σὰν νὰ λυγίζῃ κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ξανθῶν πλεξίδων τοῦ ὡραίου κεφαλιοῦ της. Τὰ μαγευτικὰ γαλάζια της μάτια ἔρριχναν ὁλόγυρα ἔξυπνα βλέμματα καὶ ἡ ὥμορφη ἀνασηκωμένη μυτίτσα της φαινόταν σὰ νὰ πίστευε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καμμιὰ φροντίδα στὸν κόσμο.»

Ἡ Φρειδερίκα ἦταν ἀξιαγάπητη καὶ ὁ Γκαῖτε τὴν ἀγάπησε τρελλά. Γι' αὐτὴν ἔγραψε τὰ ἐξαίσια ἐκεῖνα «Τραγούδια τῆς Φρειδερίκας», γεμᾶτα ἀπὸ ἀληθινὴν ἔμπνευσι, ποὺ αὐτὰ καὶ μόνα θὰ ἔφταναν γιὰ νὰ τὸν κάνουν ἀθάνατο. Καὶ ὅμως μιὰ ἥσυχη καὶ μελαγχολικὴ βραδειά—Αὔγουστος τοῦ 1771—ὁ ἄστατος ποιητής, ὕστερα ἀπὸ μιὰ τελευταία θλιβερὴ ἐπίσκεψι, ἐνκατέλειψε γιὰ πάντα τὴν ξανθὴ παπαδοπούλα. Ἡ Φρειδερίκα ἔζησε μὲ τὴν ἀνάμνησι τοῦ ἔρωτός της—«ἐκείνη, ποὺ ἀγαπήθηκε ἀπὸ τὸν Γκαῖτε, δὲν μπορεῖ ν' ἀνήκῃ σὲ κανέναν ἄλλον» ἔγραφε—καὶ πέθανε σφίγγοντας στὴν ἀγκαλιά της τὰ γράμματα τοῦ ποιητοῦ.

Ὁ Γκαῖτε.

* * *

Θὰ ἦταν ὅμως μεγάλη ἀδικία ἂν ἡ ἀστασία τοῦ Γκαῖτε ἀπεδίδετο σὲ δονζουανισμὸ ὑπερήφανο κι' ἐγωϊστικό. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Βερθέρου» οὔτε σκληρόκαρδος ἦταν, οὔτε ἀπαθής. Ἀγαποῦσε κάθε φορὰ μὲ εἰλικρίνεια, ὑπέφερε, μερικὲς φορὲς μάλιστα σκληρότατα, γιὰ τὴν εὐκολία μὲ τὴν ὁποία ἔδινε κι' ἔπαιρνε πίσω τὴν καρδιά του. Στὰ 1774 ὁ Γκαῖτε βρίσκεται στὴ Φραγκφούρτη. Ἕνα βράδυ ἀκούει μιὰ ὥμορφη ξανθὴ δεκαέξη χρόνων νὰ παίζῃ στὸ πιάνο κάποια σονάτα τοῦ Μότσαρτ. Εἶνε ἡ Ἐλισσάβετ Σινεμάν, ἡ πολυθρύλητη Λιλή, ἡ πλουσία κληρονόμος ἑνὸς πλουσίου τραπεζίτου τῆς Φραγκφούρτης. Ἡ φυσική της χάρις καὶ ἡ περιουσία της, εἶχαν συγκεντρώσει ὁλόγυρά της εὐρύτατον κύκλο νεαρῶν θαυμαστῶν. Ὁ Γκαῖτε, μ' ὅλη τὴ προσποίητο ἀντιπάθειά του πρὸς τὶς κοσμικὲς συγκεντρώσεις, ἀναγκάζεται νὰ γίνῃ κοσμικός. Στὴν ἀρχὴ προσπάθησε νὰ ἀντισταθῇ φέροντας τὰ βάσανα τῆς ἀγάπης, ἀλλὰ ὁ ἔρως αὐτὴν τὴ φορὰ τὸν κρατεῖ καλὰ καὶ ὁ Γκαῖτε τὸ παίρνει ἀπόφασι. Γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς Λιλῆς ἔγινε ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ κομψευομένους τῆς Φραγκφούρτης μὲ τὴν πουδραρισμένη περοῦκα του καὶ τὸ φράκο του μὲ τὰ χρυσᾶ γαλόνια. Ἅμα δοκιμάζει νὰ ἐπαναστατήσῃ ἐναντίον τῆς ἀστείας αὐτῆς ζωῆς, δυὸ ὡραῖα μάτια τὸν ἐπαναφέρουν γρήγορα στὴν τάξι. Ἐπὶ τέλους ὁ Γκαῖτε ἀποφασίζει νὰ διακόψῃ τὴν γοητεία καὶ μὲ συντροφιὰ ὀλίγων φίλων πηγαίνει στὴν Ἑλβετία κι' ἀπ' ἐκεῖ στὴν Ἰταλία. Μιὰ μικρὴ χρυσῆ καρδιά, δῶρον τῆς κόρης τὴν ὥρα τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, κρέμεται στὸ στῆθος του. Τὴ φέρνει στὰ χείλη μ' εὐλάβεια καὶ τὴ φιλεῖ. Γιὰ τὸ ἐνθύμιο αὐτὸ γράφει ἕνα σχετικὸ ποίημά του: «Ἔτσι τὸ πουλί, ποὺ σπάζει τὸ νῆμα καὶ γυρίζει πίσω στὸ δάσος, σέρνει μαζύ του τὴν ταπείνωσι τῆς σκλαβιᾶς».

Ὁ Γκαῖτε ξαναγύρισε στὴ Φραγκφούρτη κι' ἄρχισε πάλι νὰ συχνάζῃ στοὺς χοροὺς καὶ στὶς συναυλίες, ἀλλὰ ἐκατάλαβε πειὰ ὅτι ὁ κοσμικὸς χαρακτῆρας τῆς Λιλῆς ἦταν ἀντίθετος ἀπὸ τὸν δικό του.

Ἔπειτα ἀκολουθεῖ μιὰ ὁλόκληρη σειρὰ ἀπὸ φίλες τοῦ ποιητοῦ. Ἡ Καρλότα Στάϊν ὑπῆρξε ἀκριβῶς ἡ γυναῖκα, ποὺ ταίριαζε στὰ νέα ἰδανικὰ τοῦ αἰωνίου ἐρωτευμένου. Οἱ βιογράφοι τοῦ Γκαῖτε ἐπιμένουν ὅτι αὐτὴ εἶνε ποὺ τοῦ ἐνέπνευσε τὸ «Βέρθερο». Κι' ὅμως τὴν ἀρνήθηκε γιὰ τὴ Ζουλέϊκα τὴν ὁποία γρήγορα ἐβαρέθηκε γιὰ τὰ ὡραῖα μάτια κάποιας ἄλλης καὶ οὕτω καθεξῆς.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΣΠΑΡΑΓΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

ΤΟΥ MICHEL MORPHY

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΜΙΝΙΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Ὤ! θὰ μοῦ τὸ πληρώση αὐτὸ ἀκριβὰ ἡ Μαλφιέρα! μουρμούρισε ἡ Ντομίνικα. Ἔφτασε κι' ἡ δική μου ὥρα...

Ὡστόσο συγκρατήθηκε μπρὸς στὸ ληστή.

—Ἂν τὰ πράγματα εἶνε ἔτσι ὅπως μοῦ τὰ λές, εἶπε στὸ ληστή, τότε μᾶς ἔκλεψαν καὶ τοὺς δυὸ καὶ μὴν περιμένεις τίποτε ἀπὸ μένα... Ἴσως φταῖς ἐσὺ γι' αὐτό!... Ἀντίο λοιπόν!...

Ὁ ληστὴς δάγκωσε μὲ ὀργὴ τὸ μουστάκι του, βλέποντας ὅτι κι' ἐκείνη τὸν ἔδιωχνε.

—Ἐσὺ μὲ διέταξες νὰ σκοτώσω τὸν ἄνθρωπο, τῆς εἶπε μὲ στριγγὸ τόνο, ἐσὺ πρέπει νὰ μὲ πληρώσης. Μὲ σένα ἔχω νὰ κάνω ἐγώ!...

—Εἶσαι τρελλός, φίλε μου!... τοῦ ἀπάντησε ἡ Ντομίνικα. Ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε πεντάρα!...

Ὁ ληστὴς τὴν κύτταζε ἄγρια κι' ἔσφιξε τὶς γροθιές του ἕτοιμος νὰ ὁρμήση ἐναντίον της. Μὰ συγκρατήθηκε, γιατὶ μιὰ τρομερὴ ἰδέα ἐκδικήσεως πέρασε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὸ μυαλό του. Καὶ βγῆκε ἔξω μαινόμενος.

...Τὴν ἄλλη μέρα, μιὰ γόνδολα διπλάρωνε τὴ γολέττα τοῦ Ἔλ Γκιντομέντε καὶ μιὰ γυναῖκα ἀνέβηκε ἀπ' αὐτὴ στὸ πλοῖο, ζητῶντας νὰ μιλήση στὸ Λαέρτη. Ἦταν ἡ Ντομίνικα.

—Ἐπιθυμεῖτε νὰ μοῦ μιλήσετε; τὴ ρώτησε ὁ Λαέρτης, προχωρῶντας πρὸς αὐτή. Καὶ τὴν προσκάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήση στὴν καμπίνα τοῦ καπετάνιου.

Ὅταν μπῆκαν μέσα, ἡ Ντομίνικα ἄρχισε ν' ἀπαγγέλη γρήγορα-γρήγορα ἕνα λογίδριο ποὺ εἶχε προετοιμάσει.

—Ἂν καὶ εἶμαι φτωχή, εἶπε, πολὺ φτωχὴ μάλιστα, ξέρω ὡστόσο μερικὰ γεγονότα ποὺ σᾶς ἐνδιαφέρουν ἐξαιρετικά. Μὰ κινδυνεύω νὰ χάσω τὸ ψωμί μου, γιατὶ ἀπ' τὰ πρόσωπα ἀπ' τὰ ὁποῖα ζοῦσα ὡς τώρα δὲν θὰ μοῦ συγχωρέσουν ποτὲ τὴν ἐξομολόγησι ποὺ σκοπεύω νὰ σᾶς κάνω... Θὰ θελήσουν μάλιστα νὰ μ' ἐκδικηθοῦν μὲ τὸν πιὸ τρομερὸ τρόπο!... Καθὼς ἔμαθα, θέλετε νὰ ξαναβρῆτε ἕνα πρόσωπο ποὺ ὅλοι ὡς τώρα τὸ θεωροῦσαν νεκρό... τὸ νεκρὸ ἱππότη ποὺ παντρεύτηκε τὴν κόρη τοῦ μαρκησίου ντὲ Κυπριάνι.

Ὁ Λαέρτης γιὰ μιὰ στιγμὴ φοβήθηκε ὅτι ἡ γυναῖκα ἐκείνη εἶχε σταλεῖ ἐπίτηδες ἀπὸ τὴ Μαλφιέρα γιὰ νὰ μάθη τοὺς σκοπούς του. Ὕψωσε λοιπὸν τοὺς ὤμους του κι' ἀπάντησε:

—Δὲν ξέρω γιὰ ποιὸν μοῦ μιλᾶτε.

—Δὲν ἔχετε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα καὶ δὲν κάνετε καλά, τοῦ εἶπε ἡ Ντομίνικα. Ὅταν ὁ νεαρὸς Ναπολιτάνος ποὺ δολοφονήθηκε τελευταῖα καὶ τὸν ὁποῖο ξέρετε πολὺ καλά, ἦρθε καὶ μὲ βρῆκε γιὰ νὰ τοῦ πῶ τί ἤξερα, δὲν τοῦ εἶπα τίποτε, γιατ' ἤμουν δεμένη μὲ ὅρκους. Σήμερα ὅμως εἶμαι ἐλεύθερη... Θέλετε νὰ μιλήσω;... Ναὶ ἢ ὄχι;

Ὁ ποιητὴς εἶδε τὴν ἀπόφασι της ζωγραφισμένη στὰ μάτια της.

—Ναί, — ἀπάντησε, —μιλῆστε ἂν πραγματικὰ ἔχετε τίποτε ἐνδιαφέρον νὰ μοῦ ἀνακοινώσετε. Καὶ ὁρίστε μόνη σας τὴν ἀμοιβή σας γιὰ τὶς ἀποκαλύψεις σας.

—Ὄχι... εἶπε ἡ Ντομίνικα. Ἐπειδὴ ἴσως ὁ ζῆλος μου θὰ σᾶς φανῆ ὕποπτος, θὰ κανονίσετε μόνος σας πόσο ἀξίζουν ἡ ἀποκαλύψεις μου κι' ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ μὲ ἀδικήσετε...

Καὶ ἡ Ντομίνικα, παίρνοντας θάρρος, τοῦ ἐξήγησε πῶς ἡ Μαλφιέρα, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς διαμονῆς της στὴ Βενετία, εἶχε προσλάβει στὴν ὑπηρεσία της δυὸ θαλασσινούς, ποὺ τοὺς ἔβγαλε ἀπὸ τὰ κάτεργα, ὅπου τοὺς εἶχαν ρίξει γιὰ τὰ ἐγκλήματά τους. Οἱ ναυτικοὶ αὐτοὶ τὴν εἶχαν μεταφέρει πολλὲς φορὲς μ' ἕνα πλοιάριο μακρυά... κανεὶς δὲν ἤξερε ποῦ. Σ' ἕν' ἀπὸ τὰ ταξείδια τους αὐτά, εἶχαν πάρει μαζύ τους κι' ἕναν ὡραῖο νέο ποὺ τὸν εἶχαν βρεῖ λιποθυμισμένο στὴν ἀκτὴ τοῦ μεγαλειτέρου ἀπ' τὰ δυὸ νησιά, τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὰ βόρεια τῆς Βενετίας.

Ἔπειτα ἡ Ντομίνικα ἐπρόσθεσε:

—Καὶ δὲν ξαναγύρισαν παρὰ ἔπειτ' ἀπὸ πολλὲς ὧρες, ἀφοῦ πρῶτα ἄφησαν τὸν ἀναίσθητο νέο σ' ἕνα ἐρημονῆσι... κεῖ κάτω, στὴ δύσι, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς Ἀδριατικῆς. Αὐτὸς ὁ νέος εἶνε ὁ ἄνθρωπος ποὺ ζητᾶτε νὰ ξαναβρῆτε... Λέγεται Γουλιέλμος Μάϊστερ. Τὸ ἐρημονῆσι πάλι ὀνομάζεται Ἔλ Σολιτάρι.

Ὁ Λαέρτης ἔννοιωσε ἕνα ρίγος σ' ὁλόκληρο τὸ κορμί του. Τοῦ εἶχε κάνει ἐντύπωσι ἡ σύμπτωσις τῶν ἀποκαλύψεων τῆς Ντομίνικας μὲ τὶς ὑποψίες τοῦ δυστυχισμένου Λεόνιο.

—Τί μοῦ ἀποδεικνύει ὅτι μοῦ λέτε τὴν ἀλήθεια; ρώτησε στὸ τέλος.

Ἡ Ντομίνικα σταυροκοπήθηκε. Ἔπειτα, ἁπλώνοντας τὸ χέρι της πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας ποὺ βρισκόταν σὲ μιὰ γωνία, εἶπε ἀργά:

—Ὁρκίζομαι στὴν Παρθένο Μαρία ὅτι λέω τὴν ἀλήθεια... ὅλη τὴν ἀλήθεια... τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀλήθεια!

—Ἔλ Σολιτάρι! μουρμούρισε ὁ Λαέρτης. Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ αὐτὸ τὸ ὄνομα!

Καί, ἀνοίγοντας ἕνα σιδερένιο κουτὶ μέσ' στὸ ὁποῖο ἦσαν φυλαγμένα τὰ χρήματα ποὺ διέθεσε ὁ πρίγκηψ ντὲ Μαρσιγιὰν γιὰ τὴν ἀποστολή, ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἑκατὸ χρυσᾶ νομίσματα.

—Πάρτε αὐτά! εἶπε στὴ Ντομίνικα. Ἂν ξαναβροῦμε τὸν Γουλιέλμο Μάϊστερ, ἂν τὸν ξαναφέρουμε ζωντανό, θὰ πάρετε τὰ διπλᾶ ἀπὸ μένα... καὶ τὰ δεκαπλάσια, τὰ ἑκατονταπλάσια ἴσως, ἀπὸ τὴ σύζυγό του. Μὴν ἔχετε καμμιὰ ἀμφιβολία! Ἡ κόρη τῶν Κυπριάνι θὰ σᾶς κάνη πλούσια.

Ἔπειτ' ἀπὸ μερικὲς στιγμές, καθὼς ἡ Ντομίνικα ξαναγύριζε μὲ τὴ γόνδολά της στὴ Βενετία, συλλογιζόταν:

—Ἄ!... Ἄ!... Μὲ περιφρόνησαν! Ἔ, λοιπόν, δούκισσα ντὲ Μαλφιέρα, κόμησσα ντὲ Φόρφελντ, θὰ δοῦμε τώρα ποιὰ θὰ γελάση τελευταία!...

Ἀλλοίμονο! ἡ ἀπαίσια Ντομίνικα δὲν θὰ ξαναγελοῦσε ποτὲ πειά, οὔτε θὰ ξαναπρόδινε κανένα. Δὲν εἶχε πέντε λεπτὰ ποὺ γύρισε στὸ σπίτι της, ὅταν ὁ ληστής, τὸν ὁποῖο εἶχε διώξει τὴν προηγούμενη, χτύπησε τὴν πόρτα της. Ἡ Ντομίνικα κατέβηκε καὶ τὴ μισάνοιξε μὲ προφύλαξι. Μὰ ὁ ληστὴς τὴν ἔσπρωξε καὶ μπῆκε μέσα. Μιὰ ὑποψία πέρασε τότε ἀπὸ τὸ μυαλὸ τῆς μεσίτρας καὶ ἐξ ἐνστίκτου πῆγε κι' ἐστάθηκε μπρὸς στὸ ντουλάπι, στὸ βάθος τοῦ ὁποίου βρισκόταν ἡ κρύπτη, ὅπου ἔχωνε τὰ πλούτη της.

Ἡ κίνησις αὐτὴ δὲν ξέφυγε ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ ἐπισκέπτου της, ὁ ὁποῖος σκέφτηκε:

—Ἄ! Ἄ!... Ἐκεῖ μέσα λοιπὸν κρύβει τὰ λεπτά της...

Καὶ πρόσθεσε μὲ δυνατὴ φωνή:

—Γρηά, ἦρθα νὰ μοῦ δώσης τὴν πληρωμή μου γιὰ τὴ δουλειὰ ποὺ σοῦ ἔκανα!...

Καὶ τὸ βλέμμα του, τρομερὰ εὔγλωττο, καρφώθηκε ἀπὸ τὴ Ντομίνικα στὸ ντουλάπι. Ἡ μεσίτρα χλώμιασε... Ὁ ληστὴς λοιπὸν ἤξερε ὅτι ἡ περιουσία της βρισκόταν ἐκεῖ; Καὶ πράγματι, ὁ κακοῦργος ἔκαν' ἕνα βῆμα μπροστὰ μὲ τὸ χέρι ἁπλωμένο.

Μὲ μιᾶς, ὁ τρόμος ξανάδωσε ὅλες της τὶς δυνάμεις στὴ Ντομίνικα.

Ὀρθώθηκε σὰν Μαινὰς μπροστὰ στὸ ληστὴ καὶ φώναξε:

—Ἔβγα ἀπὸ δῶ!... Μὲ ποιὸ δικαίωμα μπαίνεις μέσα στὸ σπίτι μου; Ἔβγα, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ φωνάξω...

—Ἂν μπορεῖς, φώναξε! μούγκρισε ὁ ληστής.

Ἡ Ντομίνικα τότε τὰ κατάλαβε ὅλα! Ἐξ ἄλλου οὔτε κι' ὁ ληστὴς κρυβότανε πειά... Τὸ ἔγκλημα ποὺ σκόπευε νὰ κάνη, μαντευόταν ἀπὸ τὶς λάμψεις τῶν ματιῶν του...

—Βοήθεια! φώναξε, τραβῶντας ἕνα στιλέτο ἀπ' τὸν κόρφο της. Βοήθεια!... Μὲ σκοτώνουν!.... Μὲ σκοτ...

Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ τελειώση... Ἡ φωνή της κόπηκε, γιατὶ ὁ ληστής, πιάνοντάς της μὲ δύναμι τὸ χέρι, τὸ γύρισε πρὸς τὰ πίσω καὶ κάρφωσε στὸ λαιμό της τὸ στιλέτο ποὺ προοριζόταν γι' αὐτόν... Τὰ μάτια τῆς Ντομίνικας τεντώθηκαν φριχτά... Ἔμεινε ὄρθια μιὰ στιγμὴ μὲ τὸ μαχαίρι καρφωμένο μέσα στὴν πληγή της... Ἔπειτα μὲ μιᾶς σωριάστηκε κάτω...

Μέσα στὸ ρόγχο τῆς ἀγωνίας της, ποὺ τὴν τίναζε σπασμωδικά, μιὰ ἰδέα μονάχα τὴ βασάνιζε. Θὰ τῆς ἔκλεβαν τὴν περιουσία της, τὸ χρυσάφι της... Γι' αὐτό, παρ' ὅλη τὴν τρομερὴ πληγή της, ἄνοιξε τὸ στόμα της γιὰ νὰ φωνάξη μιὰ φορὰ ἀκόμα.

Μὰ ὁ ληστής, τραβῶντας τὸ μαχαίρι ἀπὸ τὸ λαιμό, τὸ σήκωσε ψηλὰ καὶ τῆς τὸ κάρφωσε αὐτὴ τὴ φορὰ στὴν καρδιά...

Ἔπειτα ἔσπασε τὸ ντουλάπι, βρῆκε τὸ χρυσάφι ποὺ ἡ Ντομίνικα τὸ εἶχε μαζέψει μὲ τόσες ἀτιμίες καὶ ἐγκλήματα κι' ἔφυγε...

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, ὁ Λαέρτης βρισκόταν κοντὰ στὸ Λεόνιο ντὲ Μοντεφιόρε. Ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ σύντομη συνομιλία ποὺ εἶχε μὲ τὸν παλαιὸ ἐραστὴ τῆς Μαλφιέρα, μιὰ φλόγα ἀσυνήθιστη ἔλαμψε στὰ μάτια τοῦ πληγωμένου, σὰν νὰ ξαναγύρισε σ' αὐτὸν ἡ ζωή...

Ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ ὥρα, ἡ γολέττα τοῦ Ἔλ Γκιντομέντε ἔφευγε ἀπὸ τὴ Βενετία μαζὺ μὲ τὸ Λαέρτη καὶ ὅλο της τὸ πλήρωμα.

XXIV

Η ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΙΣ

Τὴν ἴδια μέρα ποὺ ὁ ληστὴς δολοφόνησε τὴ Ντομίνικα, ἡ Μαλφιέρα ἔφτανε στὴν Τεργέστη. Ἤξερε ὅτι ἕνα πλοῖο ἕτοιμο τὴν περίμενε ἐκεῖ κι' ὅτι θὰ συναντοῦσε ἕνα Ἑβραῖο, ἀπεσταλμένο τοῦ τραπεζίτου Σὶ-Μουράντ. Τὸ ἴδιο βράδυ τῆς ἀφίξεώς της, κατανικῶντας τὴν κούρασί της, δέχτηκε τὸν ἄνθρωπο τοῦ Σὶ-Μουράντ.

—Δὲν ὑπάρχει πειὰ δισταγμός, τοῦ εἶπε. Τὰ στρατεύματά μου ὀργανωμένα, ἀνυπόμονα νὰ δράσουν, δὲν περιμένουν παρὰ τὸ σύνθημα γιὰ νὰ δράσουν. Κι' ἐγὼ—ἐπρόσθεσε ἡ Μαλφιέρα μ' ἕνα χαμόγελο ποὺ ἔκανε τὸν συνομιλητή της ν' ἀνατριχιάση—κι' ἐγὼ περιμένω τὸ θάνατο τῆς Μαρίας Βιζέντι, ὁ ὁποῖος εἶνε προσεχής... γιὰ νὰ δώσω αὐτὸ τὸ σύνθημα!...

Τὰ μάτια της καρφώθηκαν μὲ μιὰ λάμψι μαύρη γεμάτη σημασία στὸν Ἑβραῖο, καθὼς ἔλεγε τὰ λόγια: «Ὁ θάνατός της εἶνε προσεχής!». Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Σὶ-Μουρὰντ κατάλαβε τότε ὅτι ἡ ἴδια ἡ Μαλφιέρα θὰ προκαλοῦσε τὸ θάνατο αὐτό.

Ὡστόσο τόλμησε νὰ παρατηρήση:

—Μὰ ὑπάρχει ἡ πριγκήπισσα Γκρατσιόζα! Οἱ Ναπολιτάνοι τὴ λατρεύουν κι' ὁ σύζυγός της πρίγκηψ ντὲ Μαρσιγιὰν ἐξασκεῖ μεγάλη ἐπίδρασι στὸ στρατό. Ἐπίσης ὑπάρχει κι' ὁ περίφημος γιὰ τὴν ἀνδρεία του Σπάντα.

—Ἀδιάφορα!... Μόλις πεθάνει ἡ βασίλισσα, θὰ ἐνεργηθῆ συγχρόνως ἐπίθεσις ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ἐναντίον τῆς Νεαπόλεως. **Ὁ σύζυγός** μου, ὁ ἀπόγονος τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τοῦ Φόρφελντ καὶ τοῦ Γκόλγουωρθ ὠργάνωσε ἕνα τρομερὸ στόλο ἀπὸ πειρατάς. Ἔχει κιόλας τέσσερα καράβια ἕτοιμα νὰ φύγουν στὸ πρῶτο σύνθημα μὲ τὰ πολεμικὰ πληρώματά τους ποὺ τ' ἀποτελοῦν ὀρδὲς διψασμένες γιὰ σφαγή.

—Ναί, τὴν διέκοψε ὁ Ἑβραῖος, ὁ Σὶ-Μουρὰντ τὰ ξέρει ὅλ' αὐτά... Οἱ πράκτορές του τὸν πληροφόρησαν... Μὰ σᾶς λείπει, ὦ μέλλουσα βασίλισσα, ἕνα μέρος συγκεντρώσεως, ἕνα ὁρμητήριο. Γιατί, γιὰ νὰ πετύχη ἡ ἐπιδρομή σας, χρειάζεται νὰ προσβληθοῦν οἱ ἐχθροί σας ἀπὸ παντοῦ συγχρόνως. Τότε μονάχα θὰ βασιλεύσετε...

Ἡ Μαλφιέρα ἀνάσανε βαθειὰ καὶ τοῦ ἀπάντησε:

—Αὐτὸ τὸ ὁρμητήριο τὸ ἔχω. Ψάξε, ἂν μπορεῖς, νὰ τὸ βρῆς στὴν ἀπέραντη θάλασσα. Αὐτὸ τὸ μέρος κι' ὁ ἴδιος ὁ ἀφέντης σου τὸ ἀγνοεῖ. Κανένας ἡγεμὼν δὲν ἔχει ἐξουσία σ' αὐτό. Γιατὶ γιὰ ὅλους εἶνε ἀπρόσιτο. Μονάχα ἐγὼ εἶμαι κυρίαρχος ἐκεῖ, ὥς ὅτου νὰ γίνω βασίλισσα κάπου ἀλλοῦ.

Ὁ τόνος της, ἡ κινήσεις της, ἡ στάσι της, εἶχαν τόση δύναμι, τόση βεβαιότητα, ὥστε ὁ Ἑβραῖος κατάλαβε πῶς τοῦ ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. Καὶ γεμᾶτος θαυμασμό, σκέφτηκε ὅτι πραγματικὰ ἦταν μιὰ τρομερὴ γυναῖκα κι' ὅτι τῆς ἄξιζε νὰ φορέση τὴν πορφύρα τῆς βασιλίσσης.

Ἔπειτα ἔβγαλε ἕνα χαρτὶ ὑπογεγραμμένο ἀπ' τὸν κύριό τους, τὸ ὁποῖο ἔδωσε στὴ Μαλφιέρα γιὰ νὰ τὸ ὑπογράψη κι' αὐτή. Ἦταν μιὰ συνθήκη μεταξύ τους μὲ τὴν ὁποία ὁ Ἑβραῖος τραπεζίτης ἀνελάμβανε νὰ ἐξαγοράση μὲ τὸ χρυσάφι του ὅλες τὶς συνειδήσεις ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ πουληθοῦν στὸ βασίλειο τῶν Δυὸ Σικελιῶν. Εἰς ἀντάλλαγμα, ἡ Μαλφιέρα τοῦ παραχωροῦσε ὡρισμένα προνόμια οἰκονομικῆς φύσεως, ὅταν θὰ γινόταν βασίλισσα.

...Τὴν ἄλλη μέρα, ἡ Μαλφιέρα ἐπιβιβαζόταν στὸ βρίκιο ποὺ τὴν περίμενε στὸ λιμάνι τῆς Τεργέστης καὶ διευθυνόταν πρὸς τὸ νησάκι ὅπου ἀγωνιοῦσε τὸ θῦμα τοῦ μίσους της, ὁ φτωχὸς Γουλιέλμος Μάϊστερ, ἀφοῦ προηγουμένως ἔστειλε στὸν κόμητα ντὲ Φόρφελντ ἕνα γράμμα, μὲ τὸ ὁποῖο τοῦ παρήγγελε νὰ πάη νὰ τὴ συναντήση ἐκεῖ μὲ ὅλα του τὰ πλοῖα.

. . . .

Ὁ Γουλιέλμος δὲν μποροῦσε νὰ φανταστῆ ὅτι δυὸ πλοῖα πήγαιναν συγχρόνως νὰ τὸν βροῦν, τὸ ἕνα φέρνοντας τὸ μῖσος καὶ τὸ μαρτύριο καὶ τὸ ἄλλο τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἀπελευθέρωσι. Θλιβερὸς καὶ μελαγχολικός, στηριζόταν στὸ παράθυρό του καὶ κύτταζε τὴν ἀπέραντη θάλασσα. Ἡ δυνάμεις του εἶχαν ξαναγυρίσει, μὰ ἡ ἀρρώστεια τὸν ἔτρωγε κι' ὁ δυστυχισμένος ἔλυωνε ἀπὸ ἀπελπισία συλλογιζόμενος τὴ Μινιὸν ποὺ νόμιζε πὼς ἦταν σκλάβα τῶν Ἀράβων.

Δὲν εἶχε πειὰ τὴν ἀνακούφισι νὰ περιφέρη τὴ θλῖψι του στὶς ἄγριες ἀκτὲς τοῦ νησιοῦ. Σὲ μιὰ μέρα ἀπελπισίας, εἶχε ριχτεῖ στὴ θάλασσα μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ φτάση κάποιο συντρίμι ποὺ διέκρινε πολὺ μακρυὰ κι' ἀπὸ τότε, ὁ ἄγριος φύλακάς του, ὁ μουγγός, τὸν ἔκλεινε νύχτα καὶ μέρα... Μονάχα ἕνα χῶρο ὀχτὼ τετραγωνικῶν ποδιῶν εἶχε στὴ διάθεσί του γιὰ νὰ περιφέρη τὴν ἀθλιότητά του. Ἡ χλωμάδα του μεγάλωνε καθημερινῶς καὶ μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὴ θάλασσα, ποὺ τὸν φύλαγε καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον, ἔννοιωθε βαρειὰ δάκρυα νὰ κυλοῦν ἀπ' τὰ μάτια του, ἐνῶ τὰ χείλη του ψιθύριζαν:

—Μινιόν! Φτωχὴ κι' ἀγαπημένη μου μικρούλα Μινιόν!...

. . . .

—Γῆ δεξιά! φώναξε ὁ σκοπὸς τῆς γολέττας στὴν ὁποία ἐπέβαινε ὁ Λαέρτης.

Ὁ Ἔλ Γκιντομέντε συμβουλεύτηκε τὸ χάρτη του.

—Εἶνε ἡ νῆσος Ἔλ Σολιτάρι!—εἶπε μὲ τόνο ἀργὸ κι' ἐπίσημο. Ὁ Θεὸς εἶνε δίκαιος!

Τὸ στῆθος τοῦ Λαέρτη φούσκωσε ἀπὸ τὴν ἀγωνία. Βρισκόντουσαν πειὰ μπρὸς στὸ ἄγνωστο κι' ἀπρόσιτο νησὶ στὸ ὁποῖο βρισκόταν δεσμώτης ὁ Γουλιέλμος Μάϊστερ. Ἡ στιγμὴ τῆς ἐκτελέσεως ἑνὸς ὑπερτάτου καθήκοντος εἶχε φτάσει.

Οἱ βράχοι τοῦ νησιοῦ φαινόντουσαν τώρα ἄγριοι, μεγάλοι, ἐχθρικοί, γυμνοί.

—Περίεργο! ψιθύρισε ὁ Ἔλ Γκιντομέντε. Δὲν φαίνεται καμμιὰ στέγη, καμμιὰ κατοικία.

Κανένα ἀνθρώπινο πλᾶσμα δὲν φαινόταν οὔτε στὸ νησί, οὔτε στοὺς γειτονικοὺς ὑφάλους. Γινόταν ὁλοένα καὶ πιὸ φανερὸ ὅτι τὸ ἀρχιπέλαγος αὐτὸ τῆς ἀπογνώσεως ἦταν ἀπολύτως ἔρημο. Μιὰ βαθειὰ ἀπογοήτευσι ἄρχισε νὰ κυριεύη τὸ Λαέρτη, ὁ ὁποῖος νόμιζε ὅτι ἡ γυναῖκα ποὺ τοῦ μίλησε γι' αὐτὸ τὸ νησί, εἶχε ἐκμεταλλευθεῖ τὴν εὐπιστία του.

—Ψυχὴ ζωντανὴ δὲν φαίνεται ἀπ' αὐτὴ τὴ μεριά! τοῦ εἶπε ὁ πλοίαρχος. Μὰ δὲν ξέρει κανεὶς τί γίνεται ἀπὸ τὴν ἄλλη. Γι' αὐτὸ προτείνω νὰ ρίξουμε μιὰ βάρκα στὴ θάλασσα. Ἀρκετοὶ ναῦτες, καλὰ ὡπλισμένοι, θὰ ἐπιβιβαστοῦν σ' αὐτὴ καὶ θὰ κάνουν τὸ γῦρο τοῦ νησιοῦ. Θὰ βγοῦν μάλιστα κι' ἔξω, ἂν συμφωνεῖτε.

—Κάμετε ὅ,τι ἡ φρόνησις σᾶς ἐπιβάλει πλοίαρχέ μου, εἶπε ὁ Λαέρτης. Μὰ θὰ μπῶ κι' ἐγὼ μέσα στὴ βάρκα.

—Σὲ λίγο ἡ βάρκα ριχνόταν στὴ θάλασσα. Χωρὶς νὰ ποῦν λέξι, ὁ Φρὶτζ κι' ὁ Ζὰν-Πὼλ κάθησαν μόνοι τους κοντὰ στὸν ποιητή. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς κωπηλάτες, ὀχτὼ ἄντρες, ὡπλισμένοι μὲ μουσκέτα καὶ μὲ τσεκούρια, ἀκολούθησαν.

Βλέποντας ὅλες αὐτὲς τὶς πολεμικὲς προετοιμασίες, ὁ Λαέρτης χαμογέλασε θλιβερὰ καὶ ψιθύρισε μὲ ἀγωνία:

—Κι' ὅλ' αὐτὰ γιὰ νὰ ἐπισκεφθοῦμε ἕνα νησὶ ποὺ θὰ εἶνε ἴσως ἐντελῶς ἔρημο.

Ἡ βάρκα σὲ μιὰ στιγμὴ ἀπομακρυνόταν γοργά.

Προχώρησε ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς ὑφάλους, στοὺς ὁποίους εἴκοσι φορὲς τουλάχιστον κινδύνεψε νὰ συντριβῆ.

Χρειαζόταν ὅλη ἡ ἐνεργητικότης, ὅλ' ἡ δύναμις τῶν κωπηλατῶν, ὅλ' ἡ προσοχὴ τοῦ τιμονιέρη, γιὰ ν' ἀποφεύγουν σὲ κάθε στιγμὴ μιὰ καταστροφή.

Μὰ κανείς, κανεὶς δὲν φαινόταν πουθενὰ στὸ νησί.

. . . .

Ὁ Γουλιέλμος Μάϊστερ ὡστόσο ζοῦσε ἀκόμα. Ἦταν ἕνας ζωντανὸς νεκρός.

Ἡ πόρτα τοῦ κελλιοῦ μέσα στὸ ὁποῖο βρισκόταν κλεισμένος δὲν εἶχε ἀνοίξει πειά, ἀπὸ τότε ποὺ ἀποπειράθηκε ν' αὐτοκτονήση.

Ὁ σύζυγος τῆς λευκῆς κι' ἰδανικῆς Μινιὸν τοῦ κάκου εἶχε ἱκετεύσει τὸν δεσμοφύλακά του νὰ τὸν ἀφήση ν' ἀναπνεύση λίγο ἀέρα.

—Πνίγομαι μέσα σ' αὐτὴ τὴ φυλακή! τοῦ ἔλεγε. Ἄφησέ με νὰ περπατήσω λίγο. Σοῦ ὁρκίζομαι ὅτι δὲν θ' ἀποπειραθῶ νὰ δραπετεύσω!

Μὰ ὁ μουγγὸς ἀρνιόταν ἐπίμονα! Εἶχε τρυπήσει τὸ κάτω μέρος τῆς πόρτας κι' ἀπὸ τὴν τρύπα αὐτὴ περνοῦσε τὴν τροφὴ τοῦ αἰχμαλώτου.

Ἐντωμεταξύ, ὁ Γουλιέλμος Μάϊστερ εἶχε περιπέσει σὲ βαθειὰ ἀπόγνωσι. Τὰ ρημαγμένα χαρακτηριστικά του ἔδειχναν ὅτι σὲ λίγο θὰ ἔπαυε πειὰ νὰ ὑποφέρη.

Μὰ τὸ μουγγὸ δὲν τὸν ἔννοιαζε καθόλου γι' αὐτό. Ἐκτελοῦσε πιστὰ τὰ καθήκοντα ποὺ τοῦ εἶχε ἀναθέσει ἡ Μαλφιέρα του.

Μὰ ἡ τρομερὴ κυρία του εἶχε καιρὸ νὰ φανῆ.

Γι' αὐτὸ ὁ φύλακας τοῦ Γουλιέλμου κατέβαινε κάθε μέρα κι' ἀπὸ ἕνα βράχο κύτταζε πρὸς τὴ θάλασσα γιὰ νὰ δῆ μήπως φαινόταν κανένα πλοῖο.

Μιὰ κραυγὴ χαρᾶς ξέφυγε, ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἀπ' τὰ χείλη του, μόλις εἶδε μακρυὰ στὸ πέλαγος κάποιο πλοῖο.

Σχεδὸν ἀμέσως ὅμως ἕνας τρόμος διαδέχτηκε τὴ χαρά του.

Καμμιὰ γυναῖκα δὲν φαινόταν μέσα στὸ πλοῖο.

Τὸ πλοῖο αὐτὸ δὲν ἦταν ἐκεῖνο ποὺ περίμενε ὁ μουγγός! Καμμιὰ γυναῖκα δὲν φαινόταν ἐπάνω στὸ κατάστρωμά του.

Ποιὸ ἦταν λοιπόν...

Ὁ μουγγὸς σωριάστηκε πίσω ἀπὸ ἕνα βράχο γιὰ νὰ μὴ τὸν δοῦν. Καὶ μὲ τὸ μυαλό του, κυριευμένο ἀπὸ ἀνησυχία, παρακολουθοῦσε κάθε κίνησι τῶν ταξειδιωτῶν.

Ἡ βάρκα στὴν ὁποία ἐπέβαινε ὁ Λαέρτης, ἔκανε τὸ γῦρο τοῦ νησιοῦ κι' ὅταν ἔφτασε σ' ἕνα μικρὸ ὅρμο, στάθηκε.

—Ναί, εἶπε ὁ Λαέρτης, ἂς ἀποβιβαστοῦμε ἐδῶ!...

(Ἀκολουθεῖ)

□□□□ ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ □□□□

Η ΚΕΛΝΕΡΙΝΑ

(Πίναξ τοῦ Φρὶτς Ράϊντζ).

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΑ ΠΙΟ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Τὸ λουλουδένιο ρολόϊ ἑνὸς ἀνθοκόμου. Πῶς τρελλάθηκε ὁ ἐφευρέτης ἑνὸς καταπληκτικοῦ ρολογιοῦ. Τὸ ρολόϊ μὲ τὶς ἀχιβάδες καὶ τὰ στρείδια. Τὸ θαυμάσιο ρολόϊ τῆς Μητροπόλεως τοῦ Στρασβούργου. Τὸ τραγικὸ τέλος τῶν κατασκευαστῶν τῶν περιφημοτέρων ρολογιῶν. Μιὰ ἐρωτικὴ τραγωδία.

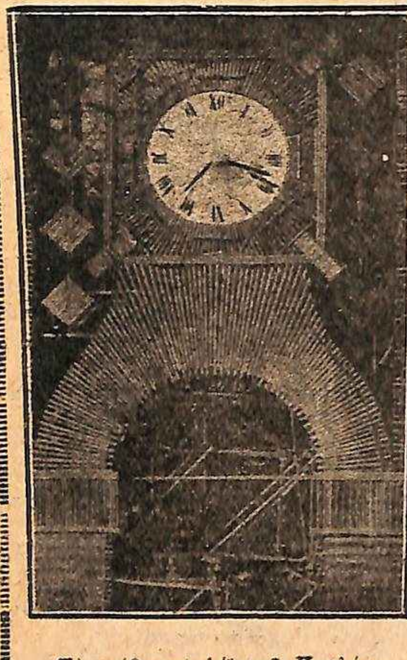

Τὸ ψάθινο ρολόϊ τοῦ Κοσλάρ.

Ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ ἀνθρώπινη φαντασία, ἡ μηχανικὴ τέχνη δὲν θἄφτανε ποτὲ στὴν καταπληκτικὴ ἐξέλιξι, ποὺ ἔχει σήμερα καὶ ποὺ μᾶς κάνει νὰ μένουμε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα ἀπὸ θαυμασμό. Γιὰ νὰ ἰδῆτε ὡς ποῦ φτάνει πολλὲς φορὲς ἡ ἀνθρώπινη ἐφευρετικότης, θὰ σᾶς περιγράψουμε μερικὰ παράξενα ρολόγια, τὰ ὁποῖα δικαίως προκαλοῦν τὴν περιέργεια καὶ τὸν θαυμασμὸν ὅσων τὰ εἶδαν.

Κατὰ τὸ 1906, ἕνας Γερμανὸς ἀνθοκόμος, κάτοικος τῆς γερμανικῆς πολίχνης Ἰντερλάκεν, εἶχε ἀναλάβει τὴν καλλιέργεια ἑνὸς ἀπέραντου ἀνθοκήπου, ὁ ὁποῖος ἀνῆκε στὸν βαθύπλουτο βαρῶνο Φρειδερῖκο Κορσλάχτεν.

Καθὼς ἔκανε τὴν ἐργασία του ὁ ἀνθοκόμος τοῦ βαρώνου εἶχε προσέξει ὅτι διάφορα ἄνθη ἄνοιγαν κι' ἔκλειναν τὰ ποικιλόχρωμα πέταλά τους σὲ ὡρισμένες ὧρες τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νύχτας.

Τί νομίζετε, λοιπόν, ὅτι ἔκανε τότε ὁ ἐξυπνότατος αὐτὸς ἀνθοκόμος;

Ἐχάραξε μέσα στὸν κῆπο ἕνα κύκλο, μὲ ὅλους τοὺς μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ κατόπιν μεταφύτεψε στὴν περιφέρειά του τὰ ἄνθη ἐκεῖνα ποὺ ἀνοιγόκλειναν σ' ὡρισμένες ὧρες χωριστὰ τὸ καθένα καὶ σὲ σχετικὴ ἀπόστασι, ἀναλόγως τῆς ὥρας τοῦ ἀνοιγοκλεισίματός των. Ὕστερα, στὴ μέση τοῦ κύκλου, ἔσκαψε κι' ἐτοποθέτησε μέσα σ' ἕνα δοχεῖο ἕναν ἁπλὸ μηχανισμὸ ρολογιοῦ μὲ δυὸ λεπτότατους δεῖκτες. Ὅταν λοιπὸν ὁ δείκτης ἔφτανε πάνω σὲ κάθε ὥρα, τότε τὸ ἄνθος ποὺ ἐσημείωνε τὴν ὥρα ἐκείνη ἄνοιγε τὰ πέταλά του κι' εὐωδίαζε.

* * *

Στὴ διεθνῆ Ἔκθεσι ὡρολογίων ποὔγινε πέρυσι στὴ Βασιγκτῶνα τῆς Ἀμερικῆς, μεταξὺ τῶν ἄλλων ποὺ προκάλεσαν τὸ γενικὸ θαυμασμὸ ἦσαν καὶ τὰ ἑξῆς:

Τὸ ρολόϊ τοῦ Ἄγγλου Μπάτερς, ποὺ ἦταν καμωμένο ἀπὸ πέντε κουτιὰ πούρων. Οἱ ἀριθμοὶ ποὺ ἔδειχναν τὶς ὧρες ἦσαν ἀπὸ τσιγάρα μὲ ἐπίχρυσο ἐπιστόμιο καὶ δυὸ τσιγάρα ἐπίσης ἀντικαθιστοῦσαν τοὺς δεῖκτες.

Ἀξιοπερίεργο ἦταν ἐπίσης τὸ ρολόϊ ἑνὸς Βιεννέζου ὡρολογοποιοῦ, ὀνομαζομένου Κοσλάρ. Πλὴν τοῦ μηχανισμοῦ του, ὁλόκληρο τὸ ρολόϊ ἦταν καμωμένο ἀπὸ ψιλὴ ψάθα!

Ἄλλο ἐξίσου περίεργο καὶ ἀρκετὰ πολύπλοκο ἦταν τὸ ρολόϊ τοῦ Λόνγκ Μπάχ, ἑνὸς Αὐστριακοῦ ὡρολογοποιοῦ. Γιὰ νὰ κατασκευάση αὐτὸ τὸ ρολόϊ, ὁ Μπὰχ ἐργαζόταν ἐπὶ ἑπτὰ ὁλόκληρα χρόνια. Ὅταν δὲ τὸ τελείωσε, παρεφρόνησε καὶ αὐτοκτόνησε. Στὴ διεθνῆ Ἔκθεσι τῆς Βάσιγκτων τὸ παρουσίασε ἡ κόρη του Βέρθα, ἡ ὁποία ἀκολούθησε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πατέρα της, καὶ διευθύνει σήμερα τὸ ἰδιόκτητο ἐργοστάσιό της κατασκευῆς ὡρολογίων στὴ Βιέννη.

Τὸ ρολόϊ τοῦ Μπάχ, δείχνει ταυτοχρόνως τὶς ὧρες ὅλων τῶν χωρῶν τῆς Γῆς.

* * *

Ὅποιος ἔχει μείνει στὸ Παρίσι, ἀσφαλῶς θἄχη θαυμάσει καὶ τὸ περίφημο ρολόϊ ἑνὸς ξενοδοχείου τῆς ὁδοῦ Σαὶν-Ἀντουάν. Τὸ ρολόϊ αὐτὸ εἶνε κατασκευασμένο πάνω στὸ κοίλωμα ἑνὸς τεραστίου πιάτου ἀπὸ πορσελάνη. Ἡ ὧρες του εἶνε γραμμένες πάνω σὲ δώδεκα ἀχιβάδες ἀπὸ στρείδια. Ὁ ὡροδείκτης του εἶνε ἕνα μακρὺ μαχαῖρι κι' ὁ λεπτοδείκτης του ἕνα πηροῦνι.

Θαῦμα ἐπίσης καλλιτεχνίας κι' ἐφευρετικότητος εἶνε τὸ ρολόϊ ποὺ στολίζει σήμερα τὴν ἐκκλησία τῆς Ἀγ. Ἄννης στὸ Μόναχο.

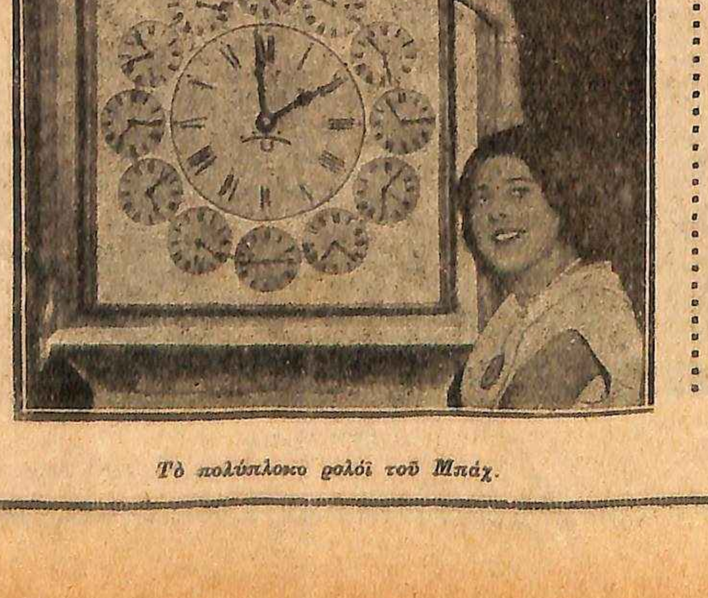

Τὸ πολύπλοκο ρολόϊ τοῦ Μπάχ.

Εἶνε ἔργον τοῦ Γερμανοῦ μηχανικοῦ Μπρίστιχ καὶ θεωρεῖται ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σπάνια ρολόγια ὅλου τοῦ κόσμου. Κατασκευάστηκε κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος καὶ εἶνε πολυτελέστατο. Δὲν δείχνει μόνο τὶς ὧρες, ἀλλὰ καὶ τὴν τροχιὰ τοῦ πλανήτου μας περὶ τὸν Ἥλιον.

Σὲ κάθε ὥρα, οἱ δυὸ ἄγγελοι ποὺ τὸ ὑποβαστάζουν, ψάλλουν μιὰ γλυκύτατη μελωδία διαρκείας ἑνὸς τετάρτου. Τὸ ρολόϊ αὐτὸ κουρντίζεται μιὰ φορὰ κάθε πέντε χρόνια. Στὸ κάτω μέρος του, πάνω σὲ μιὰ πλάκα ἀπὸ σμάλτο εἶνε γραμμένη λατινιστὴ ἡ φράσις: «Μία ἀπ' αὐτὲς θὰ εἶνε δική σου». Ἡ φράσις αὐτὴ ἀπευθύνεται σ' ὅσους βλέπουν τὸ ρολόϊ. Σημαίνει δέ, ὅτι σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ὧρες του ὅποιος τὸ βλέπει, θ' ἀποθάνη μιὰ μέρα!

* * *

Στὴ Μητρόπολι τοῦ Στρασβούργου ὑπάρχει ἕνα ἀξιοθαύμαστο ρολόϊ, γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ὁποίου ἕνας Γερμανὸς μηχανικὸς ἐργάστηκε ἐπὶ 43 ὁλόκληρα χρόνια. Ὅταν τελείωσε τὸ ἔργο του αὐτό, ὁ ἀτυχὴς μηχανικὸς ἔμεινε τόσο κατάπληκτος, ὥστε δὲν μπόρεσε νὰ συγκρατήση τὴ χαρά του καὶ παρεφρόνησε!

Τὸ ρολόϊ αὐτό, δὲν δείχνει μόνο τὶς ὧρες καὶ τὰ λεπτά, ἀλλὰ καὶ τὶς ἡμέρες τῆς ἑβδομάδος, τοὺς μῆνες, τὶς ἐποχὲς τοῦ ἔτους, τὶς φάσεις τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης καὶ τὶς ἐκλείψεις τους!

Σὲ κάθε τέταρτο, προβάλουν δυὸ ἄγγελοι, οἱ ὁποῖοι χτυποῦν μιὰ καμπάνα κι' ὕστερα ἐξαφανίζονται. Σὲ κάθε ὥρα, προβάλλουν δυὸ σαλπιγκταὶ καὶ σαλπίζουν. Τὸ μεσημέρι προβάλλει ἕνας πελώριος πετεινός, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ χτυπήσει τὰ φτερά του φυσικώτατα, λαλεῖ κατόπιν τρεῖς φορὲς κι' ἐξαφανίζεται. Τὰ μεσάνυχτα, προβάλλει ὁ Χριστός, ἐνῶ δυὸ ἄγγελοι ἀκόλουθοί του ψάλλουν σὲ γλυκύτατη μελωδία «Ἄβε Μαρία».

Ἡ ἐποχὲς τοῦ ἔτους, σημειώνονται πάνω στὸ θαυμάσιο αὐτὸ ρολόϊ, μὲ διάφορες ἀλληγορικὲς παραστάσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ καθεμιὰ φαίνεται ἐπὶ τρίμηνον. Ἡ Ἄνοιξις, ἀναγγέλλεται μὲ χελιδόνια κι' ἀηδόνια ποὺ νύχτα-μέρα κελαϊδοῦν. Τὸ Καλοκαῖρι, μὲ στάχυα φορτωμένα σιτάρι. Τὸ Φθινόπωρο, παρουσιάζεται ἕνας τεράστιος ταῦρος καὶ μουγκρίζει. Καὶ τὸν Χειμῶνα, προβάλλει ἕνας μανιασμένος λέων ποὺ προσπαθεῖ νὰ κατασπαράξη τὸν Ἅγιο Μάρκο.

* * *

Τὸ τέλος ὅλων αὐτῶν τῶν εὐφαντάστων μηχανικῶν, ποὺ κατεσκεύασαν τὰ πρωτότυπα κι' ἀξιοπερίεργα αὐτὰ ρολόγια, ὑπῆρξε ὀδυνηρὸ καὶ τραγικό. Γύρω ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν μεγαλοφυῶν αὐτῶν ἀνθρώπων κυκλοφοροῦν ὡς σήμερα ἀκόμα οἱ ὡραιότεροι θρύλοι καὶ παραδόσεις ποὺ μοιάζουν σὰν παραμύθια, κι' ὅμως εἶνε πραγματικὲς ἱστορίες. Ἀξίζει τὸν κόπο νὰ σᾶς ἀναφέρουμε μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραῖες αὐτὲς παραδόσεις:

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος, στὴν περιοχὴ τοῦ Ρήνου, ζοῦσε ἕνας ἰσχυρὸς πυργοδεσπότης, ὀνομαζόμενος Γκούντεργεν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς σκέφτηκε νὰ στήση ἕνα κολοσσιαῖο ρολόϊ πάνω στὸν πύργο του, δικῆς του ἐπινοήσεως.

Κάλεσε πολλοὺς εἰδικοὺς γιὰ ν' ἀναλάβουν τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ τοῦ ρολογιοῦ, μὰ κανένας δὲν δέχτηκε. Τέλος, ἀνέλαβε ἕνας Αὐστριακὸς μηχανικός, ὁ Ἰωάννης Χοῦρτσε, ὁ ὁποῖος χρειάστηκε δώδεκα ὁλόκληρα χρόνια γιὰ νὰ τὸ φτειάξη.

Τὸ ρολόϊ ἔγινε ὅπως τὸ ἤθελε ὁ Γκούντεργεν, στήθηκε στὸ ἀέτωμα τοῦ πύργου καὶ λειτουργοῦσε θαυμάσια. Κατὰ τὸ διάστημα ὅμως τῆς ἐργασίας του, ὁ μηχανικὸς Χοῦρτσε συνεδέθη ἐρωτικὰ μὲ τὴ μοναχοκόρη τοῦ πυργοδεσπότη, ἡ ὁποία δὲν ἐδίστασε ν' ἀνταποκριθῆ στὸν ἔρωτά του.

Μόλις, λοιπόν, τελείωσε τὸ ρολόϊ, ὁ Γκούντεργεν ἔμεινε τόσο κατενθουσιασμένος ἀπὸ τὴν ἐργασία τοῦ μηχανικοῦ, ὥστε τοῦ εἶπε νὰ τοῦ ζητήση ἐλεύθερα ὁποιαδήποτε ἀμοιβὴ ἤθελε. Ὁ ἀτυχὴς μηχανικὸς ἐτόλμησε τότε καὶ ζήτησε...τὸ χέρι τῆς μοναχοκόρης του. Μὰ ὁ Γκούντεργεν ἐξαγριώθηκε καὶ τὸν φυλάκισε σ' ἕνα σκοτεινὸ κελλὶ τοῦ πύργου του.

Ὁ Χοῦρτσε, ἀσφαλῶς θὰ πέθαινε ἀπὸ ἀσιτία, ἂν δὲν ἐπενέβαινε ἡ ἐκλεκτὴ τῆς καρδιᾶς του. Κρυφά, λοιπόν, ἕνα βράδυ, ἡ νεαρὴ πυργοδέσποινα πῆγε στὸ κελλὶ τοῦ ἀγαπημένου της κι' ἀφοῦ τὸν ἀπελευθέρωσε, τοῦ συνέστησε νὰ φύγη τὸ ταχύτερο. Ὁ δυστυχισμένος μηχανικὸς ὑπάκουσε στὴ σύστασή της, καὶ προτοῦ ἀποχωριστοῦν τῆς ἐζήτησε ὡς τελευταία χάρι ν' τὸν ὁδηγήση πάνω στὸ ἀέτωμα τοῦ πύργου, γιὰ νὰ κανονίση κάποιο μηχάνημα στὸ ρολόϊ, τὸ ὁποῖο θὰ ὑπενθύμιζε αἰώνια σ' αὐτὴ τὴν ὥρα τοῦ σκληροῦ ἀποχωρισμοῦ των.

Ἡ ἐκλεκτή του, δὲν τοῦ ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρησι. Ὁ μηχανικὸς τότε ἐκανόνισε τὸ μηχανισμὸ τοῦ ρολογιοῦ κατὰ τέτοιο τρόπο, ὥστε ὕστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα νὰ σταματήση διὰ παντὸς ἡ λειτουργία του. Ἡ ὥρα ἐκείνη, θὰ ἦταν ἡ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ των. Ἀλλ' αὐτὸ ὁ Χοῦρτσε δὲν τὄκαμε τόσο γιὰ αἰσθηματικοὺς σκοπούς, ὅσο γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸν πυργοδεσπότη γιὰ τὴν ἀχαριστία ποὺ τοῦ ἔδειξε.

Κατὰ κακή του ὅμως τύχη, καθὼς κατέβαινε μὲ τὴ φίλη του ἀπὸ τὸ ἀέτωμα τοῦ πύργου, τὸν ἀντελήφθησαν οἱ φύλακες, τὸν συνέλαβαν κι' εἰδοποίησαν ἀμέσως τὸν πυργοδεσπότη. Ὁ Γκούντεργεν ξύπνησε ἔντρομος καὶ μαθαίνοντας ὅτι ὁ μηχανικὸς εἶνε ἀποπειραθεῖ νὰ δραπετεύση, διέταξε καὶ τὸν ἐτύφλωσαν καὶ τὸν ἔρριξαν πάλι στὴ φυλακή του μέχρι τῆς ἐπομένης, ὁπότε θὰ τὸν ἄφηναν ἐλεύθερο γιὰ νὰ φύγη.

Τὸ κακούργημα αὐτὸ τὸ ἔκανε ὁ σκληρὸς πυργοδεσπότης, γιὰ νὰ μὴ μπορέση ὁ Χοῦρτσε νὰ κατασκευάση ἄλλο, παρόμοιο ρολόϊ. Ἔκπληκτος, ὅμως, τὴν ἄλλη μέρα παρετήρησε ὁ Γκούντεργεν ὅτι τὸ ρολόϊ του εἶνε σταματήσει. Ἐκάλεσε τότε τὸν Χοῦρτσε καὶ τοῦ ρώτησε τὴν αἰτία.

Τότε ὁ Χοῦρτσε τοῦ ἀπάντησε εἰρωνικά:

— Ἀποδόσατέ μου τὸ φῶς τῶν ματιῶν μου νὰ τὸ ἐπιδιορθώσω!

Ἦταν πειὰ ἀργά!... Τὸ ρολόϊ τοῦ πύργου Γκούντεργεν ἀπὸ τότε ἔχει σταματήσει στὴν 11η νυχτερινὴ ὥρα. Κανένας μηχανικὸς ἀπὸ τότε δὲν μπόρεσε νὰ τὸ κάμη νὰ λειτουργήση!

Ἡ μοιραία ἐκείνη ὥρα ἔμελλε ὡστόσο νὰ σημάνη καὶ τὴν ὥρα τοῦ τραγικοῦ θανάτου τοῦ ἀτυχοῦς Χοῦρτσε. Τὴν 11η τῆς ἑπομένης, ὁ ἄκαρδος πυργοδεσπότης διέταξε καὶ τὸν γκρέμισαν κάτω ἀπὸ τὸ ἀέτωμα τοῦ πύργου του!...

ΓΑΜΟΙ

Ὁ κ. Γεώργιος Κ. Τρίμης δικηγόρος καὶ ἡ δ)νὶς Μπέλλα Γ. Ἀλαλεοπούλου ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ἡ «ἀριθμομανία» καὶ τὰ παράδοξά της. Πῶς ὁ μαθηματικὸς Τζάκσον μετροῦσε τοὺς τηλεγραφικοὺς στύλους. Ὁ Ἕλλην στρατιώτης ποὺ μετροῦσε κάθε τέταρτο τὰ φυσίγγιά του. Ἡ πρόληψις τοῦ ἀριθμοῦ 13 καὶ τὰ μοιραῖα της. Τὸ δυστύχημα τοῦ μικροῦ Γάλλου καὶ τὰ 13 σῦκα. Πῶς ἐξοντώθηκε μιὰ περίπολος στὴ μάχη τοῦ Μάρνη. Ἀνεξήγητες περιπτώσεις ἀριθμομανίας,

Μιὰ ἀπὸ τὶς ψυχικὲς ἀρρώστειες, μὲ τὶς ὁποῖες ἀσχολεῖται ἡ ψυχιατρική, εἶνε καὶ ἡ λεγομένη «ἀριθμομανία».

Χαρακτηριστικὸ τῶν ἀριθμομανῶν εἶνε ὅτι χωρὶς νὰ τὸ θέλουν καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχη κανένας λόγος, αἰσθάνονται τὴν ἀκατανίκητη ἀνάγκη ν' ἀριθμοῦν κατ' ἐπανάληψιν ὡρισμένα ἀντικείμενα, ἢ ν' ἀπαγγέλλουν ἀορίστως διαφόρους ἀριθμοὺς ἢ καὶ ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὴ λύσι διαφόρων προβλημάτων τῶν ὁποίων οἱ ἀριθμοὶ εἶνε συνήθως πολυψήφιοι.

Ὑπάρχουν στὴν ἱστορία ἄπειρα παραδείγματα ἀριθμομανῶν, ἀπ' τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς ἀναφέρουμε τὰ πιὸ χαρακτηριστικά:

Διηγοῦνται ὅτι ὁ μέγας μαθηματικὸς Τζάκσον, ἐνῶ ἔκανε κάθε ἀπόγευμα περίπατο σὲ κάποιο παραλιακὸ δρόμο, εἶχε τὴ μανία νὰ μετράη τοὺς τηλεγραφικοὺς στύλους, προσέχοντας μὲ κρυφὴ ἀγωνία μήπως τοῦ ξεφύγει κανένας ἀπὸ τὸ μέτρημά του!...

Ὁ Μέγας Ναπολέων διηγεῖται κάπου, ὅτι μιὰ μέρα καθὼς ἐπιθεωροῦσε τὴ φρουρά του στὸ Παρίσι, κυριεύθηκε ἔξαφνα ἀπὸ τὴν ἀπαραίτητη ἐπιθυμία νὰ μετρήση ἕξη φορὲς τὰ παράθυρα ἑνὸς σπιτιοῦ, χωρὶς νὰ ξέρη κι' ὁ ἴδιος τὸ γιατί.

Κάτι παρόμοιο εἶνε συμβεῖ καὶ σ' ἕνα Ἕλληνα στρατιώτη κατὰ τὸν τελευταῖο Ἠπειρωτικὸ πόλεμο. Ὁ στρατιώτης αὐτὸς κάθε τέταρτο τῆς ὥρας ἄνοιγε τὶς μπαλάσκες του καὶ μετροῦσε μὲ ἄκρα προσοχὴ τὰ φυσίγγιά του. Ὅταν δέ, οἱ συνάδελφοί του τὸν ρωτοῦσαν γιατὶ τὸ ἔκανε αὐτό, ἐκεῖνος ἀπαντοῦσε ὅτι ἂν δὲν μετροῦσε τὰ φυσίγγιά του νὰ ἰδῆ ἂν εἶνε σωστά, κυριευόταν ἀπὸ τρομερὴ ἀγωνία καὶ μελαγχολία. Κι' ὅμως ἦταν βέβαιος ὅτι δὲν μποροῦσαν νὰ χαθοῦν τὰ φυσίγγιά του.

Ἕνας Παρισινὸς πάλι εἶχε τὴ μανία νὰ παρακολουθῆ τὶς παραδόσεις τῆς φιλοσοφίας στὸ Πανεπιστήμιο, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ λογαριάζη πόσες φορὲς ὁ καθηγητής μεταχειρίζεται κατὰ τὴ διδασκαλία του τὴ λέξι «καλός».

Εἶνε γνωστὴ ἐπίσης καὶ ἡ πρόληψις, ποὺ ἐπικρατεῖ γιὰ τὸν ἀριθμὸ 13. Σχετικῶς μ' αὐτὸν διηγοῦνται ὅτι ἕνας Γάλλος μαθητὴς ἀγόρασε μιὰ μέρα σῦκα καὶ μετρῶντας τα τὰ βρῆκε 13. Ἀμέσως τότε κυριεύθηκε ἀπὸ τρόμο καὶ κρύος ἱδρὼς περιέβρεξε τὸ μέτωπό του. Εἶχε τὴν πρόληψι ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἦταν γρουσούζικος καὶ ὅτι κάποια θὰ τοῦ ἔφερνε συμφορά. Σκέφτηκε τότε ὅτι θὰ διορθωνόταν κάπως τὸ κακὸ ἂν ξαναγύριζε στὸ μανάβικο καὶ ξανάβαζε τὰ σῦκα στὴν πλάστιγγα νὰ νὰ ζυγίση μὲ περισσότερη ἀκρίβεια καὶ ν' ἀφαιρέση, ἂν μποροῦσε, ἕνα.

Ἐνῶ, ὅμως, ἔτρεχε ἔχοντας στὸ νοῦ του τὴν ὑπόθεσι αὐτή, τὸν παρέσυρε ἕνα αὐτοκίνητο καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ πόδι. Ἀσφαλῶς ἂν δὲν εἶχε τὴν πρόληψι τοῦ ἀριθμοῦ 13 δὲν θὰ πάθαινε τὴ συμφορὰ αὐτή.

Ὁ δόκτωρ Λενὶς ἀναφέρει τὴν περίπτωσι ἑνὸς ψυχοπαθοῦς, ὁ ὁποῖος δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῆ ἂν δὲν χτυποῦσε...τὸ κεφάλι του 15 φορὲς στὸν τοῖχο!...

Κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸ πόλεμο, στὴ μάχη τοῦ Μάρνη, ἀπὸ τοὺς 18 στρατιῶτες μιᾶς περιπολίας σκοτώθηκαν οἱ 5 κι' ἀπόμειναν οἱ 13. Ὁ ἐπικεφαλῆς βαθμοφόρος, φοβερὰ προληπτικὸς καὶ ἀρκετὰ στενοκέφαλος, μόλις εἶδε ὅτι ἦσαν 13 διέταξε ἀδικαιολογήτως νέα ἔφοδο γιὰ νὰ σκοτωθῆ κάποιος ἀκόμα κι' ἔτσι νὰ πάψουν νὰ εἶνε δεκατρεῖς. Στὴν ἔφοδο, ὅμως, αὐτὴ σκοτώθηκαν κι' οἱ δεκατρεῖς ἄντρες τῆς περιπόλου.

Κατὰ τὸ ἔτος 1913, πολλοὶ ἔγραφαν στὶς ἐπιστολές τους τὴ χρονολογία ὡς ἑξῆς: 1912+1 ἀποφεύγοντας ἔτσι τὸν ἀπαίσιο ἀριθμό.

Αὐτὰ γιὰ τὸ 13.

* * *

Στὸ Βέλγιο ὑπάρχει μιὰ μικρὴ πόλις, Γκέελ ὀνομαζομένη, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἀπὸ αἰώνων ἔχουν ἀφοσιωθεῖ στὴν περιποίησι τῶν τρελλῶν. Τὸ πρᾶγμα θὰ φανῆ ἴσως παράδοξο καὶ ὅμως εἶνε ἀληθινό. Ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι ἔχουν στὰ σπίτια τους ἕναν ἢ καὶ περισσοτέρους παράφρονας τοὺς ὁποίους περιποιοῦνται μ' ἐξαιρετικὴ φροντίδα, ἀρνούμενοι νὰ τοὺς παραδώσουν στὰ ἄσυλα, γιατὶ πιστεύουν πὼς ἕνας τρελλὸς φέρνει...γοῦρι στὸ σπίτι.

Πρὸ καιροῦ μάλιστα ἔκαναν καὶ διαβήματα στὴν Κυβέρνησι, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπέσπασαν ἕνα κονδύλιο προωρισμένο γιὰ τὴν καλύτερη περιποίησι τῶν τρελλῶν.

Στὴν πόλι αὐτὴ τῶν τρελλῶν συνέβη κάποτε καὶ τὸ ἑξῆς ἐπεισόδιο:

Ἕνας περιηγητὴς μπῆκε μιὰ μέρα σ' ἕνα ξενοδοχεῖο τῆς Γκέελ, ὁ ὁποῖο ὑπετίθετο ὅτι δὲν ἐστέγαζε τρελλούς. Ὅταν ὁ ξένος ἔφτασε στὴν πόρτα ὁ θυρωρὸς τὸν ἐρώτησε:

— Θέλετε, κύριε, νὰ ἰδῆτε τὴ βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας; Νά την!

Καὶ τοῦ ἔδειξε μέσα σ' ἕναν κύκλο θαμώνων μιὰ γρηὰ μ' ἕνα θαυμάσιο ροζ φόρεμα, ἡ ὁποία ἔκανε διαρκῶς ὑποκλίσεις κι' ἔρριχνε γύρω της βλέμματα ἄλλοτε ἀφελῆ κι' ἄλλοτε ἐπιβλητικά.

Ἡ γρηὰ αὐτὴ εἶχε στὸ κεφάλι ἕνα μικρὸ στέμμα ἀπὸ ξύλο. Μόλις ἀντίκρυσε τὸν ξένο προχώρησε πρὸς αὐτὸν καί, δείχνοντάς του ἕνα γέρο, τοῦ εἶπε:

—Νά, αὐτὸς εἶνε ὁ πρωθυπουργός μου. Τὸν διώρισα μόλις πρὸ ὀλίγου.

Ὕστερα πῆγε κι' ἐκάθησε σ' ἕνα πιάνο κι' ἄρχισε νὰ παίζη τὸν Ὁλλανδικὸ Ἐθνικὸ ὕμνο, συνοδεύοντάς τον μὲ τὴ φωνή της. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη βγῆκαν ἀπὸ ἕνα πλαγινὸ δωμάτιο πέντε κύριοι μαυροντυμένοι κρατῶντας ἀπὸ ἕνα βιολὶ ὁ καθένας. Σὲ λίγο ἕνα μουσικὸ πανδαιμόνιο ἀπὸ κραυγές, τραγούδια καὶ ἤχους μουσικῶν ὀργάνων, γέμισε τὴν αἴθουσα τοῦ ξενοδοχείου.

Ὁ δυστυχὴς ξένος ἐντωμεταξὺ κρατῶντας τὴ βαλίτσα του τὄβαλε στὰ πόδια κι' ἀκόμα τρέχει.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΗΣ CHARLOTTE DOCKSTADER

Ο ΠΑΡΕΙΣΑΚΤΟΣ

ΚΑΘΕ φορὰ ποὺ θυμόταν ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα τὰ τελευταῖα λόγια τῆς κυρίας της, ἕνα αἴσθημα ἀπεριγράπτης ἀγωνίας πίεζε βαρειὰ τὸ στῆθος της.

Τῆς εἶχε πεῖ—πάνε δυὸ χρόνια ἀπὸ τότε—ἡ μακαρίτισσα κυρία Μακ-Γκρέγκορ:

—Πεθαίνω πειά, Ζαμπέτα μου καλή. Πεθαίνω πικραμένη γιὰ τὸν ἔξαφνο χαμὸ τοῦ μοναχογυιοῦ παιδιοῦ μου, τοῦ Δαυΐδ, μὰ θὰ σοῦ κάνω μιὰ στερνὴ παράκλησι. Φρόντισε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν ξανάβρης. Κι' ἂν δώσει ὁ Θεὸς κι' εἶνε ζωντανὸς ἀκόμα, μὴ λείψεις οὔτε στιγμὴ ἀπὸ κοντά του. Ὅπως στάθηκες σὲ μένα σὰν μιὰ ἀγαπημένη μάνα, ἔτσι χάρισε καὶ σ' αὐτὸν τὶς στοργικές σου φροντίδες καὶ τὶς φρόνιμες συμβουλές σου. Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς προστατεύη πάντοτε.

Ἡ καλὴ γρηὰ-Ζαμπέτα ἔκανε βέβαια ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ ξανάβρη τὸ κακοκέφαλο ἐκεῖνο παιδί, τὸ ὁποῖο ἕνα πρωῒ ἐξαφανίστηκε δίχως λόγο ἀπ' τὸ σπίτι του, μὰ ὅλες ἡ ἐνέργειές της—ὅπως κι' ἡ σχετικὲς ἐνέργειες τῆς Ἀστυνομίας—δὲν ἔφεραν κανένα ἀποτέλεσμα. Πέντε χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε ποὔφυγε ὁ Δαυΐδ, καὶ δὲν εἶχε δώσει κανένα σημεῖο ζωῆς.

Μιὰ Κυριακὴ πρωΐ, ἐνῶ ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα ἑτοιμαζόταν νὰ πάη στὴν ἐκκλησία, ἄκουσε ξαφνικὰ κάποιο αὐτοκίνητο νὰ σταματάη μὲ θόρυβο, μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ.

Κυριευμένη ἀπὸ ἕνα παράξενο προαίσθημα, πέταξε μακρυά της τὴ χτένα τῶν μαλλιῶν της, κι' ἀναμαλλιασμένη, ἔτρεξε στὴν ἐξώπορτα ν' ἀνοίξη, λὲς κι' αἰσθανόταν πὼς κάτι τὸ ἀναπάντεχο θὰ μάθαινε καὶ θἄβλεπε...

Καὶ πραγματικὰ δὲν γελάστηκε. Μπροστά της στεκόταν ἕνα ψηλὸ καὶ λυγερὸ παλληκάρι, πρόσχαρο καὶ χαμογελαστό... Ἦταν ὡς 25 χρόνων, μα μερικὲς πρόωρες ρυτίδες, ἡ ὁποῖες χάραζαν τὸ πρόσωπό του, καθὼς κι' ἡ ἀποφασιστική, σκληρὴ σχεδόν, λάμψι τῶν γκρίζων ματιῶν του, τὸν ἔδειχναν μεγαλείτερο, καὶ φανέρωναν πὼς θἆχε περάσει μιὰ ζωὴ τρικυμισμένη.

Ἦταν ὁ Δαυΐδ!...

Ἔξαλλη ἀπὸ εὐτυχία, δακρυσμένη κι' ἀμίλητη ἀπὸ βαθειὰ συγκίνησι ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα, ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά της κι' ἔσφιξε μέσα της τὸ ξενητεμμένο καὶ χαμένο, τόσα χρόνια, κακοκέφαλο παιδί. Κι' ἐνῶ ὁ Δαυΐδ δακρυσμένος κι' αὐτὸς τῆς ἀνταπέδιδε τὰ φιλιά της καὶ τὴ ρωτοῦσε μὲ ἀγωνία καὶ δισταγμὸ γιὰ τὴ φτωχὴ μητέρα του, ἡ Ζαμπέτα κουνῶντας τὸ κεφάλι της θλιβερὰ καὶ δείχνοντάς του τὰ μαῦρα ροῦχα της, τὸν ἄφησε νὰ καταλάβη μόνος του τὴν θλιβερὴ εἴδησι ποὺ δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ πῆ τὸ στόμα της.

Ὁλόκληρη ἡ μέρα κι' ὁλόκληρη ἡ νύχτα πέρασαν γεμᾶτες θλῖψι καὶ γιὰ τοὺς δυό. Ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα μὲ βουρκωμένα μάτια τοῦ μιλοῦσε γιὰ τὸν πόνο τῆς ἄτυχης μητέρας του, προσθέτοντας κάθε τόσο, ὅτι ἡ ἔλλειψι εἰδήσεών του ἐπὶ τόσα χρόνια, τὴν ἔκανε στὸ τέλος νὰ πεθάνη ἀπ' τὸν καϋμό της.

Ὁ Δαυΐδ τὴν ἄκουγε χωρὶς νὰ μιλάη, ἐνῶ συγχρόνως δυνατοὶ λυγμοὶ τοὔσφιγγαν μὲ πόνο τὸ λαρύγγι, κι' ἡ τύψι τὸν τυραννοῦσε ἄγρια.

Ὡστόσο σὲ κάποια στιγμὴ τῆς εἶπε:

—Ἄκουσε, καλή μου Ζαμπέτα... Ἂς ξεχάσουμε πειὰ τὰ περασμένα... Ἤμουν μικρός, ἤμουν γεμᾶτος φαντασία, διψοῦσα γιὰ περιπέτειες, κι' ἀπερίσκεπτα, χωρὶς νὰ πῶ τίποτε σὲ κανέναν, μπῆκα κρυφὰ σὲ κάποιο πλοῖο κι' ἔφυγα γιὰ τὴν Ἀμερική... Δὲν πῆγα χαμένος, ὅμως. Ἔπειτα ἀπὸ πολλὰ βάσανα κατάφερα νὰ πάω μπροστά. Κέρδισα πολλὰ χρήματα, παντρεύτηκα στὴ Βάσιγκτων, ἔχω ἕνα παιδάκι, κι' αὔριο κιόλας θὰ φέρω ἐδῶ μέσα—στὸ σπίτι μου καὶ κοντά σου—τὴ γυναῖκα μου καὶ τὸ παιδί μου. Ἄ, καλή μου Ζαμπέτα. Θὰ ζήσουμε πειὰ ὅλοι μαζύ, εὐτυχισμένοι. Ποτέ μας δὲν θὰ χωρίσουμε στὸ μέλλον.

—Μὰ γιατί, καλέ μου κύριε, μᾶς ἀφήσατε τόσον καιρὸ δίχως εἰδήσεις σας;... Γιατὶ δὲν μᾶς γράφατε δυὸ λέξεις, νὰ μάθουμε ποῦ εἴσαστε καὶ τί κάνατε; Θὰ παρηγοριόταν ἔτσι ἡ φτωχὴ μητέρα σας καὶ δὲν θὰ πέθαινε ἀπ' τὸν καϋμό της... φώναξε ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα μὲ κλαμμένη, μὰ καὶ κάπως ἐπιπληκτικὴ φωνή, διακόπτοντάς τον.

Ὁ Δαυΐδ ὅμως ἔσκυψε τὸ κεφάλι στενοχωρημένος, σὰν νὰ τὸν τυραννοῦσε κάποιος ἴσκιος, ποὺ ἁπλωνόταν ἀπ' τὸ σκοτεινὸ λιγάκι παρελθόν του στὸ παρὸν κι' ἀπόμεινε ἀμίλητος. Τότε κι' ἡ Ζαμπέτα μὴ τολμῶντας νὰ διακόψη τὴ βαθειά του συλλογή, δὲν ἔδειξε καμμιὰ ἐπιμονὴ νὰ μάθη τὰ ὕποπτα αὐτὰ σημεῖα τοῦ παρελθόντος τοῦ Δαυΐδ, ἀλλὰ σηκώθηκε ἀμέσως μὲ προσποιητὴ χαρὰ—μὰ καὶ μὲ κρυφὴ ἀγωνία—κι' ἄρχισε νὰ ἑτοιμάζη τὸ σπίτι γιὰ τὴν ἐγκατάστασι τῶν καινούργιων της κυρίων.

* * *

Πέρασαν μερικὲς ἑβδομάδες εὐτυχισμένης ζωῆς γιὰ ὅλους. Ἡ γυναῖκα τοῦ Δαυΐδ, μιὰ χαριτωμένη Ἀμερικανίδα, λάτρευε τὸν ἄνδρα της καὶ τὸ παιδί της, κι' ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα γινόταν χίλια κομμάτια πῶς νὰ τοὺς περιποιηθῆ καλύτερα, θέλοντας νὰ ξεπληρώση ἔτσι τὴν ἀγάπη καὶ τὸ σεβασμὸ ποὺ τῆς ἔδειχναν ἀνυστερόβουλα οἱ καινούργιοι της κύριοι.

Μὰ ὅταν κάθε βράδυ—κουρασμένη ἀπ' τὶ βαρειὲς δουλειὲς τῆς μέρας—ἔπεφτε στὸ ἁπλὸ κρεββάτι της νὰ κοιμηθῆ, ὕπνος δὲν τὴν κολλοῦσε: Μιὰ ἐπίμονη ἀπορία, ἀνάμικτη μὲ φόβο κι' ὑποψία, τὴν κρατοῦσε ἄγρυπνη ὁλονυχτίς, καὶ τὴν τυραννοῦσε ἄγρια!

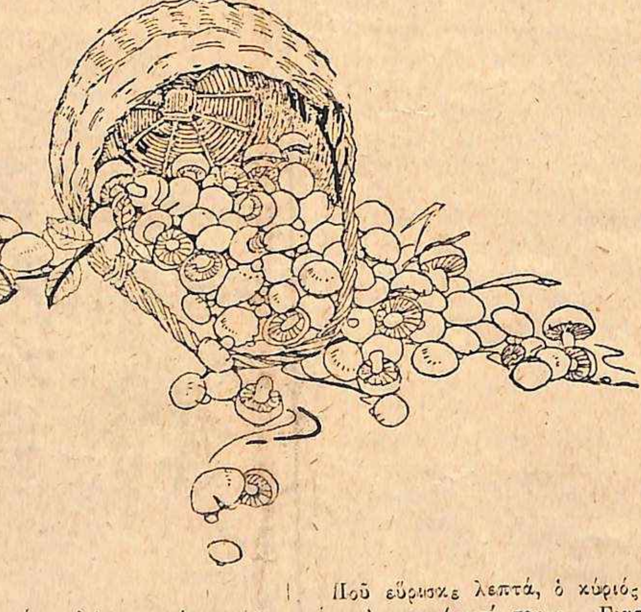

Ποῦ εὕρισκε λεπτά, ὁ κύριός της, γιὰ τὴ συντήρησί τους;... Γιατὶ δὲν ἔβγαινε καθόλου ἔξω;... Γιατὶ δὲν ζήτησε, ἀμέσως μόλις ἦλθε, μιὰ ὁποιαδήποτε εργασια;... Μήπως εἶχε κανέναν θησαυρὸ μαζύ του;... Πῶς τὸν ἀπόχτησε;... Ποῦ τὸν ἔκρυβε;... Γιατὶ ἀπόφευγε καὶ στὴ γυναῖκα του ἀκόμα νὰ μιλάη γιὰ τὸ παρελθόν του; Ἔτσι θὰ κυλοῦσε πάντα ἡ ζωή τους, δίχως σχέσεις καὶ γνωριμίες;...

Ὅλες αὐτὲς ἡ ἀνησυχίες βασάνιζαν τὴν ἀγαθὴ γρηὰ κι' ἡ κρυφή της ἀγωνία μεγάλωνε περισσότερο, ὅσο κυλοῦσε ὁ καιρός.

Μιὰ μέρα, τέλος, ἔννοιωσε στὴν ψυχή της, τὴ μεγαλείτερη φρίκη τῆς ζωῆς της: Καθὼς βρισκόταν ἀκόμα στὴν κουζίνα, ἄκουσε κάποιο κουδούνισμα τραχὺ κι' ἐπιταχτικό, κι' ἔτρεξε στὴν πόρτα νὰ δῆ ποιὸς εἶνε...

Μὰ καθὼς πήγαινε ν' ἀνοίξη, ἔφτασε ὁ Δαυΐδ τρεχᾶτος ἀπ' τὴν κάμαρά του, ταραγμένος καὶ χλωμός, σκούντησε κάπως βίαια τὴ γρηὰ-Ζαμπέτα κι' ἄνοιξε μοναχός του στὸν ἀπαιτητικὸ ἐπισκέπτη. Ἦταν ἕνας ἄνδρας ὡς 30 χρόνων, μὲ ἔκφυλο πρόσωπο, ὕποπτο παρουσιαστικὸ καὶ μὲ ἔκφρασι καταχθόνια στὰ μικρούλικα, κουτοπόνηρα ματάκια του.

Ὁ Δαυΐδ κι' ὁ ἄγνωστος ἄλλαξαν μιὰ ματιὰ γεμάτη σημασία κι' ὁ ξένος ἀκολούθησε κατόπιν τὸν φοβισμένο καὶ μουδιασμένο Δαυΐδ στὸ ἰδιαίτερο γραφεῖο του.

Κλείστηκαν ἐκεῖ μέσα δυὸ ὧρες, κουβεντιάζοντας μὲ χαμηλὴ καὶ γεμάτη προφυλάξεις φωνή. Κι' ὅταν τελείωσε ἡ ἀλλόκοτη αὐτὴ συνέντευξί τους, ὁ Δαυΐδ φώναξε τὴ γρηὰ-Ζαμπέτα καὶ τῆς εἶπε δειλά, μὴ τολμῶντας νὰ τὴν κυττάξη στὰ μάτια:

—Ὁ κύριος Λιοὺκ ἀπὸ δῶ, θὰ μένη στὸ ἑξῆς μαζύ μας. Εἶνε παληὸς καὶ στενός μου φίλος, ἀδελφὸς σχεδὸν καὶ μοῦ φάνηκε πάρα πολλὲς φορὲς σωτῆρας κι' εὐεργέτης στὴν Ἀμερική. Ἑτοίμασέ του το δωμάτιο τοῦ ἰσογείου κι' ἀπὸ σήμερα θὰ βάζης ἄλλο ἕνα σερβίτσιο στὸ τραπέζι. Ἀφησέ μας τώρα, καλή μου Ζαμπέτα.

Τελείωσε!... Πάει πειά!...

Ἀπ' τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὴν καταραμένη κι' ἡ λιγοστὴ ἀκόμα αὐτὴ εὐτυχία, ποὺ βασίλευε στὸ σπίτι τοῦ Δαυΐδ ἐξαφανίστηκε. Ὁ παρείσακτος Λιούκ, κάτοχος φαίνεται κάποιου φοβεροῦ μυστικοῦ τῆς ζωῆς τοῦ Δαυΐδ στὴν Ἀμερική, ἐγκαταστάθηκε στο σπίτι τους σὰν ἕνας ἀναιδέστατος κι' αὐταρχικὸς ἀφέντης, ἔτρωγε κι' ἔπινε μαζύ τους, ξαπλωνόταν ὅλη μέρα μακάρια στὶς πολυθρόνες τους καὶ στὶς καρέκλες τους, καὶ μόνο μιὰ νύχτα τοὺς χώριζε μονάχα.

Ἂν δέ, καμμιὰ φορὰ τολμοῦσε μπροστά του ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα ἢ ἡ νεαρὴ γυναῖκα τοῦ Δαυΐδ, νὰ ἐκφράσουν τὴ δυσφορία τους γιὰ τὰ ἀδιάντροπα καμώματα τοῦ ἀπαισίου φιλοξενουμένου τους, τότε αὐτὸς ἔρριχνε μιὰ ἀπειλητική, ἄγρια καὶ γεμάτη ἀπὸ κρυφὴ σημασία ματιὰ στὸν Δαυΐδ. Ἐκεῖνος τότε, μουδιασμένος, κύτταζε ἱκετευτικὰ ἄλλοτε τὴ γυναῖκα του κι' ἄλλοτε τὴ γρηὰ-Ζαμπέτα, κι' ἔτσι σώπαιναν κι' ἡ δυό τους μὲ βαρειὰ τὴν ψυχή τους γιὰ τὴν ὕποπτη αὐτὴ κατάστασι, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἐνοχλητικότητα τοῦ ἀπαισίου Λιούκ.

Μιὰ μέρα ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα, μπαίνοντας ξαφνικὰ στὸ γραφεῖο τοῦ νεαροῦ κυρίου της, τὸν βρῆκε νὰ κλαίη μὲ λυγμούς. Τὸν πλησίασε ἀλαφιασμένη καὶ μὲ φωνὴ τρεμουλιαστή, στὴν ὁποία ξεχείλιζε ἡ στοργή της, τὸν ρώτησε τί εἶχε. Κι' ἐκεῖνος, ξεσπῶντας πειὰ ἐλεύθερα σὲ κλᾶμμα δυνατό, τῆς εἶπε κομπιάζοντας τὰ λόγια του:

—Νά... Πρὸ χρόνων... Στὸ Βάσιγκτων... Πεινοῦσα, δουλειὰ δὲν εὕρισκα ἀκόμα καὶ γύριζα στοὺς δρόμους ἀπελπισμένος... Τότε πρωτογνώρισα τὸν Λιούκ... Ἦταν ἀλήτης, μὰ μὲ βοήθησε ὅπως μποροῦσε... Μ' ἔσπρωξε κάποτε νὰ κλέψω... Κλέψαμε μαζύ... Διάρρηξι... Μπήκαμε φυλακή, χάναμε 10 χρόνια στὸ κάτεργο, μὰ δραπετεύσαμε πρὶν ἀπὸ ἕνα χρόνο... Μοιραστήκαμε ὅσα εἴχαμε προλάβει νὰ κρύψουμε ἀπ' τὰ κλοπιμαῖα καὶ χωρίσαμε... Ἦρθα ἐδῶ... Ζοῦμε μὲ ἄτιμα λεπτά, μὰ δὲν μποροῦσα νὰ κάνω ἀλλοιῶς... Φοβόμουν μὴ μὲ ξαναπιάσουν, γιατὶ ὁ Λιοὺκ μοὔγραφε γράμματα τακτικὰ καὶ μοῦ ζητοῦσε χρήματα... Ἤξερε τὴ διεύθυνσι τοῦ πατρικοῦ σπιτιοῦ μου ἀπὸ τότε... Ἐγὼ πάλι δὲν τοῦ ἀπαντοῦσα, γιὰ νὰ τὸν κάνω νὰ πιστέψη πὼς δὲν εἶμαι στὴν Ἀγγλία... Αὐτός, ὅμως, κατάφερε κι' ἦρθε... Μὲ βρῆκε... Καὶ... τὰ παρακάτω τὰ καταλαβαίνεις, καλή μου Ζαμπέτα... Ὤ!... Εἶμαι δυστυχισμένος... Πολὺ δυστυχισμένος... Μιὰ στιγμὴ ἀπελπισίας κι' ἀπερισκεψίας μοῦ φαρμάκωσε γιὰ πάντα τὴ ζωή μου... Φτωχή μου γυναικοῦλα... Φτωχό μου παιδί... Φτωχή μου Ζαμπέτα κι' ἐσύ!...

Ἡ καϋμένη ἡ Ζαμπέτα τοῦ χάιδεψε ἁπαλὰ τὰ μαλλιά του, τοῦ ψιθύρισε λίγα λόγια παρηγορητικὰ καὶ τὸν ἄφησε κατόπιν μονάχο, κλαμμένη ἀπ' τὴ συγκίνησί της. Μὰ ἀπ' τὴ στιγμὴ ἐκείνη καρφώθηκε στὸ μυαλό της μιὰ σκέψι ἐπίμονη καὶ κυριαρχική: Πῶς θὰ κατώρθωνε νὰ σώση τὸν νεαρό της κύριο!...

Χίλιες σκέψεις περνοῦσαν ἀπ' τὸ μυαλό της καὶ χίλια σχέδια ὡρίμαζαν κεῖ μέσα. Ἀλλὰ μόλις ἐρχόταν ἡ ὥρα τῆς ἐφαρμογῆς τους, ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα τὰ εὕρισκε ἀνεφάρμοστα καὶ δύσκολα: Ἐκεῖνο ποὺ ἤξερε ἦταν ὅτι ἔπρεπε νἄβγη ἀπ' τὴ μέση ὁριστικὰ ὁ Λιούκ, δίχως ὁ θάνατός του νὰ κινήση ὑποψίες ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ φανοῦν ὀλέθριες κατόπιν στὸν ἀγαπημένο της Δαυΐδ.

Μιὰ μέρα, ἐπὶ τέλους, κόντεψε νὰ πετάξη ἀπ' τὴ χαρά της: Εἶχε βρεῖ τὸ μυστικὸ καὶ τὄβαλε ἀμέσως σὲ ἐνέργεια.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ὁ Δαυΐδ παίρνοντας μαζύ του τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί του, βγῆκε στὴν πόλι γιὰ διάφορα ψώνια. Θἄτρωγαν ἔξω τὸ μεσημέρι, καὶ θὰ γύριζαν στὸ σπίτι ἀργὰ κατὰ τὸ βράδυ.

Μόλις ἔμεινε μονάχη ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα, ἅρπαξε ἕνα πανέρι καὶ μὲ τὸ ζαρωμένο πρόσωπό της φωτισμένο ἀπὸ διαβολικὴ χαρά, ἄφινε τὸν Λιοὺκ στὸ σπίτι νὰ κοιμᾶται ἀκόμα ξέννοιαστα, κι' αὐτὴ κατέβηκε στὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐκεῖ στὶς γωνιές, κοντὰ στὸ φράχτη, φύτρωναν ἄφθονα μανιτάρια, ἀπ' τὰ πιὸ φαρμακερὰ ποὺ ὑπῆρχαν. Μὲ χέρι σταθερὸ κι' ἐμψυχωμένο ἀπ' τὴ φριχτὴ ἀπόφασί της, ἡ γρηὰ-Ζαμπέτα γέμισε γοργὰ τὸ πανέρι της ἀπ' τὰ φοβερὰ αὐτὰ μανιτάρια, κι' ἀνεβαίνοντας κατόπιν στὸ σπίτι, τὰ μαγείρεψε μὲ σάλτσα ὀρεκτικὴ κι' ἑλκυστική.

……

Ὅταν γύρισαν κατὰ τὸ βράδυ οἱ ἀργοπορημένοι κύριοί της, ἀντίκρυσαν στὴν τραπεζαρία ἕνα θέαμα ἀνατριχιαστικό: Δυὸ πτώματα, φριχτὰ παραμορφωμένα ἀπ' τοὺς σπασμοὺς τῆς ὑπερτάτης ἀγωνίας, κοιτόντουσαν ἄψυχα στὸ πάτωμα, πλάϊ στὶς ἀναποδογυρισμένες καρέκλες, τὰ πτώματα τοῦ Λιοὺκ καὶ τῆς Ζαμπέτας.

Ὁ γιατρὸς ποὺ προσκάλεσαν βιαστικά, ἐξακρίβωσε ὅτι ὁ θάνατος εἶχε προέλθει ἀπὸ δηλητηρίασι.

Ἔτσι ἀπαλλάχτηκε ὁ Δαυΐδ ἀπ' τὸν ἀπαίσιο βραχνᾶ τοῦ Λιούκ, κι' ἔζησε εὐτυχισμένος. Δὲν ὑποπτεύθηκε ὅμως ποτέ του τὴν ὑπέροχη αὐτοθυσία τῆς γρηᾶς παραμάνας του, ἡ ὁποία ἔφτασε καὶ στὸ ἔγκλημα ἀκόμα, θυσιάζοντας συγχρόνως τὴν ἴδια της ζωή, γιὰ νὰ ἐξασφαλίση στὸν ἀγαπημένο της Δαυΐδ τὴν εὐτυχία.

Αὐτὸ ὅμως, ἀκριβῶς, ζητοῦσε κι' ἡ ἄφθαστη σὲ ψυχικὸ μεγαλεῖο γρηά: Νὰ χαρίση μιὰ τέλεια εὐτυχία—δίχως τύψεις κι' ἠθικὲς στενοχώριες—στὸ παιδὶ αὐτό, τὸ ὁποῖο εἶχε μεγαλώσει στὴν ἀγκαλιά της...

ΓΥΡΩ ΑΠ' ΤΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Τὰ τελευταῖα χρόνια τοῦ Γκὺ ντὲ Μωπασσάν. Ὁ μέγας διηγηματογράφος στὸ ἄσυλο ψυχοπαθῶν. Πῶς ἐργαζόταν ὁ Ἰταλὸς συγγραφεὺς Φογκατσάρο. Ἡ κολυμβητικὴ δεινότης τοῦ Βύρωνος. Τὸ ἀγγλικὸ δελφίνι. Πῶς ἐσπούδασε ὁ Φρανσουᾶ Κοππέ, κτλ.

Ὁ Φρὰνς Τασὰρ διηγεῖται τὰ ἑξῆς γιὰ τὴν παραφροσύνη τοῦ μεγάλου διηγηματογράφου Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του:

«Κατὰ τὸ 1891, ὁ Μωπασσὰν ἦταν πολὺ ἄρρωστος καὶ παρουσίαζε ἀνησυχητικὰ συμπτώματα παραφροσύνης. Ἡ κατάστασίς του σὲ λίγο χειροτέρεψε περισσότερο καί, στὶς ἀρχὲς τοῦ ἑπομένου ἔτους, ἡ ἀρρώστεια του εἶχε πάρει ὀξύτατο χαρακτῆρα.

Μιὰ μέρα—ἦταν περίπου δυὸ παρὰ τέταρτο—ἐνῶ βρισκόμουν στὸ σπίτι τοῦ Μωπασσὰν καὶ τὸν περίμενα στὸ σαλόνι του, ἄκουσα ξαφνικὰ ἕναν τρομερὸ θόρυβο. Ἔτρεξα στὸ μικρὸ δωμάτιο, ποὺ βρισκόταν πλάϊ στὸ σαλόνι καὶ βρῆκα τὸν συγγραφέα αἱμόφυρτο, μὲ μιὰ πληγὴ στὸ λαιμό.

—Κύτταξε τί ἔκαμα, Φράνς! μοῦ εἶπε. Ἔκοψα τὸ λαιμό μου!... Αὐτὸ εἶνε πειὰ καθαρὴ τρέλλα!...

Ἡ πληγή, ὕστερ' ἀπὸ λίγο καιρό, θεραπεύτηκε ἐντελῶς, ἀλλὰ ἡ τρέλλα εἶχε ἐκδηλωθεῖ πειὰ ὁριστικῶς στὸν ἄτυχη καὶ ἔνδοξο φίλο μου, τὸν ὁποῖο κλείσανε κατόπιν στὴν κλινικὴ τοῦ δόκτορος Μιλάνς, στὸ Πασσύ. Ἐκεῖ, μολονότι τοῦ παρεῖχαν κάθε περιποίησι καὶ κάθε ἐπιστημονικὴ βοήθεια, δὲν κατώρθωσαν νὰ τὸν θεραπεύσουν.

Τὴ Δευτέρα τοῦ Πάσχα τοῦ 1893, βρισκόμουν στὸν κῆπο τῆς κλινικῆς μὲ τὸν Μωπασσὰν καὶ μ' ἕνα νοσοκόμο του. Κύτταζα τὸ φίλο μου, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀδυνατίσει τρομερὰ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος κι' ὁ ὁποῖος ὅταν περπατοῦσε, κλονιζόταν κάθε τόσο. Καθόμαστε σ' ἕναν πάγκο, κάτω ἀπὸ μιὰ καστανιά, τῆς ὁποίας τὸ καινούργιο φύλλωμα ἄφινε νὰ περνοῦν ζωηρὲς ἡ ἀχτῖνες τοῦ ἀνοιξιάτικου ἥλιου. Παρὰ τὴν ἀσθένειά του, ὁ Μωπασσὰν ἔδειχνε ἐξαιρετικὴ εὐχαρίστησι, βλέποντας τὴν ἀναγέννησι τῆς φύσεως καὶ θαύμαζε τὴ δροσερὴ πρασινάδα, ποὺ σκέπαζε τὸν ἀπέναντι τοῖχο.

Θυμᾶμαι ὅτι ἐκείνη τὴ στιγμὴ μοῦ εἶπε μὲ τόνον φωνῆς, ὁ ὁποῖος ἐπρόδιδε κάποιαν βαθειὰ λύπη:

—Ὤ!... τὸ ταξεῖδι μου στὴν Ἑλβετία συνετέλεσε νὰ ματαιωθῆ ἕνας γάμος μου. Σὲ συμβουλεύω, φίλε μου, νὰ μὴ ταξειδέψης ποτέ σου στὴν Ἑλβετία. Τὰ λευκὰ βουνά της θὰ παρουσιάζωνται κατόπιν στὸν ὕπνο σου σὰν αἰώνιοι ἐφιάλτες. Ὕστερα ἔρχεται ὁ πάγος στὴν καρδιά σου καὶ σοῦ ἀλλάζει τὴν ἀνθρώπινη φύσι σου, σὲ κάνει αἰώνιον. Ἐγὼ ἔγινα αἰώνιος, μὰ δὲν παντρεύτηκα.

Ἀκούγοντας τ' ἀσυνάρτητα αὐτὰ λόγια του, δὲν μπόρεσα νὰ συγκρατήσω ἕνα λυγμὸ καὶ δάκρυα κύλησαν ἀπὸ τὰ μάτια μου.

Προσπάθησα νὰ τὸν καθησυχάσω διαβεβαιώνοντάς τον ὅτι ἔχει πολλὲς δυνάμεις μέσα του καὶ ὅτι ἡ ζωὴ τὸν ὑποβάλλει ἁπλῶς σὲ μιὰ πρόσκαιρη δοκιμασία γιὰ νὰ τὸν ἀνταμείψη κατόπιν μὲ τὸ παραπάνω.

Ὁ Μωπασσὰν ὅμως χαμογέλασε πικρὰ καὶ κάρφωσε τὸ ἀφηρημένο βλέμμα του στὸ βάθος τοῦ ἐξαισίου ἀνοιξιάτικου ὁρίζοντος. Ἔμεινε ἔτσι σιωπηλὸς ὧρες ὁλόκληρες. Ὅταν τὸν ἀποχαιρέτησα, μοῦ εἶπε:

—Τώρα θὰ πάω νὰ κοιμηθῶ, ἀλλὰ ἐσὺ νὰ μὴν πῆς σὲ κανέναν τίποτε...

Στὶς 3 Ἰουλίου 1893, ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν ἔσβυσε μέσα σ' ἕνα σκοτεινὸ δωμάτιο τῆς κλινικῆς.

Ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσάν.

* * *

Ὁ περίφημος Ἰταλὸς μυθιστοριογράφος Φογκατσάρο, ὁ συγγραφεὺς τῆς «Λεϊλᾶς» ἐργαζόταν κατὰ ἕναν πολὺ περίεργο τρόπο.

Ὁ Ἰταλὸς συγγραφεὺς σηκωνόταν πάντοτε στὶς 5 τὸ πρωῒ κι' ἄρχιζε τὸ γράψιμο. Ἐργαζόταν συνεχῶς ὡς τὸ βράδυ στὶς 10, ἀναπαυόμενος μόνον κατὰ τὴν ὥρα τοῦ μεσημεριανοῦ φαγητοῦ του, τὸ ὁποῖο ἄλλωστε διαρκοῦσε ἐλάχιστα.

Ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ γράψη κανένα νέο του ἔργο, ὁ Φογκατσάρο ἔγραφε, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὸ χαρτὶ σποραδικὲς ἰδέες, σκέψεις καὶ φράσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες κατόπιν ἔβγαζε τὸ σχέδιο τοῦ ἔργου, καὶ τὸ συνέτασσε σάν... καταστατικὸ μὲ ἄρθρα καὶ παραγράφους. Στὴν ἀρχὴ ἔγραφε τὴ φιλοσοφικὴ βάσι, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ στηριζόταν τὸ ἔργο. Ὕστερα ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς προκαταρκτικὲς ἐργασίες, ἄρχιζε τὴ συγγραφὴ τοῦ μυθιστορήματός του ἀπρόσκοπτα, ἔχοντας μπροστά του ὅλες αὐτὲς τὶς σημειώσεις.

Ὅταν τέλειωνε ὅλο τὸ ἔργο, τότε μόνον ἄρχιζε τὶς διορθώσεις, ἡ ὁποῖες πολλὲς φορὲς ἦσαν ριζικές. Τότε καθώριζε αὐστηρὰ τοὺς χαρακτῆρες τῶν πρωταγωνιστῶν καὶ τῶν δευτερευόντων προσώπων τοῦ μυθιστορήματος.

Ἔτσι διορθωμένα τὰ χειρόγραφα, μὲ σβυσίματα, παραπομπές, μελανιές, ὀρνιθοσκαλίσματα, ψαλλιδίσματα, παρεδίδοντο στὸν ἀντιγραφέα γιὰ νὰ καθαρογραφοῦν.

Ἀλλὰ καὶ τότε δὲν ἦταν ἀκόμα ἕτοιμο τὸ ἔργο. Ἔπρεπε νὰ ὑποστῆ καὶ δεύτερη καὶ τρίτη διόρθωσι καὶ νὰ μείνη ἀρκετὸν καιρὸ στὸ συρτάρι.

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ Φογκατσάρο, ἂν καὶ ἐργαζόταν νυχθημερόν, δὲν παρουσίασε παρὰ ἐλάχιστα ἔργα, τὰ ὁποῖα ὅμως τιμοῦν τὴν ἰταλικὴ λογοτεχνία.

* * *

Ὁ λόρδος Βύρων ἦταν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ διάσημος κολυμβητής.

Τὴν κολυμβητική του δεινότητα τὴν ἔδειξε κάποτε στὴ Βενετία. Ἐκεῖ βρισκόταν ἕνας ἄλλος ὀνομαστὸς κολυμβητής, ὁ ἱππότης Μαγκιάλτο, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ νίκησε ὅλους τοὺς γονδολιέρηδες κολυμβητὰς τῆς Βενετίας, ἐθεωρεῖτο ἀκατανίκητος.

Ὁ ἱππότης λοιπὸν Μαγκιάλτο, μαθαίνοντας ὅτι ὁ λόρδος Βύρων βρισκόταν στὴ Βενετία, τὸν ἐκάλεσε σὲ κολυμβητικὸ ἀγῶνα. Ὁ Βύρων ἐδέχθη.

Πλῆθος λαοῦ παρευρέθη τὴν ἡμέρα ἐκείνη στὸ μέρος ποὺ θὰ γινόταν τὸ ἀγώνισμα. Ἡ ἀπόστασις ποὺ ἐπρόκειτο νὰ διανύσουν οἱ δυὸ κολυμβηταὶ ἦταν ἀρκετὰ μεγάλη.

Ὁ Βενετὸς ἱππότης, ἀφοῦ κολύμπησε ἐπὶ τέσσερες συνεχεῖς ὧρες, ἐξαντλήθηκε κι' ἀναγκάστηκε νὰ ζητήση τὴ βοήθεια τοῦ γονδολιέρη ποὺ τον παρακολουθοῦσε.

Ὁ Βύρων ὅμως ἐξακολουθοῦσε τὸ κολύμπημά του καὶ κατώρθωσε, ὕστερα ἀπὸ πέντε συνεχεῖς ὧρες, νὰ φτάση στὴ νησίδα Λίντο.

Ἀπὸ τότε ὁ Βύρων ἀπέκτησε καὶ τὸν τίτλο «Ἀγγλικὸ Δελφίνι», τὸν ὁποῖο ἔγραφε μὲ ὑπερηφάνεια στὰ ἐπισκεπτήριά του.

ΣΕΛΙΔΕΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΙΜΑΤΟΣ

Η "ΓΥΝΑΙΚΑ-ΔΗΜΙΟΣ,, ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ

(Μιὰ τρομερὴ ἐγκληματίας ποὺ ἐκτελοῦσε χρέη «ἰδιωτικοῦ δημίου)

Η Αὐστριακὴ ἐπαρχία Σλέγκεντ αἰσθάνθηκε πραγματικὴ ἀνακούφισι ὅταν ἔγινε γνωστὸ πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες ὅτι ἡ «Στεφανία μὲ τὴν Πίπα», ἡ τρομερώτερη ἐγκληματίας τῆς Αὐστρίας κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνες εἶχε καταδικαστεῖ σὲ θάνατο.

Κανένας δὲν τὸ περίμενε αὐτό. Ὅλοι νόμιζαν ὅτι ἡ Στεφανία θὰ εὕρισκε κάποιο τρόπο γιὰ νὰ γλυτώση τὴν τελευταία στιγμή. Γιατὶ ὅλοι πίστευαν ὅτι ἡ παράξενη αὐτὴ γυναῖκα ἦταν προικισμένη μὲ ὑπερφυσικὲς ἰδιότητες.

Πράγματι, ἡ Στεφανία ἐξασκοῦσε μιὰ περίεργη ἐπιβολὴ στοὺς κατοίκους τοῦ μικροῦ αὐστριακοῦ χωριοῦ, ὅπου ζοῦσε. Ὅταν καμμιὰ φορά, στὸ σούρουπο, ἔκανε τὴν ἐμφάνισί της στὸ μεγάλο δημόσιο δρόμο, ἔβλεπε ὅλες τὶς πόρτες νὰ κλείνωνται μπροστά της. Ἂν χτυποῦσε ὅμως καμμιὰ ἀπ᾿ αὐτές, δὲν τολμοῦσαν νὰ μὴ τῆς τὴν ἀνοίξουν. Καὶ τότε αὐτὴ καθόταν στὸ τραπέζι καὶ πρόσταζε τοὺς δυστυχισμένους νοικοκυραίους σὰν νὰ ἦταν ἀφέντης τους.

Κανεὶς δὲν ἤξερε ἀπὸ ποῦ εἶχε ξεφυτρώσει ἡ μυστηριώδης αὐτὴ γυναῖκα. Ἕνα πρωΐ, εἶχε φτάσει στὸ χωριὸ ἐντελῶς ξαφνικά. Φοροῦσε μιὰ μάλλινη καφετιὰ φοῦστα κι᾿ εἶχε τυλιγμένο τὸ κεφάλι της μέσα σ᾿ ἕνα μαῦρο σάλι. Ὕστερ᾿ ἀπὸ μερικὲς μέρες ἔκοψε τὰ μαλλιά της καί, πρὸς γενικὴ κατάπληξι, ντύθηκε ἀντρικά. Ἔτσι ἔγινε ἐντελῶς ἄλλος ἄνθρωπος. Εἶχε πάρει τώρα φερσίματα ἀπότομα καὶ βάναυσα. Κι᾿ ἐπειδὴ στὸ στόμα της εἶχε διαρκῶς μιὰ πίπα, τῆς ἔβγαλαν τὸ παρατσοῦκλι ἡ «Στεφανία μὲ τὴν πίπα»!

Καὶ τότε ἄρχισε τὸ πρωτότυπο καὶ τρομερό της ἐπάγγελμα. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ....«ἰδιωτικοῦ δημίου»!..

* * *

Πῶς τὸ πρωτάρχισε ὅμως τὸ ἐπάγγελμα αὐτό;

Ἰδοὺ τί ἀπεκαλύφθη κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δίκης της:

Στὰ 1923, ἕνα ἀνοιξιάτικο πρωΐ, ἡ Στεφανία εἶχε βγεῖ περίπατο στοὺς ἀγρούς. Καθὼς προχωροῦσε ἄσκοπα καπνίζοντας τὴν αἰώνια πίπα της, εἶδε ἔξαφνα μιὰ γυναῖκα, πεσμένη πάνω στὰ χορτάρια, ποὺ ἔκλαιγε μὲ λυγμούς. Ἡ Στεφανία τὴν ἀναγνώρισε. Ἦταν ἡ Ἀντωνία Ντομπάκ, ἡ γυναῖκα ἑνὸς πλουσίου κτηματία τοῦ τόπου.

Τὴν ἐπλησίασε καί, προσπαθῶντας νὰ δώση στὴν τραχειὰ φωνή της ἕνα τόνο γλυκό, τὴν ρώτησε:

— Γιατὶ κλαῖς;

Ἡ χωριάτισσα δίσταζε στὴν ἀρχὴ νὰ μιλήση. Στὸ τέλος ὅμως τῆς ἀπεκάλυψε τί τῆς εἶχε συμβεῖ: ὁ ἄντρας της, μὲ τὸν ὁποῖον δὲν ζοῦσε ἁρμονικὰ τὰ τελευταῖα χρόνια, τὴν εἶχε «τσακώσει» μὲ κάποιον φίλο της καὶ...τὴν εἶχε σπάσει στὸ ξύλο.... Στὴν ἀνάμνησι αὐτῆς τῆς σκηνῆς ἡ Ντομπὰκ ἔννοιωσε τὸ αἷμα νὰ τῆς ἀνεβαίνη στὸ κεφάλι. Ὀρθώθηκε καὶ μὲ βραχνὴ φωνὴ ψιθύρισε:

— Ὤ, θὰ τὸν ἐκδικηθῶ!...Θὰ τὸν ἀφανίσω τὸν κακοῦργο!..

Ἡ Στεφανία δὲν ἔλεγε τίποτα. Ἐξακολουθοῦσε νὰ καπνίζη τὴν πίπα της. Ἔξαφνα ὅμως ἐκύτταξε κατάμματα τὴν χωριάτισα καὶ τῆς εἶπε ἤρεμα:

— Θέλεις νὰ σὲ βοηθήσω σ᾿ αὐτό;

Ἡ Ντομπὰκ δέχτηκε. Ὑποσχέθηκε μάλιστα στὴ Στεφανία, μόλις θὰ τὴν ξεφόρτωνε ἀπὸ τὸν ἄντρα της, νὰ τῆς δώση γιὰ πληρωμὴ πολλὰ χοιρομέρια, λουκάνικα, ἕνα καντάρι σιτάρι, ἕνα ἀρνὶ καὶ τριάντα πέγγος μετρητά.

— Ἄφησέ με καὶ ξέρω ἐγὼ τί θὰ κάνω...., τῆς εἶπε τότε ἡ Στεφανία. Ἐσύ, πήγαινε στὴ δουλειά σου. Τὸ βράδυ κιόλας θἆσαι χήρα...

Ἡ κακοῦργα, ὡστόσο, εἶχε ἀνάγκη κι᾿ ἑνὸς βοηθοῦ γιὰ νὰ «ἐκτελέση» τὸν γέρο-χωριάτη. Δὲν ἄργησε νὰ τὸν βρῇ. Στὸ χωριὸ ὑπῆρχε κάποιος Γιάννης Χόσβακ, ἕνας χαμένος ποὺ ζοῦσε ἀπὸ ζητιανιὲς κι᾿ ἀπὸ μικροκλοπές. Ἡ Στεφανία τοῦ ἐξήγησε τί ἤθελε ἀπ᾿ αὐτόν, καί, μόλις βράδυασε, τὸν πῆρε καὶ πῆγαν μαζὶ στὸ κτῆμα τῶν Ντομπάκ. Ἡ γυναῖκα βρισκόταν στὸν κῆπο κι᾿ ἅπλωνε ροῦχα. Λίγο παρέκει ἔπαιζαν τὰ παιδιά της.

— Πήγαινε νὰ πάρης τὸν ἄντρα σου ἀπὸ τὸ ἀμπέλι, τῆς εἶπε ἡ Στεφανία καὶ μὴ γυρίσεις μαζύ του παρὰ στὶς ἐννέα. Στὸ μεταξύ, ἐγὼ θὰ φροντίσω γιὰ τὰ παιδιά.

Ἔτσι κι᾿ ἔγινε. Ὅλο τὸ βράδυ ἡ Στεφανία ἔπινε κι᾿ ἔπαιζε κιθάρα γιὰ νὰ διασκεδάζη τὰ παιδιά. Ἔπειτα τἄστειλε νὰ κοιμηθοῦν. Ὅταν ἐνύχτωσε, ἐπῆγε, μαζὺ μὲ τὸν Γιάννη Χόλβακ, ποὺ τὴν ἀκολουθοῦσε σὰν σκιά της στὸν σταῦλο γιὰ νὰ βρῇ κανένα γερὸ σχοινί. Ὅταν τὸ βρῆκε, τὴ μιὰ ἄκρη του τὴν ἔδεσε στὸ ταβάνι καὶ τὴν ἄλλη τὴν ἔπλεξε σὲ θηλειά. Ὕστερα στάθηκε πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ περίμενε.

Σὲ λίγο, ἀκούστηκαν βαρειὲς πατημασιές... Ἦσαν οἱ Ντομπὰκ ποὺ ἐγύριζαν. Ἡ πόρτα τοῦ σταύλου ἄνοιξε, οἱ δυὸ κακοῦργοι ὥρμησαν ἐναντίον τοῦ Ντομπὰκ καὶ μιὰ βουβὴ πάλη ἄρχισε μέσα στὸ σκοτάδι... Ἡ Ἀντωνία Ντομπάκ, κρυμμένη σὲ μιὰ γωνιὰ περίμενε ἔχοντας τεντωμένα τ᾿ αὐτιά της. Δὲν ἄκουγε παρὰ πνιχτὲς κραυγὲς καὶ βογγητά...

Κι᾿ ἔξαφνα βαθειὰ σιωπὴ ἁπλώθηκε...

— Ἄναψε τὴ λάμπα! ἄκουσε ἔξαφνα μιὰ φωνὴ δίπλα της.

Ἡ χωριάτισα ὑπάκουσε τρέμοντας.

Τὸ φῶς τῆς λάμπας ἔρριξε τότε ἐπάνω στὸν τοῖχο, ἀντίκρυ, μιὰ σκιὰ τρομαχτική....μιὰ σκιὰ ποὺ ἔπαιρνε φανταστικές, τεράστιες διαστάσεις....τὴ σκιὰ ἑνὸς κρεμασμένου, τοῦ Ντομπάκ...

Ὕστερ᾿ ἀπὸ λίγη ὥρα οἱ δυὸ δήμιοι ἔφευγαν ἀπὸ τὸ κτῆμα, φορτωμένοι μὲ τὴν.....«ἀμοιβή» τους.

—Καὶ τώρα, εἶπεν ἡ Στεφανία πρὶν φύγει στὴν χήρα πειὰ Ντομπάκ, πήγαινε νὰ πλαγιάσης καὶ κοιμήσου ἥσυχη. Ὁ ἄντρας σου αὐτοκτόνησε. Ὅταν ξυπνήσεις αὔριο τὸ πρωΐ φώναξε, κλάψε, κάνε κακό... Κανένας δὲν θὰ ὑποψιαστῇ τὸ παραμικρό... Κι᾿ ἄκουσε δῶ... Μὴν ξεχάσεις νὰ μὲ καλέσης στὸ ἐπικήδειο τραπέζι...

* * *

Ἀπὸ τότε ἐνέσκηψε στὸ χωριὸ μιὰ...ἐπιδημία αὐτοκτονιῶν. Κάθε τόσο βρισκόντουσαν κρεμασμένοι διάφοροι ἄνθρωποι σὲ ταβανόξυλα, σὲ δέντρα, σὲ πόρτες κλπ. Ἐννοεῖται ὅτι ὅλοι οἱ δῆθεν αὐτόχειρες δὲν ἦσαν παρὰ θύματα τῆς Στεφανίας, ἡ ὁποία ἐνεργοῦσε κατ᾿ ἐντολὴν ἐκείνων ποὺ εἶχαν συμφέρον νὰ τοὺς ξεπαστρέψουν, παίρνοντας γι᾿ αὐτὸ γενναία ἀμοιβή.

Ἡ τελευταία «ἐκτέλεσι» τῆς Στεφανίας, ὑπερέβη σὲ φρίκη καὶ σὲ κυνισμὸ ὅλα τὰ προηγούμενα ἐγκλήματά της.

Θῦμα τῆς τρομερῆς γυναίκας ἦταν αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ κτηματίας Μπορζόκ. Ὁ γέρος αὐτὸς χωριάτης εἶχε βάναυσο χαρακτῆρα, ἀπότομους τρόπους καὶ κακομεταχειριζόταν τὴ γυναῖκα του. Γι᾿ αὐτὸ κι᾿ ἐκείνη μένεα πνέοντας ἐναντίον του πῆγε καὶ βρῆκε τὴ Στεφανία καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ τὴν ἀπαλλάξη ἀπὸ τὸ μισητό της σύζυγο.

Ἡ κακοῦργα ὅμως εἶχε μεγάλες ἀπαιτήσεις. Δὲν ἦταν βολικὴ ὅπως στὰ ἄλλα ἐγκλήματά της:

— Σοῦ ζητῶ γι᾿ ἀμοιβὴ τῶν ὑπηρεσιῶν μου, εἶπε στὴν....ὑποψήφια χήρα, νὰ μὲ φιλοξενήσης σπίτι σου ὅσον καιρὸ θελήσω.

Ὁ παληὸς βοηθὸς τῆς Στεφανίας Γιάννης Χόλβακ εἶχε στὸ μεταξὺ φύγει ἀπὸ τὸν τόπο. Στὴ θέσι του ὅμως τὸν εἶχε ἀντικαταστήσει κάποιος Ζὰν Βεζερλές.

Τὴν ἡμέρα τοῦ ἐγκλήματος, ἡ γυναῖκα τοῦ Μπορζὸκ εἰδοποίησε τὸν γυιό της Ἴμρε, ἕνα παιδὶ δεκαπέντε χρόνων, νὰ ἑτοιμαστῇ νὰ βοηθήση τοὺς δολοφόνους.

Ἡ «Στεφανία μὲ τὴν Πίπα» μὲ ἀνδρικὰ καὶ μὲ γυναικεῖα ροῦχα.

— Ἀπόψε τὸ βράδυ, τοῦ εἶπε ἀπαθέστατα, θὰ κρεμάσουμε τὸν πατέρα σου.

— Μὰ μητέρα, εἶπε δειλὰ τὸ παιδὶ χλωμιάζοντας, θὰ μᾶς πάρουν μυρουδιά!...

— Ὄχι! ἀπάντησε μὲ πεποίθησι ἡ χωριάτισα. Ἡ Στεφανία θὰ τὰ κάνη ὅλα.

Ὁ Ἴμρε ὕστερ᾿ ἀπ᾿ αὐτὸ δὲν ἔφερε καμμιὰ ἀντίρρησι. Ἔσκυψε τὸ κεφάλι καρτερικά.

Μόλις ἐνύχτωσε, ἡ Στεφανία κι᾿ ὁ βοηθός της τρύπωσαν κρυφὰ στὸ σταῦλο τῶν Μπορζόκ. Ἡ Στεφανία ἅρπαξε τότε ἕνα καμτσίκι κι᾿ ἐχτύπησε τὰ ἄλογα, ποὺ ἄρχισαν νὰ χρεμετίζουν ἀπὸ τὸν πόνο.

Ὁ γέρο-Μπορζόκ, ἀκούγοντας τὸν θόρυβο, πῆγε στὸ σταῦλο νὰ δῇ τί συνέβαινε. Στὸ χέρι του κρατοῦσε μιὰ λάμπα, καὶ τὸν συνώδευε ὁ γυιός του.

Μόλις ὅμως ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ σταύλου δέχτηκε μιὰ μαγκουριὰ ποὺ ἔκανε θρύψαλα τὴ λάμπα. Καὶ πρὶν προφτάσει καλὰ-καλὰ ν᾿ ἀντιληφθῇ τί συνέβαινε ἔννοιωσε τέσσερα χέρια νὰ τὸν ἁρπάζουν μέσα στὸ σκοτάδι καὶ νὰ τοῦ περνοῦν μιὰ θηλειὰ στὸ λαιμό....

Ὕστερ᾿ ἀπὸ λίγες στιγμὲς ὅλα εἶχαν τελειώσει. Ὅταν οἱ τρεῖς δολοφόνοι ἐγύρισαν στὸ σπίτι, ἡ Στεφανία ἐκύτταξε περιφρονητικὰ τὸν μικρὸ Ἴμρε ποὺ ἔτρεμε νευρικά.

— Αὐτὸς δὲν εἶνε ἄντρας!... Εἶνε γυναῖκα! εἶπε. Ἂν περίμενα ἀπ᾿ τὴ δική του βοήθεια...

* * *

Ὁ μικρὸς πατροκτόνος ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάση ἀπὸ τὶς τύψεις καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ εἰλικρινοῦς...

Ὁ μικρὸς πατροκτόνος ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ ἡσυχάση ἀπὸ τὶς τύψεις καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἀλλοφροσύνης κατήγγειλε τὴ δολοφονία στὶς ἀρχές. Κι᾿ ἔτσι, ὅλοι οἱ ἔκφυλοι αὐτοὶ συνένοχοι συνελήφθησαν.

Ἡ δίκη τους, ποὺ ἔγινε πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, ἀνεστάτωσε ὅλο τὸ Σλέγκεντ. Καὶ μὲ πραγματικὴ ἀνακούφισι—ὅπως εἴπαμε στὴν ἀρχὴ—οἱ κάτοικοι πληροφορήθηκαν τὶς ποινὲς ποὺ ἐπιβλήθηκαν στοὺς κακούργους.

Ἡ Στεφανία καταδικάστηκε σὲ θάνατο. Ἡ Ντομπὰκ σὲ ἰσόβια καταναγκαστικὰ ἔργα. Ἡ Μπορζὸκ σὲ δεκαπέντε χρόνια φυλακή. Καί, τέλος, ὁ Ζὰν Βεζερλὲς σὲ φυλάκισι ἔξη χρονῶν.

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

— Ἡ εὐτυχία μοιάζει μὲ σφαῖρα, ποὺ κυλάει διαρκῶς. Οἱ ἄνθρωποι τρέχουν πίσω της, ἀλλὰ μόλις τὴν φθάσουν, τὴν κλωτσοῦν!

— Ὁ σταθερὸς ἄνθρωπος μοιάζει μὲ λαμπάδα ἀναμμένη... Ὅπως κι᾿ ἂν τὴν τοποθετήσεις, ἡ φλόγα της θὰ πηγαίνη πάντα πρὸς τ᾿ ἀπάνω.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΥΣ

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

(Ἡ κυρία ντ' Ἐπιναὶ πρὸς τὸν μαρκήσιον ντὲ Φραγκέϊγ).

Εἶσαι μακρυά, ἀγάπη μου, καὶ ὅμως σὲ βλέπω παντοῦ, σὲ νοιώθω κοντά μου...Τὸ χέρι σου σφίγγει τὸ δικό μου.... Εἶδα τὰ δάκρυα στὰ μάτια σου, ὅταν μὲ ἀποχαιρετοῦσες. Δάκρυα... Ἐσὺ διάβασες τὸν πόνο τῆς ψυχῆς μου.... Πόσον καιρὸ θὰ διαρκέση ἡ ἀπουσία σου; Τί θὰ γίνω ἐγώ, χωρὶς ἐσένα;... Παρηγόρησέ με, χρυσέ μου! Χτὲς κρατοῦσα ὅλην τὴν ἡμέρα τὸ δῶρο σου στὰ χέρια μου. Ἀγαπημένο δῶρο!... Ἀλήθεια μὲ συγκινεῖ βαθειά... Τί εὐτυχὴς ποὺ θὰ ἤμουν ἂν εἶχα ἐπὶ τέλους τὴν εἰκόνα σου! Ἄχ, θὰ μοῦ τὴ στείλης μιὰ μέρα;... Ἀγαπημένε μου, γράψε μου, γράψε μου! Θέλω νὰ ξέρω ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς ζωῆς σου... Ποῦ κατοικεῖς, τί κάνεις, ποῦ βρίσκεσαι χωρὶς ἐμένα.... Βλέπεις ὅτι δὲν περνᾷ στιγμὴ ποὺ νὰ μὴ σὲ συλλογίζωμαι...

Δική σου Λαύρα

* * *

(Ἡ πριγκήπισσα ντὲ Μπουρμπὸν-Κοντὶ πρὸς τὸν μαρκήσιο Φερών).

Ἀπόψε δὲν εἶχα σκοπὸ νὰ σοῦ γράψω φίλε μου. Εἶμαι ἄρρωστη. Ἀλλὰ μὴν ἀνησυχεῖς...Δὲν εἶνε τίποτε. Θὰ περάση... Θέλω πάλι νὰ σοῦ πῶ πῶς σ᾿ ἀγαπάω πολύ. Σ᾿ ἀγαπάω πιὸ τρυφερὰ καὶ πιὸ γλυκὰ ἀπὸ ἄλλοτε...Τὰ μάτια μου γεμίζουν δάκρυα, ὅταν σὲ συλλογίζομαι. Ἡ ὧρες εἶνε ἀτελείωτες, πληκτικὲς ὅταν δὲν σὲ βλέπω. Σὲ ὀνειρεύομαι, σὲ ἀκούω, φιλῶ τὴν εἰκόνα σου καὶ ξαναδιαβάζω γιὰ παρηγοριὰ τὰ ὡραῖα σου γράμματα, ποὺ μοῦ δίνουν τόση εὐτυχία!... Χτὲς τὰ διάβασα δυὸ-τρεῖς φορὲς κι᾿ ἔμεινα ἄγρυπνη μὲ τὴ σκέψι σου ὡς τὶς πέντε τὸ πρωΐ. Σ᾿ ἀγαπῶ, γλυκειέ μου φίλε, σὲ λατρεύω...

Λουίζα

* * *

(Τῆς ἰδίας πρὸς τὸν ἴδιον).

Ἀγαπητέ μου, οἱ φόβοι ποὺ μὲ ἀνησυχοῦν ἔχουν βάσι τὴν φύσι μου. Εἶμαι καλὴ καὶ ξέρω ν᾿ ἀγαπῶ, ἀλλὰ δὲν ἔχω θέλησι νὰ κάνω αὐτὸ ποὺ θέλω... Ἐσὺ εἶσαι δυνατὸς ἄνθρωπος. Πῶς ἤθελα νὰ σοῦ μοιάζω!

Πές μου ὅτι δὲν πλήττεις μὲ τὰ γράμματά μου. Ἐσὺ ἔχεις πολὺ πνεῦμα. Ἐγὼ δὲν ἔχω. Ἔχεις τόσες εὐκαιρίες νὰ διασκεδάσης καὶ νὰ χαρῇς τὴ ζωή... Μιὰ γυναῖκα ποὺ ἀγαπᾷ εἶνε πάντοτε σταθερώτερη ἀπὸ τὸν ἄντρα. Ἐσεῖς γνωρίζετε τὴν ὑπεροχή σας καὶ δύσκολα μένετε πιστοί... Ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ προστασία. Εἴμαστε σκλάβες καὶ σκλάβες θὰ εἴμαστε πάντα... Δὲν ἔχουμε καμμιὰ πρωτοβουλία στὴ ζωὴ καὶ πάντα οἱ ἄλλοι μᾶς ἐπιβάλλουν τὴ θέλησί τους. Εἴμαστε καταδικασμένες νὰ ὑπακούουμε καὶ νὰ σκύβουμε τὸ κεφάλι. Δὲν ἔχουμε παρὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ αἰσθήματος καὶ γι᾿ αὐτὸ κρατοῦμε τὸ μυστικὸ τῆς ἀγάπης κλεισμένο μέσα στὴν καρδιά. Γι᾿ αὐτὸ ἀγαποῦμε δυνατώτερα ἀπὸ σᾶς... Ἴσως ν᾿ ἀπατῶμαι. Πές μου κι᾿ ἐσὺ τὴ γνώμη σου, φίλε μου. Ἔχεις πάντα δίκαιο... Εἶνε ἀργά. Καλὴ νύχτα. Αὔριο θὰ σοῦ γράψω πάλι

Λουίζα

* * *

(Ὁ Μπενζαμὲν Κονστὰν πρὸς τὴν κυρίαν Ρεκαμιέ).

Αὔριο βράδυ;... Αὔριο!... Πότε θὰ περάσουν ἡ ὧρες! Αὔριο... Ἡ χθεσινὴ ἡμέρα πέρασε καὶ μένει ἡ σημερινή. Θὰ εἶμαι στὸ σπίτι σας στὶς ἐννέα. Φοβοῦμαι, τρέμω, μὴ μοῦ ποῦν πῶς ἡ κυρία δὲν δέχεται... Θὰ εἶμαι τότε ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων.

Ἴσως δὲν μὲ πιστεύετε, γιατὶ δὲν μὲ γνωρίζετε. Ὑπάρχει ἕνα σημεῖο μυστηριῶδες στὴν ψυχή μου... Ἴσως νὰ μ᾿ ἐννοήσετε μιὰ μέρα. Ἴσως εἶνε ἀκόμα καιρὸς νὰ ἐπιβληθῶ στὸν ἑαυτό μου...Σᾶς σκέπτομαι διαρκῶς, Ἰουλιέττα, καὶ δὲν σκέπτομαι τίποτ᾿ ἄλλο ἀπὸ σᾶς... Πάντα εἶχα ἕναν ἀόριστο φόβο στὴν ὠμορφιά σας καὶ γι᾿ αὐτὸ σᾶς ἀπέφευγα. Προσέξτε! Μπορεῖτε νὰ μὲ πικράνετε πολὺ καὶ τότε θὰ ὑποφέρετε πολὺ γιατὶ εἶσθε καλή. Τὰ ξέχασα ὅλα. Γιὰ μένα δὲν ὑπάρχει πολιτική, κοινωνία, φιλία... Σᾶς φαίνομαι τρελλός; Ἀλλὰ εἶμαι τρελλὸς γιὰ σᾶς. Τὸ βλέμμα σας, ἡ χάρις σας, αὐτὸς ὁ παιδιάτικος τρόπος, ἡ λεπτότης σας κι᾿ ἡ ὠμορφιά σας μὲ τρέλλαναν... Αὔριο, λοιπόν. Ἴσως μὲ λυπήσετε αὔριο... Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη ἔχει ἀγκάθια!...

Κονστὰν

* * *

(Τοῦ ἰδίου πρὸς τὴν ἰδίαν).

Εἶνε πολὺ ἀργά... Πλησιάζει πάντα ἡ αὐγή. Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ σᾶς γράψω. Σᾶς ἄφησα πρὸ τριῶν ὡρῶν. Μοῦ προσφέρατε τὴ φιλία σας, μιὰ φιλία διαφορετικὴ ἐκείνης ποὺ προσφέρετε στοὺς ἄλλους. Σᾶς εὐχαριστῶ... Ἐγὼ σᾶς ἀφιερώνω τὴ ζωή μου, τὴν ψυχή μου, τὴ διάνοιά μου, τὶς δυνάμεις μου, ὡς ἀντάλλαγμα αὐτῆς τῆς πολύτιμης φιλίας... Θὰ ζῶ μόνον γιὰ σᾶς, κυρία, σᾶς τὸ ὁρκίζομαι. Σᾶς ὁρκίζομαι ὅτι ἡ εἰκόνα σας εἶνε μαζύ μου ὅλες τὶς ὧρες τῆς νύχτας καὶ τῆς ἡμέρας. Ἡ ἀγάπη μου εἶνε ἕνα θεῖο συναίσθημα, ποὺ δὲν διακόπτεται ἀπὸ καμμιὰ ἄλλη σκέψι, εἶνε μιὰ ἀφοσίωσι ἀπόλυτος, ποὺ γεμίζει τὴν καρδιά μου εὐγνωμοσύνη καὶ εἶνε συγχρόνως μιὰ ἀγωνία φρικτή. Χθὲς εἴδατε τὴ δύναμί σας. Δὲν βλέπετε ὅτι εἶμαι σκλάβος τῶν θελήσεών σας; Εἶμαι πρόθυμος γιὰ κάθε θυσία, ἀρκεῖ νὰ σᾶς βλέπω καὶ νὰ σᾶς ἀκούω... Ἂν ξέρατε τὴ χαρά μου ὅταν ἀκούω τὴ φωνή σας! Κάθε λέξις σας μὲ συγκινεῖ βαθειά. Ἡ ψυχή μου σᾶς θαυμάζει.... Τότε ξεχνῶ τὶς πίκρες μου καὶ τὶς ἀνησυχίες τῆς μοναξιᾶς...

Ὤ! ἂν μ᾿ ἀγαποῦσατε ἔτσι κι᾿ ἐσεῖς θὰ εἴμαστε τόσο εὐτυχισμένοι! Μὲ τί ἐμπιστοσύνη θὰ προχωρούσαμε στὴ ζωή! Ἂν κάθε πρωΐ ποὺ ξυπνᾶτε, μοῦ χαρίζατε καὶ μιὰ σκέψι!... Πρέπει νὰ εἶσθε ὑπερήφανη διότι ἕνας ἄνθρωπος ζῇ μὲ τ᾿ ὄνομά σας, στὰ χείλη του καὶ στὴν ψυχή του. Μὴ τὸν ἀπελπίσετε μὲ τὴν ἀδιαφορία σας.

Κονστὰν

ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΤΥΧΟΔΙΩΚΤΗΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΑΝΕΣΤΑΤΩΣΕ ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΗΠΕΙΡΟ

(Ὁ μυστηριώδης λόρδος Γκόρντον Γκόρντον)

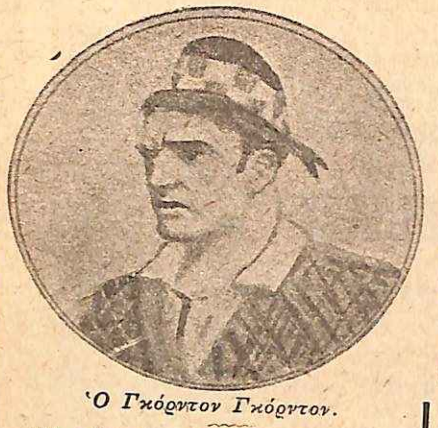

Ὁ Γκόρντον Γκόρντον.

Τὴν ἄνοιξι τοῦ 1873, ἕνας εὐπατρίδης μὲ ὡραῖο παρουσιαστικὸ καὶ μὲ πολὺ ἀριστοκρατικοὺς τρόπους, ἔφτασε στὴν πόλι Φὸρτ Γκαίρρη, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Βίννιπεγκ καὶ τοῦ Καναδᾶ. Στὸ ξενοδοχεῖο ποὺ κατέλυσε, τὸ μεγαλείτερο ξενοδοχεῖο τῆς πόλεως, ὅταν τοῦ ζήτησαν νὰ δηλώση τὴν ταυτότητά του, ἔδωσε τὸ ἐπισκεπτήριό του, ποὺ ἔγραφε: «Λόρδος Γκόρντον Γκόρντον.—Ἐδιμβοῦργο.—Σκωτία.—».

Ὁ Ἄγγλος αὐτὸς εὐγενὴς προκάλεσε ἀπ' τὶς πρῶτες μέρες τὴν προσοχὴ τῶν ἄλλων πελατῶν τοῦ ξενοδοχείου κι' αὐτὸ γιατὶ ἡ καμαριέρες ἔσπευσαν νὰ τοὺς ἀνακοινώσουν τὴν πληροφορία ὅτι ὁ ξένος ἐννοοῦσε νά... χάνη κάθε μέρα μπάνιο!... Τὸ πρᾶγμα ἔκανε κυριολεκτικῶς κατάπληξι. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κανένας ἀπολύτως στὸ Φὸρτ Γκαίρρη δὲν ἔκανε μπάνιο, ὄχι καθημερινῶς, ἀλλὰ οὔτε καὶ μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα. Καὶ ὁ λόγος ἦταν ὅτι τὸ νερὸ σπάνιζε στὴν πόλι αὐτή, γιατὶ μεταφερόταν ἀπ' τὸν Κόκκινο Ποταμὸ ποὺ ἀπεῖχε πολύ.

Ἡ ἰδιοτροπία τοῦ Σκωτσέζου εὐπατρίδη νὰ κάνη κάθε μέρα τὸ λουτρό του, τοῦ στοίχιζε μιὰ λίρα στερλίνα τὴν ἑβδομάδα, πρᾶγμα ποὺ δὲν φαινόταν νὰ τὸν ἐνδιαφέρη καὶ πολύ. Ἔδειχνε ἄλλωστε πὼς ἦταν πολὺ πλούσιος κι' ἔκανε μεγάλες δαπάνες.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ λόρδος Γκόρντον εἶχε πιάσει πολλὲς γνωριμίες κι' εἶχε γίνει πολὺ συμπαθὴς στὴν κοινωνία τοῦ Φὸρτ Γκαίρρη. Εἶχε τόσο ἀρχοντικὲς χειρονομίες καὶ ἦταν τόσο γλυκομίλητος, ὥστε ἀπ' τὶς πρῶτες στιγμὲς ἐγοήτευε ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους συνωμιλοῦσε.

Ἔτσι σὲ λίγες ἑβδομάδες, ἡ συντροφιά του ἦταν περιζήτητη καὶ ἡ πόρτες τῶν καλυτέρων σπιτιῶν ἄνοιξαν διάπλατες γιὰ τὸν ὡραῖο Σκωτσέζο εὐπατρίδη, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ἔδωσε μεγαλοπρεπεῖς καὶ πολυδάπανες δεξιώσεις στὸ διαμέρισμά του στὸ ξενοδοχεῖο. Τὸ διαμέρισμά του αὐτὸ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ φωτογραφίες τῶν διασημοτέρων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τῆς ἐποχῆς, κάτω ἀπ' τὶς ὁποῖες ἦσαν γραμμένες θερμὲς ἀφιερώσεις.

Ἔτσι ἡ μέρες τοῦ ὡραίου λόρδου περνοῦσαν εὐχάριστες, λαμπρὲς κι' εὐτυχισμένες στὸ Φὸρτ Γκαίρρη ὥς ὅτου ξαφνικὰ ἕνα καταπληκτικὸ περιστατικὸ ἀνεστάτωσε τοὺς κατοίκους τοῦ Καναδᾶ καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἕνα περιστατικὸ ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ γίνη ἀφορμὴ πολέμου μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ἕν' ἀπόγευμα τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1873 ὁ λόρδος Γκόρντον Γκόρντον ἐκαθόταν κι' ἐρέμβαζε μέσα στὸν θαυμάσιο κῆπο κάποιου πλούσιου φίλου του ἀπ' τὸ Φὸρτ Γκαίρρη, ὅταν ἔξαφνα μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ κήπου σταμάτησε ἕνα κατασκονισμένο ἁμάξι.

Τρεῖς ἄνθρωποι κατέβηκαν ἀπ' αὐτὸ καὶ διευθύνθηκαν πρὸς τὸν λόρδο. Ἀντήλλαξαν μαζύ του λίγες μόλις λέξεις κι' ἔπειτα ἀπότομα τὸν ἅρπαξαν κι' οἱ τρεῖς συγχρόνως καὶ τὸν μετέφεραν παρὰ τὴν ἀντίστασί του μέσ' στὸ ἁμάξι, τὸ ὁποῖο ἀμέσως ξεκίνησε μὲ δαιμονιώδη ταχύτητα.

Τὴν καταπληκτικὴ ἐκείνη σκηνὴ τὴν παρακολούθησε ἕνας ὑπηρέτης τοῦ οἰκοδεσπότου κι' ἔτρεξε ἀμέσως νὰ τὴν ἀναγγείλη στὸν κύριό του.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγην ὥρα ὁλόκληρη ἡ κοινωνία τοῦ Φὸρτ Γκαίρρη ἦταν ἀνάστατη ἐξ αἰτίας τῆς μυστηριώδους ἀπαγωγῆς τοῦ λόρδου καὶ τηλεγραφήματα ἐστάλησαν πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις γιὰ τὴν σύλληψι τῶν ἀπαγωγέων. Καὶ πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα οἱ ἀπαγωγεῖς μαζὺ μὲ τὸν ἀπαχθέντα καὶ μὲ τὸ ἁμάξι τους συνελήφθησαν κοντὰ στὴν μεθόριο τοῦ Καναδᾶ καὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ μετεφέρθησαν στὸ Φὸρτ Γκαίρρη.

Οἱ ἀπαγωγεῖς ἦσαν πέντε. Ὁ Μιχαὴλ Χόϋ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας τῆς Μιννεαπόλεως τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ὁ Ὄθεν Κῆγκαν, Λώρρεν Φλέτσερ καὶ Τζώρτζ Μέρριαμ, ἀστυνομικοὶ καὶ οἱ τρεῖς στὴν Μιννεάπολι καὶ τέλος κάποιος Α. Ρ. Μπέντλεϋ, κάτοικος τοῦ Φὸρτ Γκαίρρη.

Μόλις συνελήφθη ὁ Μιχαὴλ Χόϋ, ἐδήλωσε ὅτι εἶχε ἀπαγάγει τὸν λόρδο Γκόρντον Γκόρντον κατόπιν ἐντάλματος τοῦ δημάρχου τῆς Μιννεαπόλεως κι' ὑπεστήριξε ὅτι ἡ ἀπαγωγὴ ἐκείνη ἦταν νόμιμη σύμφωνα μ' ἕναν παλαιὸ νόμο τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ὁ ὁποῖος ὁρίζει ὅτι: «Ὅποιος ἔχει ὑπογράψει ὡς ἐγγυητὴς γιὰ ἕναν ὑπόδικο, ἔχει τὸ δικαίωμα, στὴν περίπτωσι ποὺ ὁ ἐν λόγῳ ὑπόδικος θὰ δραπετεύση νὰ τὸν συλλάβη καὶ νὰ τὸν μεταφέρη στὴν δικαιοδοσία τοῦ δικαστηρίου ἀπ' τὸ ὁποῖο ξέφυγε, σ' ὁποιαδήποτε ἐπαρχία τῆς Βρεττανικῆς Αὐτοκρατορίας κι' ἂν ἔχει καταφύγει».

—Καὶ ὁ λόρδος Γκόρντον, προσέθεσε ὁ μίστερ Χόϋ, ἐπρόκειτο νὰ δικαστῆ στὸ δικαστήριο τῆς Νέας Ὑόρκης ἐπὶ ἀπάτη καὶ ὑπεξαιρέσει καὶ γιὰ ν' ἀφεθῆ προσωρινῶς ἐλεύθερος, ἐπλήρωσε ὁ δήμαρχος τῆς Μιννεαπόλεως μίστερ Τζώρτζ Α. Μπράκκετ, ἐγγύησι 40.000 δολλαρίων.

Ἀλλὰ ὁ Καναδὸς ἀξιωματικὸς ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἀποσπάσματος ποὺ εἶχε συλλάβει τοὺς φυγάδες χωρὶς νὰ δώση προσοχὴ στὶς ἐξηγήσεις τους, τοὺς μετέφερε στὸ Φὸρτ Γκαίρρη ὅπου καὶ τοὺς φυλάκισε, ἐνῷ ὁ λόρδος Γκόρντον ξαναγύρισε κοντὰ στοὺς φίλους του, στοὺς ὁποίους ἐδήλωσε ὅτι ὅλες ἡ ἐναντίον του κατηγορίες τῶν Ἀμερικανῶν ἦσαν ἀνυπόστατες. Οἱ φίλοι του φυσικὰ ἐπίστευσαν τὶς βεβαιώσεις του καὶ ὁρκίστηκαν νὰ τὸν συνδράμουν μὲ κάθε τρόπο σὲ περίπτωσι ποὺ θὰ κινδύνευε πάλι.

Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ἔφτασε στὸν Καναδᾶ ὁ δήμαρχος τῆς Μιννεαπόλεως καί, ἀφοῦ παρουσιάστηκε στὸν γενικὸ εἰσαγγελέα τοῦ Φὸρτ Γκαίρρη, τοῦ ἐξήγησε τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους εἶχε διατάξει τὴν σύλληψι τοῦ Γκόρντον καὶ τὴν μεταφορά του στὴν Μιννεάπολι.

Ἡ ἀπαγωγὴ τοῦ Γκόρντον Γκόρντον.

Ἕνα χρόνο προτήτερα, ὅπως εἶπε ὁ μίστερ Μπράκκετ στὸν γενικὸ εἰσαγγελέα, ὁ λόρδος Γκόρντον Γκόρντον εἶχε φτάσει στὴ Νέα Ὑόρκη μὲ πολλὰ συστατικὰ γράμματα πρὸς διαφόρους μεγάλους τραπεζίτες, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦταν καὶ ὁ περίφημος Τζάκι Γκούλντ, ὁ βασιλεὺς τῶν σιδηροδρόμων. Τὰ συστατικὰ ἐκεῖνα γράμματα ἀνέφεραν ὅτι ὁ λόρδος Γκόρντον ἦταν ἀντιπρόσωπος πολλῶν μετόχων τῆς ἑταιρίας Γκούλντ, τῆς ὁποίας ἄγνωστον πῶς ἤξερε ὅλα τὰ μυστικά.

Ὁ Γκόρντον εἶχε καταλύσει σ' ἕνα ἀπ' τὰ μεγαλείτερα ξενοδοχεῖα τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ πολὺ γρήγορα εἶχε συνάψει ἐγκάρδιες σχέσεις μὲ τοὺς μεγαλείτερους τραπεζίτες κι' ἐπιχειρηματίες τῆς πόλεως, καὶ ἄρχισε νὰ ἀνακατεύεται σὲ διάφορες ἐπιχειρήσεις. Τεράστια ποσὰ περνοῦσαν ἀπὸ τὰ χέρια του.

Ἔξαφνα, ἕνα χειμωνιάτικο πρωῒ τοῦ 1872 ὁλόκληρη ἡ Νέα Ὑόρκη ἀναστατώθηκε ἀπὸ μιὰ καταπληκτικὴ εἴδησι ποὺ ἀνέγραφαν ἡ ἐφημερίδες. Ὁ λόρδος Γκόρντον Γκόρντον εἶχε συλληφθεῖ κατηγορούμενος ὅτι εἶχε κλέψει 500.000 δολλάρια τοῦ Τζάκι Γκούλντ σὲ μετρητὰ καὶ χρεώγραφα.

Ὅταν τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα πῆγαν νὰ συλλάβουν τὸν Γκόρντον στὸ διαμέρισμά του ἦταν παρὼν καὶ ὁ Μπράκκετ. Μόλις ἄκουσε τὴν κατηγορία ποὺ τὸν ἐβάρυνε, ὁ Γκόρντον ἀποκρίθηκε ξερὰ-ξερὰ στοὺς ἀστυνομικοὺς ὅτι ὁ Γκούλντ δὲν εἶχε παρὰ νὰ τοῦ κάνη πολιτικὴ ἀγωγὴ γι' αὐτό. Ἐν τούτοις δὲν ἀρνήθηκε νὰ τοὺς ἀκολουθήση ὥς τὴν εἰσαγγελία καὶ παρεκάλεσε καὶ τὸν Μπράκκετ νὰ τὸν συνοδεύση. Ὁ Μπράκκετ τὸν συνώδευσε πρόθυμα καί, ὅταν στὴν εἰσαγγελία τοὺς δηλώθηκε ὅτι μόνον ἐπὶ ἐγγυήσει μποροῦσε ν' ἀφεθῆ ἐλεύθερος ὁ Γκόρντον, ὁ πρῶτος κατέβαλε ἀμέσως τὶς 40 χιλιάδες δολλάρια ποὺ χρειαζόντουσαν γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό.

Σὲ λίγες μέρες ἔγινε ἡ δίκη στὴν ὁποία ὁ Γκόρντον ἔκανε μιὰ ἀξιοθαύμαστη ἀπολογία. Ὅταν δὲ ὁ πρόεδρος τὸν ρώτησε σχετικῶς μὲ τὴν ἀριστοκρατική του καταγωγή, ὁ Γκόρντον ἀποκρίθηκε ξερὰ-ξερὰ ὅτι αὐτὸ δὲν ἦταν ζήτημα ποὺ νὰ ἐνδιαφέρη τὴν ἀνάκρισι.

Μετὰ τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς δίκης ὁ λόρδος γύρισε ἡσυχώτατος στὸ ξενοδοχεῖο του. Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα εἶχε γίνει ἄφαντος. Ἡ ἀστυνομία ἐξακρίβωσε μόνο ὅτι τὰ μεσάνυχτα εἶχε πάρει τὸ τραῖνο γιὰ τὸ Μοντρεὰλ τοῦ Καναδᾶ, ὥς ὅτου, ἔπειτα ἀπὸ ἑφτὰ μῆνες μαθεύτηκε πὼς βρισκόταν στὸ Φὸρτ Γκαίρρη.

—Τότε ἀπεφάσισα νὰ στείλω νὰ τὸν συλλάβουν καὶ νὰ τὸν μεταφέρουν στὴν Μιννεάπολι. Καὶ νομίζω ὅτι ἐνήργησα σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους τῆς Μεγάλης Βρετταννίας, εἶπε τελειώνοντας ὁ δήμαρχος Μπράκκετ, στὸν γενικὸ εἰσαγγελέα τοῦ Φὸρτ Γκαίρρη, τὸν μίστερ Κλάρκ. Γι' αὐτὸ σᾶς ζητῶ ν' ἀφήσετε ἐλευθέρους τοὺς ἀστυνομικούς μου καὶ νὰ μοῦ παραδώσετε τὸν Γκόρντον.

Ἀλλὰ ὁ γενικὸς εἰσαγγελεὺς ἦταν ἀμετάπειστος. Ὄχι μόνον δὲν παρέδωσε στὸν μίστερ Μπράκκετ τὸν λόρδο Γκόρντον, ἀλλὰ καὶ ἀρνήθηκε ἐπιμόνως ν' ἀφήση ἐλευθέρους τοὺς ἀπαγωγεῖς.

Ὁ μίστερ Μπράκκετ ἔξω φρενῶν γιὰ τὴν ἀπάντησι αὐτή, ἔφυγε μαινόμενος καὶ λέγοντας ὅτι θὰ στρατολογοῦσε ὁλόκληρο στράτευμα ἀπὸ ἐθελοντὰς γιὰ νὰ ἐκστρατεύση ἐναντίον τοῦ Φὸρτ Γκαίρρη, ἂν τυχὸν ναυαγοῦσαν ἡ διπλωματικὲς διαπραγματεύσεις γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν ἀστυνομικῶν καὶ τὴν παράδοσι τοῦ Γκόρντον.

Ἐντωμεταξὺ ἡ ἀμερικανικὴ ἀστυνομία εἶχε ἐνεργήσει συστηματικὲς ἔρευνες γιὰ τὸν Γκόρντον καὶ ἐξακρίβωσε ὅτι τὰ συστατικὰ γράμματα μὲ τὰ ὁποῖα εἶχε παρουσιαστεῖ στὸν Γκούλντ καὶ τοὺς ἄλλους τραπεζίτες τῆς Νέας Ὑόρκης ἦσαν πλαστά. Ὅλες ἡ προσωπικότητες τοῦ Λονδίνου, μὲ τὶς ὁποῖες ὁ Γκόρντον ἔλεγε πὼς συνεδέετο, ἐδήλωσαν ὅτι δὲν τὸν ἐγνώριζαν καθόλου.

Μόλις γύρισε στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ὁ μίστερ Μπράκκετ, ζήτησε ἀπ' τὴν κεντρικὴ κυβέρνησι τῆς Βασιγκτῶνος ν' ἀξιώση τὴν παράδοσι τοῦ Γκόρντον καὶ τὴν ἀπελευθέρωσι τῶν ἀστυνομικῶν. Ἡ κυβέρνησις τῆς Βασιγκτῶνος ἔκανε τὰ κατάλληλα διαβήματα στὸν Ἄγγλο πρεσβευτή. Ἀλλὰ ἡ σχετικὲς διαπραγματεύσεις διαρκοῦσαν πολὺν καιρὸ καὶ φαινόταν πὼς θὰ ναυαγοῦσαν.

Τότε ὁ Μπράκκετ ἔκανε ἕνα σύντομο ὑπόμνημα στὴν κυβέρνησι τῆς Βασιγκτῶνος, στὸ ὁποῖο ἔλεγε ξερὰ-ξερὰ ὅτι ἂν οἱ ἀμερικανοὶ ἀστυνομικοὶ δὲν ἀπελευθερωθοῦν ἀμέσως, θὰ ἐξεστράτευε ὁ ἴδιος στὸν Καναδᾶ γιὰ νὰ τοὺς ἀπελευθερώση διὰ τῆς βίας. Καὶ ἀρχίζοντας τὴν ἐφαρμογὴ τῆς ἀπειλῆς του, ἄρχισε νὰ στρατολογῆ ἐθελοντὰς γιὰ τὴν... ἐκστρατεία!

Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ὁ λόρδος Γκόρντον Γκόρντον, παρ' ὅλον ὅτι ἤξερε ὅτι ἐξ αἰτίας του κινδύνευαν νὰ διακοποῦν ἡ σχέσεις Ἀγγλίας καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν, καὶ ἴσως νὰ ἐπακολουθήση πόλεμος μεταξύ τους, δὲν ἔδειξε τὴν παραμικρὴ ἀνησυχία, πολὺ δὲ ὀλιγώτερο τὴν διάθεσι νὰ φύγη. Ἀπεναντίας φαινόταν σὰν ν' ἀδιαφοροῦσε ἐντελῶς γιὰ τὸ ἐπεισόδιο ἐκεῖνο ποὺ εἶχε ἀναστατώσει μιὰ ὁλόκληρη ἤπειρο.

Ἐπλησίαζαν τὰ Χριστούγεννα, ὅταν ὁ πρωθυπουργὸς τοῦ Καναδᾶ γιὰ νὰ δώση μιὰ λύσι στὸ ζήτημα, διέταξε ν' ἀποφυλακιστοῦν οἱ τέσσερες ἀστυνομικοί, οἱ ὁποῖοι καὶ γύρισαν στὴν Μιννεάπολι.

Τὸ ἐπεισόδιο φαινόταν πὼς εἶχε λήξει, ἀφοῦ ἄλλωστε δὲν ὑπῆρχε τότε μεταξὺ Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Ἀγγλίας σύμβασις περὶ ἐκδόσεως ἐγκληματιῶν, κι' ἔτσι ἀποκλειόταν κάθε πιθανότης νὰ παραδοθῆ ὁ Γκόρντον στὶς ἀμερικανικὲς ἀρχές.

Ἀλλὰ ὁ Γκόρντον Γκόρντον εἶχε κι' ἄλλες ἁμαρτίες στὴν πλάτη του.

Ἕνα χρόνο προτοῦ ἐμφανιστεῖ στὴ Νέα Ὑόρκη, εἶχε παρουσιαστεῖ μὲ τὸ ὄνομα λόρδος Τσὰρλς Γλῆνκαιρν στὸ Ἐδιμβοῦργο τῆς Σκωτίας. Ἐκεῖ μιὰ μέρα ἀγόρασε ἀρκετὰ κοσμήματα ἀπὸ τὸ χρυσοχοεῖο τῶν ἀδελφῶν Μαρσάλλ καὶ τὰ πλήρωσε μ' ἕνα τσέκ. Σιγὰ-σιγὰ ἔγινε τακτικὸς πελάτης τοῦ κοσμηματοπωλείου Μαρσάλλ καὶ ἀγόραζε τακτικὰ κοσμήματα ἐπὶ πιστώσει. Ὅταν ὅμως ὁ λογαριασμός του ἔφτασε τὶς 25.000 λίρες στερλίνες καὶ οἱ χρυσοχόοι τὸν ἐκάλεσαν νὰ τοὺς ἐξοφλήση, ὁ λόρδος ἐξηφανίσθη.

Οἱ ἀδελφοὶ Μαρσάλλ εἶχαν ἀπελπιστεῖ πειὰ ὅτι θὰ ξανάβρισκαν τὸν λόρδο τους, ὅταν ἡ ἐφημερίδες τῆς Ἀγγλίας ἄρχισαν ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὸν λόρδο Γκόρντον Γκόρντον, τοῦ ὁποίου δημοσίευσαν καὶ φωτογραφίες. Βλέποντας τὶς φωτογραφίες αὐτές, οἱ χρυσοχόοι ἀνεγνώρισαν στὸ πρόσωπο τοῦ λόρδου Γκόρντον τὸν δικό τους λόρδο. Χωρὶς νὰ χάσουν λοιπὸν καιρὸ ἔστειλαν ἀμέσως στὸν Καναδᾶ ἕναν ὑπάλληλό τους ὀνομαζόμενο Θωμᾶ Σμίθ, ὁ ὁποῖος ἤξερε καλὰ τὸν λόρδο.

Ἦταν ἡ δευτέρα ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων. Ὁ λόρδος Γκόρντον Γκόρντον γλεντοῦσε μαζὺ μὲ μερικοὺς φίλους καὶ θαυμαστάς του, ὅταν ξαφνικὰ παρουσιάστηκε μπροστά του ὁ Θωμᾶς Σμίθ. Μὲ τὴν πρώτη ματιὰ ποὺ τοῦ ἔρριξε ὁ Σμίθ, βεβαιώθηκε ὅτι ὁ Γκόρντον καὶ ὁ λόρδος Γκλῆνκαιρν ἦσαν τὸ ἴδιο πρόσωπο. Ἔτρεξε ἀμέσως στὸν διευθυντὴ τῆς Ἀστυνομίας καὶ τοῦ ζήτησε τὴ σύλληψί του.

Ἀλλὰ ὁ Γκόρντον εἶχε γοητεύσει τόσο τὴν κοινωνία τοῦ Φὸρτ Γκαίρρη καὶ ὅλοι ἔτρεφαν πρὸς αὐτὸν τόσο ἀπεριόριστη ἐκτίμησι, ὥστε ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας, μόλις ἄκουσε τὴν ἀξίωσι τοῦ Σμίθ, ἔσκασε στὰ γέλια. Ὁ Σμὶθ ὅμως δὲν ἐννοοῦσε νὰ ὑποχωρήση εὔκολα. Ἔτρεξε στὸ γραφεῖο ἀμέσως τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως Κλὰρκ καὶ ζήτησε ἀπ' αὐτὸν νὰ συλλάβη τὸν Γκόρντον.

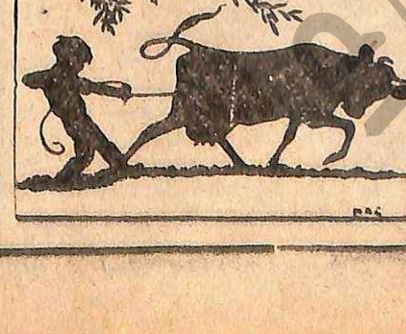

Ὁ μίστερ Κλὰρκ ἐκάλεσε τὸν Γκόρντον καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε τὴν αἴτησι τοῦ Ἄγγλου κοσμηματοπώλου. Ὁ Γκόρντον, μόλις τὸ ἄκουσε, χαμογέλασε καὶ χωρὶς νὰ διστάση οὔτε λεπτό, συνέστησε στὸν εἰσαγγελέα νὰ ἐκδώση ἀμέσως ἔνταλμα συλλήψεως ἐναντίον του.

Ἀλλὰ ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ὑπέγραψε τὸ ἔνταλμα συλλήψεως. Εἶχε τὴν πεποίθησι ὅτι καὶ ἡ νέα αὐτὴ κατηγορία ἦταν συκοφαντία, ὅπως συκοφαντία θεωροῦσε καὶ τὴν πρώτη κατηγορία τοῦ δημάρχου Μιννεαπόλεως.

Ὁ Γκόρντον ὅμως φαινόταν ἀποφασισμένος νὰ τερματίση τὴν τυχοδιωκτικὴ ζωή του καὶ δήλωσε ὅτι θὰ γύριζε στὴν Ἀγγλία μαζὺ μὲ τὸν Σμίθ.

Οἱ φίλοι του ἀφοῦ τοῦ κάκου προσπάθησαν νὰ τὸν μεταπείσουν, ἀπεφάσισαν νὰ τοῦ προσφέρουν ἕνα ἀποχαιρετιστήριο γεῦμα. Τὸ γεῦμα δόθηκε μεγαλοπρεπέστατο στὴν ἔπαυλι ἑνὸς ἑκατομμυριούχου θαυμαστοῦ τοῦ Γκόρντον, ὁ ὁποῖος τὸν φιλοξενοῦσε ἀπὸ καιρό.

Σ' ὅλο τὸ γεῦμα ὁ Γκόρντον ἦταν εὐδιάθετος καὶ διαχυτικός.

Τέλος, ἔπειτα ἀπὸ ἄπειρες προπόσεις καὶ εὐχές, οἱ προσκεκλημένοι ἔφυγαν καὶ ὁ Γκόρντον ἀπεσύρθη στὸ δωμάτιό του γιὰ νὰ ἑτοιμάση τὰ πράγματά του. Ὁ οἰκοδεσπότης εἶχε ἀποσυρθεῖ κι' αὐτὸς στὸ διαμέρισμά του, ὅταν ξαφνικὰ ἄκουσε ἕναν πυροβολισμὸ ἀπ' τὸ δωμάτιο τοῦ Γκόρντον. Ἔτρεξε ἀμέσως ἐκεῖ μαζὺ μὲ τοὺς ὑπηρέτες καὶ μόλις ἄνοιξε τὴν πόρτα, εἶδε τὸν φίλο του ξαπλωμένον στὸ κρεββάτι, ἀναίσθητο. Ὁ λόρδος Γκόρντον Γκόρντον ἦταν νεκρὸς μὲ μιὰ σφαῖρα στὸ κεφάλι. Στὸ χέρι του κρατοῦσε ἀκόμα τὸ περίστροφό του.

Ὁ οἰκοδεσπότης καὶ τὰ ἀστυνομικὰ ὄργανα ἔψαξαν νὰ βροῦνε καμμιὰ τελευταία ἐπιστολή του. Ἀλλὰ δὲν βρῆκαν τίποτε. Ὁ μυστηριώδης ἐκεῖνος ἄνθρωπος πέθανε χωρὶς νὰ δώση τὴν παραμικρότερη ἐξήγησι, οὔτε γιὰ τὴν ζωή του, οὔτε γιὰ τὸν θάνατό του...

ΤΗΣ ΣΤΙΓΜΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Ἡ κυρία. — Γιατὶ ἔφυγες ἀπὸ τὴν πρώτη σου κυρία;

Ἡ ὑπηρέτρια. — Γιατὶ ἦταν ἄρρωστη καὶ φοβήθηκα μὴν κολλήσω.

Ἡ κυρία. — Καὶ τί ἀρρώστεια εἶχε;

Ἡ ὑπηρέτρια. — Ἀπόβαλε, κυρία, ἀπόβαλε!...

* * *

Ὁ γιατρός. — Μὰ δὲν σοῦ εἶπα, εὐλογημένε μου, νὰ μὴν πίνης περισσότερο ἀπὸ τρία ποτήρια;

Ὁ ἀλκοολικός. — Ξέρεις, γιατρέ μου, συμβουλεύτηκα κι' ἕναν ἄλλον συνάδελφό σας, ὁ ὁποῖος μοῦ διώρισε ἄλλα τρία. Τρία, λοιπόν, τὰ δικά σας καὶ τρία τὰ δικά του, ἕξ!...

* * *

Ἕνας ψαρᾶς δείχνει ἕνα μπαρμπούνι σ' ἕναν πελάτη του:

—Κύτταξ' ἐδῶ χρῶμα, κύτταξε!...

Καὶ ὁ πελάτης:

—Τὸ βλέπω. Ἔχει κοκκινίσει... ἀπ' τὴ ντροπή του, γιατ' εἶνε βρώμικο!...

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

—Τὰ μικρὰ παιδιὰ προτοῦ γίνουν τριῶν μηνῶν, δὲν βγάζουν δάκρυα ἀπ' τὰ μάτια τους, ὅταν κλαῖνε.

—Ἐπίσης, ἀπὸ τὶς συστηματικὲς παρατηρήσεις ποὺ ἔχουν γίνει στὰ νηπιαγωγεῖα διαφόρων χωρῶν, ἔχει ἐξακριβωθεῖ ὅτι τὰ παιδιὰ ποὺ εἶνε ἡλικίας ἑνὸς ἔτους χρησιμοποιοῦνε, στὶς ὁμιλίες τους, μόνο ἑφτὰ λέξεις.

—Τὸ λεξιλόγιο τῶν παιδιῶν ἡλικίας δυὸ ἐτῶν, περιλαμβάνει 320 ὥς 330 λέξεις.

—Ἡ κάννες τῶν δικάννων ὅπλων δὲν εἶνε παράλληλες ὅπως νομίζει κανείς, ἀλλὰ ἔχουν μιὰ ἐλαφριὰ κλίσι ἡ μιὰ πρὸς τὴν ἄλλη.

—Χάρις στὴν κλίσι αὐτή, ἂν πυροβολήσει κανεὶς καὶ μὲ τὶς δυὸ ταυτοχρόνως σκανδάλες, ἡ σφαῖρες θὰ συναντηθοῦνε σ' ἀπόστασι ἑβδομῆντα μέτρων.

—Οἱ κάτοικοι τοῦ Λονδίνου ἀγοράζουν κάθε χρόνο 12.000 τόννους λουλουδιῶν ἀπ' τοὺς ἀνθοπῶλες.

—Στὸ Βερολῖνο — στὶς συνοικίες καὶ στὰ προάστειά του — ὑπάρχουν τριάντα δρόμοι μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Βίσμαρκ καὶ ἄλλοι εἴκοσι ἕξη μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Βίλλελμ στράσσε (ὁδὸς Γουλιέλμου).

—Τὸ περίεργο αὐτὸ φαινόμενο παρατηρεῖται γιατὶ τὸ Βερολῖνο, ὅπως καὶ τὸ Παρίσι, εἶνε χωρισμένο σὲ πολλὲς περιφέρειες, κάθε μιὰ ἀπ' τὶς ὁποῖες ἔχει δικό της δημαρχεῖο καὶ ὅλα τὰ δημαρχεῖα ἔχουν ὀνομάσει ἕνα δρόμο τῆς περιοχῆς τους μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Βίσμαρκ κι' ἄλλον ἕνα μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Γουλιέλμου Α'.

—Ὁ πολὺς κόσμος νομίζει ὅτι ὁ θόρυβος ποὺ κάνουν τὰ ἀεροπλᾶνα προέρχεται ἀπ' τὸ μοτέρ τους, ἐνῷ στὴν πραγματικότητα τὸ θόρυβο αὐτὸ τὸν προκαλοῦν οἱ ἕλικες.

—Οἱ εἰδικοὶ βεβαιώνουν ὅτι διατρέχει κανεὶς μικρότερο κίνδυνο ὅταν φιλάει στὸ στόμα ἕνα σκυλί, παρὰ μιὰ γυναῖκα.

—Κι' αὐτὸ γιατὶ μὲ τὸ φίλημα μεταξὺ ἀνθρώπων στὸ στόμα ἀνταλλάσσονται 100.000 μικρόβια.

—Τὰ πρῶτα χρόνια ποὺ ἐφευρέθηκε ἡ φωτογραφικὴ μηχανή, γιὰ νὰ φωτογραφηθῆ ἕνας ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ μείνη ἀκίνητος ἕνα ὁλόκληρο τέταρτο τῆς ὥρας, γιατὶ ἐπὶ τόσο διάστημα ἔπρεπε ν' ἀφεθῆ ἀνοιχτὸς ὁ φακὸς γιὰ νὰ ἀποτυπώση καλὰ τὴν εἰκόνα του.

—Στὴν Ὀκλαχόμα-Σίτυ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἕνας πάστωρ τῆς αἱρέσεως τῶν Βαπτιστῶν, ἀφιέρωσε μιὰ ὁλόκληρη ἑβδομάδα γυρίζοντας τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τὰ κιόσκια καὶ ἀγοράζοντας ὅλα τὰ ἀστυνομικὰ μυθιστορήματα καὶ ὅλα γενικῶς τὰ ἔργα ποὺ ἔχουν ὑποθέσεις ἐγκληματικές.

—Ὅταν τὰ συγκέντρωσε ὅλα, ἔβαλε καὶ τοῦ τὰ μεταφέρανε στὴν κεντρικὴ πλατεῖα τῆς πόλεως κι' ἐκεῖ τἄκαψε ὅλα.

—Τὴν περίεργη αὐτὴ ἐκστρατεία ἐναντίον τῶν ἀστυνομικῶν μυθιστορημάτων τὴν ἔκανε γιατὶ πιστεύει ὅτι αὐτὰ διέφθειραν τὴν ψυχὴ τοῦ 19έτους μοναχογυιοῦ του, ὁ ὁποῖος συνελήφθη, τελευταίως, καὶ καταδικάστηκε γιὰ μιὰ κλοπὴ ποὺ ἔκαμε!

ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ **ΤΟΥ LOUIS CHAMPEAUX**

Ο ΠΥΓΜΑΧΟΣ

Ὁ πρωταθλητὴς τῆς πυγμαχίας Μιχαὴλ Ἀγγλὸρ εἶχε δεχτεῖ πειὰ τὴν ἀτιμωτικὴ συμφωνία. Ὅταν ὁ γέρο δόκτωρ Τζάφφερσον, ὁ πολυεκατομμυριοῦχος φίλαθλος ποὺ εὕρισκε συγκινήσεις μόνο στοὺς ἀγῶνες πυγμαχίας, τὸν ἀποχαιρέτησε ἐκεῖνο τὸ βράδυ τὸν πρωταθλητὴ Ἀγγλόρ, τὰ μάτια του ἔλαμπαν ἀπὸ μιὰ ἀλλόκοτη ἔκφρασι χαρᾶς, ἐνῶ τὰ μάτια τοῦ Μιχαὴλ εἶχαν μιὰ λάμψι ἄγρια καὶ σκοτεινή. Γιατὶ λοιπὸν αὐτός, ὁ πυγμάχος ποὺ ἐνθουσίαζε τὰ πλήθη, καὶ τοῦ ὁποίου οἱ θρίαμβοι ἔμοιαζαν μὲ τοὺς θριάμβους τῶν ἀθλητῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, γιατὶ εἶχε δεχτεῖ τὴν ἄτιμη πρότασι. Αὔριο ἐπρόκειτο νὰ ἀγωνιστῆ γιὰ τὸν τίτλο τοῦ πρωταθλητοῦ τῆς Εὐρώπης, μὲ τὸν Τζίμμυ Βίλλιαμς τὸν τρομερὸ Ἄγγλο παλαιστή. Ἐνῶ λοιπὸν μποροῦσε νὰ νικήση θὰ τὸ ἔκανε ἐπίτηδες καὶ θ' ἄφινε νὰ νικηθῆ ἀπ' αὐτόν. Θ' ἄφινε νὰ τὸν σωριάση ὁ Τζίμμυ κατὰ γῆς, ἐνῶ δέκα χιλιάδες θεαταὶ θὰ οὔρλιαζαν ἀπὸ λύπη κι' ἀγανάκτησι. Κι' ὅλα αὐτά, γιατὶ ὁ γέρο Τζάφφερσον θὰ τοῦ μετροῦσε τὸ ἴδιο βράδυ διακόσες χιλιάδες φράγκα. Διακόσες χιλιάδες φράγκα γιὰ νὰ νικηθῆ ὁ Μιχαὴλ Ἀγγλόρ, ὁ πρωταθλητὴς τῆς Γαλλίας. Κι' ἐπειδὴ ὁ γέρο Τζάφφερσον θὰ κρατοῦσε τὴν ὑπόσχεσί του, ἔπρεπε κι' ὁ Μιχαὴλ νὰ κρατήση τὴν δική του.

Ὁ Μιχαὴλ γιὰ νὰ παρηγορηθῆ λίγο, συλλογιζόταν ὅτι στὸ κάτω-κάτω ἡ ἧττα του δὲν θὰ κινοῦσε τὶς ὑποψίες κανενός. Χωρὶς ἄλλο θὰ τὸν σφύριζαν καὶ θὰ τὸν ἀποδοκίμαζαν, ἀλλὰ κανένας δὲν θὰ ὑπέθετε ὅτι ὁ «ἀήττητος» Μιχαήλ, ὅπως τὸν ὠνόμαζαν ἡ ἐφημερίδες, εἶχε πληρωθεῖ γιὰ νὰ νικηθῆ.

Κανεὶς δὲν ἤξερε ἄλλωστε, ὅτι πρὶν ἀπὸ τὴν συνάντησί του μὲ τὸν δόκτορα Τζάφφερσον, ὁ Μιχαὴλ εἶχε δεχτεῖ μιὰ ἄλλη ἐπίσκεψι. Τὸν εἶχε ἐπισκεφθεῖ ἕνας γέρος μὲ ψαρὰ μαλλιά, ποὺ ὁ καμαριέρης τοῦ πυγμάχου τὸν κύτταξε ὕποπτα προτοῦ τοῦ ἐπιτρέψει νὰ μπῆ μέσα. Μὰ ὁ Μιχαὴλ μόλις τὸν ἀντίκρυσε, τὸν ἀγκάλιασε μὲ στοργή. Ἦταν ὁ πατέρας τοῦ Μιχαήλ, ἕνας γέρο μηχανικὸς ἀπὸ τὸ Ρυμπαί, ποὺ τὸν εἶνε ἀναθρέψει μ' ἐπιμέλεια, ποὺ τὸν ἄφησε νὰ διαλέξη ἐλεύθερα τὸ ἐπάγγελμά του καὶ ποὺ τώρα παρακολουθοῦσε μὲ ἔκπληξι καὶ θαυμασμὸ τὴν θριαμβευτικὴ σταδιοδρομία του.

Μὰ ὁ γέρο Ἀγγλὸρ εἶχε μιὰ τρέλλα: Νόμιζε πὼς ἦταν μεγάλος ἐφευρέτης. Ἔκανε, λοιπὸν μεγάλα δάνεια καὶ ξώδευε στὰ πειράματά του τὰ χρήματα αὐτὰ καθὼς καὶ ὅλα τὰ χρήματα ποὺ τοῦ ἔδινε ὁ γυιός του.

Εἶχε κυλήσει ἔτσι μέσα στὸ βάραθρο τῶν χιμαιρῶν καὶ τῶν ὀνειροπολημάτων του κι' εἶχε γίνει θῦμα τῶν τοκογλύφων, οἱ ὁποῖοι τώρα τοῦ εἶχαν περάσει τὴν θηλειὰ στὸν λαιμό. Ἔπρεπε σὲ δυὸ μέρες νὰ πληρώση διακόσες χιλιάδες φράγκα, κι' ὅμως αὐτὸς δὲν εἶχε οὔτε μιὰ πεντάρα.

Γι' αὐτὸ εἶχε πάει πάλι νὰ ἰδῆ τὸν γυιό του τὴν παραμονὴ τοῦ μάτς. Εἶχε κλάψει μπροστὰ στὸν Μιχαήλ, εἶχε τραβήξει τὰ μαλλιά του λέγοντάς του ὅτι τὸν περίμενε ἡ ἀτίμωσις κι' ἡ φυλακὴ κι' ὁ γυιός του στοργικά, ὅπως πάντα, τοῦ εἶχε ὑποσχεθεῖ μὲ ἁπλότητα ὅτι θὰ τὸν ἔσωζε.

Μετὰ τὴν ὑπόσχεσι ἐκείνη, ὁ γέρο Ἀγγλὸρ ἔφυγε τρελλὸς ἀπὸ τὴν χαρά του, ἐνῶ ὁ Μιχαὴλ ἄρχισε νὰ σκέφτεται πῶς θὰ ἐξοικονομοῦσε τὸ κολοσσιαῖο αὐτὸ ποσόν.

Εὐτυχῶς ἔπειτα ἀπὸ λίγην ὥρα παρουσιάστηκε ὁ δόκτωρ Τζάφφερσον καὶ τοῦ ἔκανε τὴν ἄτιμη πρότασί του, τὴν ὁποία δέχτηκε ὁ Μιχαὴλ ἀμέσως, μολονότι ἤξερε ὅτι ἔτσι κατέστρεφε ἴσως τελειωτικὰ τὴν θριαμβευτικὴ σταδιοδρομία του.

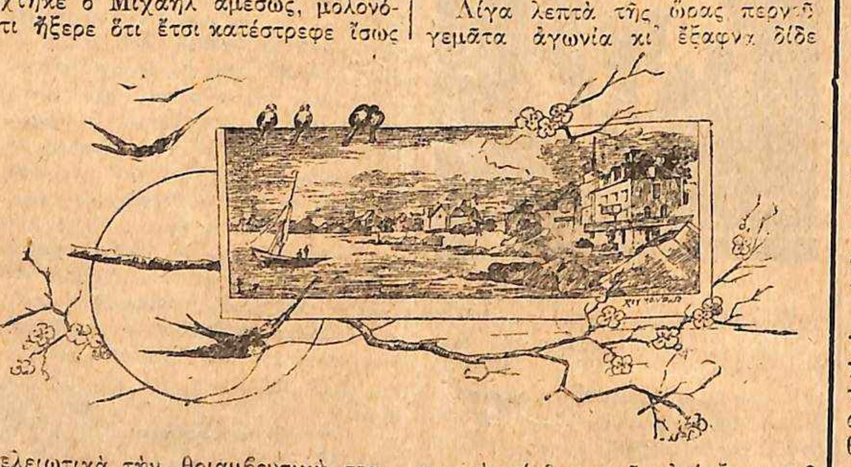

* * *

Τὸ τεράστιο ἀμφιθέατρο ἦταν ἀσφυκτικὰ γεμᾶτο ἀπὸ θεατάς. Ὅλους τοὺς κατεῖχε ἡ ἴδια συγκίνησις, ἡ ὁποία, ὅταν οἱ δύο ἀντίπαλοι ἐμφανίστηκαν στὴν ἐξέδρα, ξέσπασε σὲ ἀκράτητα χειροκροτήματα.

Ἀργά-ἀργά, μεγαλοπρεπὴς ὁ Τζίμμυ Οὐΐλλιαμς προχώρησε πρῶτος ἐπάνω στὴν ἐξέδρα, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τοὺς βοηθούς του ἀνασκουμπωμένους. Ὁ δασύμαλλος θώρακάς του καὶ τὰ τεράστια σαγόνια του ἔκαναν ζωηρὴ ἐντύπωσι στὸ Κοινό.

Σὲ λίγα παρουσιάστηκε καὶ ὁ Ἀγγλόρ. Ἀμέσως ἕνας ψίθυρος ἀκούστηκε ἀπὸ τὴν μία ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ ἀμφιθεάτρου:

— Πόσο εἶνε ὠχρός!

Ἕνας τρόμος ἀσυνήθιστος συντάραξε τὸν ὡραῖο ἀθλητή, ὁ τρόμος τῆς ἥττας ποὺ τὸν περίμενε καὶ ποὺ τὴν θέλησε μονάχος του. Ποτὲ σὲ κανένα ἄλλο μάτς δὲν δοκίμασε τέτοια συγκίνησι. Τοῦ φαινόταν πὼς κάποιο βάρος θανάσιμο τοῦ πίεζε τὸ στῆθος. Τὸ λαρύγγι του ἦταν στεγνὸ καὶ τὰ μηνίγγια του χτυποῦσαν τόσο δυνατὰ ποὺ νόμιζε πὼς θὰ σπάσουν. Σκεπτόταν πὼς σὲ λίγο θὰ κοίτοταν ἀναίσθητος μπροστὰ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος, ἐνῶ ὁ ἀντίπαλός του μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ μέσα στὶς ἀποθεωτικὲς ζητωκραυγές, θ' ἀπολάμβανε τὸν θρίαμβό του!

Ἀ, Τζίμμυ, κοινὲ ἀθλητή, σὺ δὲν μπορεῖς νὰ φανταστῆς τί γίνεται μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ, τί σκέψεις περνοῦν μέσα στὸ σγουρόμαλλο ξανθὸ κεφάλι του, μέσ' ἀπὸ τὰ γαλανὰ μάτια του ποὺ σὲ κυττάζουν μ' μιὰ ἔκφρασι ἀπερίγραπτη!...

Ἂν τὸ ἤξερες θὰ προχωροῦσε μὲ λιγώτερη προφύλαξι, μὲ λιγώτερη ἀγριότητα..

Λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας περνοῦν γεμᾶτα ἀγωνία κι' ἔξαφνα δίδεται τὸ σύνθημα τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνος.

Δέκα χιλιάδες στήθη ἀρχίζουν ἀμέσως ν' ἀνεβοκατεβαίνουν λαχανιασμένα. Ὁ Μιχαὴλ ἀποκρούει τὰ χτυπήματα, τὰ ἀποφεύγει καὶ καταφέρνει ἀλλεπάλληλα γρονθοκοπήματα κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του, ἀπ' τὰ ὁποῖα ὅμως κανένα δὲν βρίσκει τὸν ἀντίπαλό του. Πρέπει νὰ μὴ φανῆ ὅτι εἶνε κατώτερος ἀπὸ ἐκεῖνον. Μάλιστα κάθε τόσο ἐπιτίθεται καὶ συγκρατεῖται γιὰ νὰ μένουν ἡ ἐπιθέσεις του χωρὶς ἀποτέλεσμα. Σιγά-σιγὰ οἱ δυὸ ἀντίπαλοι ἀρχίζουν νὰ ἐρεθίζωνται, ἀλλὰ ἐντωμεταξὺ σημαίνει ἡμίπαυσις.

Οἱ ἀντίπαλοι κάθονται καθένας στὴν καρέκλα του καὶ δέχονται ἀκίνητοι τὶς περιποιήσεις τῶν βοηθῶν τους. Ὅταν ξαναρχίζουν σὲ λίγο τὸν ἀγῶνα, ἡ ἀναπνοές τους ἔχουν ξαναγίνει ἤρεμες. Ἀλλὰ γρήγορα ξαναθερμαίνονται ἀπ' τὸν πυρετὸ τοῦ ἀγῶνος. Ὁ Μιχαὴλ δὲν διακρίνει τὸ ἀμφιθέατρο. Ἡ σκέψεις του εἶνε θολές, ἀσαφεῖς καὶ διαρκῶς μία ἀπ' ὅλες προέχει, μέσα στὸ μυαλό του: «Νὰ ἀνθέξη λίγο κι' ἔπειτα ν' ἀφήση νὰ νικηθῆ».

Τὰ χονδρὰ παχειὰ γάντια τῶν ἀντιπάλων πέφτουν βαρειὰ ἐπάνω στὶς γυμνὲς σάρκες τους. Ὁ τρομερὸς Οὐΐλλιαμς χτυπάει τώρα τὸ Μιχαὴλ ἄγρια κι' ἀμείλικτα. Σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ γροθιά του πέφτει βαρειὰ στὸ αὐτὶ τοῦ Ἀγγλὸρ καὶ τὸν κάνει νὰ κλονισθῆ. Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐμποδίζει καὶ τὴν δική του γροθιὰ ν' ἀπαντήση ἐνστικτα καὶ νὰ πέση ἐπίσης βαρειὰ στὸ πρόσωπο τοῦ Οὐΐλλιαμς. Ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ Ἄγγλου τρέχει αἷμα. Οἱ ἀντίπαλοι ἀνταλλάσσουν βλοσσυρὲς ματιές. Ἀλλὰ πάλι τὸ γκόγκ σημαίνει ἡμίπαυσι.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δευτέρας ἐκείνης ἀναπαύσεως, ὁ Μιχαὴλ δὲν σκέπτεται πειὰ τίποτε. Δὲν ἔχει τὴν δύναμι νὰ σκεφθῆ τίποτε. Ξαναβρίσκεται σὲ λίγο πάλι ὄρθιος ἀπέναντι τοῦ Οὐΐλλιαμς, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπο τώρα ἔχει μιὰ ἄγρια ἔκφρασι

Ἀλλά, σιγὰ-σιγὰ ὁ Μιχαὴλ νοιώθει νὰ τὸν κυριεύη μιὰ νέα θέρμη, μιὰ νέα ὁρμή. Δὲν βλέπει πειὰ καθαρὰ μπροστά του. Μαντεύει τὰ χτυπήματα τοῦ Οὐΐλλιαμς καὶ τ' ἀποφεύγει ἀποτελεσματικά. Ἕνα μυστηριῶδες αἴσθημα τὸν κάνει νὰ διαισθάνεται τὶς προθέσεις τοῦ ἀντιπάλου του καὶ νὰ τὶς ματαιώνη διαρκῶς. Ἀποφεύγει καὶ ἀποκρούει τὰ χτυπήματα τοῦ ἀντιπάλου του ἐνῶ τὰ δικά του γίνονται πιὸ δυνατά, πιὸ ἀκριβῆ. Τὰ μπράτσα του μὲ μιὰ καταπληκτικὴ εὐκινησία ἀναζητοῦν διαρκῶς τὸ κορμὶ τοῦ ἀντιπάλου του.

Μιὰ ἀκατανίκητη μανία τὸν ἔχει κυριεύσει, μιὰ μανία ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὸ βάθος τῶν αἰώνων καὶ ποὺ εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς προαιωνίου κληρονομικότητος τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκείνη τὴν στιγμὴ ξαναζῆ μέσα του ἡ ἄγρια ψυχὴ τῶν προϊστορικῶν ἀνθρώπων ποὺ ζοῦσαν μέσα σὲ σπήλαια.

Τὸ πρόσωπο τοῦ Οὐΐλλιαμς ἔχει μιὰ ἔκφρασι ἀπεχθῆ καὶ μισητὴ καὶ ὁ Μιχαήλ, ἀσυναίσθητος πειά, ἐξ ἐνστίκτου, τὸν χτυπάει μ' ἀγριότητα, καὶ ἡ γροθιές του ἀνεβοκατεβαίνουν ταχύτατες, ἀμείλικτες σὰν μηχανικὲς σφῦρες. Ὁ ἄλλος μάταια προσπαθεῖ ν' ἀμυνθῆ. Τὸ αἷμα τρέχει διαρκῶς ἀπὸ διάφορα μέρη τοῦ προσώπου του. Κλονίζεται, καταφέρει ἕνα ἀκόμα χτύπημα πρὸς τὴν διεύθυνσι τοῦ Μιχαήλ, ἕνα χτύπημα ποὺ πάει χαμένο καὶ δὲν προφθάνει ν' ἀποκρούση τὴν γροθιὰ τοῦ Μιχαὴλ ποὺ πέφτει βαρειά, τελειωτικὴ στὸ πηγοῦνι του. Μ' ἕναν ἀπαίσιο μορφασμὸ πόνου σωριάζεται στὸ δάπεδο τῆς ἐξέδρας.

Οἱ θεαταὶ ὄρθιοι ζητωκραυγάζουν, οὐρλιάζουν. Ὁ διαιτητὴς μετράει τὰ κανονικὰ δέκα δευτερόλεπτα καὶ τέλος σηκώνει τὸ χέρι του. Ἡ ζητωκραυγὲς γίνονται ἐντονώτερες.

Ὁ Μιχαὴλ χαμογελάει μὲ τὸ ὡραῖο πρόσωπό του. Πιασμένος ἀπὸ τὸ σχοινὶ τῆς ἐξέδρας χαιρετάει καὶ κάθε τόσο γυρίζει καὶ κυττάζει τὸν ἀντίπαλό του ποὺ κοίτεται ἀκόμα λιπόθυμος κατὰ γῆς. Περιφέρει τὸ βλέμμα του στὸ ἀμφιθέατρο καὶ ἀπολαμβάνει μὲ ἀγαλλίασι τὸν θαυμασμὸ ποὺ τοῦ ἐκφράζουν οἱ θεαταί.

Ἀλλὰ σὲ μιὰ στιγμή, ἐκεῖ στὴν πρώτη σειρὰ καθισμάτων διακρίνει τὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα του ποὺ κλαίει ἀπὸ χαρά, καὶ λίγο πιὸ πέρα βλοσσυρὴ τὴ φυσιογνωμία τοῦ Τζάφφερσον.

Τότε ὁ Μιχαὴλ συνέρχεται στὸν ἑαυτό του καὶ τὰ θυμᾶται ὅλα. Κυττάζει γύρω του μὲ βλέμμα σαστισμένο σὰν νὰ ζητάη ἀπεγνωσμένα βοήθεια. Καὶ ἡ δέκα χιλιάδες θεαταὶ τοῦ ἀμφιθεάτρου νομίζουν ὅτι ὁ νικητὴς τρελλάθηκε, βλέποντάς τον νὰ σηκώνη τὰ χέρια του, νὰ σκεπάζη τὸ πρόσωπό του καὶ νὰ κλαίη μὲ λυγμούς ἐνῶ ζητωκραυγαὶ ἀντηχοῦν γύρω του καὶ λουλούδια τὸν κατακλύζουν ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές.

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΔΗ

Ἕνας Τοῦρκος ἀγᾶς ἔχασε κάποτε ἕνα μαντῆλι μὲ 200 φλουριά. Ἔβαλε λοιπὸν τὸν τελάλη νὰ φωνάξη ὅτι ὅποιος βρῆκε τὸ μαντῆλι μὲ τὰ φλουριὰ νὰ τοῦ τὰ πάη καὶ θὰ τοῦ δώση τὰ μισά.

Γιὰ καλή του τύχη τὰ εἶχε βρεῖ ἕνας ἀφελὴς ἀνθρωπάκος, ὁ ὁποῖος ἔτρεξε νὰ τοῦ τὰ πάη.

— Πάρε, ἀφέντη μου, τοῦ εἶπε. Αὐτὰ βρῆκα, αὐτὰ φέρνω...

— Τί ἔκαμε, λέει; Διακόσια φλουριὰ μόνο; Ἐγὼ εἶχα μέσα στὸ μαντῆλι κι' ἕνα ζευγάρι σκουλαρίκια ποὺ ἄξιζαν, τοὐλάχιστον 300 φλουριά.

Καὶ ὄχι μόνο δὲν ἔδωκε τὰ ἑκατὸ φλουριά, ὅπως ὑποσχέθηκε στὸν ἄνθρωπο ποὺ τὰ βρῆκε, ἀλλὰ τὸν πῆγε καὶ στὸ δικαστήριο κατηγορῶντας τον ὅτι τοῦ κράτησε τὰ πολύτιμα σκουλαρίκια.

Ὁ Καδῆς τότε ρώτησε τὸν ἀγᾶ:

— Γιατὶ δὲν διαλάλησες ὅτι τ' μαντῆλι, ποὺ ἔχασες, ἐκτὸς ἀπ' τὰ φλουριά, εἶχε καὶ τὰ σκουλαρίκια;

— Γιατὶ φοβήθηκα μήπως μαθαίνοντας τὴν ἀξία τῶν σκουλαρικιῶν, ἐκεῖνος ποὺ θὰ τὰ εὕρισκε δὲν παρουσιαζόταν καθόλου.

Τότε ὁ Καδῆς ἐξέδωκε τὴν ἑξῆς σοφὴ ἀπόφασι:

«Ἐπειδὴ ὁ ἀγᾶς λέει ὅτι ἔχασε μαντῆλι μὲ διακόσια φλουριὰ καὶ μ' ἕνα ζευγάρι σκουλαρίκια ἐνῶ ἐκεῖνος ποὺ τὰ βρῆκε δοκίζεται ὅτι δὲν βρῆκε στὸ μαντῆλι τίποτ' ἄλλο ἀπὸ 200 φλουριά, συμπεραίνεται ὅτι τὸ μαντῆλι μὲ τ' 200 φλουριά, ποὺ βρέθηκε, δὲν εἶνε αὐτὸ ποὺ ἀναζητεῖται. Κατατίθεται, λοιπόν, τὸ ποσὸν αὐτὸ στὸ δημόσιο ταμεῖον, ἀφοῦ δὲν ἀνήκει σὲ κανέναν».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Πῶς τιμωροῦσαν οἱ ἀρχαῖοι τὰ γεροντοπαλλήκαρα. Ὁ ἐξευτελισμὸς τοῦ στρατηγοῦ Δερκυλίδα. Ὁ Πελοπίδας κι' ἡ γυναῖκα του. Ὁ ἐφευρέτης τοῦ γυαλιοῦ κι' ὁ Τιβέριος. Ἡ πολιτισμένες συνήθειες τῶν Ἀθηναίων. Τὰ γεύματά τους καὶ τὰ συμπόσιά τους. Ἡ αὐστηρότης τοῦ Φιλίππου, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ ἱστορικὸς Πλούταρχος ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα εἶχον ληφθεῖ δρακόντεια μέτρα ἐναντίον τῶν ἀγάμων, γιὰ νὰ ἐξαναγκάζωνται νὰ παντρεύωνται.

Συχνὰ τὰ γεροντοπαλλήκαρα τιμωροῦντο ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως νὰ κάνουν, ἐν καιρῷ χειμῶνος, τὸν γύρο μιᾶς μεγάλης πλατείας ὁλόγυμνοι, τραγουδῶντας συγχρόνως ἕνα τραγοῦδι, ποὺ ἔλεγε ὅτι δίκαια τιμωροῦνται ἀφοῦ παρέβησαν τοὺς νόμους!

Κατὰ τὰ γηρατειά τους, ἡ τιμὲς κι' ὁ ἄκρος σεβασμός, ποὺ ἔδειχναν γενικῶς οἱ νέοι γιὰ τοὺς γέρους, ἦσαν γι' αὐτοὺς πράγματα ἄγνωστα.

Τόση ἦταν ἡ περιφρόνησις τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τὰ γεροντοπαλλήκαρα, ὥστε κάποτε τόλμησε ἕνας νέος Σπαρτιάτης νὰ κατηγορήση καὶ νὰ δυσφημήση δημοσίᾳ τὸν Δερκυλίδα, διάσημο στρατηγό, ἀλλὰ καὶ διασημότερο μισογύνη, χωρὶς νὰ διατυπωθῆ καμμιὰ διαμαρτυρία ἐκ μέρους τοῦ κατηγορουμένου. Τὸ ἐπεισόδιο συνέβη ὡς ἑξῆς: Μιὰ μέρα ὁ Δερκυλίδας μπῆκε σὲ κάποια λαϊκὴ συνέλευσι. Ὅλοι τότε, ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὸν δαφνοστεφῆ στρατηγό, σηκώθηκαν ἀπὸ τὶς θέσεις τους. Μονάχα ἕνας νέος ὄχι μόνον δὲν σηκώθηκε, ἀλλὰ ἐφώναξε δυνατά:

— Δὲν τοῦ ἀξίζει αὐτὴ ἡ τιμή!

— Γιατί; ρώτησαν μερικοί.

— Γιατὶ δὲν ἔχει παιδιά, ποὺ νὰ μπορέσουν αὔριο νὰ τὸν διαδεχθοῦν στὴν ἐξυπηρέτησι τῆς πατρίδος.

Ἡ δικαιολογία ἐφάνηκε σωστή καὶ κανένας δὲν ἔφερε ἀντίρρησι. Ὁ ἴδιος ὁ στρατηγὸς πῆρε ὕφος μελαγχολικὸ κι' ἀποχώρησε μὲ σκυμμένο κεφάλι.

* * *

Ὅταν ὁ Πελοπίδας, ὁ στρατηγὸς τῶν Θηβαίων, ἔφευγε γιὰ τὸν πόλεμο, ἡ γυναῖκα του, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, τὸν ἱκέτευε νὰ φυλάγεται ὅσο περισσότερο μποροῦσε.

— Καλὴ συμβουλὴ αὐτὴ γιὰ τὶς γυναῖκες! ἀπάντησε ὁ Πελοπίδας. Στοὺς στρατηγούς, ὅμως, πρέπει κανεὶς νὰ συνιστᾶ νὰ προσέχουν καὶ νὰ φυλᾶνε τοὺς στρατιῶτες των.

* * *

Κάποιος Λατῖνος συγγραφεὺς ἀναφέρει ὅτι τὸ γυαλὶ ἐφευρέθηκε κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Τιβερίου. Ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς διηγεῖται σχετικῶς ὅτι ὁ ἐφευρέτης του παρουσιάστηκε μιὰ μέρα στὸν Τιβέριο γιὰ νὰ τοῦ ἐπιδείξη τὴν ἐφεύρεσί του, ἔχοντας μαζύ του ἕνα δοχεῖο θαυμασίας τέχνης ποὺ εἶχε κατασκευάσει ἀπὸ γυαλί.

Ὁ αὐτοκράτωρ θαύμασε τὸ δοχεῖο καὶ κατόπιν ἐρώτησε τὸν ἐφευρέτη ἂν τὸ μυστικὸ τῆς ἐφευρέσεως τὸ ἤξερε καὶ κανένας ἄλλος.

— Ὄχι, κανεὶς ἄλλος! ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Ὁ Τιβέριος τότε διέταξε ν' ἀποκεφαλίσουν ἀμέσως τὸν ἐφευρέτη.

Καὶ ξέρετε γιατί; Γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ ξεπέση ἡ ἀξία τοῦ χρυσοῦ δοχείου, ὅταν ἡ χρῆσις τοῦ γυαλιοῦ θὰ γενικευόταν.

* * *

Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἐφημίζοντο γιὰ τοὺς λεπτοὺς τρόπους των καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη τους πρὸς τὶς καλὲς τέχνες, ποὺ ἔπαιζαν σπουδαιότατο ρόλο στὴν καθημερινή τους ζωή.

Ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους προῆλθε ἡ συνήθεια, ποὺ τόσο ἐπεκράτησε κατόπιν, νὰ προσλαμβάνωνται στὰ γεύματα καὶ στὰ συμπόσια καλλιτέχναι τοῦ τραγουδιοῦ, τῆς μουσικῆς, χορεύτριες καὶ μῖμοι.

Ὑπάρχει σχετικῶς μία ἐπωδὸς μιᾶς παλλακίδος, τῆς Λεσβίας, ἡ ὁποία λέει τὰ ἑξῆς:

«Καλύτερα θὰ κάναμε νὰ μιμηθοῦμε τοὺς Ἀθηναίους. Νὰ πίνουμε μὲ μικρὰ ποτήρια καὶ ν' ἀκοῦμε στὸ μεταξὺ τὰ ἄσματα ποὺ οἱ γλυκόλαλοι τραγουδιστὲς θὰ ψάλλουν καὶ νὰ γελᾶμε μὲ τὰ καμώματα τῶν μίμων...».

Ἡ κομψότης, λοιπόν, ἦταν καθ' αὐτό, ἀθηναϊκὴ ἐκδήλωσι πολιτισμοῦ. Ἡ χλιδὴ καὶ ἡ ἀκράτεια στὶς ἀπολαύσεις ἦταν χαρακτηριστικὸ ξένων πόλεων, κατωτέρων ἀπὸ τὰς Ἀθήνας στὸν πολιτισμό.

Ὅταν κάποτε ρώτησαν τὸν Δρομέα, ἕναν διάσημο παράσιτο καὶ πολυφαγᾶ, ἂν τὰ φαγητὰ τῶν Ἀθηνῶν ἦσαν ἐκλεκτότερα καὶ πλουσιώτερα ἀπὸ τὰ φαγητὰ τῆς Χαλκίδος, ἐκεῖνος ἀπάντησε:

— Ἕνα κολατσιὸ στὴ Χαλκίδα κοστίζει περισσότερο ἀπ' ὅλα τὰ τραπέζια τῶν Ἀθηναίων!

Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν ἀκόμα τὴν συνήθεια νὰ στεφανώνωνται μὲ κισσούς, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν συμποσίων. Ὁ θεὸς Βάκχος, ἔλεγαν, ἐδίδαξε τοὺς ἀνθρώπους νὰ στεφανώνωνται μὲ κισσὸ γιατὶ τὸ φυτὸ αὐτὸ ἔχει τὴ μαγικὴ ἰδιότητα νὰ ἐμποδίζη τὴ μέθη καὶ νὰ προφυλάη τοὺς πότας ἀπὸ τὸν πονοκέφαλο.

* * *

Ὅταν κάποτε ὁ Φίλιππος τῆς Μακεδονίας βρισκόταν στρατοπεδευμένος, ἔξω ἀπὸ τοὺς Δελφούς ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ στρατηγός του Δόκιμος ὁ Ταραντῖνος ἔκανε θερμὰ λουτρὰ χωρὶς νὰ τὸν ρωτήση.

Ἐκάλεσε, λοιπόν, τὸν τρυφηλὸ στρατηγὸ καὶ τοῦ εἶπε:

— Σοῦ ἀφαιρῶ σήμερα τὸ βαθμό σου, γιατὶ ἐξακολουθεῖς τὴν μαλθακὴ ζωὴ τῶν πόλεων, τὴν στιγμὴ ποὺ βρισκόμαστε στὴν ἐκστρατεία. Μάθε δέ, ὅτι τὴν ἐποχὴ ποὺ πολεμοῦν οἱ Μακεδόνες, ἀπαγορεύονται καὶ στὶς λεχῶνες γυναῖκες τὰ θερμὰ λουτρά.

* * *

Μιὰ ἄλλη φορὰ πάλι ὁ Φίλιππος ἔδιωξε ἀπὸ τὸ στρατόπεδό του τοὺς στρατηγοὺς Ἀέροπο καὶ Δαμάσιππο, ἐπειδὴ εἶχαν πάρει στὴ σκηνή τους μιὰ χορεύτρια, χωρὶς νὰ τὸν ρωτήσουν.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΣΤΟΚΜΠΡΙΤΣ

(Ἡ ἀπίστευτες περιπέτειες τοῦ διασήμου Ἀμερικανοῦ ἀστυνομικοῦ **ΝΙΚ ΚΑΡΤΕΡ**)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ο Σὶκ κι' ὁ Νὶκ ἀντελήφθησαν ὅτι ἡ διστακτικότης τῶν κακούργων δὲν θὰ βαστοῦσε περισσότερο. Τότε γιὰ νὰ τοὺς προλάβη ὁ Σὶκ ἀναπήδησε ἀπὸ τὸ κάθισμά του καὶ ὥρμησε ἐναντίον τοῦ ψευτο-Τζίμμυ.

—Πίσω ὅλοι !... Ἐγὼ θὰ κανονίσω τὸν προδότη !...

Τὴν ἴδια στιγμή, ὅμως, σηκώθηκε κι' ὁ Νὶκ Κάρτερ καὶ πῆγε καὶ στάθηκε στὴ μέση τῆς αἰθούσης. Μὲ τὰ δυνατά του χέρια ὁ Νὶκ ἔπιασε τὸ Σὶκ ἀπὸ τοὺς ὤμους, τὸν κράτησε ἔτσι μιὰ στιγμὴ κοντά του κι' ἐπωφελήθηκε τῆς εὐκαιρίας γιὰ νὰ τοῦ ψιθυρίση στὸ αὐτί :

—Παῖξε τὸ ρόλο σου ὅπως ἔχεις συμφωνήσει μὲ τὸν Πάτσυ... Ἐγὼ θὰ παίξω ἄλλο παιχνίδι... Μπορεῖς λοιπὸν νὰ πυροβολήσης !

Καὶ ἀφοῦ ὁ Νὶκ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, χωρὶς νὰ τὸν ἀκούση κανεὶς ἄλλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βοηθό του, παραμέρισε τὸ Σὶκ μὲ μιὰ σπρωξιὰ καὶ βρέθηκε ἀπέναντι στὸ Τζίμμυ Ντρήν, δηλαδὴ τὸν Πάτσυ.

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη ὅλοι μέσα στὸ καταγώγιο βεβαιώθηκαν ὅτι ὁ μεταμφιεσμένος σὲ ἀχθοφόρο Νὶκ Κάρτερ κι' ὁ Στούμπς ἦσαν ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπο. Ὡστόσο ὁ Νίκ, χωρὶς νὰ τὸν ἀντιληφθῆ κανείς, ἔκανε ἕνα νεῦμα στὸν Πάτσυ ὁ ὁποῖος τὸν ἀναγνώρισε ἀμέσως.

Κατόπιν ὁ διάσημος ἀστυνομικὸς ἔβγαλε μὲ ψυχραιμία τὸ περίστροφό του. Δὲν ἤθελε νὰ μιλήση γιατὶ δὲν ἤξερε πολὺ καλὰ τὴ φωνὴ τοῦ Στούμπς καί, ἂν μιλοῦσε ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ προδοθῆ. Ἀπὸ τὴν ἔκφρασί του ὅμως οἱ θεαταὶ τῆς παράδοξης αὐτῆς σκηνῆς νόμιζαν ὅτι ἔβραζε ἀπὸ μῖσος ἐναντίον τοῦ Τζίμμυ, ὁ ὁποῖος κι' αὐτὸς φαινόταν σὰν ἀπολιθωμένος ἀπὸ τὸ φόβο του.

Ὅταν ὁ Νὶκ ὕψωσε τὸ περίστροφό του, γενικὴ ἀγωνία κυρίευσε τοὺς κακούργους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν βέβαιοι πειὰ ὅτι θὰ σκότωνε τὸν προδότη Τζίμμυ.

Ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ συνέβη κάτι ἀπρόοπτο.

Ὁ Σίκ, μ' ἕνα πήδημα, βρέθηκε κοντὰ στὸν Πάτσυ καί, πρὶν προφτάσει κανεὶς νὰ τὸν συγκρατήση, πυροβόλησε ἐναντίον του...

Ἀμέσως ὁ ψευτο-Τζίμμυ Ντρὴν ἔπεσε πρὸς τὰ πίσω, φέρνοντας τὸ χέρι του στὸ λαιμό του... Ἔκανε μιὰ προσπάθεια νὰ σηκωθῆ, μὰ τὰ μέλη του συσπάστηκαν κι' ἀπόμεινε ἀκίνητος.

Ἡ σκηνὴ αὐτὴ εἶχε παιχθεῖ ἀπὸ τοὺς τρεῖς ἀστυνομικοὺς μὲ τόση φυσικότητα, ὥστε κανεὶς ἀπὸ τοὺς θεατὰς δὲν ὑποψιάστηκε ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κωμωδίας.

Αἷμα ἄφθονο κυλοῦσε τώρα ἀπὸ τὸ στῆθος τοῦ Πάτσυ.

Ὅλοι οἱ κακοῦργοι εἶχαν πεταχτεῖ ἐπάνω καὶ φαινόντουσαν ἕτοιμοι νὰ πλησιάσουν. Μὰ συγκρατήθηκαν, βλέποντας τὸν Νὶκ νὰ διευθύνη τὸ περίστροφό του κατὰ τοῦ Ντὰν Κούλ, δηλαδὴ τοῦ Πάτσυ. Ἦσαν βέβαιοι πὼς θὰ τὸν τὸν σκότωνε, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήση ἐπειδὴ τοῦ εἶχε στερήσει τὴν εὐτυχία.

Ὁ Νὶκ ὅμως δὲν πυροβόλησε. Φάνηκε μερικὲς στιγμὲς σὰν νὰ σκέπτεται κι' ἔπειτα, πλησιάζοντας τὸ Σίκ, τοῦ ψιθύρισε μερικὰ λόγια στὸ αὐτί. Τότε ἐκεῖνος, πολὺ ταραγμένος φαινομενικῶς, γύρισε πρὸς τοὺς ἄλλους κακούργους καὶ τοὺς εἶπε :

—Νὰ μὴν κινηθῆ κανείς ! Ξέρετε ποιὸς διατάζει.. Ἕνας ἀπὸ σᾶς ν' ἀνοίξη τὴ μυστικὴ πόρτα καὶ κατόπιν νὰ γυρίσετε ὅλοι τὴ ράχη σας καὶ νὰ λησμονήσετε τί συνέβη...

Ἡ διαταγὴ τοῦ Νίκ, γιὰ τὸν ὁποῖο ὅλοι οἱ κακοῦργοι ἦσαν πειὰ βέβαιοι πὼς ἦταν ὁ Πάτσυ, ἐκτελέστηκε ἀμέσως.

Πίσω ἀπ' τὸ μπουφὲ τοῦ καφενείου ὑπῆρχε μιὰ μυστικὴ πόρτα, ἡ ὁποία ὁδηγοῦσε σ' ἕνα ὑπόγειο. Ἅμα διέσχιζε κανεὶς τὸ ὑπόγειο αὐτό, ἔβγαινε ἀπὸ μιὰ ἄλλη πόρτα σ' ἕνα χωράφι. Ἡ κρυφὴ αὐτὴ ἔξοδος χρησίμευε γιὰ τοὺς κακοποιούς, τοὺς ὁποίους κατεδίωκε ἡ ἀστυνομία, μὰ οἱ τρεῖς ἀστυνομικοὶ τὴν ἤξεραν πολὺ καλά.

Σὲ λίγο ὅλοι οἱ θαμῶνες τοῦ καταγωγίου εἶχαν γυρίσει τὴ ράχη τους πρὸς τὸ σύμπλεγμα ποὺ ἀποτελοῦσαν ὁ Νίκ, ὁ Σὶκ καὶ ὁ δῆθεν νεκρὸς Πάτσυ. Τότε ὁ Νὶκ ἔσκυψε καί, πιάνοντας τὸν Πάτσυ ἀπὸ τοὺς ὤμους, διέταξε τὸ Σὶκ νὰ τὸν πιάση ἀπὸ τὰ πόδια. Ἔτσι τὸν μετέφεραν, περνῶντας ἀπὸ τὸ μυστικὸ ὑπόγειο, ὥς τὸ ἔρημο καὶ σκοτεινὸ χωράφι ποὺ βρισκόταν στὸ πίσω μέρος τοῦ καφενείου. Κρατῶντας πάντα τὸν Πάτσυ στὰ χέρια τους προχώρησαν λίγο ὥς ἕν' αὐτοκίνητο ποὺ στάθμευε πιὸ πέρα. Τὸ αὐτοκίνητο αὐτὸ ἦταν τοῦ Νὶκ Κάρτερ μὲ σωφὲρ τὸν ἔμπιστό του Ντάννυ καὶ περίμενε ἐπίτηδες. Οἱ δύο ἀστυνομικοὶ τοποθέτησαν τὸν Πάτσυ μέσα κι' ἔπειτα μπῆκαν κι' οἱ ἴδιοι.

—Τώρα θὰ γυρίσουμε στὸ γραφεῖο μας ; ρώτησε ὁ Σίκ.

—Καθόλου ! ἀπάντησε ὁ Νίκ. Μπορεῖ κανεὶς ἀπ' τοὺς κακούργους νὰ μᾶς κατασκοπεύση γιὰ νὰ ἰδῆ τί θὰ συμβῆ ὥς τὸ τέλος.

—Λοιπόν ;

—Λοιπόν, θὰ ρίξουμε τὸν Πάτσυ στὸ ποτάμι ἐδῶ κοντά, γιὰ νὰ μὴ μείνη καμμία ὑποψία ὅτι ὅλα αὐτὰ ἦσαν κωμωδία.

—Τί ; διαμαρτυρήθηκε ὁ Πάτσυ. Θὰ μὲ ρίξετε στὸ ποτάμι ;

—Ναί, Πάτσυ, ἀπάντησε ὁ Νίκ. Πρέπει νὰ κάνης καὶ τὴ θυσία αὐτή...

—Ἀφοῦ εἶνε ἀνάγκη, θὰ ὑποστῶ καὶ τὸ δυσάρεστο αὐτὸ λουτρό....Μόνο ποὺ τὰ νερὰ εἶνε λίγο κρύα...

—Δὲν πειράζει... Δὲν θὰ μείνης καὶ πολὺ μέσα.. Σὲ λίγο θὰ σὲ ἀνασύρουμε καὶ θὰ τραβήξουμε κατ' εὐθεῖαν στὸ μέγαρό μας ὅπου θὰ συνέλθης γρήγορα.... Ἐντωμεταξὺ ὅμως θὰ κατορθώσουμε κάτι ἄλλο.

—Τί ;

—Θὰ πιάσουμε τὸν νεαρὸ λωποδύτη, τὸν Ποντικό !

—Μπᾶ ! φώναξε ὁ Πάτσυ. Καὶ πῶς θὰ γίνη αὐτό ;

—Πολὺ εὔκολα, ἀπάντησε ὁ Νίκ. Δὲν τὸν εἴδατε ποὺ μπῆκε στὸ καταγώγιο τὴ στιγμὴ ποὺ ἐμεῖς παίζαμε τὴν κωμωδία... Ἔ, λοιπόν...Τώρα ὁ διαβολάκος αὐτὸς θὰ μᾶς παρακολουθῆ γιὰ νὰ δῆ καὶ τὸ τέλος της.

—Ὥστε μᾶς κατασκοπεύει ;

—Βέβαια... Ἀλλὰ θὰ τὸν πιάσουμε ἀπὸ τὸ αὐτί...

Ἐντωμεταξὺ τὸ αὐτοκίνητο, ὁδηγούμενο ἀπὸ τὸν Ντάννυ, εἶχε προχωρήσει κι' εἶχε φτάσει στὴν ὄχθη τοῦ ποταμιοῦ Ἦστ, σ' ἕνα μέρος ἔρημο. Σὲ κάποια στιγμή, ὁ Νὶκ γύρισε τὸ κεφάλι του πίσω κι' ἀπὸ τὸ τζάμι διέκρινε μέσα στὸ σκοτάδι μιὰ λεπτὴ σιλουέττα. Ἡ σκιὰ αὐτὴ γλυστροῦσε μέσ' ἀπὸ τοὺς θάμνους καὶ τὰ δέντρα. Ὁ Νὶκ δὲν εἶχε καμμιὰ ἀμφιβολία πὼς ἦταν ὁ Ποντικός.

Τὸ αὐτοκίνητο εἶνε φτάσει πειὰ στὴν ἄκρη τῆς ὄχθης.

—Πάτσυ, εἶπε ὁ Νίκ, ἑτοιμάσου γιὰ τὸ μακροβούτι. Ἐν ἀνάγκη θὰ μείνης στὸ νερὸ πέντε-δέκα λεπτά... Κατόπιν θὰ σὲ τραβήξουμε.

Καί, ἀφοῦ εἶπε τὰ λόγια αὐτά, ὁ διάσημος ἀστυνομικὸς ἔσκυψε πρὸς τὸν Πάτσυ. Βοηθούμενος ἀπὸ τὸ Σὶκ τὸν σήκωσε, τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο καί, χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις, τὸν πέταξαν στὸ ποτάμι.

Τὸ νερὸ ἀναπήδησε παφλάζοντας. Ὁ Νὶκ ἔσκυψε γιὰ νὰ δῆ ἂν ὁ Πάτσυ εἶχε βγεῖ στὴν ἐπιφάνεια καὶ κατόπιν ξαναγύρισε στὸ αὐτοκίνητο. Πῆρε ὁ ἴδιος τὴ θέσι τοῦ σωφέρ, ἀνέπτυξε ὅλη τὴν ταχύτητα καὶ τὸ διηύθυνε πρὸς τὴ σκιὰ ποὺ τοὺς παρακολουθοῦσε κι' ἡ ὁποία ἔφευγε τώρα τρέχοντας.

Ὁ Ποντικὸς ὅμως—γιατὶ αὐτὸς πράγματι ἦταν—δὲν μπόρεσε νὰ ξεφύγη. Γιατί, σὲ μισὸ λεπτό, τὸ αὐτοκίνητο τὸν διπλάρωσε καὶ σταμάτησε ἀπότομα. Ἀμέσως ὁ Νὶκ πετάχτηκε ἔξω καί, ἁρπάζοντας τὸν Ποντικὸ ἀπὸ τὸ λαιμό, τὸν ἐτράβηξε μέσα στ' αὐτοκίνητο. Ἐκεῖ τοῦ ἔδεσαν τὸ στόμα γιὰ νὰ μὴ φωνάζη κι' οἱ δυὸ ἀστυνομικοὶ ἀφίνοντάς τον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψι τοῦ Ντάννυ, ἔτρεξαν πρὸς τὸν Πάτσυ.

Μὰ ὁ Πάτσυ ἐντωμεταξὺ τὰ εἶχε καταφέρει κι' εἶχε βγεῖ μόνος τοῦ ἔξω κι' ἔτσι δὲν χρειάστηκε ἡ βοήθειά τους.

Τὸν ἔβγαλαν ἔξω καὶ τὸν πέταξαν στὸ ποτάμι.

—Κύριε Κάρτερ, εἶπε, βγῆκα γρήγορα, γιατὶ τὸ νερὸ ἦταν παγωμένο καὶ δὲν μποροῦσα ν' ἀνθέξω.

—Ἔκανες καλά, Πάτσυ ! τοῦ ἀπάντησε ὁ Νίκ. Ἐξ ἄλλου, δὲν μᾶς παρακολουθεῖ πειὰ κανείς.

Οἱ τρεῖς ἀστυνομικοὶ μὲ τὸν αἰχμάλωτό τους μετέβησαν στὸ μέγαρό τους τῆς λεωφόρου Μάδισον. Ὁ Πάτσυ ἄλλαξε ἀμέσως ροῦχα, ἤπιε ἕνα τονωτικὸ καὶ σὲ λίγο βρισκόταν μεταξὺ τοῦ Νὶκ καὶ τοῦ Σίκ.

—Θὰ καταστρώσουμε τώρα ἕνα καινούργιο σχέδιο, εἶπε ὁ Νίκ.

—Σᾶς ἀκοῦμε, κύριε Κάρτερ, τοῦ ἀπάντησαν οἱ βοηθοί του.

—Λοιπόν, ἐσύ, Πάτσυ, θ' ἀναλάβης ἕνα ρόλο, ἐξ ἴσου, ἂν ὄχι περισσότερο, ἐπικίνδυνο μὲ τὸν προηγούμενο...

—Ἐννόησα, κύριε Κάρτερ, εἶπε ὁ νεαρὸς ἀστυνομικός. Θὰ μοῦ ἀναθέσετε τὸ ρόλο τοῦ Ποντικοῦ, ποὺ τὸν ἔχουμε αἰχμάλωτό μας.

—Μπράβο, Πάτσυ... Τὸ βρῆκες...

—Καὶ τώρα, κύριε Κάρτερ. Πέστε μας τὸ σχέδιό σας...

—Λοιπόν, ἀκοῦστε : Ὁ Στούμπς, καθὼς ἐκμυστηρεύθηκε σὲ σένα ὁ Πάτσυ, μόλις θὰ γινόταν κύριος τῶν θησαυρῶν τοῦ Στόκμπριτς, θὰ ἔσπευδε νὰ ἐξαφανιστῆ. Προηγουμένως ὅμως, μετὰ τὴν ἀπρόοπτη τροπὴ ποὺ πῆραν τὰ πράγματα, θὰ ἐπεδίωκε νὰ ἐκδικηθῆ τὸν Τζίμμυ Ντρήν, πού, καθὼς νομίζει, τὸν ἐπρόδωσε κι' ἐξ αἰτίας του συνελήφθη. Ἔστειλε λοιπὸν τὸν Ποντικὸ στὸν Τέρρυ γιὰ νὰ δῆ τί γίνεται καὶ νὰ συγκεντρώση πληροφορίες γιὰ τὸ Τζίμμυ Ντρήν. Μονάχα στὸν Ποντικὸ ἔχει ἐμπιστοσύνη, γιατὶ ὁ μικρὸς αὐτὸς λωποδύτης τὸν τρέμει κυριολεκτικῶς. Τώρα ὁ Στούμπς βρίσκεται κάπου κρυμμένος στὴ Νέα Ὑόρκη καὶ περιμένει τὸν ἀπεσταλμένο του, χωρὶς νὰ ξέρη ὅτι τὸν ἔχουμε συλλάβει αἰχμάλωτο. Ὁ Ποντικὸς δὲν θὰ μᾶς πῆ βέβαια ποῦ βρίσκεται ὁ Στούμπς, γιατὶ τὸν φοβᾶται... Ἐμᾶς δὲν μᾶς φοβᾶται, γιατὶ εἶνε βέβαιος ὅτι καὶ ἂν ἀρνηθεῖ νὰ μᾶς πῆ τὴν ἀλήθεια, δὲν θὰ τὸν σκοτώσουμε. Ἐνῶ ὁ Στούμπς, ἂν θ' ἀνακαλύψη τὸ παραμικρό, θὰ τὸν σκοτώση ἀλύπητα... Λοιπόν, Πάτσυ, θὰ μεταμφιεστῆς σὲ Ποντικὸ καὶ θὰ πᾶς στὸ καταγώγιο τοῦ Τέρρυ. Κανεὶς δὲν θὰ σ' ἀναγνωρίση ὅπως δὲν ἀναγνώρισαν κ' ἐμένα... Ὁ Στούμπς μόνο δὲν μπορεῖ νὰ γελαστῆ. Ὁ Στούμπς ὅμως δὲν θὰ τολμήση νὰ ἔλθη στοῦ Τέρρυ, προτοῦ μάθη ἀπὸ τὸν Ποντικὸ ὅτι ὁ δρόμος εἶνε ἐλεύθερος κι' ὅτι δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνο...

—Κι' ἔπειτα, κύριε Κάρτερ τί θὰ γίνη ; ρώτησε ὁ Πάτσυ.

—Ὁ Στούμπς, ἐξακολούθησε ὁ ἀστυνομικός, ὅταν θὰ δῆ πὼς ὁ Ποντικὸς ἀργεῖ νὰ γυρίση, θὰ στείλη ἄλλο ἄνθρωπό του στοῦ Τέρρυ γιὰ νὰ μάθη τί ἀπόγινε... Ὅταν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς θὰ δῆ ἐσένα, θὰ νομίση πὼς εἶσαι ὁ Ποντικός. Θὰ σὲ πλησιάση καὶ θὰ σοῦ μεταβιβάση τὶς διαταγὲς τοῦ Στούμπς. Ἐσὺ τότε θ' ἀφήσης τὸν ἀπεσταλμένο τοῦ Στούμπς νὰ βγῆ ἔξω καὶ κατόπιν θὰ τὸν παρακολουθήσης γιὰ νὰ δῆς ποῦ θὰ πάη .. Θὰ πάη βέβαια στὸ Στούμπς γιὰ νὰ τοῦ πῆ ὅτι σὲ βρῆκε στοῦ Τέρρυ... Ἐσὺ τότε θὰ μᾶς εἰδοποιήσης ποῦ βρίσκεται τὸ καταφύγιο τοῦ τρομεροῦ κακούργου... Ἔχε ὅμως ὑπ' ὄψει σου ὅτι χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ γιὰ νὰ παίξης καλὰ τὸ παιγνίδι σου...

»Ἄ ! Μάθε ἀκόμα—ἐξακολούθησε ὁ Νίκ—ὅτι θάρθω κι' ἐγὼ στοῦ Τέρρυ μεταμφιεσμένος στὸ γνωστὸ Ἄγγλο κακοποιὸ ποὺ τὸν ἀποκαλοῦν γιὰ τὴ δύναμί του «Τζὲμ ὁ Ταῦρος» !... Ἐν ἀνάγκη θὰ ἐπέμβω νὰ σὲ ὑπερασπίσω...

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥΡΓΟΥ

—Σοῦ σπάζω τὴ μύτη, παληόπαιδο, ἂν δὲν μοῦ διηγηθεῖς ὅλη τὴν ἱστορία... Ἔχω μιὰ ὥρα τώρα ποὺ σὲ περιμένω...

Ὁ Τζὲμ ὁ Ταῦρος, ὁ ὁποῖος εἶχε πεῖ τὰ λόγια αὐτά, καθότανε μόνος του σ' ἕνα τραπέζι τῆς μυστικῆς αἰθούσης τοῦ καταγωγίου τοῦ Τέρρυ. Ὅλοι οἱ ἄλλοι θαμῶνες τὸν ἔβλεπαν μὲ σεβασμὸ καὶ θαυμασμό, γιατὶ ἦταν πασίγνωστος ἐκεῖ μέσα γιὰ τὴν παλληκαριά του.

Ὁ Τζὲμ ἔπιασε μὲ τὸ ρωμαλέο του χέρι τὸ μπράτσο τοῦ Ποντικοῦ καὶ τὸν ρώτησε ἐπιτακτικὰ τί εἶνε συμβεῖ πρὸ πέντε ὡρῶν ἐκεῖ μέσα.

Οἱ ἄλλοι θαμῶνες οὔτε κἂν ὑποψιαζόντουσαν ὅτι ὁ Τζέμ, δηλαδὴ ὁ Νὶκ Κάρτερ κι' ὁ Ποντικός, δηλαδὴ ὁ Πάτσυ ἦσαν οἱ ἴδιοι ποὺ πρὸ πέντε ὡρῶν εἶχαν παίξει ἐκεῖ μέσα τὴν κωμωδία τοῦ φόνου τοῦ ψευτο-Τζίμμυ Ντρήν.

—Ἐμπρός, Ποντικέ, φώναξε ὁ Τζέμ. Λέγε μου τί συνέβη...

Οἱ ἄλλοι κακοῦργοι, παίρνοντας θάρρος ἀπὸ τὴ στάσι τοῦ Τζὲμ πλησίασαν.

—Γιατὶ δὲν ἦλθε μαζύ σου ὁ Στούμπς ; ρώτησε ὁ Νὶκ τὸν Ποντικό.

—Ἂν θέλετε νὰ μάθετε γιατὶ δὲν ἦλθε ὁ Στούμπς, μπορεῖτε νὰ πᾶτε νὰ τὸν ρωτήσετε μόνος σας.

Καὶ ὁ δῆθεν Ποντικὸς (ὁ πραγματικὸς βρισκόταν φυλακισμένος στὸ μέγαρο τοῦ Νὶκ Κάρτερ) ἔκανε ν' ἀπομακρυνθῆ.

Ἀλλὰ ὁ Τζὲμ τὸν ἅρπαξε ἄγρια καὶ τοῦ εἶπε :

—Ἔλα δῶ, παληόπαιδο ! Κάθησε κοντά μου! Ὁ Τζὲμ ὁ Ταῦρος δὲν μιλάει γιὰ νὰ μὴν τοῦ ἀπαντᾶνε... Λοιπόν, σὲ ρώτησα γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ φόνου καὶ σὺ δὲν μοῦ ἀπάντησες τίποτε...

—Ὁ Στούμπς θὰ μὲ σκοτώση ἂν πῶ τὸ παραμικρό, τραύλισε ὁ Ποντικός.

—Ἀκοῦς, παληόπαιδο.... Τὴ στιγμὴ αὐτὴ μιλᾶς τοῦ Τζὲμ καὶ ὄχι τοῦ Στούμπς. Τί νομίζεις πῶς δὲν μπορῶ κι' ἐγὼ νὰ σὲ σκοτώσω... Ἔλα, λέγε μου τί ἔκαναν τὸ Τζίμμυ Ντρήν, ἀφοῦ τὸν σκότωσαν ;

—Τὸν ἔρριξαν μέσα στὸ ποτάμι.

—Ποιοί ;

—Ὁ ἀχθοφόρος καὶ ὁ Ντὰν Κούλ...

—Κατόπιν τί ἔγιναν ὁ Στούμπς καὶ ὁ Ντὰν Κούλ ; ρώτησε ὁ ψευτο-Τζέμ.

—Ἐγὼ δὲν εἶπα τίποτε γιὰ τὸ Στούμπς, διαμαρτυρήθηκε ὁ ψευτο-Ποντικός. Σᾶς μίλησα μόνο γιὰ τὸν ἀχθοφόρο...

—Καὶ γιὰ βλάκες μᾶς πέρασες καὶ νόμισες πὼς δὲν καταλάβαμε ὅτι ὁ ἀχθοφόρος κι' ὁ Στούμπς εἶνε τὸ ἴδιο πρόσωπο... Ἄκου δῶ... Ἂν τολμήσεις καὶ φύγεις ἀπὸ δῶ προτοῦ σοῦ τὸ ἐπιτρέψω ἐγώ, εἶσαι χαμένος ! Θὰ σὲ σκοτώσω !...

Ὁ ψευτο-Ποντικός, κάνοντας τὸν περίτρομο, συμμαζεύτηκε σὲ μιὰ γωνιά. Τότε ὁ Νὶκ Κάρτερ, ὁ ψευτο-Τζέμ, γύρισε πρὸς τοὺς ἄλλους κακούργους καὶ τοὺς εἶπε :

—Ὅλοι σας ξέρετε ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες ὅτι ὁ Στούμπς ἔκλεψε τοὺς θησαυροὺς τοῦ Στόκμπριτς ποὺ ἡ ἀξία τους εἶνε μεγαλείτερη ἀπὸ δέκα ἑκατομμύρια δολλάρια. Ὕστερα ὅμως ἀπ' αὐτό, ὁ φιλαράκος τὸ θεώρησε καλὸ νὰ χαθῆ ἀπὸ τοὺς παληούς του συντρόφους... Λοιπόν, φίλοι μου, δὲν εἶνε καθόλου σωστὸ αὐτό.... Ὁ Στούμπς θέλει νὰ τὸ σκάση χωρὶς νὰ δοῦμε κι' ἐμεῖς τὸ χρῶμα τῶν λεφτῶν ποὺ ἔκλεψε...Δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσουμε νὰ ξεκοκκαλίση μόνος του τόσα ἑκατομμύρια...Θὰ ἦταν ντροπή μας...

Ὅλοι εἶχαν τὴν ἴδια γνώμη μὲ τὸν ψευτο-Τζέμ, μὰ κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ τὴ διατυπώση, τόσος ἦταν ὁ φόβος ποὺ τοὺς προκαλοῦσε ὁ Στούμπς.

—Καὶ τώρα, μικρέ μου Ποντικέ, ἐξακολούθησε ὁ Νίκ, μπορεῖς νὰ πᾶς στὸν ἀφέντη σου τὸν Στούμπς καὶ νὰ τοῦ πῆς ὅσα ἄκουσες... Θέλουμε κι' ἐμεῖς μερτικό...

Ὁ Νὶκ στάθηκε, γιατὶ εἶδε νὰ μπαίνη μέσα τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἕνα ἄτομο ποὺ διευθύνθηκε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Ποντικό.

—Αὐτὸ εἶνε γιὰ σένα, Ποντικέ, τοῦ εἶπε ὅταν τὸν πλησίασε καὶ τοῦ ἔβαλε στὸ χέρι ἕνα διπλωμένο χαρτί.

Κατόπιν ὁ ἄγνωστος ἔφυγε χωρὶς νὰ μιλήση σὲ κανένα.

Ἀμέσως τότε ὁ Τζὲμ ὁ Ταῦρος—ὁ Νίκ—ὥρμησε πρὸς τὸν Ποντικό, τοῦ ἅρπαξε τὸ χαρτί, τὸ διάβασε καὶ εἶπε :

—Ὁ ἀφέντης σου, παλληκάρι μου, σοῦ παραγγέλλει νὰ πᾶς νὰ τὸν βρῆς... Πήγαινε καὶ μὴν ξεχάσεις νὰ τοῦ πῆς ὅσα ἄκουσες... Στάσου νὰ τοῦ τὰ γράψω κάτω ἀπὸ τὴ σημείωσι... Ἔτσι εἶνε καλύτερα...

Καὶ ὁ Νίκ, βγάζοντας τὸ μολύβι του, ἔγραψε κάτι στὸ χαρτί. Ὁ Ποντικὸς—ὁ Πάτσυ—τὸ πῆρε, τὸ διάβασε καὶ κατόπιν βγῆκε ἔξω χωρὶς ὁ Τζὲμ νὰ θελήση νὰ τὸν ἐμποδίση.

Ἰδοὺ τί ἔγραφε ἡ σημείωσις :

«Πήγαινε νὰ δῆς τὸ Σολομὼν καὶ ἔλα κατόπιν νὰ μὲ βρῆς».

Δὲν εἶχε οὔτε διεύθυνσι, οὔτε ὑπογραφή. Ὁ Νὶκ ὅμως, βέβαιος ὅτι προήρχετο ἀπ' τὸ Στούμπς, εἶχε προσθέσει ἀπὸ κάτω :

«Πρόκειται πιθανὸν περὶ τοῦ Σολομῶντος Λιγκερστάϊν, τοῦ παλαιοπώλου τῆς Τρίτης Λεωφόρου. Πήγαινε ἐκεῖ, Πάτσυ καὶ ἔρχομαι κατόπιν σου».

Οἱ θαμῶνες τοῦ καταγωγίου ἦσαν πολὺ περίεργοι νὰ μάθουν τὸ περιεχόμενο τῆς σημειώσεως καί, ὕστερ' ἀπὸ πολλοὺς δισταγμούς, ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τόλμησε καὶ ρώτησε :

—Δὲν μᾶς λές, Τζέμ, τί ἔγραφε ὁ Στούμπς ;

—Θὰ σᾶς τὸ πῶ, ἂν θέλω.

—Γράφει ποῦ μένει ;

—Καὶ ναί, καὶ ὄχι... Ἐγὼ σᾶς εἶπα νὰ συνεργαστοῦμε γιὰ νὰ πάρουμε μερτικὸ ἀπὸ τὰ ἑκατομμύρια τοῦ Στόκμπριτς, ἀλλὰ ἐσεῖς φοβηθήκατε ὅλοι σας. Λοιπὸν κι' ἐγὼ θὰ δουλέψω μονάχα γιὰ λογαριασμό μου !

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΜΟΛΛΙΕΡΟΥ

Τὸ τρομερὸ μυστήριο τῆς ζωῆς τοῦ μεγάλου ἠθοποιοῦ. Ἡ καταγωγὴ τῆς Ἀρμάνδης Μπεζάρ. Ἡ ἐπιτυχίες της στὸ θέατρο. Ὁ ἔρως τοῦ Μολλιέρου. Τὰ συζυγικὰ βάσανα τοῦ μεγάλου συγγραφέως. Ἡ ζήλεια του γιὰ τὴν Ἀρμάνδη. Ἡ ἀπιστίες της. Ὁ θάνατος τοῦ Μολλιέρου. Ἕνα σκάνδαλο, κτλ.

ΜΙΑ ἀπὸ τὶς πιὸ ἐνδιαφέρουσες φυσιογνωμίες τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, εἶνε καὶ ἡ περίφημη Ἀρμάνδη Μπεζάρ, ἡ γυναῖκα τοῦ μεγάλου κωμικοῦ καὶ κωμωδιογράφου Μολλιέρου. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἔμεινε ἀθάνατη τόσο γιὰ τὴν ὠμορφιά, τὸ παίξιμο καὶ τὶς ἀμέτρητες ἐρωτικὲς περιπέτειές της ὅσο καὶ γιὰ κάποιο ἄλλο τρομερὸ καὶ ἀπίστευτο πρᾶγμα, τὸ ὁποῖο θὰ σᾶς διηγηθοῦμε παρακάτω. Ἂς ἀρχίσουμε τώρα ἀπὸ τὴ βιογραφία της.

* * *

Ἡ καταγωγὴ τῆς Μπεζὰρ εἶνε σκοτεινή, κι' ἔγινε ἀφορμὴ νὰ δημιουργηθοῦν ἕνα σωρὸ θρῦλοι γύρω της, οἱ ὁποῖοι καλύπτονται ἀκόμα ἀπὸ σκοτεινὸ πέπλο μυστηρίου. Στὰ 1638, ἡ Μαγδαληνὴ Μπεζὰρ γνώρισε κάποιον εὐγενῆ, τὸν κ. ντὲ Μοντὲν κι' ἔφερε στὸ φῶς μιὰ κόρη ποὺ τὴν ὠνόμασε Φραγκίσκη. Μιὰ μέρα, ἡ κόρη αὐτὴ ἐξαφανίστηκε. Καὶ ὕστερ' ἀπὸ κάμποσα χρόνια πῆγε κι' ἔκατσε στὸ σπίτι τῆς Μαγδαληνῆς μιὰ νέα ὡραιοτάτη, ὀνομαζομένη Ἀρμάνδη καὶ παρουσιαζομένη ὡς ἀδελφὴ τῆς Μαγδαληνῆς. Πολλοὶ ὅμως ποὺ θυμόντουσαν τὴ Φαγκίσκη, ἐπέμεναν νὰ διακηρύττουν πῶς ἡ Ἀρμάνδη καὶ ἡ Φραγκίσκη ἦταν ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπο. Ὡστόσο, ἡ δυὸ γυναῖκες, ἡ Ἀρμάνδη καὶ ἡ Μαγδαληνή, διεμαρτύροντο καὶ ὑπεστήριζαν πῶς ἦσαν ἀδελφές.

Τώρα ὅμως γεννᾶται ἕνα ἄλλο ζήτημα: Τὴν ἐποχὴ ἀκριβῶς ποὺ ἡ Μαγδαληνὴ Μπεζὰρ ἔκανε τὴν κόρη της, ἦτανε φίλη τοῦ Μολλιέρου. Δὲν ἀποκλείεται λοιπὸν ἡ Φραγκίσκη—ἡ Ἀρμάνδη—νὰ ἦτανε κόρη τοῦ μεγάλου κωμικοῦ. Τὸ πρᾶγμα βέβαια αὐτὸ δὲν μᾶς ἔκανε καμμιὰ ἀπολύτως ἐντύπωσι, ἂν ὁ Μολλιέρος δὲν ἔπαιρνε στὰ 1662 γυναῖκα αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν Ἀρμάνδη Μπεζάρ, γιὰ τὴν ὁποία ὑπάρχει μέχρι σήμερα ἀκόμα ἡ ὑπόνοια πῶς ἦτανε κόρη του!...

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ ἐξακολουθεῖ μέχρι σήμερα νὰ παραμένη ἄλυτο, παρὰ τὶς ἐπανειλημμένες προσπάθειες ποὺ ἔγιναν στὸ παρελθὸν καὶ ποὺ ἐξακολουθοῦν μέχρι σήμερα νὰ γίνωνται, γιὰ νὰ διαλευκανθῆ ἐπὶ τέλους τὸ σκοτεινὸ αὐτὸ μυστήριο.

Ἂς εἶνε ὅμως: τὸ καλύτερο ποὺ ἔχουμε νὰ κάνουμε ἐμεῖς—ἀφοῦ δὲν μποροῦμε νὰ ἀποφανθοῦμε κατηγορηματικῶς ἂν ὁ Μολλιέρος πῆρε πράγματι γυναῖκα τὴν ἴδια του τὴν κόρη—εἶνε νὰ συνεχίσουμε τὴ βιογραφία τῆς θρυλικῆς αὐτῆς γυναίκας.

* * *

Τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Μολλιέρος ἐρωτεύθηκε τὴν Ἀρμάνδη Μπεζάρ, ἡ νέα αὐτὴ ἔπαιζε στὸ θέατρο τοῦ Πὸρ—Ρουαγιάλ, στὸ Παρίσι, θαυμαζομένη γιὰ τὴν ἄριστη ἠθοποιΐα της καὶ τὴ χάρι της. Ἐκεῖ τὴν γνώρισε ὁ Μολλιέρος κι' ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ τὴν παντρεύτηκε, παίρνοντας προῖκα 10.000 λίρες, ἕνα σεβαστὸ δηλαδὴ ποσὸν ποὺ τοῦ ἐπέτρεψε νὰ συμπληρώση πολλὰ οἰκονομικὰ κενὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ θεάτρου του (γιατὶ εἶχε δικό του θίασο, ὁ ὁποῖος ἔπαιζε ἀποκλειστικῶς σχεδὸν τὶς δικές του κωμωδίες). Ἡ δεσποινὶς Μολλιέρου (τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ γυναῖκες τῶν ἀστῶν λεγόντουσαν δεσποινίδες, κυρίες δὲ ἐκαλοῦντο μονάχα ἡ σύζυγοι εὐγενῶν), ἡ δεσποινὶς λοιπὸν Μολλιέρου, ἐστάθηκε ἕνα σημαντικὸ κεφάλαιο γιὰ τὴν πληρεστέρα ἐπιτυχία πολλῶν κωμωδιῶν τοῦ μεγαλοφυοῦς συζύγου της. Ἔπαιξε ρόλο πρωταγωνιστρίας σὲ πολλὰ ἔργα τοῦ Μολλιέρου, καὶ μαζύ του γνώρισε τὴ δόξα καὶ τὴ φήμη. Καὶ ὅταν ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ γέννησε ἕνα ἀγοράκι, τὸν Λουδοβῖκο, τὸ βάφτισαν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῆς Γαλλίας, ἀπὸ ἀγάπη καὶ ἐκτίμησι πρὸς τὸν μεγάλο κωμωδιογράφο.

Ὁ Μολλιέρος λάτρευε κυριολεκτικῶς τὴ γυναῖκα του. Τὴν περιέβαλε ὅμως μὲ τόσες στοργικὲς φροντίδες, ὥστε ἡ Ἀρμάνδη ἄρχισε νὰ τὸ παίρνη ἀπάνω της καὶ νὰ γίνεται φιλάρεσκη. Τότε ὁ Μολλιέρος ἐξεμάνη καὶ κυριεύθηκε ἀπὸ τὸ πάθος ποὺ στάθηκε ἡ καταστροφὴ τοῦ Ὀθέλλου: ἀπὸ ζήλεια δηλαδή. φαίνεται ὅμως ὅτι παρ' ὅλο τὸ τρομερὸ ὕφος ποὺ λάβαινε, ἡ Ἀρμάνδη δὲν τὸν φοβότανε καθόλου—ὅπως ἐπίσης φαίνεται ὅτι ὁ Μολλιέρος ὑπέστη τὴν ἴδια τύχη ποὺ παθαίνουν ὅλοι οἱ μεγαλοφυεῖς σύζυγοι ἀπὸ τὶς γυναῖκες των... Ἡ κακὲς τουλάχιστο γλῶσσες διατείνονται πῶς ἡ δεσποινὶς Μολλιέρου εἶχε τὴν τιμὴ νὰ δεχθῆ, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰς περιπτύξεις τοῦ διαδόχου τοῦ δουκὸς ντὲ Ρισελιέ. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ ψυχή της πειά!...

Ἡ θρυλικὴ Ἀρμάνδη Μπεζάρ.

* * *

Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό, τὸ ζεῦγος Μολλιέρου ἔχασε τὸ Λουδοβῖκο, ἀλλ' ἀπόχτουσε ἄλλο παιδί, ἕνα κοριτσάκι αὐτὴ τὴ φορά, ποὺ τὸ βάφτισαν Ἐσπρὶ - Μαντλέν. Ὡστόσο, ὁ Μολλιέρος δὲν ἦτανε καθόλου εὐτυχισμένος μὲ τὴ γυναῖκα του. Ἡ Ἀρμάνδη δὲν μποροῦσε ν' ἀνέλθη στὸ ποιητικὸ ὕψος τοῦ συζύγου της. (Ἐξ ἄλλου ποιὸς μεγαλοφυὴς ποιητὴς τὰ πέρασε καλὰ μὲ τὴ γυναῖκα του;) Φαίνεται δὲ πῶς ὁ μεγάλος κωμικὸς ἄρχισε νὰ ζητάη νὰ βρῆ παρηγοριὰ σὲ διάφορες φιλενάδίτσες, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκατελέγετο καὶ ἡ παληὰ φίλη του καὶ περίφημη ἠθοποιὸς Λὰ Μπρί, ποὺ τὸν ἀγαποῦσε πάντοτε. Μὰ ἡ ζωὴ τοῦ Μολλιέρου εἶχε καταντήσει σωστὸ μαρτύριο μὲ τὴ δύστροπη καὶ φιλάρεσκη γυναῖκα του, ποὺ δὲν ἔμεινε ποτὲ εὐχαριστημένη μ' ὅτα κι' ἂν ἔκανε γιὰ τὸ χατῆρι της ὁ ἄντρας της. Εἶνε πειὰ σήμερα ἐξακριβωμένο πῶς ὁ Μολλιέρος ἐδημιούργησε τοὺς ὡραιότερους γυναικείους τύπους του μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δώση στὴ γυναῖκα του εὐκαιρία ν' ἀναδείξη τὴν ἔξοχη ἠθοποιΐα της. Ἡ μοναδικὴ σκέψις τοῦ Μολλιέρου ἦταν ἡ Ἀρμάνδη του. Ἀλλ' ἡ Ἀρμάνδη του δὲν ἀντεπεκρίνετο στὰ αἰσθήματα τοῦ συζύγου της.

* * *

Ὅσο περνούσανε τὰ χρόνια, ἡ δυσαρμονία μεταξὺ τοῦ ζεύγους Μολλιέρου γινότανε ὁλοένα καὶ πιὸ ἐντατική. Τέλος, μιὰ μέρα, ὁ Μολλιέρος βαρυεστισμένος πειὰ ἀπ' τὴ ζωή του, πῆρε τὴν κόρη του κι' ἀποτραβήχτηκε σ' ἕνα προάστειο, τὸ Ὠτέϊγ, παραιτῶντας καὶ θίασο καὶ τέχνη καὶ ὅλα. Ἡ Μαγδαληνὴ Μπεζάρ—ἡ φερομένη ὡς ἀδελφὴ τῆς Ἀρμάνδης—ἐπενέβη τότε καὶ τὰ κατάφερε νὰ συμφιλιώση προσωρινῶς τὸ μαλωμένο ἀντρόγυνο.

Λίγον καιρὸ ὕστερ' ἀπὸ τὴν ξανασυμφιλίωσί τους, ὁ Μολλιέρος καὶ ἡ Ἀρμάνδη ἔκαναν καὶ τρίτο παιδί, τὸ ὁποῖο ὅμως πέθανε πολὺ μικρό. Ἡ λύπη γιὰ τὸ θάνατό του, ἡ ὑπερκόπωσι καὶ ὁ ψυχικὸς πόνος κατέβαλαν πολὺ τὸ Μολλιέρο. Καὶ ἕνα βράδυ, στὰ 1672, ὁ μεγάλος κωμικός, ἐνῶ ἔπαιζε στὴ σκηνή, ἔπαθε αἱμοπτυσία. Τὸν μετέφεραν ἀναίσθητο στὰ παρασκήνια, ὅπου καὶ ξεψύχησε — χωρὶς νὰ μπορέση νὰ δῆ γιὰ τελευταία φορὰ τὴν Ἀρμάνδη του, ποὺ βρισκότανε κείνη τὴ στιγμὴ μακρυά του. Ὅταν ἀργότερα ἦρθε ἡ γυναῖκα του κι' ἔμαθε τὸ θάνατό του, ἔπεσε σὲ μεγάλη λύπη καὶ μοίρασε τὴν ἴδια μέρα 1000 λίρες στοὺς φτωχούς, γιὰ νὰ παρακαλέσουν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀποθανόντος συζύγου της...

* * *

Ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Μολλιέρου, ὁ θίασός του συνέχισε τὶς ἐργασίες του, ὑπὸ τὴν διεύθυνσι κάποιου ἠθοποιοῦ Λαγκράνζ, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη πειὰ τὴν αἴγλη ποὺ τὸν περιέβαλε ὅσο ζοῦσε ὁ μεγάλος ἱδρυτής του. Ἡ δεσποινὶς Μολλιέρου παρηγορήθηκε πολὺ σύντομα γιὰ τὸ θάνατο τοῦ συζύγου της. Πολλοὶ καὶ διάφοροι ἔρωτες, τοὺς ὁποίους συνῆψε μ' ἕνα σωρὸ εὐγενεῖς ἢ συναδέλφους της, τὴν ἔκαναν νὰ λησμονήση πολὺ σύντομα ἐκεῖνον τὸν ὁποῖο ἐξ ἄλλου δὲν συμπαθοῦσε καὶ πολύ. Ἡ Ἀρμάνδη ὅμως κινδύνευε νὰ ἐκτεθῆ σοβαρῶς στὰ μάτια τοῦ Κοινοῦ ἐξ ἀφορμῆς τοῦ παρακάτω ἐπεισοδίου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Βουλευτηρίου τῆς Γρενόβλης Λεσκὼ τὴν εἶχε ἀγαπήσει τρελλά, ἀνέθεσε δὲ σὲ κάποιαν ἠθοποιὸ τὴ λεπτὴ ἀποστολὴ νὰ διαβιβάση στὴ δεσποινίδα Μολλιέρου τὴν ἔκφρασι τῶν φλογερῶν αἰσθημάτων του. Μὰ ἡ ἠθοποιὸς αὐτή, ποὺ ζήλευε τὴν Ἀρμάνδη γιὰ τὶς κοσμικὲς καὶ θεατρικὲς ἐπιτυχίες της, σκέφτηκε πῶς τῆς παρουσιαζότανε μιὰ πρώτης τάξεως εὐκαιρία νὰ ἐκθέση τὴν ἀντίζηλό της. Καὶ νὰ τὶ σοφίστηκε: Πλήρωσε μιὰ γυναῖκα τοῦ δρόμου καὶ τὴν ἔβαλε νὰ παρουσιαστῆ στὸν Λεσκώ, μὲ σκεπασμένο τὸ πρόσωπο, καὶ νὰ τοῦ πῆ πῶς ἦταν ἡ Ἀρμάνδη Μολλιέρου καὶ πῶς ἐρχόταν ἡ ἴδια αὐτοπροσώπως ν' ἀκούση ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Λεσκὼ τὴν ἐρωτικὴ του ἐξομολόγησι... Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὁ Λεσκὼ ἔπεσε ἀνύποπτος στὴν παγίδα καὶ—ὅταν τελείωσε τὸ ἐρωτικὸ ραντεβού, — εἶχε ὁ ἀφελὴς τὴν ἰδέα πῶς εἶχε κατακτήσει τὴ γυναῖκα τοῦ Μολλιέρου!... Μὰ ὅταν, τὴν ἄλλη μέρα, εἶδε στὸ θέατρο τὴν πραγματικὴ Ἀρμάνδη—ποὺ δὲν εἶχε ἰδέα, ἡ δυστυχισμένη ἀπ' ὅλην αὐτὴν τὴ μακάβριο κωμωδία—καὶ τόλμησε νὰ τῆς κάνη μερικοὺς ὑπαινιγμοὺς σχετικὰ μὲ τὶς εὐχάριστες ὧρες ποὺ πέρασαν μαζὺ τὴν προηγούμενη μέρα, ἡ δεσποινὶς Μολλιέρου ἔγινε ἔξω φρενῶν, καὶ τὸν ἐμπάτσισε!... Ἡ ὑπόθεσι ἔφτασε ὡς τὰ δικαστήρια. Καὶ τότε ἀπεκαλύφθη ἡ ἀπάτη τὴν ὁποία εἶχε σκηνοθετήσει ἡ ἠθοποιός! Ὁ Λεσκὼ καὶ ἡ συνένοχός του καταδικάσθησαν νὰ μαστιγωθοῦν κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς Ἀρμάνδης.

* * *

Ὕστερ' ἀπὸ κάμποσο καιρό, ἡ Ἀρμάνδη ξαναπαντρεύτηκε μὲ κάποιον ἄσημο ἠθοποιό. Μὰ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς ζωῆς της, μέχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ θανάτου της στάθηκαν κρύα καὶ ἄχαρα, χωρὶς καμμιὰ χαρά. Ἡ ὡραία Ἀρμάνδη Μπεζάρ, ποὺ εἶχε ξετρελλάνει τὸν μεγαλείτερο, ὕστερ' ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνη, κωμικὸ τοῦ κόσμου, τὸ Μολλιέρο, εἶχε καταντήσει ἕνα σκέλεθρο, βασανισμένο ἀπὸ τὶς ἀναμνήσεις τῆς παληᾶς δόξας της!...

Ἂς εἶνε ὅμως... Πέθανε χωρὶς νὰ περάση ποτὲ ἀπ' τὸ νοῦ της ἡ ὑποψία πῶς ἴσως ὁ ἄντρας της νὰ ἦτανε καὶ ὁ πατέρας της. Τὸ τρομερὸ αὐτὸ μυστικὸ θὰ βασάνισε—ἂν πράγματι ἦταν ἀλήθεια—μονάχα τὸ Μολλιέρο.

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΩΝΤΙΖΙΕ

ΓΚΡΕΤΑ

Ἦταν ἀρκετὸς καιρὸς τώρα ποὺ ὁ ἔφεδρος δραγῶνος Βιγκὸς εἶχε φανερώσει στὴ Λουΐζα μιὰ μεγάλη του ἐπιθυμία: τὸν πόθο ποὺ ἔννοιωθε νὰ πεταχτῆ ὡς τὸ Λυνεβίλ, γιὰ νὰ ξαναϊδῆ τὴν παληά του φοραδίτσα, τὴν Γκρέτα. Γιὰ τὸ ἀγαπημένο του αὐτὸ ἄλογο, ποὺ τοῦ θύμιζε τόσα περιστατικὰ ἀπὸ τὴν στρατιωτική του ζωή, μιλοῦσε πάντα μ' ἐνθουσιασμό, μὲ λαχτάρα καὶ μὲ κάποια νοσταλγία.

—Θὰ δῆς, Λουϊζέττα μου, τῆς ἔλεγε, τὶ χαριτωμένη ποὺ εἶνε ἡ Γκρέτα... Θὰ δῆς τὶ ἔξυπνο καὶ τὶ ὤμορφο μουτράκι ποὺ ἔχει... Θὰ σκάσης στὰ γέλια, Λουΐζα μου!... Τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ μπῶ στὸν σταῦλο της, καὶ θὰ τῆς σφυρίξω ὅπως τὸν παληὸ καιρό, θὰ γυρίση ξαφνιασμένη τὸ κεφάλι πρὸς τὸ μέρος μου, καὶ θ' ἀρχίση νὰ χτυπάη τὰ πόδια καὶ νὰ χλιμιντράη χαρούμενα. Τὶ ζωηρὴ ποὺ ἦτανε!... Καὶ πόσο ἀνάλαφρα ἄρχιζε νὰ καλπάζη, μόλις πηδοῦσα στὴ σέλλα της, πρὶν ἀκόμα τὴ σπηρουνιάσω. Ἄ! ἦτανε τὸ πιὸ ζωηρό, τὸ πιὸ ἔξυπνο μὰ καὶ τὸ πιὸ ὤμορφο ἀπ' ὅλα τ' ἄλογα τοῦ συντάγματος, ἡ Γκρέτα!... Τρία χρόνια τὴν εἶχα μαζύ μου. Μιὰ ζωὴ ὁλόκληρη. Θὰ δῆς, Λουϊζέττα μου, θὰ δῆς...

Ἔτσι, ἕνα ὤμορφο πρωῒ τοῦ Ἰουλίου, ὁ Βιγκὸς πῆρε ἄδεια ἀπὸ τὸ γραφεῖο του, καὶ ξεκίνησε μὲ τὴ γυναικούλα του τὴ Λουΐζα γιὰ τὴν Λυνεβὶλ, ὅπου ἔμενε ἀκόμα τὸ 34ο σύνταγμα ἱππικοῦ.

Πόσο μακρυνὲς ἦσαν τώρα ἡ δυσάρεστες στρατιωτικὲς ἀναμνήσεις τῶν ἀγγαρειῶν καὶ τῶν τιμωριῶν... Ὁ Βιγκός, γερμένος στὸ παράθυρο τοῦ σαλονιοῦ, ἀνέπνεε εὐτυχισμένα τὸ λεπτὸ ἀγεράκι ποὺ φυσοῦσε κι' ἔννοιωθε νὰ ξυπνοῦν μέσα του ἀναμνήσεις χαρούμενες τῆς στρατιωτικῆς του ζωῆς, μὲ τὶς εὔθυμες φάρσες, τὶς ἐκδρομὲς καὶ... τὰ «σκασίματα» ποὺ ἔκανε μὲ τὴν παρέα του.

* * *

Τέλος, τὸ τραῖνο σταμάτησε στὸν σταθμὸ τῆς Λυνεβίλ.

Ἡ ὥρα θἆταν δέκα, ὅταν οἱ δυὸ σύζυγοι μπῆκαν στὴν αὐλὴ τοῦ στρατῶνος. Οἱ δραγῶνοι μόλις εἶχαν γυρίσει ἀπ' τὰ γυμνάσια κι' ἑτοιμαζόντουσαν γιὰ τὸ συσσίτιο. Μερικοὶ ἀπ' αὐτούς, μὲ τὸ πουκάμισο, καθάριζαν τὰ τουφέκια τους ἢ τὰ σπαθιά τους. Οἱ περισσότεροι ὅμως ἦταν μαζεμμένοι ἔξω ἀπ' τὴν κουζίνα, μὲ τὶς καραβάνες στὰ χέρια.

Στὴν εἴσοδο τῶν γραφείων τοῦ συντάγματος, ἦταν καθισμένος ἕνας ὑπαξιωματικὸς μὲ γκρίζα μαλλιά—κάποιος «μόνιμος» ἀσφαλῶς.

—Ἐπιλοχία! τοῦ φώναξε ὁ σκοπός. Ἕνας πολίτης μὲ μιὰ γυναῖκα!

Ὁ ἐπιλοχίας σηκώθηκε καὶ προχώρησε πρὸς τὸ ἀντρόγυνο.

—Κύριε ἐπιλοχία, αὐτοσυστήθηκε τότε ὁ Βιγκός. Εἶμαι ἕνας παληὸς ὑπαξιωματικὸς τοῦ συντάγματος, καὶ...

—Μὰ... γιὰ στάσου!... Δὲν εἶσαι, καλέ, ὁ Βιγκός;! τὸν διέκοψεν ὁ ἐπιλοχίας. Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία, ἀλλὰ εἶμαι παληὸς συνάδελφος τοῦ κυρίου... ἐπρόσθεσε χαιρετῶντας στρατιωτικὰ τὴ Λουΐζα.

—Πράγματι... εἶμαι γώ... ὁ Βιγκός... ἀλλὰ σεῖς;...

—Δὲν μὲ θυμᾶσαι;... Δὲν θυμᾶσαι τὸν Ἀνρύ, τὸν ὑπαξιωματικὸ τῆς 5ης ἴλης... Ἐγὼ εἶμαι, ὅλος κι' ὅλος! Ὑπηρετήσαμε μαζὺ στὸ Βιτρύ...

—Μὰ ναί... βέβαια!... φώναξε χαρούμενος ὁ Βιγκός, ποὺ θυμήθηκε τέλος πάντων τὸν φίλο του. Μὰ ἔχεις ἀλλάξει, καϋμένε... Κι' ἔπειτα νόμιζα πῶς εἶχες ἀφυπηρετήσει κι' ἐσύ...

Ὁ ἐπιλοχίας χαμογέλασε μὲ κάποια πίκρα.

—Πράγματι... εἶπε. Εἴμαστε τῆς ἴδιας κλάσεως καὶ ἀφυπηρετήσαμε μαζύ. Τὸ ἐμπόριο ὅμως δὲν πήγαινε καλὰ κι' ἔπρεπε νὰ ζήσουμε. Καὶ τὶ τὰ θέλεις, στὸ τέλος ἀναγκάστηκα νὰ κάνω ἀνακατάταξι. Ἔ, τὸ μετάνοιωσα, δὲ σοῦ λέω. Δὲν εἶνε ρόδινη πάντα ἡ ζωὴ στὸ στρατό. Τὶ νὰ γίνη ὅμως...

—Ἔγιναν μεταβολὲς ἀπὸ τότε ποὔφυγα;

—Ἕνα σωρό!... Ὁ συνταγματάρχης ἔγινε στρατηγός, ὁ Μπερνάρ, ὁ λοχίας ποὺ σ' ἔστελνε ὁλοένα στὸ πειθαρχεῖο — θυμᾶσαι; ἀπεστρατεύτηκε. Κι' ἐσύ, τὶ δουλειὰ κάνεις;...

—Ὑπάλληλος σ' ἕνα γραφεῖο, στὸ Παρίσι.

—Καὶ... σὲ τὶ ὀφείλουμε τὴν τιμὴ τῆς ἐπισκέψεώς σου;...

—Θὰ γελάσης ἅμα στὸ πῶ. Κι' ὅμως εἶνε ἡ ἀλήθεια! Φαντάσου ὅτι ἤθελα νὰ ξαναϊδῶ τὴν Γκρέτα, τὴν παληά μου φοράδα. Ἀνῆκε στὴ δύναμι τοῦ 1ου τάγματος. Τὴν ἔχετε ἀκόμα δῶ;...

—Γιὰ στάσου! Ἡ Γκρέτα, εἶπες; Ναί... ναί... Μιὰ γέρικη φοράδα, ἕνα σαράβαλο;... Ναί, τὴν εἶχα στὴν ἴλη μου μάλιστα. Τώρα πρόκειται νὰ ἐκποιηθῆ...

—Ἔ; Τί; Πῶς; Μιὰ γέρικη φοράδα; Ἕνα σαράβαλο; Θ' ἀστειεύεσαι, βέβαια!

—Ἔ, σαράβαλο δηλαδὴ ἀκριβῶς δὲν εἶνε. Ἔχει γεράσει ὅμως. Ὅλοι τὴν προτιμοῦσαν, ἐπειδὴ ἦταν ζωηρή, καὶ τὴν ἐτάραζαν, τὴ δυστυχισμένη, στὰ γυμνάσια. Ὕστερα, μπορεῖ νὰ μὴν εἶνε ἡ δική σου. Αὐτὴ ποὺ σοῦ λέω εἶνε δεκατεσσάρων χρονῶν.

—Μά... ἡ δική μου εἶνε τότε! εἶπεν ὁ Βιγκὸς ποὺ τἄχε χαμένα. Ἦταν ὀχτὼ χρονῶν ὅταν τὴν ἐπῆρα, καὶ τὴν κράτησα τρία χρόνια. Ἦταν λοιπὸν ἕντεκα χρονῶν ὅταν ἔφυγα ἀπὸ τὸ σύνταγμα. Ἔχω τρία χρόνια ποὺ ἀφυπηρέτησα. Θᾶναι λοιπὸν δεκατεσσάρων χρονῶν. Ἔχεις δίκηο... Τὶ παράξενο ὅμως πρᾶγμα. Δὲν τὄχα σκεφτεῖ αὐτό. Φανταζόμουν πῶς θὰ τὴν εὕρισκα πάντα ζωηρή, πεταχτή.

—Ἔ, τότε θ' ἀπογοητευτῆς λίγο, φίλε μου, ὅταν τὴν δεῖς, εἶπεν ὁ ἐπιλοχίας.

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴ Λουΐζα ποὺ παρακολουθοῦσε σιωπηλὴ τὴ συζήτησι, ἐπρόσθεσε:

—Θέλετε νάρθῆτε, κυρία, νὰ κάνουμε μιὰ βόλτα στοὺς σταύλους;

—Εὐχαρίστως... ἀπάντησε χαμογελῶντας ἡ Λουΐζα.

—Θὰ δῆς... τῆς ψιθύρισε ὁ Βιγκός. Δὲν θἆναι καὶ τόσο ἀλλαγμένη. Εἶμαι βέβαιος πῶς θὰ μ' ἀναγνωρίση...

* * *

Σὲ λίγο ἔμπαιναν στὸν σταῦλο.

Τὰ ἄλογα, ἀραδιασμένα στὴ γραμμή, ἔτρωγαν τὰ ἄχυρά τους, σταματῶντας κάθε τόσο τὸ φαΐ γιὰ νὰ δαγκώσουν κανέναν ἐνοχλητικὸ γείτονά τους.

— Νάτην κι' ἡ Γκρέτα! εἶπε ξαφνικὰ ὁ ἐπιλοχίας, δείχνοντας ἕνα ἄλογο γερασμένο καὶ κοκκαλιάρικο.

—Τὴν κακομοίρα τὴν Γκρέτα! Ναί... αὐτὴ εἶνε... ψιθύρισε σιγὰ ὁ Βιγκός.

Μὲ τὴν καρδιὰ σφιγμένη ἀπὸ τὴν ἀγωνία, πλησίασε τὴν φοράδα ποὺ, ξαφνιασμένη, γύρισε καὶ τοῦ ἔρριξε μιὰ ματιὰ γλυκειὰ καὶ λυπημένη.

—Γκρέτα!... τῆς εἶπε ὁ παληὸς δραγῶνος ὅσο μποροῦσε πιὸ χαϊδευτικά.

Τὸ ζῶο ὅμως ἐξακολούθησε νὰ μασάη τ' ἄχυρά του, χωρὶς νὰ τοῦ δώση προσοχή.

—Τὴν κακομοίρα τὴν Γκρέτα, δὲν μ' ἀναγνωρίζει. Ἔχει πάντα τὸ ἴδιο γλυκὸ βλέμμα, τὰ ἴδια μικρὰ αὐτιὰ καὶ τὶς στενές της πλάτες ποὺ θἄχουν τραβήξει πολλά, γιατὶ βλέπω μαδημένες τὶς τρίχες στὰ πλάγια. Ἡ κοιλιά της ὅμως εἶνε πεσμένη, καὶ τὰ πόδια της μόλις τὴν βαστοῦνε.

—Βλέπεις λοιπὸν πῶς δὲν σὲ κορόϊδευα ὅταν σοῦ ἔλεγα πῶς πρόκειται νὰ ἐκποιηθῆ.

—Αὐτὴ εἶνε, λοιπόν, ἡ περίφημη Γκρέτα, ποὺ μᾶς περιέγραφες μὲ τόσον ἐνθουσιασμὸ στὸ σπίτι; Δὲν σὲ συγχαίρω καθόλου, φίλε μου...

—Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία, τὴν διέκοψε ὁ Ἀνρύ. Ἡ φοράδα αὐτὴ φαίνεται ὅτι ἦταν ὑπέροχη στὰ νειᾶτα της... Ἔτσι ὅμως, δυστυχῶς, συμβαίνει πάντα μὲ τὰ καλὰ ἄλογα. Ὅλοι θέλουν νὰ τὰ καβαλλικεύουν, καὶ στὸ τέλος τὰ κουράζουν καὶ τὰ κάνουν νὰ γερνᾶνε πρὸ τῆς ὥρας τους. Ἔτσι κι' ἡ Γκρέτα, ἐνῶ θὰ μποροῦσε ἀκόμα νὰ τὰ κουτσοκαταφέρη στὸ στρατό, κατάντησε ὅπως τὴν βλέπετε. Καὶ τὴν ἄλλη βδομάδα θὰ βγῆ στὴ δημοπρασία. Ἔ, τὶ λές, Βιγκός; Νὰ μιὰ εὐκαιρία. Δὲν τὴν ἀγοράζεις;...

—Ἂν εἶχα χρήματα, θὰ τὸ θεωροῦσα καθῆκον μου νὰ τὴν πάρω καὶ νὰ τὴν περιμαζέψω τώρα στὰ γηρατειά της. Δυστυχῶς ὅμως, μὲ τὸν μισθὸ ποὺ παίρνω μόλις τὰ βγάζω πέρα. Κι' ἔπειτα, νὰ τὴν κάνω τί, στὸ Παρίσι;...

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ὁ Βιγκὸς ἔκλεψε μὲ τρόπο λίγο ἄχυρο ἀπὸ τὰ διπλανὰ ἄλογα καὶ τὄδωσε τῆς Γκρέτας ποὺ τὸ καταβρόχθισε μὲ ὄρεξι.

—Ψτ!... τῆς ψιθύρισε κατόπιν, ἀλλάζοντας τὴ φωνή του, ὅπως τὸν παληὸ καιρό.

Μηχανικά, τὸ ἄλογο γύρισε τὸ κεφάλι πρὸς τὴν πόρτα.

—Εἶδες; Μ' ἀναγνώρισε! φώναξε χαρούμενα ὁ Βιγκός. Πὲς στὸν ἱπποκόμο νὰ τῆς φέρη δυὸ ψωμιά. Θέλω νὰ τὴν κεράσω τὴν κακομοίρα.

—Ἂς γίνει τὸ θέλημά σου! εἶπε γελῶντας ὁ Ἀνρύ. Τὶ σοὔρθε, ὅμως, νἄρθης ἀπ' τὸ Παρίσι μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δῆς ἕνα γέρικο ἄλογο...

* * *

Ἐπέρασαν ἔξη μῆνες.

Μιὰ κρύα νύχτα τοῦ Γενάρη, ἕνα ἀδυνατισμένο καὶ καμπουριασμένο ἄλογο, ἀνέβαινε μὲ κόπο τὴν στενὴ ὁδὸ τῆς Νὸτρ-Ντὰμ-ντὲ-Λορέτ, ζεμένο σ' ἕνα παμπάλαιο κάρρο. Τὸ δυστυχισμένο ζῶο τρέκλιζε κάθε τόσο, γλυστρῶντας πάνω στὸ χιόνι. Ἀλαφιασμένο ἀπὸ τὶς καμουτσικιὲς ποὺ ἔτρωγε, σκόνταψε ξαφνικὰ πάνω σὲ μιὰ πέτρα, καὶ σωριάστηκε βαρὺ κάτω.

Ὁ ἀμαξᾶς ἄρχισε νὰ βλαστημάη. Μερικοὶ διαβάτες μαζεύτηκαν γύρω ἀπὸ τὸ ἑτοιμοθάνατο ζῶο.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἔτυχε νὰ περνάη ἀπὸ κεῖ ὁ Βιγκός, γυρίζοντας ἀπ' τὴ δουλειά του, μαζὺ μὲ τὴ γυναῖκα του. Ἄκουσε τὶς φωνὲς τοῦ ἀμαξᾶ, εἶδε τὸν συγκεντρωμένο κόσμο καὶ σταμάτησε.

—Τὶ δυστυχία!... Τὶ κακὸ εἶν' αὐτό! φώναζε ὁ ἀμαξᾶς. Δὲν ἔχω πέντε μῆνες ποὺ ἀγόρασα αὐτὸ τὸ ζῶο ἀπ' τὸ στρατό, καὶ τώρα παθαίνω τέτοιες δουλειές. Ἄμ, μὲ πενῆντα δυὸ φράγκα ποὺ ἔδωσα γιὰ δαῦτο τὶ περιμένεις...

Ὁ Βιγκὸς δὲν περίμενε ν' ἀκούση περισσότερα. Εἶχε κιόλας ἀναγνωρίσει τὴ Γκρέτα. Παραμερίζοντας τὸν κόσμο, ὥρμησε κοντὰ στὸ δυστυχισμένο ἄλογο. Γονάτισε.

—Γκρέτα!... φώναξε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή. Γκρέτα μου...

Ἡ φοράδα φάνηκε σὰν νὰ καταλάβαινε. Ἀνασήκωσε μὲ κόπο τὸ κεφάλι, μισάνοιξε τὰ βλέφαρα... κι' ἔπειτα ἄφησε πάλι τὸ κεφάλι της νὰ πέση βαρὺ κάτω.

Εἶχε ψοφήσει!...

Ὅταν ὁ Βιγκὸς σηκώθηκε, τὰ δάκρυα κυλοῦσαν ἀπ' τὰ μάτια του.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΑΚΡΥΝΩΝ ΛΑΩΝ

ΠΩΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΣΤΗΝ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ

(Ἐντυπώσεις τοῦ Γάλλου περιηγητοῦ Λεὸν Μαλοὺ)

ΤΑΞΕΙΔΕΥΑΜΕ ἀπὸ καιρὸ ὁ λοχαγὸς Λεφέβρ κ᾽ ἐγὼ στὴν Ἀφρική. Εἴχαμε φτάσει σὲ μιὰ κωμόπολι τῆς Ἀβησσυνίας, ὁ δήμαρχος τῆς ὁποίας προσεφέρθη νὰ μᾶς φιλοξενήση στὸ σπίτι του.

Ὅταν μπήκαμε στὸ σπίτι τοῦ Ἀβησσυνοῦ προεστοῦ ὅλοι ἐκεῖ μέσα ἦσαν ἀπασχολημένοι μὲ τὶς προετοιμασίες τοῦ γάμου τῆς κόρης τοῦ δημάρχου μὲ τὸ γυιὸ τοῦ δημάρχου μιᾶς γειτονικῆς κωμοπόλεως, τοῦ Μπεεζά.

Στὸ σπίτι κυκλοφοροῦσαν ἀκατάπαυστα ὑπηρέτες καὶ κουβαλοῦσαν τεράστιες γαβάθες γεμάτες ὑδρόμελι καὶ μπύρα. Συγχρόνως ἔφταναν ἀπὸ παντοῦ οἱ φίλοι τοῦ πεθεροῦ ποὺ ἔφερναν δῶρα στὴ νύφη, ἕνας μιὰ γελάδα, ἄλλος βαρέλια γεμᾶτα κρασί, ἄλλος πήλινα δοχεῖα γεμάτα μέλι κ. τ. λ.

Τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισε τὸ γλέντι ἀπὸ τὰ ξημερώματα. Ἕνα πλῆθος ὄργανα, βιολιά, λαγοῦτα, τρομπέττες, νταούλια συνώδευαν τὰ πιὸ παράξενα τραγούδια, σιγανά, γλήγορα, χαρούμενα, μελαγχολικά. Τὰ φαγητὰ ἦσαν ἁπλωμένα πάνω σ᾽ ἕνα πλῆθος τραπέζια, ἄφθονα ἀλλ᾽ ὄχι μεγάλης ποικιλίας, κι᾽ ἔτρωγαν ἀπ᾽ αὐτά, ὄχι μονάχα οἱ καλεσμένοι, ἀλλὰ κι᾽ οἱ ἀκάλεστοι φτωχοὶ ποὺ εἶχαν συρρεύσει γιὰ νὰ φᾶνε ἀπ᾽ ὅλη τὴν ἐπαρχία.

Κατὰ τὸ μεσημέρι εἶχε μαζευτεῖ τόσος κόσμος στὸ σπίτι τοῦ δημάρχου ὥστε δὲν ἐπαρκοῦσαν πειὰ τὰ τραπέζια καὶ οἱ συνδαιτημόνες ἔτρωγαν σπρώχνοντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Ὅσοι χόρταιναν παραχωροῦσαν τὴ θέσι τους σὲ ἄλλους πεινασμένους καὶ πήγαιναν καὶ ξαπλωνόντουσαν κατὰ μῆκος τῶν τοίχων τῆς αὐλῆς τοῦ σπιτιοῦ, ὅπου οἱ ὑπηρέτες τοὺς πήγαιναν νὰ πιοῦν μπύρα.

Μοῦ ἔκανε ἐντύπωσι πῶς μποροῦσαν ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι κ᾽ ἔπιναν καταπληκτικές, πράγματι, ποσότητες μπύρας καὶ ἄλλων ποτῶν.

Ὅταν τὸ πλῆθος ἔγινε τόσο πυκνό, ὥστε ἦταν ἀδύνατο πειὰ νὰ κυκλοφοροῦν ἡ ὑπηρέτριες, τότε ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του κάποιος ποὺ ἔμοιαζε μὲ κλητῆρα, ὁ ὁποῖος συνοδευόμενος ἀπὸ ἕναν ὑπηρέτη μαγγουροφόρο, ἄνοιγε δρόμο γιὰ νὰ περάση χτυπῶντας μὲ τὸ μπαστοῦνι του, προσέχοντας ὅμως, ὡστόσο, νὰ μὴ χτυπήση κανένα ἀπὸ τοὺς ἐπισήμους προσκαλεσμένους.

Κατὰ τὸ βράδυ ἔφτασε στὸ σπίτι τοῦ πεθεροῦ του ὁ γαμπρός, περιστοιχισμένος ἀπὸ πολυάριθμους καβαλλάρηδες καὶ ὑπηρέτες, ἀρματωμένους ἀπὸ τὴν κορυφὴ ὡς τὰ νύχια. Ἔφαγαν, ἤπιαν ὅλοι κι᾽ ὕστερα ἕνας νέος, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐπικεφαλῆς τῆς τιμητικῆς συνοδείας τοῦ γαμπροῦ, πῆγε καὶ πῆρε τὴ νύφη ἀπὸ τὸ διαμέρισμα τῆς μητέρας της ὅπου βρισκόταν κλεισμένη. Τὴν ὡδήγησε κατόπιν στοὺς πρόποδας ἑνὸς λόφου, σὲ μιὰ ἀνοιχτὴ πεδιάδα. Σὲ λίγο ἔφτασαν ἐκεῖ κι᾽ οἱ ἄλλοι καβαλλάρηδες μαζὺ μὲ τὸν γαμπρὸ κι᾽ ἄρχισαν νὰ κάνουν διάφορα ἀγωνίσματα καὶ ἱππικὲς ἐπιδείξεις, τὶς ὁποῖες παρακολουθοῦσε ἡ νύφη καθισμένη σ᾽ ἕνα βράχο.

Τὸ κυριώτερο ἀγώνισμα καὶ τὸ πιὸ ὡραῖο εἶνε ἕνα παιγνίδι, γνωστὸ σ᾽ ὅλους τοὺς Ἄραβας καβαλλάρηδες, ὀνομαζόμενο «τζερίντ». Οἱ καβαλλάρηδες κυνηγιοῦνται ρίχνοντας ὁ ἕνας στὸν ἄλλον ἕνα ραβδὶ καὶ προσέχοντας μὲ τὴν ἀσπίδα τους νὰ μὴν ἀγγίξη τὸ ραβδὶ οὔτε τὸν ἑαυτό τους οὔτε τ᾽ ἄλογό τους.

Μετὰ τὶς ἱπποδρομίες, ἐπακολούθησαν χοροί, κι᾽ ὕστερα ἡ νύφη γύρισε κοντὰ στὴ μητέρα της ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι μαζὺ μὲ τὸ γαμπρὸ γυρίσανε στὸ σπίτι τοῦ πεθεροῦ του. Βλέποντας ὅτι ὁ γαμπρὸς καθότανε, φαντάστηκα ὅτι ἡ τελετὴ εἶχε τελειώσει κι᾽ ἤμουν ἕτοιμος νὰ φύγω, ὅταν ἔξαφνα ἔγινε μιὰ μεγάλη φασαρία..

Οἱ ὅμιλοι τῶν προσκεκλημένων παραμέρισαν καὶ ἄφησαν νὰ περάση ἕνας ἄντρας ποὺ κουβαλοῦσε στὴ ράχη του μιὰ γυναῖκα! Μοῦ φάνηκε, τ᾽ ὁμολογῶ, ἀρκετὰ παράξενη ἡ νέα αὐτὴ διασκέδασις. φαντάζεσθε ὅμως τὴν ἔκπληξί μου ὅταν ἀναγνώρισα ὅτι ἡ γυναῖκα ἡ ἀνεβασμένη στὸν ὦμο τοῦ ἀντρὸς ἦταν ἡ νύφη, καὶ ὁ ἄνθρωπος-ὑποζύγιο ἕνας ὑπηρέτης! Ὡστόσο ὅλοι παρακολουθοῦσαν τὸ θέαμα σοβαρώτατα. Ἦταν, προφανῶς, ἡ ἀνθρωποκαβαλλαρία αὐτή, ἕνα ἔθιμο τοῦ γάμου!

Ἀφοῦ τὴν περιέφερε ἔτσι ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα ὁ ὑπηρέτης τὴ νύφη στὴν αἴθουσα, πῆγε καὶ τὴν ἀπόθεσε μπροστὰ στὸ γαμπρό. Ἐκεῖνος τότε σηκώθηκε ἀπὸ τὸ κάθισμά του κι᾽ ἔμπλεξε τὸ δαχτυλάκι τοῦ δεξιοῦ του χεριοῦ μὲ τὸ δαχτυλάκι τοῦ ἴδιου χεριοῦ τῆς νύφης, καὶ μπροστὰ στὴ σιωπηλὴ ὁμήγυρη ἔκαναν ἀμοιβαῖον ὅρκο πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως. Κατόπιν κάθησαν λίγη ὥρα, ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο, πάνω σ᾽ ἕνα δέρμα ἁπλωμένο καταγῆς, καὶ ὕστερα ἡ νύφη ἔφυγε, ὅπως εἶχε ἔρθει πάνω στὸν ὦμο τοῦ ὑπηρέτη!

Τὴν ἄλλη μέρα θὰ γινόταν ὁ γάμος. Φρόντισα νὰ βρίσκωμαι πρωΐ-πρωΐ στὴν αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς. Οἱ κουμπάροι, νηστικοὶ βρισκόντουσαν κιόλας ἐκεῖ. Ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἔφτασαν κι᾽ οἱ πεθεροὶ συνοδεύοντας τὸν γαμπρὸ καὶ τὴ νύφη. Ὁ πατέρας τῆς νύφης κρατοῦσε στὸ ἕνα του χέρι ἕνα κερὶ καὶ στὸ ἄλλο ἕνα μπουκάλι γεμάτο ὑδρόμελι. Οἱ ἄλλοι συγγενεῖς καὶ οἱ κυριώτεροι ὑπηρέτες βαστοῦσαν φαναράκια.

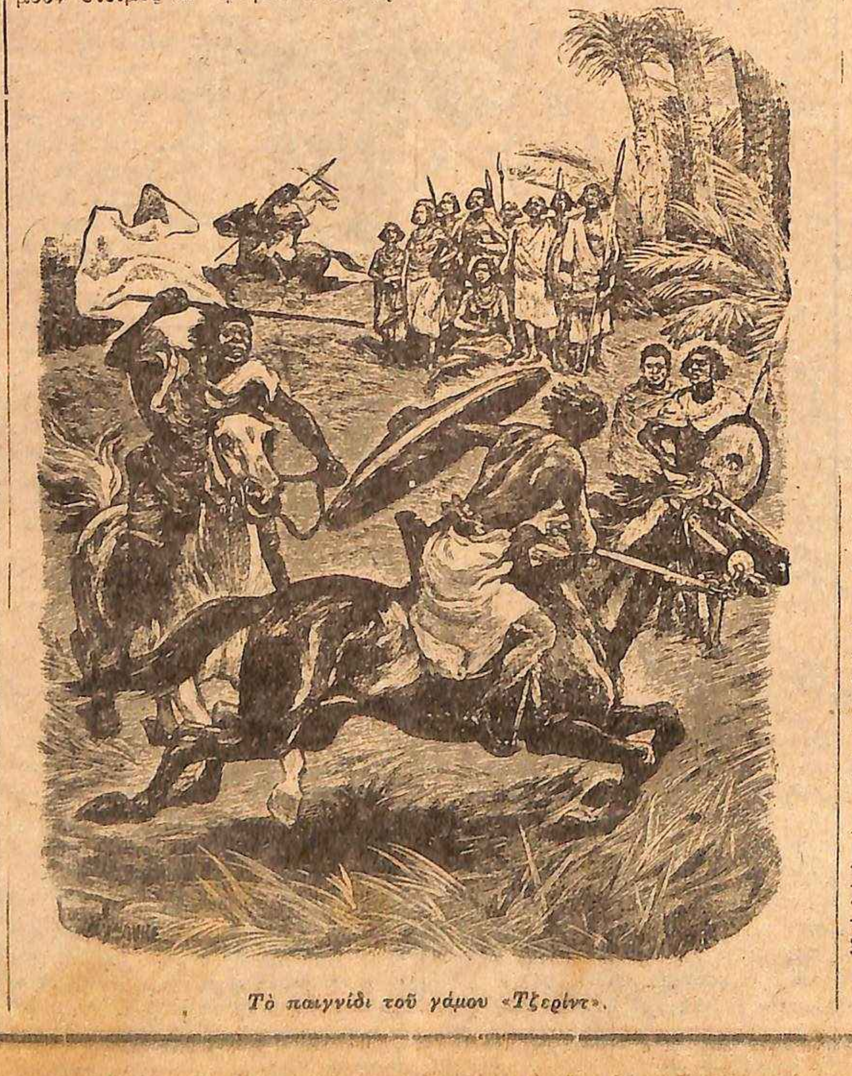

Τὸ παιγνίδι τοῦ γάμου «Τζερίντ».

Τότε, μέσα στὴ γενικὴ σιωπὴ ὁ πατέρας τῆς νύφης ρώτησε μὲ τόνο ἐπίσημο τὸν γαμπρὸ ἂν ὁρκιζόταν νὰ μείνη πιστὸς στὴ γυναῖκα ποὺ παντρευόταν, ὅτι δὲν θὰ τὴν ἔδερνε κι᾽ ὅτι δὲν θὰ σπαταλοῦσε τὴν προῖκα της.

— Τ᾽ ὁρκίζομαι! ἀπάντησε ὁ γαμπρός.

— Ἄν, εἶπε τότε ὁ πεθερός του, δὲν κρατήσεις τὸ λόγο σου, ἡ οἰκογένειά σου καὶ τὰ παιδιά σου νὰ σβύσουν ὅπως αὐτὸ τὸ φῶς!

Καί, λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ἔσβυσε τὸ κερί του, ὅπως ἐπίσης καὶ ὅλο τὸ συγγενολόϊ του.

Ὕστερα εἶπε :

— Τὸ βιός σου νὰ σκορπιστῆ σὰν αὐτὸ τὸ πιοτό!

Καὶ συγχρόνως ὁ πατέρας τῆς νύφης κι᾽ ὅλοι οἱ δικοί του σκόρπισαν καταγῆς τὰ μπουκάλια μὲ τὸ ὑδρόμελι ποὺ κρατοῦσαν.

Μετὰ τὴν ἱεροτελεστία αὐτὴ ἔγινε ἡ προσφορὰ τῶν δώρων στὴ νύφη γιὰ τὸν σχηματισμὸ τῆς προίκας της.

Κατὰ τὴν ἀβησσυνιακὴ συνήθεια μετὰ τὸ γάμο οἱ νειόγαμπροι πηγαίνουν στὸ σπίτι τοῦ πατέρα τοῦ γαμπροῦ ὅπου τοὺς ἑτοιμάζουν μιὰ κάμαρα, ἢ ἕνα διαμέρισμα, ἂν τὰ πεθερικὰ εἶνε πλούσια, γιὰ νὰ μείνουν. Ἔτσι κι᾽ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, οἱ νειόγαμπροι ξεκίνησαν γιὰ τὴν Μπεεζά, ὅπου κατοικοῦσε ὁ πατέρας τοῦ γαμπροῦ.

Καθὼς ἦταν ὁ δρόμος μας πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀκολουθήσαμε κι᾽ ἐμεῖς τὴ γαμήλια συνοδεία. Ἦταν μιὰ ἀληθινὴ μετανάστευσι. Περισσότεροι ἀπὸ δυὸ χιλιάδες ἀνθρώπους ὁδοιποροῦσαν μαζύ, θέλοντας δίχως ἄλλο νὰ λάβουν μέρος καὶ στὰ νέα γλέντια ποὺ θὰ γινόντουσαν τώρα στὸ σπίτι καὶ τοῦ πατέρα τοῦ γαμπροῦ.

Ἔκανε μιὰ φοβερὴ ζέστη τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Εὐτυχῶς ὅμως ὁ πατέρας τῆς νύφης εἶνε φροντίσει νὰ ἐφοδιάση τὸ καραβάνι μας μὲ ἄφθονα βαρέλια μπύρα καὶ ὑδρόμελι, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πίναμε κάθε τόσο. Χωρὶς τὰ ποτὰ αὐτὰ θὰ σκάζαμε ἀπ᾽ τὴ ζέστη!

Σύμφωνα μὲ τὴ συνήθεια, μόλις φτάσουν στὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ, οἱ νειόγαμπροι κλείνονται ὁλομόναχοι σὲ μιὰ κάμαρη καὶ τὸ κλείσιμο αὐτὸ βαστάει ἀπὸ 15 ὡς 30 μέρες.

Εἶνε ὁ μῆνας τοῦ μέλιτος.

Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ μόνο οἱ συγγενεῖς καὶ μερικοὶ στενοὶ φίλοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ περάσουν τὸ κατῶφλι τῆς νυμφικῆς παστάδος. Ἐντωμεταξὺ ἔξω συνεχίζονται οἱ χοροὶ καὶ τὰ φαγοπότια... Καταντοῦν στὸ τέλος τόσο ὀχληροί, τόσο οἱ προσκαλεσμένοι, ὅσο κι᾽ οἱ ἀπροσκάλεστοι, ὥστε γιὰ νὰ τοὺς ξεφορτωθοῦν οἱ πεθεροὶ πρέπει κυριολεκτικῶς νὰ τοὺς πετάξουν ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τους!

Ὡστόσο στὶς περισσότερες φυλὲς τῶν ἀβησσυνῶν, ὁ γάμος γίνεται πολὺ ἁπλούστερα. Ἡ μελλόνυφη παρουσιάζει ἕνα κανάτι γεμάτο ἀπὸ γάλα καμήλας στὸ γαμπρό, ὁ ὁποῖος πίνει μερικὲς ρουφηξιές, τῆς τὸ δίνει κατόπιν γιὰ νὰ τὸ ἀποτελειώση ἡ ἴδια, κι᾽ ἔπειτα σπάζει τὸ κανάτι, ἐνῶ οἱ προσκαλεσμένοι τραγουδοῦν καὶ χορεύουν.

Ἐξ ἴσου ἁπλό, ἀλλὰ καὶ περιεργότατο, συγχρόνως, εἶνε καὶ τὸ διαζύγιο στοὺς Ἀβησσυνούς.

Οἱ σύζυγοι ποὺ θέλουν νὰ χωρίσουν παρουσιάζονται σὲ μιὰ πλατεῖα δεμένοι μ᾽ ἕνα σχοινὶ ποὺ συμβολίζει τὸ δεσμὸ τοῦ γάμου. Εἶνε δεμένοι ράχη μὲ ράχη κι᾽ ἕνας τραβᾶ δεξιὰ κι᾽ ὁ ἄλλος ἀριστερά. Τότε ὁ ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς προχωρεῖ, ρωτᾶ τοὺς συζύγους ἂν θέλουν νὰ χωρίσουν, καὶ ὅταν ποῦν ναί, κόβει μ᾽ ἕνα μαχαῖρι τὸ σχοινὶ κι᾽ οἱ χωρισμένοι, σὰν πουλιὰ ποὺ ξέφυγαν ἀπὸ τὸ κλουβί τους, ὁρμοῦν ὁ ἕνας δεξιὰ κι᾽ ὁ ἄλλος ἀριστερά, τρέχοντας, γελῶντας, τραγουδῶντας, καὶ ἀνακατώνονται μὲ μιὰ χαρούμενη ὁρμὴ στὸ χορὸ τοῦ χωρισμοῦ ποὺ γίνεται κάτω ἀπὸ στολισμένες τέντες, ὑπὸ τὸν ἦχο αὐλῶν καὶ τυμπάνων.

Ἄν, ἀντιθέτως, ἀφοῦ ζήσουν μαζὺ ὡρισμένο χρονικὸ διάστημα οἱ σύζυγοι βρίσκουν ὅτι ταιριάζουν καὶ θέλουν νὰ ἐξακολουθήσουν ὁμαλὰ τὴ ζωή τους, τότε γιὰ νὰ συνδεθοῦν στενώτερα ἀκόμα κάνουν καὶ θρησκευτικὸ γάμο μὲ παπᾶ. Ἀλλ᾽ αὐτὸ εἶνε πολὺ σπάνιο, ἕνα ὡς δύο τοῖς ἑκατό!

Ὁ θρησκευτικὸς αὐτὸς γάμος γίνεται συνήθως ἀφοῦ ἡ νύφη «βγεῖ ἀπὸ τὸ κάπνισμα». Τὸ «κάπνισμα» αὐτὸ εἶνε ἕνα περιεργότατο ἔθιμο.

Ὕστερα ἀπὸ τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος, ἡ νεόνυμφη μένει μονάχη στὸ σπίτι τοῦ πατέρα της, κι᾽ ἐπὶ τρεῖς ὁλόκληρους μῆνες, δὲν ἔρχεται στὴν παραμικρότερη ἐπαφὴ μὲ τὸν ἄντρα της. Σ᾽ ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, εἶνε σκεπασμένη μ᾽ ἕνα μάλλινο ὕφασμα, ποὺ ἔχει ἄνοιγμα μονάχα στὸ κεφάλι. Ἀπὸ κάτω της καίγονται συνεχῶς κλαδιὰ ἀρωματικῶν φυτῶν, ὁ καπνὸς τῶν ὁποίων προσβάλλει τὴν ἐπιδερμίδα καὶ τὴν καταστρέφει. Ὕστερα ἀπὸ τρεῖς μῆνες ἡ νειόνυφη ἀποκτᾶ νέα ἐπιδερμίδα, πιὸ ἁπαλὴ καὶ λευκότερη ἀπὸ τὴν πρώτη.

Ἂς σημειωθεῖ ὅτι ἐπειδὴ τὸ «τσιγάρισμα» αὐτὸ εἶνε ἐξαντλητικό, ὅσο διαρκεῖ, ἡ μητέρα καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς νύφης μόνη τους φροντίδα ἔχουν νὰ τὴν ταΐζουν μὲ τὰ πιὸ θρεπτικὰ φαγητά!

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ᾽ ΑΠΟ ΚΕΙ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Ἡ ἀγάπη τῶν γυναικῶν πρὸς τὴ μουσικὴ τοῦ Μασσενέ. Ἕνα χαριτωμένο ἀνέκδοτο τοῦ ἐνδόξου συνθέτου. Πῶς ὁ Βέρντι ἵδρυσε ἄσυλο τῶν ἀπόρων καλλιτεχνῶν. Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Πονσάρ. Πῶς ἀποστόμωσε ἕναν ἀκαδημαϊκό. Σὲ ποιὰ μέσα κατέφευγαν διάφοροι καλλιτέχναι γιὰ νὰ ἐργάζωνται, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὁ Μασσενὲ ὑπῆρξε ὁ κατ᾽ ἐξοχὴν ἀγαπημένος μουσικὸς τῶν γυναικῶν. Ὅλες ἡ γυναῖκες λάτρευαν τὶς γεμάτες ἡδυπάθεια συνθέσεις του καὶ ἀκούγοντας τὴ «Μανὸν» ἢ τὸν «Βέρθερό» του, δοκίμαζαν τοὺς «λυγμοὺς τοῦ ἐρωτικοῦ πειρασμοῦ», ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος.

Ἕνας κριτικός του ἔγραψε σχετικῶς τὰ ἑξῆς :

«Ἀγνοῶ ποιὸ τραγούδι σφύριξε ὁ ὄφις-διάβολος, στὴν Εὔα ὅταν προσπαθοῦσε νὰ τὴν ξελογιάση ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ἦταν διαφορετικώτερο ἀπὸ τὰ μουσικὰ κελαϊδήματα τοῦ Μασσενέ.»

Γιὰ τὸ μουσικοσυνθέτη, λοιπὸν αὐτὸν διηγοῦνται τὸ ἑξῆς νόστιμο ἀνέκδοτο :

Κάποτε μιὰ δεσποινὶς — θαυμάστρια τῆς ἡδυπαθοῦς μουσικῆς του— τοῦ ἔγραψε ἕνα ἐρωτικὸ γράμμα, στὸ ὁποῖο, ἀφίνοντας κατὰ μέρος κάθε παρθενικὴ ἐπιφύλαξι, τοῦ ὥριζε ἕνα ραντεβοῦ. Ὅταν συνηντήθησαν κι᾽ ἀντήλλαξαν τὶς πρῶτες φράσεις, ὁ μουσουργὸς τὴν ἐρώτησε :

— Λοιπόν, δεσποινίς, ἀκοῦτε συχνὰ τὰ μουσικά μου κατασκευάσματα ;

— Πολὺ συχνά. Τὰ παίζω μάλιστα κι᾽ ἡ ἴδια στὸ πιάνο.

— Καὶ σᾶς ἀρέσουν ;

— Μὲ ξετρελλαίνουν !

— Καὶ οἱ γονεῖς σας, σᾶς τὸ ἐπιτρέπουν ;

— Μὰ αὐτοὶ μὲ βάζουν νὰ τοὺς τὰ παίζω.

— Ὥστε ἀρέσουν καὶ σ᾽ αὐτούς ;

— Μὰ τὴν ἀλήθεια δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω εἶνε ὅτι κάθε φορά, ποὺ ἀκοῦν τὴ «Μανὸν» ὁ μπαμπᾶς κι᾽ ἡ μαμὰ ἀποσύρονται στὴν.... κρεββατοκάμαρά τους !...

* * *

Ἀπὸ πολὺ νέος ὁ μεγάλος Ἰταλὸς μουσουργὸς Βέρντι, εἶχε συλλάβει τὸ σχέδιο τῆς ἀνεγέρσεως ἑνὸς φιλανθρωπικοῦ ἱδρύματος στὸ ὁποῖο θὰ εὕρισκαν καταφύγιο καὶ περίθαλψι οἱ ἡλικιωμένοι κι᾽ ἀνίκανοι πειὰ νὰ ἐργαστοῦν καλλιτέχναι τοῦ θεάτρου. Κατώρθωσε μάλιστα μὲ χίλιες θυσίες νὰ πραγματοποιήση τὸ σχέδιό του ἐκεῖνο.

Τὸ μεγαλοπρεπὲς χτίριο ἀνηγέρθη ἔξω ἀπὸ τὸ Μιλάνο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχεδίων τοῦ ἀρχιτέκτονος καὶ μηχανικοῦ Καμίλλου Μπόϊτο, ἀδελφοῦ τοῦ μελοποιοῦ τοῦ «Μεφιστοφελῆ».

Ἕνα ἑκατομμύριο λιρέττες στοίχισε τὸ χτίριο ἐκεῖνο στὸ μεγάλο καλλιτέχνη καὶ φιλάνθρωπο, ὁ ὁποῖος τὸ ἐπροικοδότησε συγχρόνως καὶ μ᾽ ἕνα σεβαστὸ κεφάλαιο γιὰ νὰ ἐξασφαλίση τὴ λειτουργία του. Τὸν ἴδιο χρόνο τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἔργου, 100 ἠθοποιοὶ —60 ἄνδρες καὶ 40 γυναῖκες— βρῆκαν περίθαλψι στὸ ἄσυλο τοῦ Βέρντι, τὸ ὁποῖο ἐξακολουθεῖ νὰ παρέχη τὴ φιλοξενία του ὡς σήμερα στοὺς ἀπόρους καλλιτέχνας.

* * *

Στὰ 1845, παίχτηκε στὸ Παρισινὸ θέατρο «Ὀντεὸν» ἡ «Λουκρητία» τοῦ ποιητοῦ Πονσάρ, φιλολογικοῦ ἀντιπάλου τοῦ Οὐγκώ. Μερικὲς μέρες μετὰ τὴν πρεμιέρα, ὁ ἀκαδημαϊκὸς Βιεννὲ ἔτυχε νὰ συναντήση σὲ κάποια συνεδρίασι τῆς Ἀκαδημίας τὸν Οὐγκώ, καὶ θέλοντας νὰ τὸν πειράξη, τὸν ἐρώτησε :

— Εἴδατε τὴν «Λουκρητία» τοῦ Πονσάρ ;...

— Ὄχι, ἀπάντησεν ὁ Οὐγκώ

— Εἶνε πολὺ καλὸ ἔργο...

— Ἀλήθεια ; ἔκανε ὁ Οὐγκώ. Εἶνε καλό ;

— Εἶνε κάτι παραπάνω ἀπὸ καλό : εἶνε θαυμάσιο ! ἐπέμεινε ὁ Βιεννέ.

— Ἀλήθεια ; εἶνε θαυμάσιο ; ξαναρώτησε μὲ τὸ λεπτὸ κι᾽ εἰρωνικό του ὕφος ὁ Οὐγκώ.

— Εἶνε κάτι παραπάνω ἀπὸ θαυμάσιο : εἶνε ὑπέροχο !

— Ὑπέροχο, ἔ ;

— Ναί ! Ὑπέροχο !...

— Γιὰ σταθῆτε μιὰ στιγμή.... Ἔχει τὴν ἀξία τῆς «Ζαΐρας» τοῦ Βολταίρου ;

— Ἄ ! Ὄχι ! Διάβολε ! Δὲν μπορεῖ βέβαια νάχη τὴν ἀξία τῆς «Ζαΐρας»... Τί διάβολο !

— Σᾶς ἐρώτησα, ξέρετε γιατί, ἡ «Ζαΐρα» δὲν ἔχει...καμμιὰ ἀξία!... εἶπε τότε μὲ ὅλη του τὴν ἀπάθεια ὁ Οὐγκώ.

* * *

Κάποτε, ὁ ζωγράφος Λιέμ ἐπειδὴ ἤθελε νὰ τελειώση ἕναν πίνακά του, εἶπε σὲ κάποιο φίλο του :

— Ἀγαπητέ μου, ἂν θέλεις νὰ μὲ βοηθήσης νὰ τελειώσω, ἐπιτέλους, ἐκεῖνον τὸν πίνακά μου, πάρε τὸ κλειδὶ τοῦ ἀτελιέ μου καὶ κλείδωσέ με μέσα. Ἂν δὲν περάσουν 25 μέρες, νὰ μὴ μοῦ ἀνοίξης.

Πράγματι, ὁ ζωγράφος κλειδώθηκε μέσα στὸ ἀτελιέ του κι᾽ ἔτσι μπόρεσε νὰ τελειώση τὸν πίνακά του. Μὲ τὸν ἔξω κόσμο δὲν ἐπικοινωνοῦσε παρὰ μονάχα ἀπὸ ἕναν μικρὸ φεγγίτη ἀπὸ τὸν ὁποῖο ὁ ὑπηρέτης του, τοῦ ἔδινε τὴν τροφή του.

Σὲ παρόμοιες ἐξωφρενικὲς μεθόδους κατέφευγαν πολλοὶ συγγραφεῖς καὶ καλλιτέχναι γιὰ ν᾽ ἀναγκάσουν τὸν ἑαυτό τους νὰ ἐργαστῆ.

Ὁ περίφημος Γάλλος ζωγράφος Ζερικώ, π. χ., ὅταν ἑτοίμαζε τὴ μεγάλη εἰκόνα του «Ναυάγιο τῆς Μεδούσης», θέλοντας νὰ μένη στὸ ἀτελιέ του καὶ νὰ ἐργάζεται ξύρισε τὸ κεφάλι του. Ἔτσι τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ ξεμυτίση στὸ δρόμο, γιατὶ οἱ γνωστοί του, οἱ ὁποῖοι ἤξεραν ὅτι διατηροῦσε πάντα πλούσια μαλλιά, ὅταν τὸν ἔβλεπαν σ᾽ αὐτὸ τὸ χάλι θὰ τὸν ἔπαιρναν γιὰ τρελλό.

Ἀλλὰ καὶ ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ ἀναγκάστηκε κάποτε νὰ καταφύγη σὲ μιὰ παρόμοια τρέλλα, γιὰ νὰ μὴ βγαίνη ἔξω, ὅταν ἔγραφε τὴν «Παναγία τῶν Παρισίων». Διέταξε δηλαδὴ καὶ τοῦ πῆραν ἀπὸ τὸ σπίτι ὅλες του τὶς ἐνδυμασίες, ἀφίνοντάς του μόνο μιά, τόσο ὅμως τσαλακωμένη καὶ κουρελιασμένη, ὥστε ἂν ἔβγαινε μ᾽ αὐτὴν στὸ δρόμο, θὰ τὸν ἔπαιρναν...μὲ τὰ λεμόνια.

Ἐπίσης ὁ γλύπτης Σοατὸν εἶχε διατάξει, νὰ τοῦ ρίχνουν κάθε πρωΐ, στὸ κεφάλι, ἕνα ποτῆρι κρύο νερό, γιὰ ν᾽ ἀναγκάζεται ν᾽ ἀφίνη τὸ ραχάτι τοῦ κρεββατιοῦ καὶ νὰ σηκώνεται νὰ ἐργάζεται.

Ὁ Ἀλφόνσος Ντωντέ, τέλος, ἐγκατεστάθηκε κάποτε σ᾽ ἕναν ἐρημικὸ φάρο, γιὰ νὰ κατορθώση νὰ ἐργαστῆ συστηματικά. Ἦταν ὅμως τόση ἡ μοναξιά του, ὥστε ἀναγκάστηκε στὸ τέλος νὰ φύγη ἀπὸ ἐκεῖ γιὰ νὰ μή....«παραφρονήση μόνος του».

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΑ ΖΩΗ

Η ΠΕΡΙΕΡΓΗ ΜΟΙΡΑ ΤΩΝ ΔΙΔΥΜΩΝ

Γιατὶ τὰ δίδυμα μοιάζουν καταπληκτικὰ μεταξύ τους. Τί λένε οἱ ἐπιστήμονες. Δίδυμοι μὲ τὴν ἴδια ζωὴ καὶ τὸν ἴδιο θάνατο. Ἀπίστευτα παραδείγματα. Δίδυμοι ποὺ παραφρονοῦν κι' αὐτοκτονοῦν συγχρόνως. Δίδυμοι ποὺ διαπράττουν τὰ ἴδια ἐγκλήματα. Ἡ ἐπίδρασις τῶν... ἀστερισμῶν, κ.τ.λ.

Δύο «ὁμόλογα» δίδυμα. Τὰ δύο αὐτὰ ἀγοράκια μοιάζουν καταπληκτικὰ μεταξύ των καὶ κατὰ τὰ λεγόμενα τῶν ἐπιστημόνων προέρχονται ἀπὸ ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ κύτταρο.

ΣΕ κάθε ὀγδόντα πέντε γεννήσεις περίπου ἀναλογεῖ καὶ μιὰ γέννησις διδύμων. Στὶς σλαυϊκὲς χῶρες τὰ δίδυμα γιὰ ἄγνωστους λόγους, εἶνε πολὺ συχνότερα ἀπὸ τὶς ἄλλες χῶρες τῆς γῆς. Σὲ ὡρισμένες μάλιστα ἐπαρχίες τῆς Ρωσσίας ἀναλογεῖ μιὰ γέννησις διδύμων πρὸς σαράντα!

Τὰ δίδυμα εἶνε ἄλλοτε καὶ τὰ δύο τοῦ αὐτοῦ φύλου καὶ ἄλλοτε διαφορετικοῦ. Ἔχει ὅμως παρατηρηθεῖ ὅτι τὰ δίδυμα ποὺ ἀνήκουν στὸ αὐτὸ φῦλον, ἔχουν μεγαλείτερες προϋποθέσεις νὰ διατηρηθοῦν στὴ ζωὴ καὶ εἶνε πιὸ γερὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἀνήκουν σὲ διαφορετικὸ τὸ καθένα φῦλον.

Ἐπίσης τὰ δίδυμα ποὺ ἀνήκουν στὸ ἴδιο φῦλο μοιάζουν περισσότερο μεταξύ τους ἀπ' ὅ,τι μοιάζουν ἐκεῖνα ποὺ ἀνήκουν σὲ διαφορετικό.

Ποῦ ὀφείλεται ὅμως αὐτὴ ἡ διαφορά; Εἶνε σύμπτωσις ἁπλῆ ἢ ἔχει βαθύτερη ἀφορμή; Σοφοὶ ἐπιστήμονες μελέτησαν τὸ ζήτημα καὶ κατέληξαν σὲ πολὺ ἐνδιαφέροντα συμπεράσματα. Ἀπεδείχθη δηλαδὴ ὅτι ἀπ' ὅλα τὰ ζεύγη τῶν διδύμων, τὸ ἕνα τέταρτον ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὰ λεγόμενα «ὁμόλογα» ἢ «γνήσια» δίδυμα, δηλαδὴ ἀπὸ ἀδέλφια τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ ἕνα καὶ τὸ αὐτὸ ὠάριο. Τὸ ὠάριο αὐτὸ σ' ἕνα ὡρισμένο στάδιο τῆς ἐμβρυακῆς του ἐξελίξεως χωρίζεται σὲ δυὸ ἀκριβῶς ἴσα μέρη, τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νὰ ἀναπτύσσωνται χωριστά. Καὶ τὰ δίδυμα ποὺ γεννιοῦνται ὑπ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες ἀνήκουν πάντοτε στὸ αὐτὸ φῦλον καὶ μοιάζουν καταπληκτικὰ μεταξύ τους. Στὰ δίδυμα αὐτά, ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἡ γραμμὲς ἀκόμα τῆς παλάμης, τῶν δακτύλων καὶ τοῦ πέλματος τῶν ποδιῶν, ἡ ὁποῖες εἶνε διαφορετικὲς σὲ κάθε ἄνθρωπο, μοιάζουν πολὺ μεταξύ τους, πολλὲς φορὲς δὲ εἶνε ἐντελῶς ὅμοιες.

Τὸ περιεργότερο ὅμως ἀπ' ὅλα εἶνε ὅτι τὰ «ὁμόλογα» δίδυμα δὲν ἔχουν μόνον ὅμοια χαρακτηριστικὰ καὶ ὅμοια γνωρίσματα. Τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ ἔχουν τὸν ἴδιον χαρακτῆρα, τὶς ἴδιες προτιμήσεις, τὰ ἴδια ταλέντα καὶ ...—τὸ καταπληκτικώτερο—τὶς ἴδιες ἀρρώστειες καὶ τὸν ἴδιο θάνατο.

«Δυὸ δίδυμα ποὺ γεννήθηκαν ἀπὸ ἕνα ὠάριο, μοιάζουν μεταξύ τους ὅπως τὸ δεξιὸ καὶ τὸ ἀριστερὸ ἥμισυ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου», ἐδήλωσε ὁ Γερμανὸς καθηγητὴς Μπάουερ καὶ πρὸς πιστοποίησιν παραθέτει τὸ ἑξῆς παράδειγμα:

Πρὸ ὀλίγων ἀκόμα ἐτῶν ζοῦσαν στὴ Γερμανία, δυὸ ἀδελφοὶ δίδυμοι, ποὺ ἔμοιαζαν μεταξύ τους ὅσο εἶνε δυνατὸν νὰ μοιάζουν δυὸ ἄνθρωποι. Ἀνάστημα, πρόσωπο, χειρονομίες, γραφικὸς χαρακτήρ, προτιμήσεις, ὅλα ἦσαν ὅμοια. Οἱ ἀδελφοὶ αὐτοὶ εἶχαν πάρει τελείως διαφορετικοὺς δρόμους στὴ ζωή τους. Ὁ ἕνας εἶχε ἀναλάβει τὴν διεύθυνσι μιᾶς μεγάλης ἑταιρείας καὶ ζοῦσε σὲ μιὰ μεγαλόπολι μονάχος του, ἀνύπαντρος καὶ χωρὶς οἰκογένεια. Ὁ ἄλλος ἔμεινε στὴν ἐπαρχία του, εἶχε παντρευτεῖ, εἶχε ἀποκτήσει παιδιὰ καὶ ζοῦσε ἐπιβλέποντας τὰ ἀπέραντα κτήματά του. Οἱ ἀδελφοὶ αὐτοὶ ἔφθασαν σὲ ἡλικία ἑξῆντα ἐτῶν, χωρὶς νὰ ἔχουν προσβληθεῖ ἀπὸ καμμιὰ σοβαρά, χρονία ἢ ὀξεῖα ἀσθένεια, ὅταν ἔξαφνα παρουσιάστηκαν σχεδὸν συγχρόνως καὶ στοὺς δυὸ ἡ ἴδιες ἐνοχλήσεις, δηλαδὴ μούδιασμα στὰ πόδια καὶ ἀνεξήγητη νευρικότης. Καὶ στοὺς δυὸ ἐπίσης ἐμφανίστηκε συγχρόνως ἕνας ὄγκος στὸ μεγάλο δάκτυλο τοῦ ἀριστεροῦ ποδιοῦ καὶ πιστοποιήθηκε ὅτι ἔπασχαν κι' οἱ δυὸ ἀπὸ διαβήτη. Ἐπίσης ἀκόμα καὶ στοὺς δυὸ παρουσιάστηκαν ἡ ἴδιες ἐνοχλήσεις στὴν ὅρασι καὶ τέλος κι' οἱ δυὸ πέθαναν ἀπὸ οὐραιμία, ὁ ἕνας δυὸ ἑβδομάδες ἀργότερα ἀπὸ τὸν ἄλλον!

Ὁ Βερολινέζος ἰατρὸς δόκτωρ Λέμκε ἀναφέρει ἐπίσης τὴν περίπτωσι δυὸ διδύμων, οἱ ὁποῖοι τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἐποχὴ παρουσίασαν μιὰ καταπληκτικὴ αὔξησι τῆς ἀρτηριακῆς τους πιέσεως στοὺς εἰκοσιτέσσερες βαθμούς. Οἱ δυὸ λοιπὸν αὐτοὶ ἀδελφοὶ προσεβλήθησαν τὸν ἴδιο χρόνο ἀπὸ ἡμιπληγία καὶ ὁ μὲν ἕνας πέθανε ἀμέσως, ὁ δὲ ἄλλος ἔζησε μερικοὺς μῆνες ἀκόμα.

Ἕνας ἄλλος πάλι γιατρὸς ἀναφέρει δυὸ ἄλλους ἀδελφοὺς ποὺ προσεβλήθησαν ἀπὸ ἄσθμα τὴν ἴδια μέρα καὶ τὴν ἴδια ὥρα ἀκριβῶς.

Οἱ δυὸ αὐτοὶ ἀδελφοὶ—γράφει ὁ ἐν λόγῳ γιατρὸς—ἔτυχε νὰ πᾶνε κάποτε ἐκδρομὴ στὸ Ρίζεν-γκεμπίργκε καὶ τὸ βράδυ κοιμήθηκαν σὲ δυὸ γειτονικὲς κάμαρες, σὲ κάποιο πανδοχεῖο. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ὁ ἕνας ἀδελφὸς προσεβλήθη αἰφνιδίως ἀπὸ ἄσθμα καὶ ἐνῷ ἀνασηκωνόταν ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, ἄκουσε ἀπὸ τὴν διπλανὴ κάμαρα τὸν ἀδελφό του νὰ σηκώνεται κι' αὐτὸς καὶ ν' ἀνοίγη τὸ παράθυρο γιὰ νὰ πάρη ἀέρα».

Ἡ δυὸ δίδυμες ἀδελφὲς Χάννα Β. καὶ Ἴλζε Ε. Ἡ ἀδελφὲς αὐτές, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καταπληκτικὴ ἐξωτερική τους ὁμοιότητα, ἔχουν καὶ τοὺς ἰδίους χαρακτῆρες καὶ παντρεύτηκαν μὲ ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα.

Αὐτὰ εἶνε ἀρκετὰ καταπληκτικά. Ἀκόμα καταπληκτικώτερα ὅμως εἶνε μερικὰ παραδείγματα διδύμων ἀδελφῶν οἱ ὁποῖοι ἔκαναν συγχρόνως ἐγκλήματα ἢ ἔπαθαν συγχρόνως ἀπὸ σοβαρὲς ἐγκεφαλικὲς διαταράξεις.

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ζοῦσαν δυὸ Γερμανοὶ δίδυμοι ἀδελφοὶ ποὺ εἶχαν ὄχι μόνο καταπληκτικὴ ὁμοιότητα μεταξύ τους, ἀλλὰ καὶ τὶς ἴδιες προτιμήσεις καὶ τὶς ἴδιες κλίσεις. Ὅταν τελείωσαν συγχρόνως τὶς σπουδές τους, ἐνεγράφησαν στὴν ἴδια σχολὴ τοῦ πανεπιστημίου. Ὁ πόλεμος τοὺς χώρισε καὶ τὰ δυὸ ἀδέλφια πῆγαν σὲ διαφορετικοὺς τομεῖς. Μιὰ μέρα ἔφτασε στοὺς γονεῖς τους ἕνα γράμμα ἀπὸ τὸν ἕνα γυιό, τὸ ὁποῖο τοὺς ἔβαλε σὲ μεγάλη ἀνησυχία. Ὁ νέος ἔγραφε ὅτι δὲν αἰσθανόταν καλὰ τὸν ἑαυτό του, ὅτι ἄκουγε ἀδιάκοπους ψιθυρισμοὺς κι' ὅτι ὁ ὕπνος του ἦταν ἀνήσυχος καὶ γεμᾶτος ἐφιάλτες. Λίγες μέρες ἀργότερα οἱ φτωχοὶ γονεῖς ἔλαβαν γράμμα κι' ἀπὸ τὸν ἄλλο τους γυιὸ μὲ τὸ αὐτὸ περιεχόμενο. Κι' αὐτὸς αἰσθανόταν τὸν ἑαυτό του ἄρρωστο. Ἄκουγε ὑπερφυσικὲς φωνὲς ποὺ δὲν τὸν ἄφιναν νὰ ἡσυχάση οὔτε μέρα, οὔτε νύχτα, καὶ βρισκόταν σ' ἐλεεινὴ ψυχικὴ κατάστασι.

Σὲ λίγον καιρὸ τοὺς ἔστειλαν καὶ τοὺς δυὸ στὸ σπίτι τους σ' ἐλεεινὴ διανοητικὴ κατάστασι. Ἀποκλείστηκαν γιὰ ἀρκετὸ διάστημα σὲ μιὰ φρενολογικὴ κλινικὴ καὶ βγῆκαν καὶ οἱ δυό τους συγχρόνως, φαινομενικὰ θεραπευμένοι. Γιὰ δυὸ-τρία χρόνια ἐξάσκησαν μαζὺ τὸ ἐπάγγελμά τους, ὕστερα ὅμως προσεβλήθησαν συγχρόνως κι' οἱ δυὸ ἀπὸ παραφροσύνη καὶ κλείστηκαν ὁριστικὰ πειὰ στὸ φρενοκομεῖο.

Δυὸ ἄλλοι ἀδελφοί, δίδυμοι κι' αὐτοί, ὁ Μαρτῖνος κι' ὁ Φραγκῖσκος Β. εἶχαν ἕνα μικρὸ κατάστημα στὸν σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τοῦ Κιμπέρ, στὴ Γαλλία. Ὁ ἕνας ἀδελφὸς κατοικοῦσε στὸ Κιμπέρ, ὁ ἄλλος στὸ Λωρέτ, δυὸ χιλιόμετρα παρακάτω. Μιὰ μέρα οἱ δυὸ ἀδελφοὶ ἀνακάλυψαν ὅτι κάποιος τοὺς εἶχε κλέψει τὶς κοινές τους οἰκονομίες, ἀνερχόμενες σὲ τριακόσια φράγκα. Μιὰ βδομάδα ἀργότερα, κατὰ τὶς τρεῖς τὸ πρωΐ, εἶδαν κι' οἱ δυὸ συγχρόνως τὸ ἴδιο ὄνειρο, ὅτι ἔπιασαν τὸν κλέφτη. Πήδησαν ἀμέσως ἀπὸ τὸ κρεββάτι καταταραγμένοι κι' ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ὀνείρου ἀνεστάτωσαν τὰ σπίτια τους γιὰ ν' ἀνακαλύψουν τὸν κλέφτη. Στὸ τέλος προσεβλήθησαν κι' οἱ δυὸ ἀπὸ ἐπίμονο πονοκέφαλο καὶ μὲ μεγάλο κόπο ἡ καταταραγμένες οἰκογένειές τους κατώρθωσαν νὰ τοὺς κρατήσουν μέσ' στὸ σπίτι.

Κατὰ τὶς τέσσερες τὸ ἀπόγευμα τῆς ἑπομένης, ὁ Μαρτῖνος βρῆκε κάποια πρόφασι κι' ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ὁ γυιός του τὸν παρακολούθησε κι' εἶδε μὲ φρίκη του ὅτι ὁ πατέρας του ἔτρεχε πρὸς τὸ ποτάμι μὲ σκοπὸ νὰ πνιγῆ. Μὲ μεγάλο κόπο καὶ ἀγῶνα κατώρθωσε νὰ τὸν συγκρατήση καὶ τέλος μὲ τὴν βοήθεια τεσσάρων ἀστυφυλάκων τὸν ἔκλεισε σ' ἕνα ἄσυλο ποὺ ὑπῆρχε στὸ χωριό τους. Ἐκεῖ ὅμως, παρ' ὅλη τὴν ἐπίβλεψι τῶν φυλάκων, ὁ γέρο-Μαρτῖνος χτύπησε τὸ κεφάλι του στὸν τοῖχο μὲ μανία καὶ

τὸ τσάκισε. Ὕστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες πέθανε.

Ὁ ἄλλος ἀδελφός, ὁ Φραγκῖσκος, εἶχε ξεφύγει κι' αὐτὸς ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψι τῶν δικῶν του τὴν ἴδια ἡμέρα, κατὰ τὶς ἕξη τὸ ἀπόγευμα. Αὐτὸν ὅμως δὲν τὸν παρακολούθησε κανεὶς κι' ἔτσι κατέβηκε στὸ ποτάμι καὶ πνίγηκε λίγα μέτρα παρακάτω ἀπὸ τὴν θέσι ὅπου εἶχε ἀποπειραθεῖ ὁ ἀδελφός του νὰ αὐτοκτονήση!

Πρέπει νὰ ἀναφέρουμε ἀκόμα ἕνα καταπληκτικὸ παράδειγμα τῶν δυὸ διδύμων Γερμανῶν Χέρμπερτ καὶ Βόλφγκαντ Λ. οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὰ πρῶτα μετὰ τὸν πόλεμο χρόνια, ἔδρασαν ὡς μεγαλοφυεῖς ἀπατεῶνες. Κι' οἱ δυό τους ἐργάζονταν χωριστά, ἀλλὰ μὲ τὸ ἴδιο σύστημα. Παρουσίαζαν δηλαδὴ διάφορες φανταστικὲς ἐφευρέσεις κι' ἀνακαλύψεις καὶ κατώρθωναν νὰ ξεγελᾶν ἑκατοντάδες ἀφελῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ τοὺς παίρνουν τὶς οἰκονομίες τους. Ἦσαν κι' οἱ δυό τους μοναδικοὶ στὴ δουλειά τους κι' ὅταν ἀκόμα τοὺς συνέλαβαν καὶ τοὺς ἀνέκριναν, ἀρνήθηκαν ὅλες τὶς κατηγορίες ποὺ ὑπῆρχαν ἐναντίον τους καὶ προσπάθησαν νὰ πείσουν καὶ τοὺς δικαστάς τους ἀκόμα ὅτι ἡ ἐφευρέσεις τους ἦσαν πραγματικὲς καὶ κοσμοσωτήριες. Καὶ οἱ δυό, κατὰ τὸ διάστημα τῆς φυλακίσεώς τους, ἔγραφαν ἀναφορὲς ἐπὶ ἀναφορῶν, σὲ ὑπερλυρικὸ ὕφος, στὶς ὁποῖες τὸ ψέμμα ἦταν σὲ τέτοιο σημεῖο ἀνακατωμένο μὲ τὴν ἀλήθεια, ὥστε δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ ξεχωρίση τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο! Κατὰ τὴν ἀκμὴ τῆς δράσεώς τους, μολονότι ζοῦσαν σὲ διαφορετικὲς ἐπαρχίες τῆς Γερμανίας, εἶχαν κυριευθεῖ κι' οἱ δυὸ ἀπὸ τὴν μανία τῆς ἐπιδείξεως. Ὁ ἕνας ἀγόρασε ἕνα πρώην πριγκηπικὸ παλάτι κι' ἔζοῦσε ἐκεῖ μέσα μὲ ἡγεμονικὴ μεγαλοπρέπεια. Ὁ ἄλλος ἀγόρασε μιὰ θαυμασία βίλλα σ' ἕνα ἀριστοκρατικὸ προάστειο τοῦ Βερολίνου καὶ προσέλαβε ἕνα πλῆθος ὑπηρέτες, σωφέρ, γραμματεῖς, σὰν νὰ ἦταν ὁ διευθυντὴς τῆς μεγαλειτέρας τραπέζης.

Ὑπάρχουν ὅμως κι' οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι ἡ κοινὲς τύχες τῶν διδύμων ἀδελφῶν δὲν ὀφείλονται οὔτε στὰ κοινὰ γνωρίσματα τοῦ χαρακτῆρος τους, οὔτε στὴν αὐτὴ διαμόρφωσι τοῦ ὀργανισμοῦ τους. Αὐτοὶ παραδέχονται τὴν ἀστρολογία καὶ διατείνονται ὅτι τὴν Μοῖρα κάθε ἀνθρώπου τὴν ὁρίζει ἡ θέσις, τὴν ὁποίαν εἶχαν οἱ διάφοροι ἀστερισμοὶ κατὰ τὴν ὥρα τῆς γεννήσεώς τους. Λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὴν ἐξήγησι αὐτή, δυὸ δίδυμοι ἀδελφοὶ δὲν πεθαίνουν σὲ ἡλικία τριάντα ἐτῶν ἀπὸ τὴν ἴδια ἀρρώστεια, ἐπειδὴ προέρχονται ἀπὸ τὸ αὐτὸ ὠάριο, ποὺ χωρίστηκε στὰ δύο, δίνοντας καὶ στοὺς δυὸ τὸ ἴδιο σῶμα καὶ τὴν ἴδια ψυχή, ἀλλὰ ἐπειδή, κατὰ τὴν ὥρα τῆς γεννήσεώς τους, ὁ Ἄρης κι' ὁ Κρόνος καὶ ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ἡρακλέους βρισκόντουσαν μεταξύ τους ὑπὸ δυσμενεῖς οἰωνοὺς γιὰ τὴν τύχη τῶν νεογεννήτων!...

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ἀκριβῶς τέρμα Ἀχαρνῶν, 182, πολυτελὴς κατοικία ἐκ 5 δωματίων, χώλλ, λουτροῦ, ἀποθήκης, W. C., δωματίου ὑπηρεσίας ἰδιαιτέρου, κλπ. χρειώδη.
Πληροφορίαι ἐντός.

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

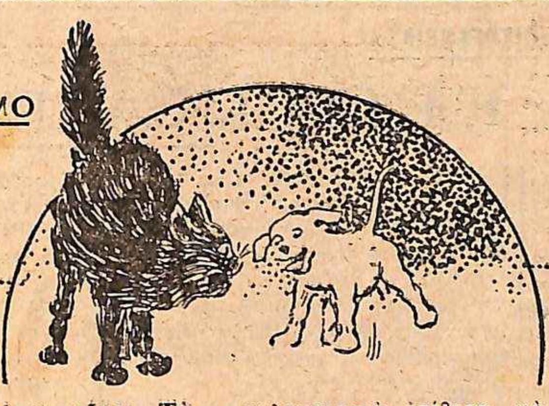

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες καὶ ἡ γυναῖκες. Τὰ.... κολακευτικὰ ἐπίθετα, μὲ τὰ ὁποῖα τὶς χαρακτηρίζουν. Συλλογὲς ἱστορικῶν ὑποδημάτων. Τὸ ἰδιαίτερο τραῖνο τοῦ Τσάρου. Τὸ τυρὶ καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ Ζέρματ. Πῶς κανονίζεται ἡ εὐγένεια. Ἕνα ξύλινο λουλοῦδι, κτλ.

Ἡ γυναῖκα δὲν ὑπῆρξε ποτὲ συμπαθὴς στοὺς Ἁγίους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἐθεωρήθη πάντοτε ὡς «γέννημα τοῦ Σατανᾶ», «σκάνδαλον ἀκατανίκητον», «θύρα ὁδηγοῦσα εἰς τὴν Κόλασιν», «ἐνσάρκωσις τῆς ἁμαρτίας» κλπ.

Ὁ Ἅγιος Κυπριανὸς ἔλεγε ὅτι «ἡ γυναῖκες φοροῦν βραχιόλια, δαχτυλίδια καὶ περιδέραια γιὰ νὰ σκεπάζουν τὰ στίγματα, ποὺ τοὺς ἔχει κάνει ὁ Σατανᾶς».

Κάποια Σύνοδος Δυτικῶν ἀρχιερέων, ἀπεφάνθη κάποτε ὅτι ὁ Χριστός, κατὰ τὴ Δευτέρα Παρουσία, θ' ἀναστήση τὶς γυναῖκες μὲ ἀνδρικὴ μορφὴ γιὰ νὰ μὴ σκανδαλίσουν τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Παραδείσου, κατὰ τὴν κρίσιμη ἐκείνη στιγμή.

Σ' ἕνα συναξάρι πάλι ἕνας καλόγηρος γράφει ὅτι τὸ πρῶτο περιδέραιο, ποὺ φόρεσε γυναῖκα, σχηματίστηκε ἀπὸ τοὺς ἀφροὺς τῆς λύσσας ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Βελζεβούλ, ὅταν ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ τὸν κυνηγοῦσε στὰ Τάρταρα μὲ τὴ ρομφαία του.

* * *

Στὸ Κλιοὺ τῶν Παρισίων ζῆ κάποιος πλούσιος Γάλλος, ὁ ὁποῖος ἔχει κάνει συλλογὴ παντουφλῶν καὶ ὑποδημάτων διαφόρων ἱστορικῶν προσώπων. Ἀλλ' ἂν ἐξαιρέσει κανεὶς τὶς παντοῦφλες τῆς πριγκηπίσσης Λαμπάλ, τῆς Μαρίας Ἀντουανέττας καὶ τοῦ Ναπολέοντος, ἡ συλλογὴ αὐτὴ δὲν ἔχει καμμιὰ ἱστορικὴ ἀξία, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν παρόμοια συλλογή, ποὺ εἶχε ὁ Κάϊζερ στὰ ἀνάκτορα τοῦ Πότσδαμ. Στὴ συλλογὴ αὐτή, καὶ μέσα σὲ γυάλινες προθῆκες, μποροῦσε κανεὶς νὰ συναντήση τὰ στρατιωτικὰ ὑποδήματα τοῦ Βαλενστάϊν, τοῦ Γουσταύου Ἀδόλφου, τοῦ Μεγάλου Πέτρου, τοῦ Ναπολέοντος κλπ.

Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν ὑπῆρχαν στὴ συλλογὴ τοῦ Κάϊζερ ὑποδήματα καὶ παντοῦφλες ὅλων τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας. Ἀκόμα καὶ τὰ παιδικὰ πέδιλα τοῦ Κρόνπριντς.

* * *

Ἀπ' ὅλα τὰ βασιλικὰ τραῖνα τοῦ κόσμου τὸ πολυτελέστερο ἦταν τὸ αὐτοκρατορικὸ τραῖνο τοῦ Τσάρου τῆς Ρωσσίας.

Ἐξωτερικῶς τὸ τραῖνο αὐτὸ ἦταν θωρακισμένο μὲ τριπλὸ χαλύβδινο θώρακα, ἔτσι, ὥστε ν' ἀντέχη καὶ στὴν ἰσχυρότερη δυναμιτιστικὴ ἔκρηξι.

Τὸ τσαρικὸ τραῖνο παρελάμβανε ἕνα σαλόνι, μιὰ αἴθουσα καπνιστηρίου, τραπεζαρία, δωμάτια ὕπνου, λουτρό, μαγειρεῖο, αἴθουσα καὶ ὁπλοστάσιο γιὰ τοὺς ἀστυνομικοὺς καὶ τοὺς σωματοφύλακας τοῦ Τσάρου καὶ μιὰ ἐκκλησία, στὴν ὁποία ὑπῆρχαν ἀμυθήτου ἀξίας εἰκόνες τῶν ἁγίων ἐκείνων, ποὺ ἐθεωροῦντο ἰδιαίτεροι προστάτες τῆς τσαρικῆς οἰκογενείας.

* * *

Ὁ ζωγράφος Φρὲδ Οὐγενέν, ἐδημοσίευσε πρὸ καιροῦ σ' ἕνα περιοδικὸ τῆς Γενεύης, μερικὲς πληροφορίες, ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος, γιὰ μιὰ τάξι εὐγενῶν, ποὺ ὑπάρχει στὴν ἰδιαιτέρα του πατρίδα, τὸ Ζέρματ.

Ὁ ζωγράφος λοιπὸν αὐτὸς ὑπερηφανεύεται γιὰ τὴν ἀριστοκρατία τῆς πατρίδος του, μιὰ ἀριστοκρατία ποὺ βασίζεται σὲ ἐντελῶς ἰδιόρρυθμες ἀρχές, καὶ τῆς ὁποίας ἡ διαβαθμίσεις ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ποσότητα....τῶν κεφαλοτυριῶν, τὰ ὁποῖα ἔχει κάθε οἰκογένεια.

Μὲ ἄλλα λόγια, ἡ οἰκογένειες τοῦ Ζέρματ θεωροῦνται τόσο πιὸ πολὺ εὐγενεῖς ὅσο τὰ κεφαλοτύρια τους ὑπερέχουν κατὰ ποσότητα καὶ παλαιότητα. Ὑπάρχουν μάλιστα οἰκογένειες, ποὺ ἔχουν τυριὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως.

Τὸ τυρί, λοιπόν, φαίνεται ὅτι παίζει σπουδαιότατο ρόλο στὴ ζωὴ καὶ στὴν κοινωνικὴ ὑπόστασι τῶν κατοίκων τοῦ Ζέρματ. Ὅταν λόγου χάριν, γεννηθεῖ κανένα παιδί, ἀμέσως πήζουν ἕνα κεφαλοτύρι, στὸ ὁποῖο δίνουν κατόπιν τὸ ὄνομα τοῦ νεογνοῦ.

Ὅταν τὸ παιδὶ μεγαλώσει καὶ ἀρραβωνιαστεῖ, τὸ ὁμώνυμο τυρί ποὺ φυλάγεται ἐπιμελῶς, τρώγεται τὸ μισό, ἐνῷ τὸ ἄλλο μισὸ ξαναφυλάγεται γιὰ νὰ φαγωθῆ κατὰ τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου του.

Στὰ ζητήματα τῶν συνοικεσίων πάλι τὸ τυρὶ παίζει σπουδαιότατο ρόλο.

Ὅταν ἕνας νέος θέλει νὰ παντρευτῆ, πηγαίνει στὸ σπίτι τῆς νέας, ποὺ ἀγαπάει, κάθεται ἀπρόσκλητος στὸ τραπέζι καὶ ἀρχίζει τὶς σχετικὲς συζητήσεις μὲ τοὺς γονεῖς τῆς νέας. Ἂν ὁ πατέρας τῆς νύφης δώσει στὸν ἐπίδοξο γαμπρὸ ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ κεφαλοτύρι τῆς κόρης του, αὐτὸ σημαίνει ὅτι γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις. Ἂν ὅμως συμβεῖ τὸ ἐναντίον, τότε ὁ γαμπρὸς παίρνει τὰ βρεγμένα του καὶ φεύγει.

* * *

Πρὸ ἐτῶν στὰ δάση τῆς ἐπαρχίας Ἀνκόν, τῆς Γουατεμάλας, ὁ φυσιοδίφης καθηγητὴς Φιλίπς, ἀνεκάλυψε ἕνα περιεργότατο φυτό, ποὺ τὰ λουλούδια του εἶνε χοντρὰ καὶ σκληρὰ σὰν σκαλισμένα ἀπὸ ξύλο.

Τὸ ἄνθος αὐτὸ εἶνε γνωστὸ στοὺς ἰθαγενεῖς τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης μὲ τὸ ὄνομα «λουλοῦδι τοῦ Διαβόλου». Τὰ πέταλά του, ποὺ μοιάζουν μὲ πέταλα γερανιοῦ, ἔχουν ὡραῖες διακλαδώσεις ἱστῶν. Τὸ ὅλο ἄνθος ἀποτελεῖται ἀπὸ μιὰ ξυλώδη οὐσία, χρώματος ὑπολεύκου καὶ ἐλάχιστα ἑλκυστική.

Τὸ περίεργο αὐτὸ ἄνθος, ὅταν κοπεῖ, παίρνει χρῶμα κίτρινο· ὕστερα ὅμως ἀπὸ λίγες ὧρες ξαναβρίσκει τὸ φυσικό του χρῶμα.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Μεταξὺ γειτόνων:

"Ἄκουσε, ἀγαπητὲ κύριε: Τὸ σκυλί σου ἐδάγκωσε τὴ γυναῖκα μου. Θέλω λοιπὸν νὰ μ' ἀποζημιώσης.

—Γι' αὐτὸ σκοτίζεσαι, φίλε μου; Βάλε κι' ἐσὺ τὸ σκυλί σου νὰ δαγκώση τὴ δική μου γυναῖκα κι' ἔτσι θᾶμαστε ἴσα!...

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

ΤΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΠΡΟΒΕΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΖΩΡΖ, 30 ἐτῶν. ΦΕΡΝΑΝΔΗ, γυναῖκα του, 25 ἐτῶν.

ΖΩΡΖ, *(καθισμένος μπροστὰ στὸ γραφεῖο του, ἔχει στὸ πλάϊ του ἕνα δέμα ἐπιστολές. Στὰ χέρια κρατάει μιὰ ἀπ' αὐτὲς καὶ τὴ διαβάζει δυνατά, φανταζόμενος ὅτι εἶνε μόνος του)*. — Ἆ! Ἀπόλαυσι! Μόνο ἡ γυναῖκες μποροῦν καὶ γράφουν τόσο θαυμάσια πράγματα!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ *(μπαίνοντας χωρὶς νὰ τὴν καταλάβη ὁ ἄντρας της. Εἰρωνικά)*. — Ἀλήθεια;

ΖΩΡΖ, *(ἀναπηδῶντας)*. — Ἆ! Ἐσὺ εἶσαι; *(Μαζεύει τὶς ἐπιστολὲς βιαστικὰ καί, ἀφοῦ τὶς κλείνει στὸ συρτάρι του, διευθύνεται πρὸς τὴ Φερνάνδη καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴ φιλήση. Ἐκείνη τὸν ἀποφεύγει)*.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ὄχι, κύριε!

ΖΩΡΖ. — Τί; Οὔτε ἕνα φιλί; Ἕνα φιλάκι;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Τί διάβαζες ἐκεῖ;

ΖΩΡΖ. — Κάτι παληόχαρτα.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Κάτι γράμματα, πὲς καλύτερα!...

ΖΩΡΖ. — Χαρτιά... γράμματα, τὸ ἴδιο εἶνε!... Δὲν πιστεύω νὰ σ' ἐνδιαφέρουν... Ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ ἔχω μυστικὰ ἀπὸ σένα, μάθε ὅτι τὰ γράμματα αὐτὰ μοῦ τὰ ἐμπιστεύθηκε ὁ Ροβέρτος, ὁ ἀνθυπολοχαγός, ποὺ τὸν ξέρεις πολὺ καλά...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Σώπα! Εἶνε περιττὸ νὰ λὲς ψέμματα!

ΖΩΡΖ. — Σὲ βεβαιῶ, ἀγαπητή μου Φερνάνδη, πὼς σοῦ λέω τὴν ἀλήθεια!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Δεῖξε μου τότε αὐτὰ τὰ γράμματα!

ΖΩΡΖ. — Δὲν εἶνε δυνατόν! Εἶνε μυστικὰ καὶ ὁ Ροβέρτος...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ὁ Ροβέρτος!... Μὲ νομίζεις λοιπὸν τόσο κουτή; Ἄφησε τὸν ἀνθυπολοχαγὸ ἥσυχο κι' ἀπάντησέ μου εἰλικρινὰ καὶ τίμια! Γιατὶ δὲν θέλεις νὰ δῶ αὐτὰ τὰ γράμματα; Δεῖξε μού τα!

ΖΩΡΖ. — Μά, ἐξακολουθεῖς νὰ ἐπιμένης;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Δὲν θέλεις νὰ μοῦ τὰ δείξης!...

ΖΩΡΖ, *(μὲ ἀπόφασι)*. — Ὄχι!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ἔστω! Μόνο νὰ μὴν ξαφνιαστῆς ἂν κάνω τὸ ἴδιο κι' ἐγώ. Δημιουργεῖς μυστήρια; Θὰ δημιουργήσω κι' ἐγώ. Ἔχεις μυστικά; Θὰ ἔχω κι' ἐγώ!... Δὲν σοῦ ἀναγνωρίζω ἀπ' ἐδῶ καὶ μπρὸς τὸ δικαίωμα νὰ μοῦ ζητᾶς ἐξηγήσεις. *(Στέκεται μπροστὰ σ' ἕνα ἔπιπλο)*. Μπορεῖς νὰ διαβάζης τὰ γράμματά σου. Μὰ κι' ἐγὼ θὰ διαβάζω τὰ δικά μου! *('Ανοίγει τὸ ἔπιπλο, βγάζει ἕνα δέμα ἐπιστολὲς κι' ἑτοιμάζεται νὰ τὶς διαβάση)*.

ΖΩΡΖ. — Μά, Φερνανδοῦλα μου, ἔλα στὰ λογικά σου!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(διαβάζοντας μιὰ ἐπιστολή)*. — Ἀπόλαυσις! Ἀπόλαυσις! Μόνον οἱ ἄντρες... *(γυρίζοντας πρὸς τὸν Ζὼρζ)* ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὸν σύζυγό μου, μποροῦν καὶ γράφουν τόσο θαυμάσια πράγματα!

ΖΩΡΖ. — Τίνος εἶνε αὐτὰ τὰ γράμματα;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Τοῦ Ροβέρτου, τὸν ξέρεις... Τοῦ Ροβέρτου, τοῦ φίλου μου τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

ΖΩΡΖ. — Ἄφησε τ' ἀστεῖα!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Δὲν εἶνε ἀστεῖα... Αὐτὸς μοῦ τὰ ἐμπιστεύθηκε.

ΖΩΡΖ. — Συγγνώμην... Ἀλλὰ φυλᾶς γράμματα κλειδωμένα μέσα σ' ἕνα συρτάρι. Νομίζω λοιπὸν πὼς ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ γνωρίζω ἐκεῖνον ποὺ τὰ ἔγραψε.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ἡσύχασε! Δὲν ἔχουν τίποτα ποὺ μπορεῖ νὰ σὲ ἐνδιαφέρει. Ὅ,τι γράφουν εἶνε μόνο γιὰ μένα.

ΖΩΡΖ. — Γιὰ σένα; Μόνο γιὰ σένα;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ναί. Καὶ νὰ ἤξερες μὲ πόση τρυφερότητα εἶνε γραμμένα αὐτὰ τὰ γράμματα!... Ἔχουν μέσα λόγια ποὺ σοῦ μιλοῦν στὴν καρδιά...

ΖΩΡΖ, *(πλησιάζει μὲ νευρικότητα καὶ προσπαθεῖ νὰ πάρη τὶς ἐπιστολές)*. — Δός μου τὰ γράμματα!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(κλειδώνοντας γρήγορα-γρήγορα τὰ γράμματα μέσα στὸ συρτάρι)*. — Πολὺ ἀργά!... Πρέπει νὰ μοῦ δείξης πρῶτα τὰ δικά σου!

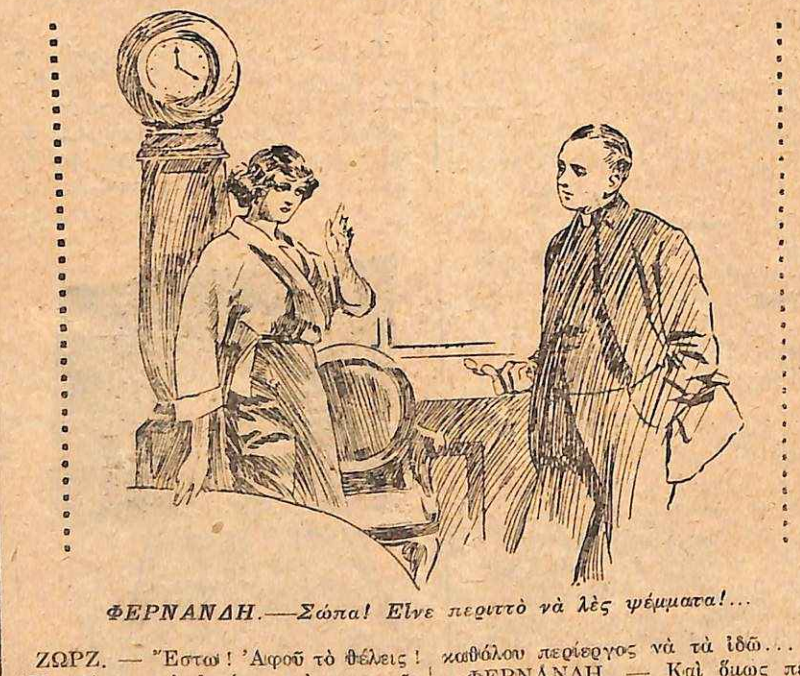

ΦΕΡΝΑΝΔΗ.—Σώπα! Εἶνε περιττὸ νὰ λὲς ψέμματα!...

ΖΩΡΖ. — Ἔστω! Ἀφοῦ τὸ θέλεις! *(Πηγαίνει κι' ἀνοίγει τὸ γραφεῖο του)*. Δὲν σοῦ μίλησα ποτὲ γι' αὐτά, γιατὶ τὸ θεωροῦσα περιττό. Εἶνε γράμματα τῆς νεανικῆς μου ζωῆς... Βλέπεις; Δὲν εἶνε καθόλου μυστηριώδη...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Γιατὶ φύλαγες αὐτὲς τὶς ἐπιστολές; *(Ὁ Ζὼρζ σωπαίνει)*. Γιατὶ δὲν ἀπαντᾷς;

ΖΩΡΖ. — Ἔχουμε λοιπὸν ἀνακρίσεις; Ἔστω... Ἔ, λοιπόν, ἀγαπητή μου Φερνάνδη, τὰ γράμματα αὐτὰ τὰ φύλαγα σὰν τὰ δυό μου τὰ μάτια ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀγάπη ποὺ σοῦ ἔχω... Ναί, ἀπὸ τὴν ἀγάπη μου γιὰ σένα... Τὰ φύλαγα γιατὶ τὰ λόγια τῆς ἀγάπης ποὺ ἔχουνε μέσα, δὲν μοῦ θυμίζουν ἄλλο, παρὰ μόνο τὴν προδοσία τῶν γυναικῶν ποὺ ὁρκιζόντουσαν πὼς μ' ἀγαποῦσαν. Ἔτσι μὲ κάνουν νὰ ἐκτιμῶ ἀκόμα περισσότερο τὴ θαυμασία γυναῖκα ποὺ ἔχω!...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Μπράβο! Εἶπες ἐκεῖνο ποὺ ἤθελα... Ἂς μὴν ξαναμιλήσουμε πειὰ γι' αὐτό!

ΖΩΡΖ. — Ἆ! Συγγνώμην! Τώρα ποὺ σοῦδωκα ἐξηγήσεις, ἦρθε ἡ σειρά σου νὰ μοῦ δώσης καὶ σύ.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Εἶνε περιττόν! Ὅ τι συμβαίνει μὲ τὰ γράμματα τὰ δικά σου, συμβαίνει καὶ μὲ τὰ δικά μου...

ΖΩΡΖ. — Θέλω νὰ μάθω!... Ἀρκετά! Μὴν προσπαθεῖς νὰ κρύψης τὴν ταραχή σου μ' αὐτὲς τὶς κοροϊδίες.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Δὲν εἶμαι καθόλου ταραγμένη. Ἔχω μόνο τοὺς ἴδιους λόγους μὲ σένα νὰ φυλάω τὰ γράμματά μου. Προέρχονται ἀπὸ ἕνα τρελλόπαιδο, ποὺ μ' ἀγαποῦσε πολὺ καὶ μοῦ τὸ ἔλεγε... πρὸ τοῦ γάμου μας...

ΖΩΡΖ. — Καὶ τὸν ἀγαποῦσες;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ναί. Πολύ!

ΖΩΡΖ. — Καὶ τὸ λές;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ἔπρεπε νὰ εἶσαι ἐνθουσιασμένος. Αὐτὸ δείχνει ὅτι εἶχα καρδιά.

ΖΩΡΖ. — Θὰ ἤθελα νὰ ἰδῶ τί σοῦ γράφει αὐτὸ τὸ τρελλόπαιδο... Θὰ ἦταν σίγουρα κανένας μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου ποὺ θὰ σοῦ ἀράδιαζε κούφιες φράσεις καὶ θὰ σοῦ μιλοῦσε γιὰ λουλούδια καὶ γι' ἀστέρια. Ὤ, δὲν εἶμαι καθόλου περίεργος νὰ τὰ ἰδῶ...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Καὶ ὅμως πεθαίνεις ἀπὸ περιέργεια. *('Ανοίγει τὸ συρτάρι καὶ βγάζει τὶς ἐπιστολές. Ἀρχίζει νὰ διαβάζη)*. «Ἀγαπημένη μου Φερνάνδη...».

ΖΩΡΖ. — Τί συνηθισμένο!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(ἐξακολουθεῖ)*.—«Ἐπιτρέψατέ μου, ἀγαπημένη μου μικροῦλα...».

ΖΩΡΖ. — Ἤμουν βέβαιος!... Εἶνε μαθητὴς γυμνασίου.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(συνεχίζει)*.— «... νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τὸ τόσο γλυκὸ χαμόγελο...».

ΖΩΡΖ. — Τί σάχλες!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(συνεχίζει)*.—«... ποὺ μοῦ στείλατε, καθὼς περνοῦσα κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά σας.

ΖΩΡΖ. — Μὰ αὐτὰ κάνουν γιὰ τὸ μουσεῖο!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(διαβάζει)*.—«... Αὐτὸ ἔφτασε νὰ μοῦ κάνη ὅλη τὴ μέρα χαρούμενη...».

ΖΩΡΖ. — Μά, πῶς μποροῦν καὶ γράφουν τέτοιες ἠλιθιότητες!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(διαβάζει)*. — «... Καὶ ὅλα νὰ μοῦ φανοῦν ὡραιότερα ἀπὸ πρίν. Τὰ πουλιὰ κελαϊδούσανε πιὸ γλυκά, τὰ λουλούδια ἀνθούσανε μυρωμένα καὶ ὁ γαλάζιος οὐρανὸς ἦταν πιὸ γαλανός...».

ΖΩΡΖ. — Ποιὸς ἠλίθιος τὰ ἔγραψε;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ἠλίθιος! Ὢ! ἂν σ' ἄκουγε! Βρίσκεις λοιπὸν ὅτι ἐκεῖνος ποὺ τἄγραψε εἶνε μαθητὴς γυμνασίου, σαχλός, βλάκας;...

ΖΩΡΖ. — Στὸ ζενὶθ ἠλίθιος!...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Μά, ἦταν ἐρωτευμένος...

ΖΩΡΖ. — Πιστεύω πὼς δὲν τὸν ξαναεῖδες.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Τὸν βλέπω κάθε μέρα.

ΖΩΡΖ. — Κάθε μέρα!... Ὢ! μά, αὐτὸ εἶνε πολύ!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Μά, γιατὶ ξαφνιάζεσαι;

ΖΩΡΖ. — Τί ξαφνιάζομαι; Μά, ἂν τὸν πετύχω μαζύ σου... θὰ τοῦ δείξω ποιὸς εἶμαι...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ.—Δὲν θ' ἀργήση νά...

ΖΩΡΖ. — Καὶ τὸν ἀγαπᾷς; Ὁμολόγησέ το ὅτι τὸν ἀγαπᾷς.

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ἂν τὸν ἀγαπῶ; Τὸν λατρεύω!

ΖΩΡΖ, *(παίρνει ἀπὸ τὰ χέρια τῆς γυναίκας του τὶς ἐπιστολές)*. — Φερνάνδη! *(Ρίχνει στὰ γράμματα γρήγορες ματιές. Στὸ πρόσωπό του ζωγραφίζεται ζωηροτάτη ἔκπληξις)*. Μὰ αὐτὰ εἶνε τὰ γράμματα ποὺ σοῦ ἔστελνα ἐγὼ προτοῦ σὲ πάρω! *('Η Φερνάνδη τὸν βεβαιώνει μ' ἕνα νεῦμα. Ὁ Ζὼρζ ρίχνεται στὰ πόδια της)*. Ἆ, Φερνάνδη! Φερνάνδη μου!

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ἐμπρός, σήκω! Ἀρκετὰ τιμωρήθηκες! Τὸ πάθημά σου ἂς σοῦ γίνει μάθημα!... Δὲν θὰ μὲ ὑποπτευθῆς πειὰ στὸ μέλλον;

ΖΩΡΖ. — Ναί, ἀγαπημένη μου... Πάντα ἤμουν καχύποπτος...

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Ναί! Ἤσουν καχύποπτος... σὰν ὅλους τοὺς ἐρωτευμένους!...

ΖΩΡΖ, *(σχίζοντας τὶς ἐπιστολὲς ποὺ τοῦ εἶχαν στείλει ἡ παληὲς του φίλες)*. — Αὐτὰ δὲν χρειάζονται πειά. Τί τὶς θέλω τὶς ἀναμνήσεις τῶν περασμένων, ἀφοῦ ἔχω τὴν ἀγάπη σου;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ, *(δίνοντας στὸ Ζὼρζ τὶς ἐπιστολές του)*. — Ἐξακολουθεῖς λοιπὸν νὰ νομίζης ὅτι τὰ γράμματα αὐτὰ εἶνε ἠλιθιότητες; *(Τὸν φιλεῖ)*.

ΖΩΡΖ, *(κάθεται κοντὰ στὴ γυναῖκα του καὶ τὴν πιάνει ἀπὸ τὴ μέση)*. — Θέλεις, ἀγαπημένη μου, νὰ διαβάσουμε πάλι τὰ γράμματά μου;

ΦΕΡΝΑΝΔΗ. — Θὰ σὲ παρακαλοῦσα...

(Καθισμένοι ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλο καὶ ἀγκαλιασμένοι μὲ τρυφερότητα, ἀρχίζουν νὰ διαβάζουν τὶς ἐπιστολές).

ΑΥΛΑΙΑ

ΑΓΟΡΑΖΟΥΜΕ σὲ ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς παλαιὰ διάφορα βιβλία, παντὸς εἴδους καὶ πάσης γλώσσης, καθὼς καὶ ὁλόκληρες βιβλιοθῆκες. Γράψατε : «Οἰκογένεια», Λέκα 7, 'Αθῆνας.

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΟΙ ΔΥΟ ΓΕΡΟΙ

ΤΟΥ Λ. ΦΡΑΠΙΕ

ΗΣΑΝ δυὸ γέροι.

Ἐκείνη διατηροῦσε ἀκόμη ὅλες τὶς αἰσθήσεις της, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ δουλεύη περισσότερο ἀπὸ δυὸ ὧρες τὴν ἡμέρα.

Αὐτὸς «δὲν εἶχε τὰ λογικά του»... Δηλαδή, ὅπως ἔλεγε ἡ γρηά του, δὲν θυμόταν πειὰ καλά. Στὸ ἐργοστάσιο ὅμως, ποὺ δούλευε ἐδῶ καὶ σαράντα χρόνια, δὲν τὸν χρησιμοποιοῦσαν πειὰ παρὰ γιὰ τὸ ἐκκρεμές, κι' αὐτὸ ἀπὸ εὐσπλαχνία γιὰ νὰ κερδίζη κανένα φράγκο τὴν ἡμέρα. Μὲ μιὰν ἀδιάκοπη, αὐτόματη πειά, κίνησι τοῦ χεριοῦ, ἔπρεπε νὰ κινῆ δεξιὰ-ἀριστερὰ ἕνα σίδερο μακρύ, ποὺ κι' αὐτὸ ἔδινε τὴν κίνησι σὲ διαφόρους μηχανισμούς. Τὸν ἐκάθιζαν σ' ἕνα σκαμνί, μέσα σ' ἕνα μικρὸ κακοφωτισμένο δωμάτιο καὶ τοῦ ἔβαζαν τὸ χέρι σὲ κίνησι. Τόσο εἶνε ριζώσει πειὰ μέσα του ἡ συνήθεια τῆς δουλειᾶς αὐτῆς, ὥστε δὲν εἶχε ἀνάγκη νὰ σκεφθῆ γιὰ νὰ τὴν κάνη. Ἂν σταματοῦσε, τοῦ ἔπιαναν τὸ χέρι καὶ μ' ἕνα-δυὸ σκουντήματα τὸ ξανάβαζαν σὲ κίνησι.

Ἂν ὅμως τὸ βράδυ, ἀργοῦσε νὰ πάη ἡ γυναῖκα του νὰ τὸν πάρη, ἔπαιρνε τὸ δρόμο μοναχός του, καὶ περπατοῦσε, περπατοῦσε χωρὶς νὰ ξέρη ποῦ πηγαίνει ἀκουμπῶντας στοὺς φράχτες καὶ κυττάζοντας ἀφηρημένα τὰ σπίτια. Ἡ διεύθυνσίς του ἦταν γραμμένη στὸ κασκέτο του, κι' ἔτσι τὸν πήγαιναν πίσω, ἀκόμη καὶ τὴ νύχτα.

* * *

Πρὶν γεράσουν ἦσαν ἕνα νοικοκυρεμένο ἐργατικὸ ἀντρόγυνο. Εἶχαν κι' αὐτοὶ τὰ ὤμορφα ἐπιπλάκια τους ἀγορασμένα κομμάτι-κομμάτι καὶ πληρωμένα σιγὰ-σιγὰ μὲ δόσεις.

Ἄχ! μὲ πόσους κόπους εἶχαν ἀποκτήσει αὐτὰ τὰ χίλια μικροπράγματα, ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα σπιτικό, ποὺ ξεκουράζουν, συντροφεύουν κι' ὠμορφαίνουν τὴ ζωή! Ἡ γυναῖκα πρὸ πάντων μὲ τὴν ὑπομονή της, μὲ τὴ γνῶσι καὶ τὴν ἀφοσίωσί της εἶχε συντελέσει στὴ δημιουργία τοῦ μικροῦ αὐτοῦ θησαυροῦ. Ὅλα τὰ νειάτα της, ὅλη τὴ δύναμι, τὴν ὑγεία, τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς της, τὰ ἐξώδευσε γιὰ τὴν ἀπόκτησι τῶν ἐπίπλων της καὶ φυσικὰ καὶ ὁ ἄντρας της αὐτὰ πειὰ θεωροῦσε ὡς τὴ μόνη εὐχαρίστησι τόσων χρόνων δουλειᾶς.

Ἀπὸ τὸν καιρὸ ὅμως ποὺ ἦλθαν τὰ γερατειά, εἶχε ἀργίσει κι' ἡ φτώχεια καὶ τοὺς ἔπαιρναν ὅ,τι εἶχαν μαζέψει τριάντα τώρα χρόνια! Τοὺς τἄπαιρνε ἡ ἀνάγκη, ἡ φτώχεια, ἡ ἀρρώστειες...Τοὺς τἄπαιρναν ὁ σπιτονοικοκύρης, ὁ ψωμᾶς, τὰ γιατρικά... Ὁ κόσμος, ἡ ζωή... Τοὺς ἐπῆραν τὴ ντουλάπα μὲ τὸν καθρέφτη, τὶς καρέκλες, τὸ ταπέτο, τὶς διπλὲς κουρτίνες, τὰ καντηλέρια, τὸ ρολόϊ τοῦ τοίχου, τὸ μπουφὲ καὶ τὸ τραπέζι... Εἶχαν πιστέψει πὼς ἦταν κτῆμα τους αὐτὰ τὰ ἀπαραίτητα πράγματα. Πῶς γελάστηκαν! Δὲν εἶχαν προφτάσει ἀκόμη νὰ τὰ καμαρώσουν καὶ σκληρά, ἀπάνθρωπα τοὺς τἄπαιρναν πίσω. Ἔτσι ἔχασαν ἕνα-ἕνα τ' ἀγαπημένα τους ἔπιπλα. Κι' αὐτὸ συνέβη στὴν ἡλικία ποὺ προσκολλᾶται κανεὶς τόσο στὶς ἀναμνήσεις καὶ στὰ πράγματα, ποὺ ζητᾷ παρηγοριὰ στ' ἄψυχα, καὶ φαντάζεται πὼς θὰ ζήση πειὰ μ' αὐτά, ὅσο κι' αὐτά. Στὴν ἡλικία ποὺ ἔπρεπε ὅλα νὰ ἔρχωνται μὲ τὴν ἄνεσι, μὲ τὴν ἠρεμία, συνέβαινε αὐτὴ ἡ τραγωδία νὰ τοὺς ἀφαιρῆ ἡ ἀνάγκη τὰ πάντα καὶ νὰ τοὺς ὁδηγῆ στὴν τελευταία ἀπελπισία.

* * *

Καὶ τώρα ἐκτὸς ἀπὸ τὰ τέσσερα ἔπιπλα ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸ νόμο νὰ κατασχεθοῦν—τὸ κρεββάτι, τὸ τραπέζι καὶ δυὸ καρέκλες — δὲν ἔμενε πειὰ τίποτε ἀπὸ τὸ παληὸ σπιτικὸ παρὰ ἕνας καθρέφτης, κρεμασμένος πάνω ἀπὸ τὸ τζάκι τῆς καμαρίτσας τους.

Ἦταν τὸ πολύτιμο στολίδι τους, κι' ἡ γρηὰ προτίμησε νὰ σώση αὐτὸ ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο

Γιὰ σκεφθεῖτε : τὸν εἶχε ἀγοράσει ἄλλοτε κρυφὰ ἀπὸ τὸν ἄντρα της, μὲ τὶς μικρές της οἰκονομίες. Μὲ τὶς οἰκονομίες της ἀπὸ τὰ πλυστικά, τὴν τροφή, τὸ ντύσιμο.... Καὶ ἡ γλυκειὰ ἔκπληξι τὴν ἡμέρα τῆς γιορτῆς του ποὺ τοῦ τὸν παρουσίασε! Ἦταν τὸ συγκινητικώτερο περιστατικὸ τῶν δέκα πρώτων χρόνων τοῦ γάμου των...

'Ακουμπῶντας στοὺς φράχτες καὶ κυττάζοντας ἀφηρημένος τὰ σπίτια...

Γι' αὐτὸ κι' ἐκείνη τὸν ὑπερασπίσθηκε τὸν καθρέφτη της, καὶ τὸν διετήρησε σὰν καινούργιο. Ὅλα τὰ θυσίασε καὶ πρὸς χάριν του ὑπέμεινε καὶ τὶς μεγαλείτερες στερήσεις...

Μὰ νὰ τώρα ποὺ θαρχόταν ὁ παλαιοπώλης νὰ πάρη καὶ τὸ τελευταῖο αὐτὸ συντρίμμι. Ἡ γρηὰ ἐπερίμενε καὶ τὸ μυαλό της ἐγύριζε διαρκῶς στὸν καθρέφτη μ' ἀπελπισία.

Μιὰ σκέψι μόνο τὴν παρηγοροῦσε λίγο. Ὁ γέρος της δὲν εἶχε τὰ λογικά του καὶ πιθανώτατα δὲν θὰ τὸ ἔπαιρνε εἴδησι. Γιατὶ κι' ἔξη μῆνες πρὶν ποὺ σήκωσαν τὸ ρολόϊ, δὲν εἶχε πάρει εἴδησι. Καὶ ὅμως ἦταν τότε πολὺ καλύτερα. Αὐτὴ ὅμως αἰσθανότανε σὲ κάθε ἀποχωρισμὸ σὰν νὰ τῆς ἔπαιρναν ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ψυχή της. Σὰν νὰ ἔχανε σὲ κάθε νέα καταστροφὴ κάθε ἐλπίδα ζωῆς. Ὡστόσο, ἔλεγε πάλι μὲ τὸ νοῦ της ἀνεγνώριζε ἀκόμη, ἀόριστα ἔστω τὸ δωμάτιό τους, κι' αὐτὸ ἐξ αἰτίας τοῦ καθρέφτη. Ἅμα ἔφερνε τὸ γέρο ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο σέρνοντάς τον σὰν μικρὸ παιδί, καθόνταν μόνος του ἀντίκρυ στὸν καθρέφτη, κι' ἐκουνοῦσε τὸ κεφάλι σὰν νὰ ἀναγνώριζε μέσα στὸ γυαλὶ τὸν ἑαυτό του. Μιὰ ἀναλαμπὴ σκέψεως, ἡ τελευταία, θὰ διετηρεῖτο φαίνεται ἀκόμη μὲ τὴν ἀντανάκλασι τοῦ καθρέφτη.

Τί θὰ ἔκανε, λοιπόν, τώρα ὁ γέρος, θὰ ἔβαζε τὶς φωνὲς καὶ τὰ κλάμματα σὰν μωρό, ἅμα θὰ τοῦ ἔπαιρναν τὸν καθρέφτη;

* * *

Ἦλθε τέλος ὁ παλαιοπώλης.

Ἡ γρηὰ μαζεύτηκε σὲ μιὰ γωνιά, τρέμοντας, μὲ τὸ στόμα μισάνοιχτο, περιμένοντας μὲ φόβο τί θὰ συνέβαινε στὴν ψυχὴ τοῦ γέρου ποὺ καθόταν ἐκεῖ ἀντίκρυ στὸ τζάκι. Ὁ γέρος ποὺ φαινόταν βυθισμένος σὲ βαθειὰ ὀνειροπόλησι, κι' ἐκινοῦσε μόνο τὰ μάγουλά του καὶ τὰ ἄσπρα του μουστάκια, ἔριξε μιὰ ματιὰ στὸν παλαιοπώλη καὶ ξαναβυθίστηκε στὴν ὀνειροπόλησί του μὲ τὰ μάτια ἀπλανῆ.

— Θεέ μου, ψιθύρισε ἡ γυναῖκα του μὲ μιὰ μελαγχολικὴ ἀνακούφισι.

Χρειάστηκε ὅμως νὰ χτυπήσουν μὲ τὸ σφυρὶ γιὰ νὰ βγάλουνε τὸ σίδερο ποὺ κρατοῦσε τὸν καθρέφτη. Ὁ γέρος ἐφάνηκε πὼς πρόσεχε κυττάζοντας μὲ τὸ κεφάλι ψηλά.

Ἡ γρηὰ ξανάρχισε ν' ἀνησυχῆ.

Ἐθυμήθηκε τὴν ὡραία ἡμέρα ποὺ ἔφερε τὸν καθρέφτη τὸ μεσημέρι...ἦταν Ἰούνιος....εἶχαν φράουλες... Τί εὐτυχὴς ποὺ φαινόταν τότε ὁ γέρος της! Καὶ τί ἀνοησίες ποὺ ἔλεγε γεμάτες ἀγάπη! Καὶ πῶς ἔπαιζε μπρὸς στὸν καθρέπτη μὲ τὰ καστανὰ μαλλιά του, ποὺ ἦταν μακρυά, μακρυά, κι' ἔκανε χίλια παράξενα χτενίσματα ἔτσι γι' ἀστεῖο.

Αὐτὰ σκεφτόταν ἡ γρηὰ κι' ἔξαφνα τὴν ἔπιασε μιὰ ἀλλόκοτη ἐπιθυμία. Νὰ ξυπνήση ὁ γέρος αὐτὴ τὴ στιγμή, νὰ αἰσθανθῆ νὰ καταλάβη τί τοῦ παίρνουν. Ναί! Ναί! Νὰ ξυπνοῦσε, νὰ ἐφώναζε, νὰ θύμωνε ποὺ τοῦ ἔπαιρναν τὸν καθρέφτη του. Νὰ δείξη, ἔτσι, τουλάχιστον, πὼς δὲν εἶχαν τελειώσει πειὰ ὅλα.

Καὶ ἡ καρδιά της χτυποῦσε μὲ πικρὴ ἐπιθυμία.

Ὁ καθρέφτης ξεκρεμάστηκε. Ὁ γέρος ἐκύτταζε πάντα ἀναμασῶντας σὰν μυρηκαστικό.

Τώρα ὁ καθρέφτης ἦταν ἀκουμπισμένος στὸ πάτωμα. Τὸν φορτωνόταν ὁ παλαιοπώλης... Ὁ γέρος ἀναμασοῦσε πάντα.

Αὐτὴ ἤθελε πάντα νὰ ἐλπίζη. Ἔκανε ἀσυναίσθητες κινήσεις, ἡ ἀπελπισία τὴν βασάνιζε.

Ὄχι, ὄχι! Ἦταν ἀδύνατον ν' εἶχαν ὅλα τελειώσει. Ἀδύνατον ὅλα τὰ περασμένα νὰ χάθηκαν ἔτσι, χωρὶς ν' ἀφήσουν ἴχνος!

Ὁ παλαιοπώλης βγῆκε ἀπὸ τὴ στενὴ πόρτα. Τόσος ἦταν ὁ πόνος τῆς γρηᾶς, ὥστε ἄφησε χωρὶς νὰ τὸ θέλη μιὰ φωνή, μιὰ φωνὴ ἄνοια :

— Ἀλβέρτο, Ἀλβέρτο! ὁ καθρέφτης!

Ὁ γέρος κούνησε τὸ κεφάλι ἅμα ἄκουσε τὴ φωνή. Τὰ ἀπλανῆ του μάτια ἐγύριζαν δεξιὰ κι' ἀριστερά, σὰν νἆχαν ἀληθινὰ νάσει τὴν τελευταία τους λάμψι καὶ δὲν ἀνεγνώριζε πειὰ τὰ γύρω.

— Ἀλβέρτο, ὁ ὄμορφος καθρέφτης μας; ὠλόλυζε ἀκόμη ἡ γρηὰ καὶ τὸν ἐσκουντοῦσε στὸν ὦμο...

Τότε ὁ γέρος, σὰν νὰ κουρντίστηκε, σήκωσε τὸ χέρι, τὸ ἔσφιξε στὸ κενό, σὰν νὰ κρατοῦσε τὸ ἐκκρεμὲς κι' ἄρχισε νὰ τὸ κινῆ δεξιὰ κι' ἀριστερά.

Ἦταν τελείως ἀποβλακωμένος!...

Τίποτα δὲν ἐξύπνησε μέσα του!...

Κι' ἡ γρηὰ ἄρχισε νὰ ουρλιάζη, κλαίγοντας γεμάτη ἀπελπισία!...

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Ἕνας Πάπας κι' ἕνας χωριάτης μαζύ, ξέρουν πάντα πιὸ πολλά, ἀπ' ὅσα ξέρει ἕνας Πάπας μόνος του.

Ἰταλικὴ

Τοῦ πεθαμένου Πάπα τὸ κορμὶ δὲν πιάνει τόπο πιὸ πολὺ ἀπὸ τὸ κορμὶ ἑνὸς ἁπλοῦ ἐφημερίου.

Γαλλικὴ

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

Η Α. Μ. Η ΜΟΔΑ

ΤΙ ΘΑ ΦΟΡΕΣΟΥΜΕ

—Τὰ πρῶτα-πρῶτα ἀνοιξιάτικα καπελλάκια θὰ εἶνε μικρὰ κι' ἐλαφρά, γαρνιρισμένα μὲ ἄνθη καὶ φτερά. Θὰ φοριοῦνται δὲ γυρτὰ πρὸς τὸ ἕνα πλάϊ ἢ πρὸς τὸ μέτωπο.

—Ἀργότερα θὰ ἰδοῦμε διάφορα καγοτιὲ μὲ χαμηλὲς καλότες, καθὼς καὶ τόκες μὲ καλότες ὑψηλές.

—Ἐπειδή, ὅπως εἴπαμε κι' ἄλλοτε, θὰ εἶνε πολὺ τῆς μόδας τ' ἀσπρόμαυρα φορέματα κατὰ τὴν ἄνοιξι, θὰ ἰδοῦμε καὶ καπέλλα ἀσορτί, καμωμένα ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα τοῦ φορέματος.

—Ἐφέτος θὰ εἶνε πολὺ ἀν-δόγκ τὰ ἀνσάμπλ ἀπὸ λινό. Θὰ ἰδοῦμε χαριτωμένα φορεματάκια καὶ ἐπανωφόρια μακρυά, ἢ τρουά-κάρ, ἀπὸ λινὸ ἄσπρο ἢ χρωματιστό.

—Κι' ἂν ἀκόμα δὲν φορέσουμε ἀνσάμπλ ἢ φόρεμα ἀπὸ λινό, πάντως πρέπει νὰ συμπληρώσουμε τὴν τουαλέττα μας μὲ κάτι ἀπὸ αὐτὸ τὸ ὕφασμα γιὰ νὰ εἴμαστε ἐν τάξει μὲ τὴ μόδα. Π. χ. μὲ γιακάδες, μανσέτες, ζῶνες, ζιλέδες, μπολερὸ καὶ ρεδὲς γαντιῶν.

—Ἀκόμα καὶ πολλὰ καπελλάκια τυρμπάν, κλὸς καὶ μπονισόν, θὰ γίνωνται ἀπὸ λινό. Τὰ διάφορα αὐτὰ ἀξεσουὰρ θὰ δίνουν ἕνα ἀνοιξιάτικο καὶ πολὺ μοντέρνο τόνο στὴν τουαλέττα μας.

—Ἕνα ὕφασμα πολὺ ἐπίσης τῆς μόδας θὰ εἶνε καὶ τὸ λακέ. Ἀλλ' αὐτὸ κοστίζει κάπως καὶ δὲν εἶνε εὔκολο σὲ κάθε κυρία νὰ ἔχῃ ταγιὲρ ἢ φόρεμα ἢ ἐπανωφόρι ἀπὸ σατὲν λακέ.

—Δὲν εἶνε ὅμως καὶ τόσο δύσκολο νὰ ἔχουμε καπέλλο γαρνιρισμένο μὲ λακέ, ἢ γάντια, ἢ ζώνη, ἢ μιὰ μικρὴ κάπα γαρνιρισμένη μὲ τ' ὡραῖο αὐτὸ γυαλιστερὸ ὕφασμα.

—Θὰ ἰδοῦμε ἀκόμα καὶ γαρνιτοῦρες ἀπὸ σφηκοφωληὲς καμωμένες μὲ λακέ. Τὸ μαῦρο, τὸ ὁποῖο πηγαίνει μὲ ὅλα τὰ χρώματα εἶνε τὸ προτιμότερο, ἀλλὰ θὰ εἶνε πολὺ τῆς μόδας καὶ τὸ μπλὲ-ρουὰ λακέ.

—Συχνά, φορέματα σκοῦρα θὰ γαρνίρωνται μὲ φιόγκους ἀπὸ κορδέλλα μπλὲ-ρουά, λακέ.

—Τὸ καλοκαῖρι θὰ εἶνε ἀν-δόγκ κι' ἕνα εἶδος βελοῦδο ἀπὸ μετάξι καὶ λινό, λεπτὸ κι' ἐλαφρό, ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ ἰδοῦμε φορέματα, ταγιέρ, καὶ χαριτωμένα ἐπανωφοράκια.

—Τὸ βελοῦδο αὐτὸ δὲν χαλάει οὔτε μὲ τὸ νερό, οὔτε μὲ τὸ σιδέρωμα κι' ἔτσι μπορεῖ περίφημα νὰ πλένεται.

—Πρὸς τὸ παρὸν ἀκόμα, θὰ φορέσουμε ἐπάνω ἀπὸ τὰ φορεματάκια μας τῆς ντεμὶ-σαιζόν, μικρὰ μπολερὸ κι' ἐπανωφοράκια ἀπὸ γοῦνα, ἢ ἀπὸ τὸ ἴδιο ὕφασμα τοῦ φορέματος, ἢ θὰ ρίξουμε ἐπάνω στοὺς ὤμους μας μιὰ γοῦνα ἀλεποῦς.

—Ἡ γοῦνα αὐτὴ πηγαίνει θαυμάσια πρὸ πάντων μὲ τὰ χρώματα τῆς μόδας, δηλαδὴ μὲ τὰ γκρίζα, τὰ μπέζ, τὰ μπλὲ καὶ τὰ πράσινα.

—Θὰ ἰδοῦμε πολὺ προσεχῶς, χαριτωμένα ταγιὲρ ἀπὸ ὑφάσματα ἐμπριμὲ μὲ τετράγωνα μαῦρα καὶ ἄσπρα. Μὲ τὰ ταγιὲρ αὐτὰ θὰ φορέσουμε μπλοῦζες ἀπὸ ὀργκαντί, ἀπὸ μουσελίνα, ἀπὸ ὕφασμα κεντημένο καὶ ἀπὸ λινό.

—Συνήθως ἡ μπλοῦζες αὐτὲς θὰ γαρνίρωνται ἐμπρὸς μ' ἕνα μεγάλο φιόγκο ἀπὸ σατὲν λακὲ μαῦρο ἢ ἄσπρο, ἢ ἀσπρόμαυρο, ὅπως καὶ τὰ κοστούμια. Τότε καὶ ἡ καλόττα τοῦ καπέλλου θὰ περιβάλλεται μὲ τὴν ἴδια λακὲ κορδέλλα.

—Τὰ γάντια θὰ εἶνε ἄσπρα, μὲ μανσέτα ἀπὸ λακὲ μαῦρο. Ὅσο γιὰ τὶς κάλτσες, πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι θὰ εἶνε συχνά... ὁλόασπρες.

—Μὲ φόρεμα ἀπογευματινό, μαῦρο, γκρίζο, ἢ ἀσπρόμαυρο, ἐναρμονίζονται θαυμάσια ἡ ἄσπρες μεταξωτὲς κάλτσες. Πάντως, τόσο τὴν ἄνοιξι, ὅσο καὶ τὸ καλοκαῖρι, θὰ εἶνε τῆς μόδας ἡ ἀνοιχτόχρωμες κάλτσες.

—Μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ χαριτωμένες νουβωτὲ τῆς προσεχοῦς μόδας, θὰ εἶνε καὶ τὰ παπούτσια ἀπὸ ὕφασμα σκωτσέζικο, μὲ τακοῦνι καὶ μύτη ἀπὸ λουστρίνι. Μὲ φόρεμα μαῦρο, τὰ παπούτσια αὐτά, φαντάζουν θαυμάσια.

—Ἡ φοῦστες τῶν καλοκαιρινῶν φορεμάτων θὰ εἶνε πλατειὲς κάτω ἀπὸ τὰ γόνατα, ἐπάνω δὲ ἀπ' αὐτά, θὰ περιβάλλουν σφιχτὰ τοὺς γοφούς.

—Θὰ ἰδοῦμε καὶ φοῦστες ἀπὸ ὕφασμα ἐλαφρό, μὲ μπορντοῦρες ἀπὸ βολὰν ἢ σφηκοφωληές, ἢ ἀπὸ ντεκοὺπ σὲ σχῆμα ἀλλεπαλλήλων πετάλων.

—Πολλοὶ μεγάλοι Παρισινοὶ Οἶκοι Μόδας ἔχουν λανσάρει φορέματα, τῶν ὁποίων τ' ἀμπιεσμάν στοὺς ὤμους ἢ στοὺς γοφοὺς—εἶνε ζωγραφισμένα μὲ διάφορα μοτὶφ καὶ λουλούδια ἀντιθέτου χρώματος μὲ τὸ ὕφασμα.

—Πολλὰ φορέματα λευκά, π.χ. εἶνε ζωγραφισμένα μὲ μαῦρα σχέδια ἄσπρα μὲ κόκκινα, μπὲζ μὲ καφέ, μαῦρα μὲ πράσινα, μαῦρα μὲ ἄσπρα.

—Ἀπὸ ἄσπρη βατίστα κεντημένη, θὰ ἰδοῦμε σεμιζέτες, καζάκες, φορέματα, τουνίκ, καὶ πολλὰ καλοκαιρινὰ φορέματα γιὰ μικρὰ κοριτσάκια.

—Φορέματα βραδυνὰ ἀπὸ μαύρη μουσελίνα, θὰ γαρνίρωνται μὲ κορδέλλα ἀπὸ ἄσπρο φάϊγ, στὸ ντεκολτὲ καὶ στὴν μπορντοῦρα τῆς φούστας. Ἀλλ' ἡ κορδέλλα στὸ ντεκολτὲ—συνήθως τετράγωνο—θὰ εἶνε ἴσια καὶ κάτω στὴν φοῦστα πλισσέ.

—Πολὺ σίκ, εἶνε φόρεμα βραδυν ἀπὸ μαῦρο βελοῦδο, μοντέλο τοῦ Παρισινοῦ Οἴκου Οὐώρντ, μὲ κορσάζ ντραπέ, πολὺ μακρυὰ φοῦστα καὶ γαρνιρισμένο μόνο μ' ἕνα μεγάλο ἀσορτὶ φιόγκο στὴν τάγια.

—Ἡ κομψὲς Παρισινὲς φοροῦν ἀκόμα ταγιὲρ ἀπὸ βελοῦδο μαῦρο, μικρὲς τόκες ἀσορτὶ καὶ μπλοῦζες ἀπὸ σατὲν ἄσπρο ντραπέ.

—Θὰ ἰδοῦμε σὲ λίγο καὶ πολλὰ φορέματα ἀπὸ μαροκαὶν μπλὲ-μαρὲν ἐμπριμὲ μὲ ἄσπρα τετραγωνικά, ἢ μὲ βοῦλες ἄσπρες.

—Θὰ ἰδοῦμε ἐπίσης πολλὰ κορσάζα φλού, πρὸ πάντων στὴν πλάτη, ντραπὲ καὶ μπλουζάν. Ἀρκετὰ ὅμως κορσάζα θὰ εἶνε ἐφαρμοστὰ καὶ ἴσια.

—Τὸ ἄνοιγμα τοῦ λαιμοῦ στὰ κορσάζα θὰ εἶνε μικρὸ καὶ πολλὰ φορέματα θὰ ἔχουν ἴσιους γιακάδες, ἢ ἐσάρπες δεμένους στὸ πλάϊ, ἢ ἐμπρός.

—Τὰ μανίκια δὲν θὰ εἶνε πολὺ πλατειὰ καὶ μεγάλα. Ἀντιθέτως θὰ εἶνε μακρυὰ καὶ στενὰ καὶ προσαρμοσμένα σὲ σχέδιο ραγκλάν.

—Ἡ τάγια θὰ βρίσκεται στὴν φυσική της θέσι, κι' ἡ ζῶνες, ἡ ὁποῖες θὰ τὴν ὑποδεικνύουν, θὰ γίνωνται συχνὰ πλατειὲς ἐμπρός.

—Ἀλλὰ καὶ ἀρκετὲς ζῶνες θὰ εἶνε πιὸ χαμηλὲς πίσω καὶ πιὸ ὑψηλὲς μπροστά.

—Θὰ εἶνε τόσο τῆς μόδας τ' ἀσπρόμαυρα, ὥστε θὰ ἰδοῦμε καὶ φορέματα μὲ φοῦστες καὶ κορσάζα κατὰ τὸ ἥμισυ μαῦρα καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἄσπρα.

—Ἕνα φόρεμα δείπνου μοντέλο τοῦ Παρισινοῦ Οἴκου Σωβέλ, ἔχει φοῦστα ἀποτελουμένη ἀπὸ δυὸ φύλλα, τὸ ἕνα ἀπὸ μαῦρο καὶ τὸ ἄλλο ἀπ' ἄσπρο σατὲν καὶ τὸ κορσάζο εἶνε σταυρωτό, ἄσπρο δεξιὰ καὶ μαῦρο ἀριστερά, μὲ ἕνα ἄσπρο φιόγκο ἀριστερὰ καὶ μὲ μαῦρα μακρυὰ μανίκια.

Η ΠΑΡΙΣΙΝΗ

□□□□ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ □□□□

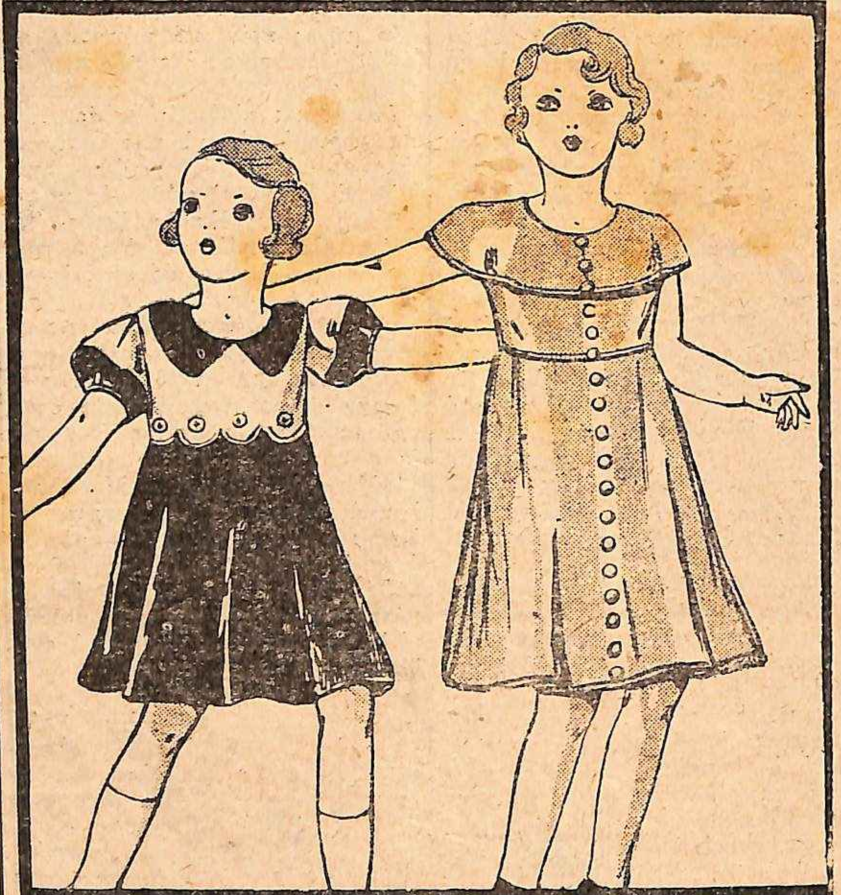

1) Φόρεμα γιὰ κοριτσάκι τεσσάρων ὡς ἕξη χρόνων, ἀπὸ κρὲπ μπλὲ-μαρέν, καὶ κρὲπ κόκκινο. 2) Φόρεμα γιὰ κοριτσάκι δέκα ὡς δώδεκα χρόνων, ἀπὸ λονὰζ πράσινο, γαρνιρισμένο μὲ κουμπιὰ ἀπὸ ταφτᾶ πράσινο.

«ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ»
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΛΕΚΑ 7 (Τηλέφ. 21—419)
Διευθυντής: ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, (κατοικία) Χαλάνδρι.
Ὑπεύθυνος συντάκτης: ΧΑΡΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Λέκα 7.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ, ὁδὸς Ἱππονάκτους 4.
Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν Ἰδιοκτήτην τῆς «Οἰκογενείας» κ. ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΝ, Λέκα 7.
ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
Ἐσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος Δρχ. 200 ‖ Ἐξωτερικοῦ Δολλάρια 6
» Ἑξάμηνος » 100 ‖ Ἀμερικῆς » 6
καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κογκὸ ἐτησία συνδρομὴ Σελίνια 30.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου Δρχ. 4.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»:
Ἐν Ἀμερικῇ Mr D. Stroumbos 602 w. 137 th Str (Apt.41) New York city, ἐν Αἰγύπτῳ—Σουδὰν ὁ κ. *Χριστόδουλος Σαράφης*, 12 Cheikh Soliman Pacha, Alexandrie, καὶ ἐν Βελγικῷ Κογκὸ ὁ κ. *Γεωργ. Ἀντωνιάδης* B. P. 445 Elisabethville Congo—Belge.
ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν τῆς «Οἰκογενείας»: ATHENS NEWS AGENCY, 308-310 WEST 58TH STREET, NEW YORK, CITY, ὅπου δέον ν' ἀπευθύνωνται οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ
Ε. Ἀρβανίτης
ΚΡΕΠ-ΜΑΡΟΚΑΙΝ, FLEUR DE SOIE, ΚΡΕΠ — ΡΑΦΤ, ΣΟΥΑ — ΑΜΟΥΡ, ΚΡΕΠ—ΜΟΓΓΟΛ, ΚΡΕΠ—ΝΤΙΑΓΩΝΑΛ, ΕΜΠΡΙΜΕ, ΣΕΜΙΖΙΕ, ΜΑΛΛΟΜΕΤΑΞΑ
Καὶ ὅ,τι νέον καὶ μοδέρνο παράγεται ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν, λανσάρεται κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἀποθήκην τῶν Ἑλληνικῶν Μεταξωτῶν.
Ἑρμοῦ 3. ΑΡ. ΤΗΛΕΦ. 22—529

Κάθε κομψὴ κυρία δὲν πρέπει νὰ βιασθῇ νὰ ράψῃ τὰ φορέματά της. Ἂς ἐπισκεφθῇ τὸν ΡΑΠΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ τῆς διπλωματούχου μοδίστας.
Δ^ΔΟΣ ΧΡΥΣΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ
ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 37α.
Θὰ εὕρῃ ὅλα τὰ τελευταῖα μοντέλλα τῆς χειμερινῆς σαιζὸν μὲ χάρι, Παριζιάνικο γοῦστο καὶ τιμὰς λογικάς.
Γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι καὶ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας ἐπὶ μέτρῳ.

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑΣ
ΕΚΕΙΝΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΗΡΑΝ ΤΟ KISSINGA
ΕΚΕΙΝΕΣ ΠΟΥ ΤΟ ΕΠΗΡΑΝ
Πωλεῖται εἰς ἅπαντα τὰ φαρμακεῖα
Γεν. Ἀντιπρ. ΤΖΟΥΡΟΣ & ΚΑΡΡΑΣ Πλατεῖα Ἁγ. Θεοδώρων 9

ΕΙΣΟΔΟΣ
ΕΞΟΔΟΣ
Specialité éprouvée très efficace contre l'obésité, parfaitement inoffensive, préparée d'extraits végétaux avec sel thermal de Kissingen Mode d'emploi: 1-2
KISSINGA
PASTILLES contre OBÉSITÉ
pastilles matin et soir Exigez la marque
BOXBERGER
KISSINGEN-les-Bains
fondée en 1711
Σ. Νικ.
Διαφ. ΦΟΙΝΙΞ

ILON θεραπεύει
Ἐμπυήσεις πάσης φύσεως
Ἀποστήματα, Ἄνθρακας,
Δοθιῆνας, Κυρσώδη ἕλκη
Φλεγμονάς Πληγάς Ἐκζέματα
ἀπότε καὶ Συρίγγια
θεραπεία ἀνώδυνος, ταχίστη.
Δοκιμάσατε, θὰ πεισθῆτε
Πωλεῖται φαρμακεῖα
Ἐργοστ. ILON S.A. FREIBURG-ZÜRICH
Γενικὴ Ἀντιπροσωπεία ILON, Ρόμβης 18 Ἀθῆναι

ΟΙΚΙΑ διώροφος ἐν Γλυφάδι μὲ ὅλα τὰ χρειώδη, μὲ κῆπον καὶ ἄφθονον νερὸ ἀνταλλάσσεται μὲ ἀνάλογον ἐν Ἀθήναις διαμέρισμα εἰς πολυκατοικίαν.
Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

K. ΚΟΛΙΤΣΙΔΑΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ-ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ
ΑΧΑΡΝΩΝ 182

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΗΣ "ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,,
Ὅσοι θέλετε νὰ τυπώσετε ἐπιστολοκεφαλίδας γιὰ τὰ Γραφεῖα σας, τὰ Καταστήματά σας, μπιλλιέτα δικά σας καὶ τῆς οἰκογενειας σας καθὼς καὶ πᾶν ἔντυπο πρὸς χρῆσιν σας ἀπευθυνθῆτε εἰς τὰ γραφεῖα μας.
Ἡ ἐργασία σας θὰ γινῃ καλλιτεχνικὴ καὶ ἀρίστη ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν.
Προτιμᾶτε πάντοτε τὰ καλλιτεχνικὰ τυπογραφεῖα μας. Λέκα 7.

ΛΟΥΚΑΣ ΜΟΥΖΑΣ
Ἰατρὸς Παθολόγος
Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Λωζάννης, τέως ἐσωτερικὸς βοηθὸς Νοσοκομείου Πανεπιστημίου Λωζάννης. Δέχεται Λέκα 7 (πάροδος Βουλῆς) 10—12 π.μ. καὶ 6—7 μ. μ. Τηλέφ. 23078.

ΓΕΩΡ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Ἰατρὸς δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχεται ὁδὸς Κεφαλληνίας καὶ Τεγέας 1.
Ὧραι 8—11 π.μ. καὶ 4—7 μ.μ.

Συνιστῶμεν τὴν ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗΝ τοῦ κ. ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ. Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
Μενάνδρου 27-Ἀθῆναι. Τηλ. 1-60

ΘΕΡΑΠΕΥΣΑΤΕ
ΤΗΝ ΧΟΛΟΛΙΘΙΑΣΙΝ
Τὰ νοσήματα τοῦ ΗΠΑΤΟΣ καὶ τῶν ΝΕΦΡΩΝ
μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ Θαυματουργοῦ Ἅλατος KARLSBAD

ΖΗΤΕΙΤΕ ἀπὸ τὰ Φαρμακεῖα μόνον τὸ Φυσικὸν ἅλας KARLSBAD καὶ ἀποφεύγετε ἐπιμόνως τὰ τεχνητὰ παρασκευάσματα (Artificiels).

ΟΥΔΕΜΙΑ σύγκρισις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν τεχνητῶν παρασκευασμάτων καὶ τῶν Γνησίων Προϊόντων τῶν Πηγῶν τοῦ KARLSBAD.

Γεν. Ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα
ΑΛΕΞ. ΘΕ Χ-ΡΗΣ — Ρόμβης 18.
Τηλέφωνον 25—920

— Πῶς θα ἐφοδιασουμε τώρα τήν καινούργια μας κουζίνα, γυναίκα;

— Ἀπλούσταστα: Θά πᾶς στοῦ ΡΕΜΠΟΥΤΖΑΚΟΥ (Πραξιτέλους 39) καί θά παρης ἀπό 'κεῖ ὅλα τά χρειώδη τῆς κουζίνας μας ....

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

		ΕΣΩΤΕΡ.		ΕΞΩΤΕΡ.	
ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑ	τοῦ ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ	Δρχ.	60	Δρχ.	80
ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ	τοῦ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ	»	30	»	40
ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ	τοῦ ΕΔΓΑΡ ΠΟΕ ἕκαστος τόμος	»	15	»	20
ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥΜ (2 τόμοι)					
ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ	τοῦ ΟΝΟΡΕ ΜΠΑΛΖΑΚ	»	20	»	30
ΣΦΙΓΞ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ	τοῦ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ	»	20	»	30
Η ΣΟΝΙΑ	τοῦ ΕΡΡΙΚΟΥ ΓΚΕΒΙΛ	»	15	»	20
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ	τοῦ ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ	»	15	»	20
Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΛΤΟΥ	τῆς ΣΕΛΜΑΣ ΛΑΓΚΕΡΛΕΦ	»	15	»	20
Η ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ	τοῦ ΜΥΡΞΕ	»	15	»	20
Η ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΗ		»	15	»	20
ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΓΙΑΣΕΜΙΑ	τοῦ Π. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗ	»	5	»	8

Ἅπαντα τ' ἀνωτέρω ἐκλεκτὰ βιβλία εὑρίσκονται καὶ πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Ὁδὸς Λέκα 7.